KÜLTÜR BAKANLIĞI
HALK KÜLTÜRLERİNİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YAYINLARI : 184
HALK EDEBİYATI DİZİSİ : 41

YAŞAYAN HALK OZANLARI ANTOLOJİSİ

Hazırlayanlar

Mevlüt ÖZHAN

Emine KIRCI
N. Zeynep ÖZÇÖREKÇİ
Ömer GÖZÜKIZIL
Mukadder KÜREN

ANKARA - 1992

Bu Kitap Kültür Bakanlığı Yayımlar Dairesi Başkanlığının maddi katkılarıyla bastırılmıştır.

KÜLTÜR BAKANLIĞI
HALK KÜLTÜRLERİNİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YAYINLARI : 184
HALK EDEBİYATI DİZİSİ : 41

YAŞAYAN HALK OZANLARI ANTOLOJİSİ

Hazırlayanlar
Mevlüt ÖZHAN
Emine KIRCI
Ömer GÖZÜKIZIL
N. Zeynep ÖZÇÖREKÇİ
Mukadder KÜREN

ANKARA - 1992

ISBN 975 - 17 - 1124 - X

Kültür Bakanlığı'nın 17.11.1992 tarih ve 351 - 3538 sayılı onayı ile 3000 adet bastırılmıştır.

FERYAL matbaacılık san. ve tic. ltd. şti. - tel : 229 36 96 - 230 80 61 - ANKARA

ÖNSÖZ

Ozanlık geleneği Orta Asya'dan başlayarak günümüze kadar uzanan kültür değerlerimizdendir. Bahşı, ozan, âşık halk şairi olarak adlandırılan bu geleneğin temsilcileri geçmişten günümüze kültür taşıyıcıları olarak nitelendirilmektedir. Yunus Emre, Pîr Sultan Abdal, Dadaloğlu, Karacaoğlan, Erzurumlu Emrah, Ercişli Emrah, Seyranî, Dertli, Âşık Veysel gibi isimler bu geleneğin en önemli temsilcileridir. Halk şiiri tarzında yazdıkları şiirlerle toplumun yaşam biçimini, düşünce ve duygularını olaylara bakış açılarını dile getiren ozanların bir çoğu aynı zamanda sözlerini sazları eşliğinde söylemektedir. Anadolu'yu karış karış gezerek kahvelerde, düğünlerde veya çeşitli toplantılarda bu geleneği sürdürmeye çalışmaktadırlar.

Bakanlığımızca yaşayan halk ozanlarının tesbiti amacıyla 1985 yılında başlatılan anket çalışması çerçevesinde Halk Kültürü Arşivi'nde kayıtlı bulunan ve günümüzde ozanlık geleneğini sürdüren ozanlarımızın tanıtılması ve şiirlerinin okuyucuya ulaştırılması amacıyla bir Antoloji hazırlanmasına karar verilmiştir. Antoloji'yi yayımlamaktaki amacımız, günümüzde bilinen ve tanınan ozanlarımızın yanısıra henüz tanınmamamış ozanlarımızı da tanıtmak, haklarındaki bilgileri geleceğe aktarmaktır.

Bu düşünceden hareketle, ozanlarımızın anket formlarında verdikleri bilgiler temel alınarak kısa biyografileri ile birlikte örnek şiirleri çalışmaya konulmuştur. Dosyalarında şiirleri bulunmayan ozanların şiirleri başka kaynaklardan alınarak, kaynağın künyesi dipnot halinde gösterilmiştir. Şiirleri başka kaynaklarda da bulunamayan ozanların sadece biyografileri verilmiştir. Anket formlarında yeterli bilgi olmadığı tesbit edilenler ile arşivde dosyası bulunmayan sınırlı sayıdaki ozana Antoloji'de yer verilmemiştir. Örnek olarak verilen şiirlerde söyleyiş ve ağız özelliklerine dokunulmamıştır.

Çok kısa bir süre içerisinde yoğun bir çalışmayla hazırlanarak yayımlanan Antoloji'de bazı eksikliklerin bulunması doğaldır. Bu tür eksikliklerin anlayışla karşılanacağına inanıyoruz.

Kültür değerlerimizin araştırılması, derlenmesi ve tanıtılması, böylece ulusal kültürden evrensel kültüre ulaşılması Bakanlık olarak başta gelen görevlerimizdendir. Göçlerle ve İpek Yolu'yla pekçok ülkeye yayılan sözlü kültür ürünlerimizden olan ozanlık geleneğinin evrensel kültüre de katkısının olduğu kuşkusuzdur.

Böylesine önemli bir kültür değerimizi yaşatan ozanlarımızı kısa bilgilerle de olsa tanıtmayı amaçlayan bu Antoloji'nin yararlı bir kaynak olacağına inanıyor, hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Yahya AKSOY
Halk Kültürlerini Araştırma ve
Geliştirme Genel Müdürü

İÇİNDEKİLER

Adı Soyadı	*Mahlası*	*Sayfa*
Mehmet ACET	*Sefaî*	1
Ali Seydi ADIGÜZEL	*Özlemî*	2
Üstün ADIGÜZEL	... ...	3
Kadir AKALAN	*Kaynarî*	4
Zafer AKBABA	... ...	5
Mustafa AKBAŞ	*Âşık Gurbetî*	5
Veli AKBULAK	*Cenanî*	5
Mehmet AKÇA	*Eren Molla*	6
Ömer AKÇAKAYA	*Yanık Umman*	7
Fikret AKÇELİK	*Arifoğlu*	7
Osman AKDAŞ	*Darendeli Fedaî* ...	9
Zülfikâr AKGÜN	*Âşık Divanî*	9
Hasan AKIN	*Akın*	11
Ali Osman AKKAYA	*Âşık Sefilî*	12
M. Fehmi AKMAN	*Fehmi*	12
Bekir AKTAŞ	*Âşık Bekir*	12
Ali Galip AKYOL	... ...	13
İbrahim Eraslan AKYOL	*Âşık Arslan*	14
Ayhan AKYÜZ	*Sefaî*	14
Ömer ALBAYRAK	*Ömer*	14
Yılmaz ALTAY	*Gülşadî*	16

Kazım ALTINKAYNAK	*Dertli Kâzım*	17
Halis ALTUNBEY	... ...	18
Mansur ALYANSOĞLU	*Alyansoğlu*	19
Faruk ALYÜZ	*İmamoğlu*	20
Ahmet ARITÜRK	*Âbid*	20
Yusuf Hafız ATAÇ	*Hozaloğlu*	21
Ali Adil ATALAY	*Vaktıdolu*	22
Hikmet ATAMAN	*Hikmet Arif - Arifî* ..	24
Hurşit ATMACA	*Âşık Hurşit*	26
Haydar ASLAN	... ...	27
Kasım ASLAN	*Âşık Kasım - Âşık Şenlikoğlu*	28
Haşim ASLIHAK	*Haşimî*	29
Mahmut AVCI	*Derviş Mehmet*	30
Musa AVCI	*Derdanî*	31
Seyfettin AVCI	*Ruhanî*	32
Mirza AYBİRDİ	*Yananî*	33
Aydener AYDIN	*Âşık Aydın*	33
Erol AYDIN	*Erganî*	34
Mustafa AYDIN	*Aydınoğlu*	35
Ahmet AYDOĞAN	*Âşık Mehmet*	37
Ali AYGÜN	*Ozan Aygünî*	37
Maksut AYGÜN	*Cevherî*	38
Şekip AYKAÇ	*Âşık Şekip Şahadoğru*	39
Ali BADEM	*Badem Ali*	40
Muammer BADEM	*Ozan Özlemî*	41
Faruk BAHADIR	*Ozan Bahadır*	42
Yusuf BALCI	*Üryanî Coşkun*	42
Ali BAŞ	*Ozan Sezinî*	44
Deham BATUR	*Mehmet Batur*	45
Ali BAŞTURAN	*Ozan Ali*	46

Seydi BEKTAŞ	*Dede*	48
Hulusi BERLAY	*Başaran*	49
Seyit BERBER	*Molla Seyid*	49
Hüseyin BEŞTEPE	*Hüseyinî*	49
Yusuf BİBER	*Merakî*	50
Hüseyin BİLGİN	*Dilhunî*	51
Bektaş BİLİR	*Gahirî*	52
Haydar BİRGÖR	*Haydarî Kerrâr*	53
Hüseyin BOYNUUZUN	*Garip*	54
Sehima BOZKURT	*Hatuni Bacı*	56
Dursun CAVAKLI	*Âşık Divane*	57
Kenan BUDAK	*Şenbudak*	58
Mustafa BUDAK	*Mert Ozan*	59
Hicabi BULUT	*Hicabî*	60
Kemal BÜLBÜL	*Kemalî Bülbül*	60
İsmail CENGİZ	*Azerî*	62
Necati CENGİZ	... ...	63
Şerif CIRIK	*Âşık Mahzunî*	64
Mehmet CIVAROĞLU	*Âşık Mehmet*	65
Abdullah COŞKUN	*Coşkunî*	66
Bekir COŞKUN	*Ozan Âşıkoğlu*	66
Murat COŞKUN	*Coşkun*	66
Muhittin CUYA	*Mihmanî*	68
Ayşe ÇAĞLAYAN	*Çağlayan*	69
İ. Muzaffer ÇAĞLAYAN	*Çağlayan*	70
Ziya ÇAĞRICI	*Müezzinoğlu*	71
Veli ÇAL	*Âşık Veli*	73
Ahmet ÇALIŞKAN	... ...	74
Hasan Hüseyin ÇALIŞKAN	*Hasan Hüseyin*	74
Nazif ÇANDIR	*Seyyahî*	76
Hacı ÇAY	*Derçay*	77

Mehmet Ekrem ÇEKEN	*Sahî*	78
Hüseyin ÇEMREK	*Çoban*	79
Eyüp ÇETİN	... ...	81
Hacı Yusuf ÇETİN	*Âşık Hacı*	82
Cemal ÇETİNKAYA	*Ali Cemal*	82
Mustafa ÇIPLAK	*Devaî*	83
Ali ÇIRÇIR	*Âşık Rahmanî*	84
Cumali ÇİÇEK	... ...	85
Abdulkadir ÇİFTÇİ	*Kocabey Çiftçi*	87
Ali ÇİFTÇİ	... ...	87
Selahattin ÇİLSÜLEYMANOĞLU	... ...	88
Nesimi ÇİMEN	*Nesimî*	89
Murat ÇOBANOĞLU	*Çobanoğlu*	90
Hüseyin ÇOĞALTAN	... ...	91
Ayhan ÇUBUK	*Ayhanî*	92
Ali DADAŞOĞLU	*Dadaşoğlu*	93
Müslüm DALKILIÇ	*Ozan Dalkılıç - Şah Müslüm*	94
Mustafa DANACIOĞLU	*Kul Mustafa*	95
Sadi DEĞER	*Hasretî*	95
Ökkeş DEHMANOĞLU	... ...	96
Arif DELEN	... ...	97
Arap DEMİR	*Arabi - Arabali*	98
Hamdiye DEMİR	*Kadriye*	99
Hasan DEMİR	... ...	100
Süleyman DEMİR	... ...	101
Ümmügülsüm DEMİR	... ...	102
Hazım DEMİRCİ	*Delidolu*	102
Durdu DEMİREL	*Avşar Ozan*	104
Ihsan DENİZ	*Şahbazoğlu*	105
Mehman DENİZ	*Mehmanî*	106

Muhlis DENİZ	*Denizer*	107
Seydi DENİZ	*Âşık Seyidî*	108
Bayram DENİZOĞLU	... ...	108
Pehlivan DİNKCİ	*Pehlivan*	109
Dursun DOĞAN	... ...	109
İsmail DOĞANAY	... ...	110
İzzettin DÖNMEZ	... ...	110
M. Sırrı DUMLU	... ...	110
Dursun DURDAĞI	*Burhanî*	111
Seyfullah DURMAZ	*Âşık Canımoğlu*	112
Sabri DURUKAN	*Ozan Derya*	114
Sebahattin DÜLGER	*Erdemli*	115
Selahattin DÜNDAR	*Âşık Dündar*	117
Emin DÜŞTÜ	*Âşık Eminî*	118
Necati EGE	... ...	119
İbrahim Halil ELVEREN	*Halil*	121
Zeki ERDAL	*Erdalî*	122
Hayati EREZ	*Dertli*	123
Sefer ERDEM	*Erdem*	124
İslâm ERDENER	*İslâm Erdener*	124
Mustafa ERDOĞAN	*Mustafa*	125
Süleyman ERDOĞMUŞ	... ...	126
Öztürk ERKILIÇ	*Ozan Özverî*	128
Mustafa ERKUŞ	*Erkuş*	129
Dilaver EROĞLU	*Mensubî*	131
İdris EROĞLU	*Meydanî*	132
Memiş EROĞLU	*Âşık Memiş*	133
Hacı Ömer ERSOY	... ...	133
Niyazi ERSOY	*Köhnelioğlu*	135
Behzat Bektaş ERTUĞRUL	*Behzad*	137
Hüseyin ESEN	*Esanî*	139

Seyfi FINDIK	*Âşık Seyfi Fındık* ...	139
Bekir GAZELOĞLU	*Âşık Bektaş*	141
Muhittin GEYİK	*Efendi*	142
Üzeyir Aziz GÖKTEKİN	*Pünhani Üzeyir*	145
Murat GÖNEL	*Fakir Köroğlu*	145
Coşkun GÖNÜLLÜ	*Gönüllü Coşkun* ...	146
Hasan GÖREN	*Kul Hasan*	148
Ali GÜÇ	*Güç - Ali Güç*	148
Salim GÜLBAHÇE	*Gülbahçe*	149
Ali Ekber GÜLBAŞ	*Ekberî*	151
Halil İbrahim GÜLEÇ	*Beyanî*	151
Ahmet GÜNBULUT	*Sefil Selimî*	153
Osman GÜNER	*Karadeli*	155
Haydar GÜPÜR	*Güpür Haydar*	156
Ali GÜRBÜZ	... ...	157
Murat GÜVENDİK	*Dertli Murat*	158
Sabri HACIKELEŞOĞLU	... ...	158
Nazif HAKAN	*Hakanî*	160
Feyzullah Şevki HALICI	*Şevkî*	160
Yusuf HAN	*Yusuf*	162
Mahmut İLGÖZ	*Dermanî*	164
Ahmet İMAM	*İmamî*	164
Terhan İNAN	*Inan - Tarhan*	165
Fikrettin İNANLI	*Fikret Ünal*	166
Binali İNCİ	*Serdarî*	167
İsmail İPEK	*İpek*	168
Kadir İZCİ	*Kadir Gedikhanoğlu*	170
Ali KABADAYI	*Gurbetçi*	171
Bahattin KADER	... ...	172
Nuri Cihan KARATAŞ	*Çırağı*	172
Taştan KARTAL	*Seyfî*	173

Erzade KAPAN	*Azatlı*	175
Hasan KAPLAN	*Kaplanî*	176
Yusuf KAPLAN	... ...	177
İbrahim KARA	*Âşık Kara*	178
Halil KARABULUT	*Âşık Halil*	179
Mühendis KARABULUT	*Irfan Karabulut*	181
Eshabil KARADEMİR	*Kara Ozan*	182
Abdullah KARAGÖZ	*Karagöz*	183
Ethem KARAGÜLLÜ	*Karagülle*	184
Hacı KARAKILÇIK	*Garip*	186
Yusuf KARAKAŞ	*Âşık Yusuf*	188
İlkin KARATAŞ	*Sarıcakız*	188
Yusuf KARATAŞ	... ...	190
Hüseyin KARATÜRK	*Bahtı Kara*	190
Mehmet KARGI	*Gürünlü Âşık Gülhanî*	191
Nuri KAŞIKÇI	*Meramî*	193
Mustafa KARTAL	*Yetiymî*	194
Ahmet KARTALKANAT	*Kul Ahmet*	195
Ziya KAYA	*Âşık Haydarî*	197
Mükremin KAYABALI	... ...	198
Ali KAYIKÇI	*Derebahçeli*	199
İsmail Hakkı KEÇECİ	*İsmail Hacı*	200
Süleyman KEKEÇ	*Süleyman*	201
İhsanî KILIÇ	*Divanî*	203
Kurbanî KILIÇ	... ...	203
Memduh KILIÇ	*Çağlayan*	204
Mustafa KILIÇER	*Garip Mustafa*	205
Ali KIZILTUĞ	*Kızıltuğ*	206
Kaya KIZILTUĞ	*Gülkaya*	207
Ali KİZİROĞLU	*Divanî*	208
Maksut KOCA	*Feryadî*	209
Abdülvahap KOCAMAN	*Kocaman*	211
Taki KOÇAK	*Garip Taki*	213
İsmail KONDU	*Doksandaon*	214

Veli KORKANKORKMAZ	*Çoban Veli*	215
Şemseddin KUBAT	*Yoksul Derviş - Divanî*	217
Müslüm KUMRU	*Seyranî*	218
Gazi KURT	*Kul Gazi*	219
İsmail KURT	*Laçınoğlu*	220
İsmet KUTKAN	*Sefilî*	222
Mithat KUTLU	*Âşık Haydarî*	223
Ali KÜREKÇİ	*Şair Ali*	223
Zeynelabidin MAKAS	*Zeynel*	225
Veli MARAŞLI	*Ozan Veli*	226
Ramazan MENGİLLİ	*Selâmi Mengillioğlu*	227
Musa MERDANOĞLU	... ...	228
Durşen MERT	*Nurşah*	229
Ali METİN	*Metinî*	231
Ali METİN	*Şıh Ali Metin*	232
Köksal MUTLU	*Ayvazoğlu*	233
Abdülkadir NAMLI	*Âşık İsmetî*	234
Emrah NAR	*Âşık Emrah Naroğlu*	235
İsa OĞUZ	*İsa Oğuz*	235
Mehmet OĞUZ	*Karamanî*	236
Kasım OKAL	*Âşık Gülhanî*	238
Durak OLGUN	*Olgun*	240
Muharrem OYLUM	*Kul Semaî*	241
Hacı OZAN	*Gafili*	243
Edip ÖNAL	*Edibî*	244
Mustafa ÖNDER	*Gözübenli*	246
Yaşar Hadi ÖNDER	*Hadi*	247
Salim ÖRGEL	*Örgel*	249
Hatun ÖZBERK	*Hatunî*	250
Ali ÖZCİVAN	*Ali Turab*	251
Fuat ÖZDEMİR	*Çerkezoğlu*	253
Günay ÖZDEMİR	*Denizcioğlu*	254
Metin ÖZER	... ...	255
Osman ÖZFİDAN	*Fidanî*	257
Ali ÖZGÜR	*Özgür Baba*	258
Süleyman ÖZKAN	*Özkanî*	260

Nevcivan ÖZMERİH	*Nevcivan Bacı*	261
Hasan ÖZTÜRK	*Âşık Meçhulî*	262
Ağa PARLAK	*Ağa*	263
Dilaver PEKCAN	*Şifaî*	264
Ömer PINARBAŞI	*Ömer*	264
Fikret PİROĞLU	*Sefil Pir*	265
Yaşar POLAT	*Bayramî*	267
Ahmet POYRAZOĞLU	*Poyrazoğlu*	268
Yaşar REYHANİ	*Âşık Reyhanî*	270
Abdurrahim SAĞLAM	*Rahimî*	271
Nazmi SAKAL	*Hitabî*	272
Hasan SALMAN	*Âşık Selmanî*	273
İbrahim SALTAN	*Eserî*	274
Kurşun SARAÇ	*Ummanî*	275
Mehmet Ali SARIGÜL	*Gülhanî*	276
Mehmet SATAK	*Çağlar*	277
Hayri SİNE	*Âşık Enis*	277
Hasan SOYDAŞ	*Zarurî*	278
Umut SUCU	*Umut, Sunurî*	279
Ahmet SUKUT	*Âşık Zavallı*	280
Müslüm SÜMBÜL	*Sümbül*	282
Hüseyin SÜRMELİ	*Fakir*	283
Mevlüt ŞAFAK	*İhsanî*	284
Şemsinur ŞAHAN	*Şahanî*	286
Hilmi ŞAHBALLI	*Şahballı*	287
Durak ŞAHİN	*Kul Durak*	288
İsmail ŞAHİN	*Divane*	289
Temel ŞAHİN	*Turabî*	290
Yaşar ŞAHİN	*Şahtunî*	291
Ahmet ŞAHİNOĞLU	*Yanık Ahmet Şahinoğlu*	292
Duran ŞIHERERLİ	*Şıhlıoğlu*	293
Sabri ŞİMŞEK	*Şimşekoğlu*	294
Eyyüp TADİL	*Eyyubî*	294
Nuri Ali TAŞ	*Ali Taş*	295
Halil TAŞDEMİR	*Halil*	297
Osman TAŞKAYA	*Feymanî*	298

Sefer TAŞKIRAN	*Firganî*	299
Şerafettin TAŞLIOVA	*Şeref*	300
İsrafil TAŞTAN	*İsrafil*	301
Mehmet TAŞTEPE	*Öksüz Mehmet*	302
Duran TEKDEMİR	*Âşık Duran*	304
Zakir TEKGÜL	*Zakirî*	305
Ahmet TEKİN	*Onguni*	306
Mehmet Emin TELLİ	*Cihanî*	307
Mustafa TEMEL	*Ruhanî*	308
Abdülkadir TEMİZYÜREK	*Abdülkadir*	310
Akif TİMURHAN	*Zevrakî*	311
Gülpaşa TOKDEMİR	*Yangunî*	311
Münevver TOLAN	*Âşık Aslı Bacı*	312
Eşref TONBULOĞLU	*Âşık Eşref*	313
Nevzat TOPAL	*Cansever*	314
Sabri TOPÇU	*Fezaî*	315
Yaşar TURHAN	*Karasu*	316
Nurettin TURHAN	*Kul Nuri*	317
Adem TURSUN	*Tursunî*	318
Abdullah TUZCU	*Gülhanî*	320
Mustafa UĞUR	*Uğur*	322
Mürsel UĞURSU	*Mürsel Sinan*	322
Turan ULUĞ	... ...	324
Mehmet ULUSAL	*Mehmet*	324
Nuri UZUN	*Mevlevî Nuri*	324
Recep UZUN	*Larendeli-Âşık Recep*	326
Mehmet Rıza ÜNLÜ	*Âşık Sefilî Rıza*	327
Musa ÜNLÜ	*Mehmetoğlu Âşık Musa*	327
Vahit ÜSTÜNDAĞ	*Köroğlu*	327
Veli VAR	*Âşık Veli*	328
Ahmet VARAN	*Varan*	330
Mustafa VAREL	*Manasız*	331
Murtaza YALÇIN	*Yalçın - Garip Yalçın*	333
Fahrullah YALDIRAK	*Âşık Ummanî*	334
Sezai YAŞAR	*İsfanî*	335
İhsan YAVUZ	*İhsan Yavuzer*	337

Hasan YAZAR	*Bir Hasan*	337
Ali YAZICI	*Âşık Sevdaî*	338
Hüseyin YAZICI	*Sümmanioğlu*	338
Muharrem YAZICI	*Yazıcıoğlu*	340
Nusrettin YAZICI	*Nusret Torunî*	341
Celâl YENİTÜRK	*Celâlî*	342
Ekrem YEŞİLTEPE	*Âşık Ekrem*	344
Abdulbaki YILDIRIM	*Meftunî*	345
Cafer YILDIRIM	*Âşık Dertli*	346
Zeki YILDIRIM	*Mahrumî*	348
Bahattin YILDIZ	*Bağmanî*	349
Günay YILDIZ	*Günay Yıldız*	350
Hacı Murat YILDIZ	*Karahanlı*	351
Salih YILDIZ	*Âşık Söylerî*	352
Şerafettin YILDIZ	*Mareşal*	353
Ali YILMAZ	*Ali Yılmaz*	353
Mehmet YILMAZ	*Mızarlı Mehmet*	354
Turgut YILMAZ	*Yetkiner Turgut* ...	355
Ahmet YİĞİT	*Gül Ahmet*	357
Mustafa YİĞİT	*Mustafa*	357
Seyit YİĞİT	*Çelebi*	358
Hasan YÖRDEM	*Âşık Hasan*	359
Musa YURDAKUL	*Garip Musa*	362
Osman YÜKSEL	*Yükselî*	363
Alaettin ZAMAN	*Zamanoğlu*	364
Resul ZENGİN	... ...	365
Ali ÇATAK	*Âşık Çatak*	367

MEHMET ACET (Sefaî)

Şanlıurfa'nın Kısas köyünde 1954 yılında doğdu. Okuma yazması olan Sefaî evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini sürdürerek ve çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalmakta kendi deyişlerini ve ustamalı şiirleri okumaktadır.

Bir güneş doğuyor güney doğuya
Yıllardır biz hasret kalmışız suya
Viranşehir Mardin Şanlıurfa'ya
Çağlayıp geliyor Fırat'ın sesi

Suruç Ceylan pınar Harran ovası
Sende yatar evliyalar babası
Siverek Hilvan çekmeyin yası
Çağlayıp geliyor Fırat'ın sesi

Güneş aha doğdu işte doğacak
Sefaî'yim daha çoktur yazacak
Bereketli toprakları akacak
Çağlayıp geliyor Fırat'ın sesi

* * *

Gel öğüt vereyim öğüt alırsan
Kervan gider sakın geri kalırsan
Meclisi irfanda ağır olursan
Ağır taş yerinden kalkmaz bilesin

Sözüne sadık ol sözünden dönme
Kıymetin bilmeze dostumdur deme
Kül kömür ye namerdin lokmasın yeme
Namerdin lokması haram bilesin

Hal ehli olmasa halin söyleme
Boş yere onunla sohbet eyleme
Ört gördüğün görmediğin söyleme
Dilden gelir bütün bela bilesin

Sen seni bil elin ayıbına bakma
Müşteri olmassa metahın satma
Onarmaya çalış sakın ha yıkma
Bir gönül kazanmak zordur bilesin

Sakın sermayeden eyleme zarar
Aza kanaat eyle olma tamahkâr
Haktan başka sana kimse olmaz yar
Hakkın ağlattığı gülmez bilesin

İşin bitmez olur eldir muhhanet
Çalış hiç kimseye eyleme minnet
Kuru lakırdı ile bulunmaz cennet
Çalışmak ibadetten büyük bilesin

Dost acı konuşur rağbeti olmaz
İnsan çiğ süt emmiş hiç belli olmaz
Uzaktaki düşman sana dokunmaz
Yakınından zarar gelir bilesin

Sefaî sözümüz bu kadar yeter
Yanmayan ocakta duman mı tüter
Her ot kökü üzerine uzayıp biter
Aslı asaletine çeker bilesin

ALİ SEYDİ ADIGÜZEL (Özlemî)

Malatya'nın Arguvan ilçesi Yukarı Sülmenli köyünde 1948 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup, evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini memurluk ve saz eğitimi vererek sağlamaktadır. Mahlasını 1976'da Malatya'dan ayrılırken ustası Hasan Çağlar vermiştir. Özlemî usta malı deyişler söylemenin yanında halk hikâyeleri ve menkabeleri de bilmektedir. Âşığı yetiştiren ustalar ise: Turan Aslantürk (Aslantürk), Cafer Bakır (Bakırı), Hasan Çağlar (Çağlar) ve Ömer Akınar' dır. Çırakları ise: Mahmut Kurukafa, Mehmet Sönmez, Durmuş Çiğdem ve Şükran Yıldırım'dır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanan ve bantlar dolduran Özlemî, çeşitli yarışmalara da katılmıştır.

Bugün ben dostumu gördüm
Doyamadım dillerinden
Sival ettim nerelisin
Dedi dostun ellerinden

Dedim serden geçer misin
Eski elden göçer misin
Sen bir dolu içer misin
Aşık elinin göllerinden

Dedim şeker var mı dilde
Hiç akıl koymadın bende
Özlemî bülbüldür gülde
Cennet kokar dillerinden

Kıyamet gününde mahşer yerinde
Bekle sen sevdiğim buluşacağız
Haklının haksızın hesap deminde
Sırat köprüsünde kavuşacağız

Haklı da haksız da orda bell'olur
Kötüye sıratı geçmek zor olur
O gün haksızlara mahşer dar olur
Hakkın divanında görüşeceğiz

Ademoğlu adam haktan gelmiştir
Dört kitap da insan için inmiştir
Melekler de ona secde kılmıştır
Özlemî'yi bulup danışacağız

ÜSTÜN ADIGÜZEL

Konya'nın Seydişehir ilçesi Saraycık köyünde 1964'de doğdu. İlkokul mezunu olup, serbest çalışmaktadır. Saz çalabilen aşığın ustası Pehlivan Dinkçi'dir. Şiirleri çeşitli dergilerde yayınlanmıştır. Mahlası İzmir Ozanlar Derneği tarafından verilmiştir. Yarışmalarda dereceler almıştır.

Çok özledim gül yüzünü
Ezberledim her sözünü
Kayıp ettim has izini
Bulamadım seni seni

Ey büyük ulu yaratan
Hep gelip geçsin buradan
Seneler geçti aradan
Göremedim seni seni

Senin uğruna ölsem de
Leyla'dan güzel bilsem de
Canı gönülden sevsem de
Alamadım seni seni

Saygı değer hürmetimsin
Sen en büyük nimetimsin
Farz buyrulmuş sünnetimsin
Kılamadım seni seni

Hasretinle efkarımdan
Vaz geçsen de iftarımdan
Gine de gönül defterimden
Silemedim seni seni

Üstün'üm der hevesime
El koydular nefesime
Kapattım gönül kafesime
Salamadım seni seni

* * *

Viran olmuş yapısında
Baykuş öten bizim evler
Yıkık dökük çatısında
Baykuş gezen bizim evler

Esine gönül esine
Kim oturur gölgesine
Bahçesinde iğdesine
Baykuş konan bizim evler

Gurbet elin mapusunda
Zalim kader yapısında
Mavi boya kapısında
Solup giden bizim evler

Seni öyle kim unutmuş
Duvarların yosun tutmuş
Gurbet el beni avutmuş
Unutulan bizim evler

Bacadan duman çıkmıyor
Kaç gecedir ışık yanmıyor
Damından karlar inmiyor
Viran olan bizim evler

Yuvasız kuş dertli öter
Benim acım daha beter
Kim derki ağlama yeter
Garip kalan bizim evler

Ünleme *Üstün* ünleme
Feryad edip de inleme
Gürbet ellerde kalbime
Yara açan bizim evler

KADİR AKALAN (Kaynarî)

Tokat'ın Zile ilçesinin Büyüközlü (Kağızman) köyünde 1934 yılında doğdu. Okur-yazar olup, evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşık mahlasını gördüğü bir rüyadan sonra almıştır. Ustası olmayan âşığın, çırakları ise: Feramüz Yunal ve Cihan Akalan'dır. Şiirleri yayın organlarında yayınlanan âşık Tokat yöresinde yapılan festivallere katılmıştır.

ZAFER AKBABA

Bingöl'ün Karlıova ilçesinin Mikail köyünde 1952 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup, evli ve bir çocuk babasıdır. Geçimini memuriyetle sağlayan âşık, saz çalmayı bilmektedir. İsmail Daimî (Âşık Daimî)'nin çırağıdır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanan Zafer Akbaba yurtiçinde yapılan festivallere katılmıştır.

MUSTAFA AKBAŞ (Âşık Gurbetî)

Kayseri'nin Tomarza ilçesinin Akin köyünde 1952 yılında doğdu. Evli olan âşık ilkokul mezunudur. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalan Gurbetî, ilk önceleri «Derilmeyen» mahlasını kullanmaktayken sonraları «Gurbetî» mahlasını kullanmaya başlamıştır. Ustası ve çırağı olmayan Gurbetî halk hikâyeleri de bilmektedir. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanan âşık festivallere katılmış ve ödüller kazanmıştır.

VELİ AKBULAK (Cenanî)

Kars'ın Arpaçay ilçesinin Kuyucuk köyünde 1946'da doğdu. İlkokul mezunu olan Cenanî, evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini serbest çalışarak temin etmektedir. Mahlasını akadaşları ve köylüleri vermiştir. Saz çalmayı ve âşıklık geleneğini babasından öğrenen âşık, makam bilmekte olup, halk hikâyesi de anlatabilmektedir. Çırağı Saim İstek'tir. Çeşitli festival ve yarışmalara katılmış olan aşığın ödülleri vardır.

Ehl-i irfan meclisinde sükut otur az danışak
Karşısında doğruların terbiyeli düzdanışak
Yalansözler güngeçirmez cümlekurma yüzdanışak
Nefaydasız nekavgasız neimlâsız sözdanışak

Ehli irfan karşısında yalan sözler nefaydasız
Meclisinde doğruların günügeçmez nekavgasız
Sükutotur terbiyeli cümlekurma neimlasız
Azdanışak düzdanışak yüzdanışak sözdanışak

Bahtınkara yüzüngüzel meşaggata hepgalıfsan
Şairlikte beyhabersen beyhudasaz hepcalıfsan
Matolmadan gafletlere mecaziye hepdalıfsan
Hepşaşıfsan hepdüşüfsen hepkoşufsan üzdanışak

Bahtınkara şairlikte matolmadan hepşaşıfsan
Yüzüngülmez beyhabersen gafletlere hepdüşüfsen
Meşaggata beyhudasaz mecaziye hepkoşufsan
Hepgalıfsan hepcalıfsan hepdalıfsan üzdanışak

Ben Veliyem meyil verdim ilm-i irfan hemaradım
Size derim ehl-i dile kulluk ettim hemyaradım
Bir şiirde gördün âşık nice yerde hemyaradım
Hem kervanda hemirfanda hemmeydanda gezdanışak

Ben Veliyem sizederim bir şiirde hemkarvanda
Meyil verdim ehl-i dile gördün âşık hemirfanda
İlm-i irfan kulluk ettim nice yerde hemmeydanda
Hemaradım hemyaradım hemvaradım gezdanışak

* * *

Seherin çağında seher yelleri
Eser nazlı yârın teline değer
Cahilin yararsız yalan işleri
İncider dostuna eline değer

Ok değse sinene deyerler yayne
Ecelin yetişti nihayet oyne
Koyarlar ağzına zehirli iğne
Oynasa dudağın diline değer

Şair Kuyucuklu kulak as kardeş
Serhat Kars'ta kaldı hakikat sırdaş
Çok ağlarsan akar gözlerinden yaş
İner derelerin seline değer

MEHMET AKÇA (Eren Molla)

Aksaray'ın Gılgıl köyünde 1923 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan âşık evli ve üç çocuk babasıdır. Emekli olan Eren Molla saz çalmayı bilmektedir. Halk hikâyeleri de bilen âşığın ustası ve çırağı yoktur. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanmıştır. «Bu Vatan Bizim» adlı bir de kitabı ile iki plağı bulunmaktadır.

Sakla şu samanı gelir zamanı
Bütün bunlar iktisata bağlıdır
Bununla yapılır atom silahı
Bütün bunlar iktisata bağlıdır

Bir kilo et ile bir hafta pişir
Allah emrediyor böyledir beşer
Kazanıp parayı keseni taşır
Bütün bunlar iktisata bağlıdır

Vatana yapasın uçak sanayi
İşte buralarda ilhamın payı
Sakın sen arama torpille dayı
Bütün bunlar iktisata bağlıdır

Fazla cimri olma vatana çalış
Verme düşmanlara toprak bir karış
Benim bu sözlerim değildir yanlış
Bütün bunlar ihtisata bağlıdır

Çobansız koyunu dağlarda güttü
Atatürk vatanı emanet etti
Yeter *Âşık Molla* sözlerin bitti
Bütün bunlar iktisata bağlıdır

ÖMER AKÇAKAYA (Yanık Umman)

Kayseri'nin Bünyan ilçesinin Akmescit (Zerezek) köyünde 1938 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, üç çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. «Yanık» mahlasını Talaslı Cemil Baba'dan «Umman» mahlasını da Âşık Hüdaî'den almıştır. Gördüğü bir rüyaya dayanarak âşık olmuştur. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır.

Dermansız çaresiz dertlere kaldım
El attım tutmaya dal bulamadım
Esir-i aşk olup gurbette kaldım
Bana bir yardımcı kul bulamadım

Kapılara vardım öğrenmek için
Bir yerde kalmadım eğlenmek için
Niyetim bir kızla evlenmek için
Kızlar şöyle dursun dul bulamadım

Yanık Umman der ki aşkını atma
Çok yaram var kalpte deşip kanatma
Yan aşkın uğruna özün anlatma
Yandığım yerlerde kül bulamadım*

FİKRET AKÇELİK (Arifoğlu)

Kars'ın Göle ilçesinin Çakırüzüm köyünde 1960 tarihinde doğdu. Lise mezunu olan Arifoğlu evlidir. Geçimini âşıklıkla temin etmektedir. Mahlasını Fevzi Halıcı ve Şeref Taşlıova vermişlerdir. Saz çalmayı lise çağlarında kendi kendine öğrenmiş, ustası Şeref Taşlıova'nın yardımıyla geliştirmiştir. Çırağı Ahmet Balcı'dır. Yurt içinde festival ve şenliklere katılmıştır.

---

* Emir KALKAN, XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi, Ankara, 1991 Kültür Bakanlığı Yayınları s. 129.

Şanlı yurdumun önderi
Mustafa Kemal Atatürk
Vatanın mücevher varı
Mustafa Kemal Atatürk

Cihanda şahların şahı
İntizamlı karargâhı
Her an dilimizde dahi
Mustafa Kemal Atatürk

O'dur şu vatanı kuran
Orduya cesaret veren
Düşmanına karşı duran
Mustafa Kemal Atatürk

Tarihte duyulur sesi
Çağırdı yurtta herkesi
Cumhuriyet kurucusu
Mustafa Kemal Atatürk

Arifoğlu derki uyan
Biz için düşmana kıyan
Öğün çalış güven diyen
Mustafa Kemal Atatürk

* * *

Sevene sarafçı oldum olalı
Cemalı dost gönlü hordan ayrıyım
Arifle sohpete daldım dalalı
Her dem cahil kalan serden ayrıyım

Durmadan çalışıp kendim yorarken
Artık mest olmuşum onu ararken
Sıtkı sadıkların fendi dururken
Çetine baş vurmam zordan ayrıyım

Haktan çekilirken fikir mastarım
Sevgi bezindendir gönül astarım
Kısmetim hayırlı olsun isterim
Dünyada hayırsız yardan ayrıyım

Arifoğlu derki gelir üstüme
Dert yazan kalemi verin destime
Ben kurbanım kıymet bilen dostuma
Kendi cahil nanikörden ayrıyım

OSMAN AKDAŞ (Darendeli Fedaî)

Malatya'nın Darende ilçesinin Kuluncuk beldesinin İlisuluk köyünde 1943 yılında doğdu. Okur-yazar olup, evli ve dört çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalan âşık mahlasını kendi almıştır. Halk hikâyesi de bilen Fedaî'nin şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır.

Kimi esmer sever kimi sarışın
Şu insanoğlunun bol sevdası var
Bir sırrı hikmeti vardır her işin
Bülbülde gül gülde dil sevdası var

Yarasa kendini eylemiş heder
Unutmuş sefayı yüklenmiş keder
Baykuşu virana bağlamış kader
Sürmeli ceylanda çöl sevdası var

Turacın yuvası engin ovada
Şahinin mekanı yalçın kayada
Fedaî kul olan olsun duada
Yaradan mevlada kul sevdası var

* * *

Uygarlık yolunda atılan adım
Sefalete karşı büyük cihaddır
İlimde irfanda alınan tadım
Cehalete karşı büyük cihaddır

Giyimde zerafet dilde letafet
Tekniğe sanata okula rağbet
Önce tedbir sonra Hakk'a emanet
Felakete karşı büyük cihaddır

Haklıyı haksızı bilip ayırmak
Haklı zayıf ise mertce kayırmak
Hainlere karşı kılıç sıyırmak
İhanete karşı büyük cihaddır

Fedaî'yim bilmem yanmak üşümek
Tenbelin harcıdır başın kaşımak
Çalışmak zevkini özde taşımak
Muhanete karşı büyük cihaddır

ZÜLFİKÂR AKGÜN (Âşık Divanî)

Tekirdağ iline bağlı Tepeköy'de 1928 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Divanî evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini serbest meslekle uğraşarak sağlamaktadır. Şiirleri çe-

şitli yayın organlarında yayımlanan aşığın ayrıca beş adet şiir kitabı, üç adet plağı ve bir adet kaseti vardır. Yurtiçi ve yurtdışında katıldığı festivallerde çeşitli ödülleri almıştır.

İnsanoğlu benim derse
Bensiz olan söz ehli kim
Çürüyen bir tenim derse
Sonsuzlukta öz ehli kim

Kainatta dünya nokta
Canlılar hak azda çokta
Olup söylenirse yokta
Ortadaki iz ehli kim

Ben olursam benliğe yâr
Benden ötesinde ne var
Diyen ederse ah u zar
Sırrı gören göz ehli kim

Divanî'yim benden öte
Hanem olan tenden öte
Tel söylerse senden öte
Konuşturan saz ehli kim

* * *

Ne aradım neyi buldum
Geçmiş zaman içinde ben
Sesli sessiz canlı oldum
Gelişimin göçünde ben

Karışımım gökle yerle
Okundu ismim kaderle
Geldim gittim elçilerle
Kurban oldum koçunda ben

Kime sordum kimden kimi
Bir ettim kendi ikimi
Oldum kainat hâkimi
Asırların kaçında ben

Kulumsun sen dedin bana
Doymadın dökülen kana
Kıydın kıyıyorsun cana
Suçlu oldum suçunda ben

Divanî'yi özde bildim
Özlendim özüme geldim
Doğmayanla doğdum öldüm
Tokum dedim açında ben

HASAN AKIN (Akın)

Antalya'nın Elmalı ilçesinin Akçaeniş köyünde 1928'de doğdu. İlkokul mezunu olan Akın, evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini devlet memurluğuyla temin etmektedir. Mahlasını kendisi seçmiştir. Ustası ve çırağı yoktur. Mahalli gazetelerde şiirleri yayımlanan âşığın, «İlk Ses» adlı bir şiir kitabı vardır.

Gel kapılmayalım dış görünüşe
Herkesin içinde yaralar vardır
Güvenme fala da aldanma düşe
Yaşam boyu aklar karalar vardır

Tatlı tatlı söyleşiler edilir
Konu olur didik didik didilir
Gönül ister sık sık gelip gidilir
Nice bozulmamış aralar vardır

Çağrılmayan toplantıya katılma
Gözünü aç bir densize satılma
Destek bulmayınca öne atılma
İnsanı küçülten sıralar vardır

Yükseklerden atıp engine inme
Şundan bundan yılıp hakkından dinme
Herkes uygar oldu deyip sevinme
Birtakım hırsızlar hıralar vardır

Dikenine katlan gülü yerine
Erdem girsin özverine verine
Düzmecelik sokma alınterine
Kişilik öldüren paralar vardır

Uzaktan yansıyan ışığa bakma
Hiç bir şeyi oluruna bırakma
Yakmış olmak için meşale yakma
Çevreyi kirleten çıralar vardır

Kimi pınar vardır, kaynağı gürdür
Kimi insan vardır özü özgürdür
Bu durumu kavra birliği sürdür
Kuşkusuz oralar buralar vardır

Akın sakın geçmişini unutma
Türklüğünle yücel eli avutma
Atatürk yolundan başka yol tutma
Ulusal kurumlar kurallar vardır

ALİ OSMAN AKKAYA (Âşık Sefilî)

Kayseri'nin Bünyan ilçesinin Ortaköy köyünde 1948 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan âşık dört çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalan Sefilî'ye mahlasını Âşık Meydanî ve Âşık Hasreti vermiştir. Ustası İdris Eroğlu (Âşık Meydanî)'dir.

M. FEHMİ AKMAN (Fehmi)

Karaman ilinin Kemran köyünde 1927'de doğdu. Okur-yazar olan Akman, evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle temin etmektedir. Ustası ve çırağı yoktur.

Kahvedir hanlardır garibin yeri
Beşe karşı iki söyler dilimiz
Gider gelemezsem sılaya geri
Gurbet ilde kalır bizim ölümüz

Ağlarım durmadan ben zaman zaman
Gurbetin acısı vermiyor aman
Ateşim yanıyor tütmüyor duman
Bir türlü sılaya ermez elimiz

Mesgenimiz oldu ovalar dağlar
Saniyem gün günlerim oldu aylar
Yüreğim yanıyor gözlerim ağlar
Viran kaldı bahçemizde gülümüz

Halden anlamıyor ağalar beyler
Suçumu bulmadan çok acı söyler
Dereler kurudu akmıyor çaylar
Kaz ördek konmaz boş kaldı gölümüz

İstenir mi gurbet ilde kalmayı
Arz eyledim vatanımı bulmayı
Gönül ister nice murat almayı
O günlere yetişemez ömrümüz

Derman arar iken hazır dert buldum
Derdi çeke çeke eriyip soldum
Arabam bozuldu dağlarda kaldım
Fehmi yürümekle bitmez yolumuz

BEKİR AKTAŞ (Âşık Bekir)

Kars'ın Arpaçay ilçesine bağlı Demirköprü köyünde 1948 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini serbest meslekle uğraşarak sağlamaktadır. İlk olarak Bektaş mahlasını Yücel Başmakçı vermiştir. Mah-

lasını daha sonra Bekir olarak değiştirmiştir. Saz çalan âşık ustamalı deyişlerle kendi deyişlerini söylemektedir. Makam bilmekte, hikâye anlatmaktadır. Ustası Abdurrahman Toptaş olup çırağı yoktur. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır. Yayımlanmış kaset ve plakları vardır.

Otuz Ağustos zafer günümüzdür
Anılacak daim Kemal Atatürk
Emanetin yurt'tur Türk gençliğine
Unutulmaz Gazi Kemal Atatürk

Namımız duyuldu Çanakkale'de
Analar bacılar koştu imdada
En büyük hatıran vardır Ege'de
Unutulmaz Gazi Kemal Atatürk

Dumlupınar Atam Sakaryalar'da
Özgürlük barışla gelmişti yurda
Altmışyedi ilimizde tüm dünyada
Unutulmaz Gazi Kemal Atatürk

Vatan kuşatılmıştı dört bir yandan
Şafaklar sökmeden Samsun Sivas'dan
Güneşle doğdu Atam Erzurum'dan
Unutulmaz Gazi Kemal Atatürk

Âşık Bekir vatanımın bağrından
Yoğrulmuş toprağım şehit kanından
Vaz geçilmeyecek bir tek taşından
Unutulmaz Gazi Kemal Atatürk

ALİ GALİP AKYOL

Samsun'un Vezirköprü ilçesinin Güldene köyünde 1946 yılında doğmuştur. İlkokul mezunu olup, evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalmayı bilen âşığın ustası ve çırağı yoktur. Çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır.

Sabahtan işe gitmeyi
İhmal etme canım kardaş
Çöpe atmayın ekmeği
İsraf etme canım kardaş

Tembih olsun kardaş size
Hızır gelir evinize
Para dolsun kesenize
İsraf etme canım kardaş

İsraflık bir çetin hâldir
Dökülmüş testiyi doldur
Atılmış ekmeği aldır
İsraf etme canım kardaş

Ekmeği atmayın çöpe
Yiyin için sere serpe
Hazırlıklı olun harbe
İsraf etme canım kardaş

Tutulsun destanım böyle
Söyle *Âşık Galip* söyle
İsraf etmez hiç bir aile
İsraf etme canım kardaş

İBRAHİM ERASLAN AKYOL (Âşık Arslan)

Samsun'un Vezirköprü ilçesi Güldere köyünde 1950 yılında doğdu. Evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşığın ustası Abdurrahman Çetin'dir. Size dergisinde şiirleri yayımlanan âşık çeşitli yarışmalara katılmıştır.

AYHAN AKYÜZ (Sefaî)

Amasya'nın Atabey çiftliğinde 1956 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olan âşık evli ve iki çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalmayı bilen âşığa mahlasını ustası Meydanî vermiştir. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanan Sefaî çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır.

ÖMER ALBAYRAK (Ömer)

Kayseri'nin Felâhiye ilçesi Kuruhöyük köyünde 1940'da doğdu. İlkokul mezunu olan âşık, evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini işçilikle temin etmektedir. Şiirleri gazete ve dergilerde yayınlanmaktadır. 1976'dan bu yana «Anadolu Rüzgarı», «Bayrak Çekerken», «Güle Zehir Damlattım» adlı üç şiir kitabı yayımlanmıştır.

Ne neşter gerekir ne merhem ister
Çözüp de azdırma tabip yaramı
İlaçsız merhemsiz başka yol göster
Çözüp de azdırma tabip yaramı

Gece gündüz işim gücüm âh ü zar
Sevgiliden bana kalan bergüzar
Çözdükçe kanıyor sardıkça azar
Sarıp da azdırma tabip yaramı

Sevgiye yenildi olanca öcüm
Yâre naz etmeye yetmedi gücüm
Ne hapın kâr eder ne de ilacın
Verip de azdırma tabip yaramı

Kaderde olana çare bulunmaz
Hikmet nedir yaradana sorulmaz
Gönül yarasına neşter vurulmaz
Vurup da azdırma tabip yaramı

Neşteri yaraya vurmak yerine
Güven duygusunu ver kaderime
Derdimi sorarken inme derine
İnip de azdırma tabip yaramı

Gurbet nedir hasret nedir sor bana
Yâr elinde yaralanmak zor bana
Ne morfin vur ne de narkoz ver bana
Verip de azdırma tabip yaramı

Belki geçmemiştir daha iş işten
Hasta yanar ama ölmez ateşten
Sakın haa *Ömer*'e gelip geçmişten
Sorup da azdırma tabip yaramı

* * *

Yazsam arzuhalim yüce divana
Şu aşkın elinden halim zor desem
Bilmem inanır mı nazlı yâr bana
Anlatılmaz binbir derdim var desem

Bütün arzuların başım üstüne
Dedim oturmadın gönül postuna
Beni hasret koyma vefa jestine
Kanayan yaramı artık sar desem

Herkes bilir sana meftun olduğum
Bu cüretle aşk meyinden dolduğum
Senin sevgin aradığım bulduğum
Bir kerecik sen de beni sor desem

Çileni, cefanı huzur bilirim
Ölüm kurtuluş sa öl de ölürüm.
Közünden gül derer gonca alırım
Bülbülün sanatı ahü zar desem

Her seven gidemez yârin izinde
Sitem diken olur batar özünde
Boğma şu yoksulu aşk denizinde
Kavuşmadan ölmek bana zor desem

Zavallı kalbimi ettin istilâ
Söyle var mı bundan müthiş bir belâ
Unutma ki *Ömer* Mecnun sen Leylâ
Geri kalan aramızda sır desem

YILMAZ ALTAY (Gülşadî)

Sivas'da 1950 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olan Gülşâdî evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini serbest meslekle sağlamaktadır. Saz çalan âşık ustamalı ve kendi deyişlerini okumaktadır. Makam bilmekte, hikâye anlatmaktadır. Ustaları Yaşar Reyhanî ve Murat Çobanoğlu olup çırağı Servet Altay'dır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayınlanmaktadır.

Her sahada aydın insan çıkartır
Meşaleyi elde tutar öğretmen
Öğretir onlara hep satır satır
Bu pazarda ilim satar öğretmen

Yoksulu fakiri yetimi korur
Çok zaman şehirde köyde oturur
İl ilçe demeden seferber olur
Bu çileyi duymaz yutar öğretmen

Atanır köy şehre gezer derbeder
Köydeyse ayda bir şehire gider
Çalışkanın kilosunu fark eder
Fikir kantarında tartar öğretmen

Gülşadî okulda okumuş meğer
Görevi kutsaldır biçilmez değer
Öğrenci haşeri tembelse eğer
Yıl sonunda bir tokat atar öğretmen

* * *

Geçmişine geleceğe iyi bak
Edepte erkânda yolda biz varız
Yapılan bu sırrı hâlâ bilen yok
Arıda petekte balda biz varız

Çok zaman tok gezdik çok zaman açız
Yaralıya merhem derde ilacız
Boş değiliz meyva veren ağacız
Gövdede yaprakta dalda biz varız

Dinimiz İslam'dır ne güzel ahlâk
Çok düşünmek lâzım tarihine bak
Türk'ün destanını tanımayan yok
Ağızda lisanda dilde biz varız

Yurdun geleceği yarınlarıyız
Dünyanın nadide ürünleriyiz
Fatih Yavuzlar'ın torunlarıyız.
Şehitte gazide ölde biz varız

Kolay aşka düşer çaresi yoklar
Ahdine sadıklar gerçek sır saklar
Ferhat gibi dağı delen âşıklar
Leyla'da, Mecnun'da çölde biz varız

Âşık Yılmaz neden düşersin aşka
Her diyarda olsa âşıklar keşke
Türkiyemden yoktur çalan bir başka
Türküde nağmede telde biz varız

KÂZIM ALTINKAYNAK (Dertli Kâzım)

Adana'nın Yumurtalık ilçesinin Gölovası köyünde 1931' de doğdu. İlkokul mezunu olan âşık, emeklidir. Mahlasını kendi seçmiştir. Ustası ve çırağı yoktur. 1982'de «Halk Türküleri», 1985'de «Halk Şiirleri» adlı iki kitap yayınlamıştır.

Yaylamadım şu karşıki dağlarda
Bülbül gülü aradığı bağlarda
Ah ederek dolanırım yollarda
Yol ağladı feryadımdan ahımdan

Ağlayı ağlayı bahçeye girdim
Güller arasında ağladım durdum
İki elim kaldırıp başıma vurdum
Gül ağladı feryadımdan ahımdan

Gözlerimin yaşın dönderdi sele
Sel gibi akıyor denize göle
Kavrulan bağrımı açınca yele
Yel ağladı feryadımdan ahımdan

Adım Kâzım Dertli oldum ellerle
Başım alıp gidem gurbet ellere
El attım ki tutanayım dallara
Dal ağladı feryadımdan ahımdan

* * *

Bizim ile bahar geldi yaz geldı
Yaz gelirken ördek ile kaz geldi
Ben yârime lale sünbül gönderdim
Yârden bana kalıp kalıp buz geldi

Mendilim yıkadım güllere serdim
Güller arasında yârimi gördüm
Ben yârime şeker lokum gönderdim
Yarden bana kilo kilo tuz geldi

Mendil alıp kenarını pulladım
Mendilimi yâre karşı salladım
Mektup yazsın diye kalem yolladım
Yârden bana ucu çatal biz geldi

Dertli Kâzım der ki cana yâr dedim
İçerimde yanan ateş var dedim
Yârim bana bir bardak su ver dedim
Yârden bana bir sürahi köz geldi

HALİS ALTUNBEY

Kars ilinin Merkez Çığırgan köyünde 1961'de doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve bir çocuk babasıdır. Saz çalan âşığın ustası Murat Çobanoğlu'dur. Makam ve halk hikâyeleri konularında bilgilidir.

Hakkın emri vaki kullar üstüne
Kader karşısında suskun insanlar
Herkes şimdi sırt çevirmiş dostuna
Iğbala talihe küskün insanlar

Düşünülse en son varış mezardır
Ne gam ne hastalık bu ne efkârdır
Sır vermez kimbilir ne derdi vardır
Üzgündür suratı aşkın insanlar

Kâinata âdil divan gerekmiş
Doğuştan sefiller gönlü kırıkmış
Zalim merhameti elden bırakmış
Zavallı zulüme baskın insanlar

Halis görmeliyim dert görenleri
Arzu ediyorum dost yarenleri
Bu fani dünyanın dem sürenleri
Şansı yürük zârı keskin insanlar

* * *

Doymadan elimden aldın Allah'ım
Hayat arkadaşım nazlı yarimi
Hatrımdan çıkarmaz oldun Allah'ım
Hayat arkadaşım nazlı yârimi

Mutlu çiftler görsem yüreğim taşar
İki öksüz yavrum bağrımda yaşar
Özledikçe derdim başımdan aşar
Hayat arkadaşım nazlı yârimi

Yaradan Mevla'dan kesilmez güman
Ansızın bir ecel vermedi aman
Ağlarım rüyama geldiği zaman
Hayat arkadaşım nazlı yârimi

Halis hayat engebeli yollardır
Dost böylesi bahtı kara kullardır
Uzun uzun anıyorum yıllardır
Hayat arkadaşım nazlı yârimi

MANSUR ALYANSOĞLU (Alyansoğlu)

Kars'ın Selim ilçesinin Baykara köyünde 1956 yılında doğmuştur. Ortaokul mezunu olup, evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık yaparak sağlamaktadır. Saz çalmayı bilen Alyansoğlu, soyadını mahlas olarak kullanmaktadır. Ustası Rüstem Alyansoğlu'dur. Âşık makamları ile dört de halk hikâyesi bilmektedir. Çeşitli yarışmalarda ödüller alan âşığın beş adet de plağı vardır.

Bugünün çocuğu yarın büyürsün
Vatan hizmetini bekler gençlikten
Vatanı gençliğe etti emanet
Atam hizmetini bekler gençlikten

Elleri duada yaşlı pederler
Pederler dünyadan geçer giderler
Toprağın bağrında şehitler erler
Yatan hizmetini bekler gençlikten

Türk çocuğu Türk'ün soyu kardaşı
İstemez savaşı sever barışı
Gelip geçmektedir ömür güneşi
Vatan hizmetini ister gençlikten

Âşık Mansur kurban olsun vatana
Yıl seksenbeştir gençliğe nişane
Namus için toprak için düşmana
Çatan hizmetini bekler gençlikten

FARUK ALYÜZ (İmamoğlu)

Tokat'ın Emirseyit köyünde 1943 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Alyüz evlidir. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşık hikâye anlatmaktadır. Yurtiçinde katıldığı şenliklerde dereceler almıştır.

AHMET ARITÜRK (Âbid)

Siirt'te 1943'de doğdu. Ortaokul mezunu olan âşık, evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini memurlukla temin etmektedir. Ustası ve çırağı yoktur. Şiirleri mahallî gazetelerde yayınlanmaktadır.

Düştün ise kaldırmağa
Uzanacak dest gerektir
Kara günde imdadına
Yetişecek dost gerektir

Kötü olmak gayet kolay
Bak çevreye alay alay
İyi olmak budur olay
Gönülde bir kast gerektir

Çoğu kişi âşığım der
Âşık davasını güder
Bir bülbül bin karga eder
Âşık aşkla mest gerektir

İnsanların merdi iyi
Nâmertlerin geçmez reyi
Merttir insanların beyi
Er merdoğlu mert gerektir

İyi olan kalmaz darda
Bil ki zevâl gelmez merde
Dertsiz olan insan nerde
Sabır için dert gerektir

Gıybetini yapma elin
Bil kemiği yoktur dilin
Konuşmadan önce düşün
Sözlerini tart gerektir

Toprağa at olur başak
Tane bire on verip bak
Huyun olsa da yumuşak
Bazı bazı sert gerektir

Âbid benim sözüm sana
Hak veresin gerek bana
Geçicidir madem dünya
Bize asıl yurt gerektir

YUSUF HAFIZ ATAÇ (Hozaloğlu)

Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesinde 1935'de doğdu. İlkokul mezunu olan âşık, evli ve altı çocuk babasıdır. Mahlasını kendi seçmiştir. Geçimini serbest çalışarak temin etmektedir. Şiirleri mahalli gazetelerde yayınlanmaktadır.

Ben beni ararken yatları buldum
Yanlış diyardasın diyen olmadı
Bir beterden beş betere tutuldum
Derdi neşter vurup oyan olmadı

İki damla sudan bulandı Tuna
Düşünür bir anlam veremem buna
Ünledim durmadan bizim topluma
Kulak veren yoktu duyan olmadı

Kaynaktan kesildi suyu tarlanın
Mimarı Sinan'dı büyük vatanın
Ahlak kalesini yapan ustanın
Yapısına bir taş koyan olmadı

Yakışır mı yatmak böyle uykuda
Okunur mu yazı yazarsan suda
Niceleri hekim doktor oldu'ya
Bir İbnisina'ya uyan olmadı

Keramet ne gezer böyle ümmette
Kusur sende bende çoğu izzette
Hep hakir görüldüm bu cemiyette
İnsanlık safına koyan olmadı

Kederi kovalım neşeyi bulda
Hürmeti töreyi öğren okulda
Hozaloğlu heder oldu bu yolda
Ne şair ne ozan sayan olmadı

* * *

Uçmayı düşledim yıllardan beri
Kendimi boşuna yoruk gibiyim
Bu hal bende dostlarımın eseri
Kanadı omuzdan kırık gibiyim

Dertli de mi içer bütün içenler
Herkesi yaralar bu kara günler
Ot yemiş balığa döndüm erenler
Denizden karaya vuruk gibiyim

Olur mu demeyin suyu eledim
İlimin peşinde hergün meledim
Ne söyledim ise açık söyledim
Sırrımı meydana serik gibiyim

Benden küçüklere yalvaramadım
Gerçeği aradım hiç bulamadım
Bir arpa uzunu yol alamadım
Emeğimi boşa verik gibiyim

Huzur isyan edik ahlak yanyatık
Kendini bilmezler atınca nutuk
Batıya kötüye ısındım artık
Moda potasına girik gibiyim

Gidişatım tersdir taban tabana
Köpek oldum hizmet ettim çobana
Bundan ilerisin sormayın bana
Kendi sahibine ürük gibiyim

Dünyanın kahrını akıllı çekmez
Sahipli sarayın çatısı çökmez
Daha fazlasını demek gerekmez
Anamın oynaşın görük gibiyim

Hozaloğlu yedi düşman sillesi
Doğruyu yok etti eğrinin esi
Boşuna yormuşum meğer nefesi
Sabanla denizi sürük gibiyim

ALİ ADİL ATALAY (Vaktıdolu)

Erzincan'ın Kemaliye ilçesinin Bizmişen köyünde 1936 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan âşık evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini serbest meslekle uğraşarak sağlamaktadır. Mahlası Hacı Bektaş'da verilmiştir. Halk hikâyeleri bilen Vakfıdolu'nun çeşitli yayın organlarında yayınlanmış şiirlerinin yanında 7 adet kitabı ve üç adet kaseti vardır.

Bin dokuzyüz otuz altıdır doğum
Kemaliye kazam Bizmişen köyüm

Bir son bahar günü dünyaya geldim
Ben babamı ne tanıdım ne bildim

Seferberliğinde askerlik yapıp
On yıl beş ay dahi harplerde kalıp

Geldiğinde kazanmış dört kardeşi
Kendi gitmiş erken dul kalmış eşi

Annem bizi kanadıyla korudu
Yetim yaşaması gayet zorudu

Hem baba hem ana olmuştu bize
Kırsal bir bölgede diyeyim size

Kıtlık vardı doyum yemek yok idi
Alnımın yazgısı çile çok idi

Yoksulluk içinde okula gittim
Tarlaya davara geven de gettim

İşi bitirir okula koşardım
Hem çalıştım pekiyiyle başardım

İlkokulu kırk dokuzda bitirdim
Peşi sıra bak ki neler getirdim

Ben şiire on altıda başladım
Her kime okusam ondan taşlandım

Köye gelen pirler dede âşıklar
Çalıp çağırırlar hem sazları var

Hevesim var çalmağa hoşlanırdım
Sazım yoktur ben nereden alırdım

Yalvarışlı manzumeler yazardım
Kime desem bilki onu üzerdim

Akıllı sandığım kendi köylüme
Okudum sevdalı dendi halime

Sandım dünya başucuma yıkıldı
Yılmadım ki yazdım sanman bıkıldı

Ama ne yazık ki ilk verilerim
Yaktım şiirlerim ben ne bileyim

Sanmayın hoşuma gitmedi yaktım
Görürler korkusu horlarlar baktım

İlk şiirler ilk duygum idi onlar
Zor ayrıldım bunu bilenler anlar

Artık büyümüştüm bir delikanlı
Baktım ki gurbetlik köyümden canlı

Geldim Ankara'ya hem İstanbul'a
Çeşitli işlerde kısmetler bula

Türlü işler gördüm yükcülük bile
Hamdolsun işime sokmadım hile

Ağabeyim ile hayli iş gördük
Emekle çalışıp şirketi kurduk

Halen nakliyeci ve yayıncıyım
Dünya bir piyesdir ben oyuncuyum

Can Yayını diye bir yayın kurdum
Çoban armağanı yapıtlar verdim

Yetmiş beşe kadar olan şiirler
Bir çok basımlarda neşredildiler

Anadolum halk hakikat din ahlak
Kerbela'da çıktı daha çıkacak

Seyyid Nizam Abdal Musa diyerek
Demani'yle Kemalet Tur vererek

Evliyim dört çocuk babası oldum
Okuyamamıştım çocuk okuttum

Karakterim açık sözlü dürüste
Fikrim yeniliğe dürüst her işte

Vatan millet insan hakkı severim
Tüm canlara tek lomamı veririm

Gönüldür fetheden bunu bilirim
Hümanizmle bu cihanı görürüm

İsmim *Adil Ali* hem *Vaktıdolu*
Dinim insan mezhebim vicdan yolu

Bu âlemde her düşüme saygım var
Aşksız cümle cihan bana olur dar

HİKMET ATAMAN (Hikmet Arif - Arifî)

Kars'ın Posof ilçesinin Demirdöven (Varzna) köyünde 1945 yılında doğdu Ortaokul mezunu olan Arifî altı çocuk babasıdır. İşçi olarak geçimini sağlamaktadır. Saz çalmayı bilen âşığa mahlasını babası Âşık Müdamî vermiştir. Âşık makamları hakkında bilgili olan Arifî halk hikâyeleri de bilmektedir. Ustaları Sabit Müdami Ataman ve Şeref Taşlıova'

dır. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanmış, katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır.

Fikir denizinde aşk deryasında
Yüzerisen yüzdüren var unutma
Bu fani âlemin boş dünyasında
Gezerisen gezdiren var unutma

İlaç kâr eder mi içersen zehir
İnsanlar gurbette çekiyor kahır
Bir kalem bir kağıt hemen bir şiir
Yazar isen yazdıran var unutma

Kün emriyle kurdu Hüda dünyayı
Dirceksiz eğletir semayı ayı
İlerde başına gelen belayı
Sezer isen sezdiren var unutma

Helalı bırakıp haramı yiyip
Bunu kim söyledi aman be deyip
Rahman'ı terkedip nefsine uyup
Azar isen azdıran var unutma

Azınca kalbine girer vesvese
Düşersin kurtulmaz kedere yasa
Olur olmaz yere bütün herkese
Kızar isen kızdıran var unutma

Hikmet Arif kalpten çıkar hileni
Terk eyleme ziyaret et sılanı
Bu dünyada iken cennet plânı
Çizer isen çizdiren var unutma

* * *

Anneciğim benim yolum beklersen
Soğuk sular içilende gözleyin
Ne zaman gelecen evladım dersen
Beyaz çiçek açılanda gözleyin

Bahar gelip ağaç meyve verende
Kavim kardeş biraraya gelende
Çoban kavalını yanık çalanda
Koyun kuzu seçilende gözleyin

Bülbüller şakıyıp güle ötende
Ürema dağından duman bitende
Ekinler tarlada başak tutanda
Tarla çayır biçilende gözleyin

Hikmet Arif tezden izin alırsa
Ulu Mevlâm eğer fırsat verirse
Görüşmek bizlere nasip olursa
Yayla Köye göçülende gözleyin

HURŞİT ATMACA (Âşık Hurşit)

Yozgat'ın Sorgun ilçesinin Tatlıköyünde 1914 yılında doğdu. Badeli âşıktır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. İsmini mahlas olarak kullanmaktadır. Badeli âşıklardan olan Atmaca okur - yazar değildir.

Allah deyip evimizden çıkalım
Besmeleyle işimize bakalım
Millet, Devlet kemerleri sıkalım
Tasarrufta hazine var kardaşım

Haydin dostlar Ankara'ya göçelim
Dönüp avrupaya kucak açalım
Toplu birlik tasarrufa geçelim
İsirafın sonu iflas kardaşım

Bazıları çoban olurda hem koyun gütmez
Allah'ın emrine o doğru gitmez
Hazine biterde tasarruf bitmez
Tasarrufta hazine var kardaşım

Pervaz edip gök yüzünde uçalım
İyiyi kötüyü orda seçelim
İsraf haramdır ondan kaçalım
Tasarrufta hazine var kardaşım

Toplanın müminler sıratı geçek
Kevser ırmağından bir yudum içek
İsraf haramdır gelin vaz geçek
Tasarrufta hazine var kardaşım

Veysel Karani'de deve güderdi
Bir kuru ekmek ile akşam ederdi
O mübarekte tasarrufa giderdi
Tasarrufta hazine var kardaşım

Efendimiz daim zenzem içerdi
İsrif haram derdi daim kaçardı
Bir tek hurma ile iftar açardı
Tasarrufta hazine var kardaşım

Yüksek maaşlardan biraz kıralım
Fakirlerin sofrasına varalım
İşte tasarrufu burda bulalım
Tasarrufta hazine var kardaşım

İçmiyelim çayı ayran içelim
Aklı olanlar tasarrufa geçelim
İsraf haramdır ondan vazgeçelim
İsrafın sonu iflas kardaşım

Hurşid'in sözleri sizi açmalı
Aklı olan israftan kaçmalı
Toplu birlik esasına geçmeli
Tasarrufta hazine var kardaşım

HAYDAR ASLAN

Aksaray'ın Delihebil köyünde 1926 yılında doğdu. Okur-yazar olan âşık evli ve sekiz çocuk babasıdır. Saz çalmasını ve hikâye anlatmasını bilmektedir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayınlanan Aslan'ın beş tane de plağı vardır.

Ben arife bunu sordum
Hep insanlar gardaş dedi
İkilikten zarar gördüm
Görmiyenler galleş dedi

Vurguncunun doymaz gözü
Nere varsa geçer sözü
Fakirlerin gülmez yüzü
Ayıkmamış serhoş dedi

Paranın çoktur hatırı
Küheylan yapar katırı
Param yok ondan ötürü
Bir isminde berdoş dedi

Talih kuşu nerde döner
Ben biliyom kime konar
Haydar Aslan'ı kim arar
Viranede baykuş dedi

* * *

Atatürk'ün Türkiye'si
Cumhuriyet yolu güzel
Hasan dağı Erciyes'i
Lale sümbül gülü güzel

Düşmandan almıştık yara
Derdimize buldu çare
Atatürk'de geldi bura
Hacı Bektaş Veli güzel

Altmışıncı yıldönümü
Dünya bilir düğününü
Senin için al kanımı
Aksın gitsin seli güzel

Cennet gibi bu yurdumuz
Deste deste gül derdiniz
Bacı kardeş hoş geldiniz
Hacı Bektaş ili güzel

İlim bilimdir fermanı
Derdimin sende dermanı
Haydar Aslan pir kurbanı
Hacı Bektaş balı güzel

KASIM ASLAN (Âşık Kasım - Âşık Şenlikoğlu)

Kars'ın Selim ilçesinde 1950 yılında doğmuştur. Ortaokul mezunu olan Aslan evli ve beş çocuk babasıdır. Devlet memurudur. Saz çalmasını bilen âşık kendi adını ve dedesinin adını mahlas olarak kullanmaktadır. Âşık makamları hakkında bilgisi olan Aslan halk hikâyeleri de bilmektedir. Ustası Şenlik Aslan, çırağı ise Yalçın Aslan'dır. Çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır.

Derbeder bir hayat başladı bende
Yuvam belli değil ev belli değil
Derdimi anlattım ağaya beye
İnsan belli değil puşt belli değil

Ne çekilmez dünya Allah'ım böyle
İster sabırlı ol ister çok söyle
Sevilir sayılırdım ben bizim köyde
Ahbap belli değil dost belli değil

Ne diyem ne söylüyem ben de bilmedim
Kaderin elinden bir gün gülmedim
Konuşacak samimi bir dost görmedim
Sohbet belli değil söz belli değil

Batının cilvesi çok ağır geldi
Vatanın hasreti bağrımı deldi
Parasız kalırsan vay çıran yandı
Para belli değil pul belli değil

Meslekten soğudum işi zor gelir
Ortalıkta kaldım bunu kim bilir
Kasım bir gün seni de azrail alır
Varlık belli değil yok belli değil

* * *

Ehl-i kâmil olan işitsin bilsin
Can sağıken yurt vermeyiz düşmana
İsterse rüşvet ne varsa gelsin
Can sağıken yurt vermeyiz düşmana

Kuşanın kılıncı giyinin donu
Kavga bulutları sardı her yanı
Doğdu koç yiğidin şan olma günü
Can sağ iken yurt vermeyiz düşmana

Askerlerin bölük bölük bölünür
Sandınız mı Kars Kalesi alınır
Boz atlar üstünde kılıç çalınır
Can sağıken yurt vermeyiz düşmana

Şenlik ne durursun atlara binin
Sıyra kılıç düşman üstüne dönün
Artacaktır şanı bu Al'osmanın
Can sağ iken yurt vermeyiz düşmana

Haşim ASLIHAK (Haşimî)

Çorum'un Evci Ortakışla köyünde 1948 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve yedi çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalmayı bilen âşık, ismini mahlas olarak kullanmaktadır. Ustası Âşık Savurdanoğlu'dur. Şiirleri de yayınlanan Haşimî'nin plak çalışmaları da vardır.

Okumayan insan karanlık yolu
Toplumun içinde şaşı gibidir
Bilgisi duygusu olmaz içinde
Cahilli muhanet aşı gibidir

Uyan insanoğlu gafletten uyan
Bütün ahvellerin gerçeğe ayan
Okumayan insan getirir ziyan
Anamın gözünün yaşı gibidir

Okuyan insana derler ki zarif
Evin kütüphane bir yanın mârif
Girdiğin toplumda olursun arif
Yerli kayaların daşı gibidir

Ana baba çocuk okur bünyesi
Oturmuş ders verir büyük ninesi
Bu bir sevgidir yanar sinesi
Gül yüzlü yârimin kaşı gibidir

Haşimî'yim can gözüyle bakmalı
Sevgi ise yüreğimi yakmalı
Gönül nehri deli deli akmalı
Kevser ırmağının başı gibidir

MAHMUT AVCI (Derviş Mehmet)

Kars'ın Kağızman ilçesinin Karabağ köyünde 1938 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup, evli ve beş çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Halk hikâyeleri bilen ve saz çalan âşığın çırakları Semsinaz Şahana, Zinnet Gül, Fatma Gül ve Gürsel Kaplan'dır. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan âşık, katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır.

Bizim ilde güller açmış
Ben bugün bir güzel gördüm
Güller açılmış çağında
Ben bugün bir güzel gördüm

Gül geliyor deste deste
Ben de ona oldum hasta
Haberin götürüyor dosta
Ben bugün bir güzel gördüm

Avcı senin budur aşın
Vurdu benim bağrım taşım
Yeni düşmüş onbeş yaşın
Bugün ben bir güzel gördüm

* * *

Madem beni beğenmedin
Niye geldin selâm verdin
Söyle neydi senin derdin
Niye geldin selâm verdin

Böyle çekmiştir kalemi
Gelir geçer cümle cemi
Islah eden var alemi
Niye geldin selâm verdin

Bu bir hakikattir inan
Var kılı kıldan ayıran
Avcı gözlerine hayran
Niye geldin selâm verdin*

MUSA AVCI (Derdanî)

Kars'ın Sarıkamış ilçesinin Sırbasan köyünde 1950 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup, evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini memurlukla sağlamaktadır. Badeli olan âşık rüyasında Derdanî mahlasını almıştır. Saz çalmasını bilen Derdanî kendi deyişlerini okumaktadır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayınlanmaktadır.

Dinle vasf edeyim ben de ilimi
Yirmi beş camisinde vardır âlimi
Hudut boyu göze almış ölümü
Şükür bozulmamış birliği Kars'ın

Allahekber dağı tarihte ündür
Düşmana dersini verdiği gündür
Candan aziz bildiğimiz vatandır
Dağlarda görülür karlığı Kars'ın

Göle ile Sarıkamış ormanı
Iğdır'da görülür sebze harmanı
Kağızman'ın tuzu hayat dermanı
Milletime yeter dirliği Kars'ın

Yüce kahramandır Arpaçay dağı
Ani'nin harebe bahçesi bağı
Kalede şan verir Türk'ün bayrağı
Yurduma kaledir varlığı Kars'ın

Ozanları vardır seriden seri
Mücevherdir taşı yakut toprağı
Yaylaları koyun kuzu otağı
Hiç de görülmedi darlığı Kars'ın

Ünlü bir karar aldı Kazım Paşa
Az kaldı hududu gümrüğü aşa
Yaptığı eserler gitmedi boşa
Düşmana verilmez sırlığı Kars'ın

---

* Bu şiirler Mahmut Avcı'nın «Âşığın Gizli Feryadı» adlı kitabından alınmıştır.

Bu vatan uğruna çıksa da canım
Atamın izinde gider düzenim
Türk'ün milletine kurban ozanım
Musa der söylenir erliği Kars'ın

SEYFETTİN AVCI (Ruhanî)

Erzincan'ın Tercan ilçesinin Yaylayolu köyünde 1927 yılında doğdu. Okur-yazar olan âşık evli ve dört çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Mahlasının rüyada verildiğini söylemektedir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan Ruhanî katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır.

Erzincan Tercan'dan Seyfeddin adım
Bilmeyen var ise bilsinler beni
Yaylayol köyünde dünyaya geldim
Tercan nüfusundan sorsunlar beni

Gün on ay yedi yıl yirmiyedi
Böyledir dosdoğru doğumu kaydı
Tarih otuzsekiz yaş onbir oldu
Okul yok tahsive versinler beni

Kuran ezberlerken kelam-ı peyker
Onbirimde aşka ettiler düccar
Dost gönlüme saldı sayısız gevhar
İsteyen mehenge vursunlar beni

Her âşığın çekticeği çileydi
Münafıklar lekelere beledi
Çok âlimler eleklerden eledi
Mümkün mü ne hakla yersinler beni

Seyfi Ruhanî'yim bu can bendedir
O canan uğruna can kurbandadır
Katreden gelmişem umman bendedir
Dostlar gönüllerde görsünler beni

* * *

Ben bir hâlle uğraşırken
Hâl eyledin kader beni
Çevirdin çarkı devranı
Hâl eyledin kader beni

Can fanidir otağında
Birgün olmaz yatağında
Dostun dosta dost bağında
Gül eyledin kader beni

Can kurban bağban başına
Tevbe mecaz savaşına
Yakıp aşkın ateşine
Kül eyledin kader beni

Aşk yanar âşık canında
Sönmeden gönül hanında
Ariflerin tabağında
Bal eyledin kader beni

Seyfeddin'im değil naden
Altmış yılım gitti elden
Anlaşıldı bu dünyadan
Yol eyledin kader beni

MİRZA AYBİRDİ (Yanani)

Rusya'nın Akbaba yöresinin Balıklı köyünde 1919 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan âşık evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşık mahlasını kendisi almıştır. Hasan Seyhan'ın çırağı, Oruç Bermanbek ve Mustafa Yıldız'ın ustalarıdır. Âşık makamları ve halk hikâyeleri konusunda bilgilidir. Çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır.

AYDENER AYDIN (Âşık Aydın)

Sivas'ın Ekincioğlu köyünde 1962 yılında doğdu. Lise mezunu olan âşık evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini inşaat işçiliği yaparak sağlamaktadır. Saz çalan Aydın kendi deyişlerini okumaktadır. Makam bilgisi olan âşık hikâye de anlatmaktadır. Ustası Âşık Sefer Erdem ve Âşık Mehmet Batur'dur.

Öyle bir sevda ki yaktı sinemi
Ayrılık denilen bir yoza düştüm
Felek vurdu yıktı gönül hanemi
Yaralı kuş gibi bir dala düştüm

Yar diyerek dolanırım ardında
Çile çeker öldüm senin yurdunda
Düşmüş idim zaten sen de vurdun da
Binbir türlü halden bir hale düştüm

O yarin hayali serimden gitmez
Yar seni görmesem bu çilem bitmez
Benim için ölmek kalmak farketmez
Halimden anlamak bir kula düştü

Yar sensiz yaşamak o kadar zor ki
Bayramların yastan kalmadı farkı
Hele gel *Aydın*'ın halini gör ki
Tanıyıp bilmedik bir ele düşdüm

* * *

Zindan ettin seherimi günümü
Ben şaşırdım bu günümü dünümü
Dağlar sıra sıra kesti önümü
Gurbete gitmenin zamanı mıydı

Dertlere saldın da derman olmadın
Kırdın şu gönlümü bende gülmedim
Bir gidiş gittin ki geri gelmedin
Gurbete gitmenin zamanı mıydı

Yanar oldu içim yar duman duman
Aydın'ım hasretlik ölümden yaman
Gül yüzüne muhtaç olduğum zaman
Gurbete gitmenin zamanı mıydı

EROL AYDIN (Erganî)

Erzurum'un Şenkaya ilçesine bağlı Bardız (Gaziler) bucağında 1954 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olan âşık evli ve iki çocuk babasıdır. Mahlasını Âşık Mustafa Nihanî vermiştir. Makam bilen Erganî, halk hikâyesi de anlatmaktadır. 1975'den 1979'a kadar beş kaset çıkarmış, şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayınlanmıştır. Yurt içi ve yurt dışı festivallere katılmış, yarışmalarda dereceler almıştır.

Yine hatırıma düştün
Köyüm seni unutmam ki
Sineme hasrettik saçtın
Köyüm seni unutmam ki

Babam sende anam sende
Yol bekleyen sunam sende
Evim sende hanem sende
Köyüm seni unutmam ki

El derdimi çeker olsa
Bostanımı eker olsa
Gurbet bana şeker olsa
Köyüm seni unutmam ki

Nasip olsa sana gelsem
Dağlarında namaz kılsam
Sende doğdum sende ölsem
Köyüm seni unutmam ki

Söyle beni hayırında
Kuzu gördüm bayırında
Ot biçerdim çayırında
Köyüm seni unutmam ki

Ergani'yim demem caba
Bağrım sönük yakmaz soba
Sende doğdu Nihan Baba
Köyüm seni unutmam ki

* * *

Tükendi gurbetlik kavuştum sana
Anadolum aç bağrını ben geldim
Gümrük kapıların kapatma bana
Anadolum aç bağrını ben geldim

Yaksan yandım demem sıcakla beni
Köy ile şehirde kucakla beni
Seni çok özledim kucakla beni
Anadolum aç bağrını ben geldim

Yüce yüce karlı dağlar sırada
Dağlar bize engel oldu arada
Erenlerim sevdiklerim burada
Anadolum aç bağrını ben geldim

Tarihinde milletimin şanı var
Yaprağında silinmeyen anı var
Toprağında şehidimin kanı var
Anadolum aç bağrını ben geldim

Sönmeyen ocakta tütenim sensin
Her yerde elimden tutanım sensin
Türk'üm müslümanım vatanım sensin
Anadolum aç bağrını ben geldim

Dağında kar eteğinde buz görem
Hiç olmazsa bahar görem yaz görem
İlikleme düğmelerin çöz görem
Anadolum aç bağrını ben geldim

MUSTAFA AYDIN (Aydınoğlu)

Kars'ın Selim ilçesinin Beyköy'ünde 1963 yılında doğdu. Lise mezunudur. Geçimini âşıklık yaparak sağlamaktadır. Saz

çalmayı bilen Aydın'a mahlasını ustası Mevlüt İhsanî vermiştir. Çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır.

Sakın durma bu ellerde yaşanmaz
Git de hayatını kazan sen oğul
Dağları kar sekiz ayı aşılmaz
Bu hayatın çilesini yen oğul

Bahar gelir seller ile akarız
Kalorisi eksik tezek yakarız
Döner diye yollarına bakarız
Sen unutma vatanını an oğul

Bin güçlükle bu dünyada yaşarız
Dertli olduk derman için koşarız
Bizler yaya karlı dağı aşarız
Sen orada mersedese bin oğul

Mustafa bu hâle döndü şaşkına
O zevkinde gitti girdi köşküne
Koltuktasın faydan olsun düşküne
Derdin ile kahrolmuşum ben oğul

* * *

Güzelleri ne ederdim
Senin sevgin olmasaydı
Bilmem nereye giderdim
Senin yurdun olmasaydı

İnsanları taşlamazdım
Günahlara başlamazdım
Asla hata işlemezdim
Arzu nefis olmasaydı

Aklı olan arar durur
Bir bilene sorar durur
İnsan neye yarar durur
Hakikatı bilmeseydi

Adem baba ağlamazdı
Kimse aşkı bilmez idi
O şeytana uymaz idi
Havva ona gelmeseydi

Mustafa'dan aciz sözler
Herkes geleceği gözler
Kudretinden mahrum bizler
Kuran'ın bildirmeseydi

AHMET AYDOĞAN (Âşık Mehmet)

Ankara'nın Kızılcahamam ilçesinin Kuşcuören köyünde 1905 yılında doğdu. Okur-yazar olan âşık evli ve sekiz çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır.

ALİ AYGÜN (Ozan Aygünî)

Malatya'nın Darende ilçesi Aşağı Selimli köyünde 1955 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olan Aygünî evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Mahlasını soyisminden ilhamla alan âşık saz çalmaktadır. Kendi deyişlerini söyleyen Aygünî'nin ustası ve çırağı yoktur.

Olayıdım sana muhtaç
De ayrılık olmasaydı
Gezeyidim günlerce aç
De ayrılık olmasaydı

Gönül isteğini bula
Cellatlar başıma vura
Sermayem hep keder ola
De ayrılık olmasaydı

Ya dünyaya gelmeseydim
Ya ayrılık bilmeseydim
Yok ağlaya gülmeseydim
De ayrılık olmasaydı

Dertleri ozanlar almış
Dert çekmeyen zevke dalmış
Diyeler *Aygünî* ölmüş
De ayrılık olmasaydı

* * *

Gel de ey sevdiğim bölüşek seni
Gözler benim olsun kaşların sana
Elma yanak gül dudaklar bir başka
Ağzın benim olsun dişlerin sana

Seni sevdim diye benden mi kaçan
Yavru keklik olup göklere uçan
Domur domur tutup gül gibi açan
Göksün benim olsun döşlerin sana

Senden başkasını sevmedim niye
Sen varidin ben alıştım sevgiye
Bazan bazan beni anasın diye
Hayalin ben alam düşlerin sana

Aygünî bahçıvan sen de bir gonca
Emek boşa gider gülüm solunca
Benim için yaşa hayat boyunca
Ömrün benim olsun yaşların sana

MAKSUT AYGÜN (Cevherî)

Sivas'ın Divriği ilçesinin Olukman köyünde 1931'de doğdu. İlkokul mezunu olan âşık evli ve dört çocuk babasıdır. İşçi emeklisidir. Mahlasını Divriği Kaymakamı'ndan alan âşığın ustası ve çırağı yoktur. Şiirleri mahallî gazetelerde yayınlanmaktadır.

Gelin kardaş görüşelim
Bayram günü bayram günü
Küskün dargın barışalım
Bayram günü bayram günü

Turap olun gelenlere
Sofra kurun alanlara
Yemek verin mehmanlara
Bayram günü bayram günü

Sevilelim sevişelim
Kucaklaşıp sarışalım
Tatlı tatlı konuşalım
Bayram günü bayram günü

Tüm gönüller bir olalım
Arayıp Hakk'ı bulalım
Sakın gönül kırmayalım
Bayram günü bayram günü

Aç olanı doyuralım
Fakirleri geydirelim
Suçluları affedelim
Bayram günü bayram günü

Çocuklar kabına sığmaz
Kuşlar gibi dalda durmaz
Bastığı yerleri görmez
Bayram günü bayram günü

Kuşlar cıvıl cıvıl öter
Kızlar gezer katar katar
Dünya bir hoş cennet kadar
Bayram günü bayram günü

Melekler bayram gününde
Gezerler insan donunda
Cevherî sağı solumda
Namaz kılar bayram günü

* * *

Şu dünyanın anahtarı
Paradır beyler paradır
Türlü türlü silahları
Paradır beyler paradır

Şu dünyaya düzen veren
Yasa olup ferman yazan
Devlet kurup devlet bozan
Paradır beyler paradır

Para deyip de geçmeyin
Aracıdır sevişmenin
Hemi dostun hem düşmanın
Paradır beyler paradır

Vapur olup deniz geçen
Füze olup göğe uçan
Baraj olup ateş saçan
Paradır beyler paradır

İnsandır parayı yapan
Geri dönüp ona tapan
İnsanları köle yapan
Paradır beyler paradır

Bahar olur sular çağlar
Yiğidi kurbete bağlar
Cevherî'ye türkü söyler
Paradır beyler paradır

ŞEKİP AYKAÇ (Âşık Şekip Şahadoğru)

Çorum'un Merkez ilçesinin Evci Ortakışla köyünde 1932 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalan âşığa mahlasını çevresi vermiştir. Âşık Veysel'den etkilenmiştir.

Varsın eller bize ne derse desin
Hakikata bağlı yolumuz bizim
Her yerde bize yardım eylesin
Allah bir Muhammed Alimiz bizim

Ehli irfan insanların yariyiz
Çoban Allah bozulmayan sürüyüz
Bacı kardeş bir kovanda arıyız
Dünyaya tat verir balımız bizim

Cihanda sulh dedik barış getirdik
Sevgi bulduk kötülüğü yitirdik
Bu cennet toprakta neler bitirdik
Burcu burcu kokar gülümüz bizim

Uygarlıkta beş kıtadan biriyiz
Yediden yetmişe vatan eriyiz
Şehit olup ölsek bile diriyiz
Çünkü böyle dedi ulumuz bizim

Şekip der ağlamam gülemem kardeş
Cahilin peşinden gelemem kardeş
Vatanım bir bütün bölemem kardeş
Atadan dededen malımız bizim

ALİ BADEM (Badem Ali)

Konya'nın Karaman ilçesinin Seyithasan köyünde 1955' de doğdu. İlkokul mezunu olan âşık, evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini işçilik yaparak temin etmektedir. Mahlasını kendi seçmiştir. Saz çalabilen âşığın ustası ve çırağı yoktur. Yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır. Şiirleri mahalli gazetelerde yayınlanmaktadır.

Yaylasıyla ovasıyla
Ne güzeldir Karaman'ım
Burcu burcu havasıyla
Ne güzeldir Karaman'ım

Erenlere mezar olmuş
Kültürle sanatla dolmuş
Adın Mehmet Bey'den almış
Ne güzeldir Karaman'ım

Şair olmuş hep yazanlar
Yetişir burda ozanlar
Her gün okunur ezanlar
Ne güzeldir Karaman'ım

Ziyaretler değer cana
Suyun içtim kana kana
Yatar burda hatun ana
Ne güzeldir Karaman'ım

Tarih olmuş konuyla
Adım adım camisiyle
Büyük ozan Yunus'uyla
Ne güzeldir Karaman'ım

Badem Ali yok hilesi
Her zaman Hakk'ın kölesi
Simge olmuş hep kalesi
Ne güzeldir Karaman'ım

* * *

Mehil verme her güzele
Sever onu alamazsın
Bağların döner gazele
Üzümünü yolamazsın

Baktıkça güzeldir yüzü
Açık ve doğrudur sözü
Çeşme olmuş iki gözü
Yaşlarını silemezsin

Bürünürsün hep karaya
Düşmanlar girer araya
Koyma günleri sıraya
Ömrün biter bilemezsin

Çok seversin onu candan
Haberi olmaz hiç bundan
Gayrı soğumuştur senden
Dönüp ona gülemezsin

Badem Ali soldu gülüm
Lal oldu konuşan dilim
Beklersin gelmez ölüm
İstesen de ölemezsin

MUAMMER BADEM (Ozan Özlemî)

Amasya'nın Gümüşhacıköy ilçesinin İmirler köyünde 1957 yılında doğdu. Lise mezunu olan âşık mahlas olarak adını kullanırken ustası Çorumlu Boranî tarafından «Özlemî» olarak değiştirilmiştir. Diğer ustaları ise Şekip Aykaç (Şahadoğru) ve Hüseyin Çırakman'dır. Çırakları ise Kezban Altın, Nuran Culuk ve Selamet Aktaş'tır. Âşık, çeşitli festivallere katılmıştır.

Gönlüm düştü güzel bir canana
Yanakları gonca bir güle benziyor
Mevlam sabır versin ona yanana
Yeni çiçek açmış dala benziyor

Beni mecnun edip saldı çöllere
Bülbül konar imiş gonca güllere
Kurban olam dost şirin dillere
Daha el değmemiş güle benziyor

Gözleri aklımı başımdan aldı
Kirpikleri dertli sinemi deldi
Özlemî aşkından divane oldu
Coştu deli gönlüm sele benziyor

FARUK BAHADIR (Ozan Bahadır)

Uşak'ın Sivaslı ilçesinin Sazak köyünde 1953 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve üç çocuk babasıdır. Çiftçilikle uğraşmaktadır. Saz çalan âşık soyadını mahlas olarak almıştır. Ustası olmayan Ozan Bahadır'ın çırakları Uğur Afat ve İzzet Bahadır'dır.

Anneler babalar bütün çocuklar
Boş zamanınızda kitap okuyun
Kitap beyindeki karanlığa ışık tutar
Babalar anneler çocuklar kitap okuyun

Kitap okuyan insanda cahillik olmaz
Cahillik biterse kötülük kalmaz
Cahil olan insan menzile varmaz
Anneler babalar çocuklar kitap okuyun

Kitap okuyan sevilir aklı fikriyle
Yaptığı iş yararlı olur ülkeye
Bu yıl kitap yılı bilsin bütün Türkiye
Anneler babalar çocuklar kitap okuyun

Ozan Bahadır da kitap başına koşar
Kitap okuyanda sevgi kardeşlik başlar
Anneler babalar çocuklar bütün yurttaşlar
Boş zamanınızda kitap okuyun

YUSUF BALCI (Üryani Coşkun)

Tokat ilinin Daylıhacı köyünde 1944'de doğdu. Yüksekokul mezunu olan âşık, evli ve dört çocuk babasıdır. Öğretmenlik yapan Yusuf Balcı, gördüğü bir rüyadan sonra

«Üryani», Hz. Mevlana'nın türbesinde namaz kılarken de «Coşkun» mahlasını almıştır. Ustası Azan Seyyit (Seyyit Türk)' tir. Çeşitli festival ve şenliklere katılmıştır. Mahalli gazetelerde şiirleri yayınlanmaktadır.

Katmer katmer oldu gönül yaresi
El vurup kanatma bir de sen tabip
Lokman Hekim olsan yoktur çaresi
Can içinde hastalanmış ten tabip

Elif Allah mim Muhammed şanıdır
Ruh bedenin aziz olan canıdır
Ah u feryat âşık vuslat demidir
Niçin feryat etmiyeyim ben tabip

Aşk düşmüş gönüle sevdaysa başta
Binbir yara aldık her bir savaşta
Katıktır gözyaşım ekmekte aşta
Dünyam viran olmuş yıkık han tabip

Gece uykumuz yok gündüzse durak
Aşkın dergâhına olalı çırak
Dosttan davet aldım gitsem yol ırak
Dayanmaz hasrete yanar can tabip

Tevhitle yoğrulup haşrolan vücut
Yakar mı nârına haşa ol mevcut
Rahmetinden kesmem asla ben umut
Olsa da günahım beşyüz bin tabip

Rıza-i Hak için olmuşum üryan
Aşkımdan cihana düşmüştür nişan
Vücut gemisinde emanet bu can
Bir gün derler tahta ata bin tabip

Üryani neylesin şöhreti şanı
Halk eden Halik'ten bekler imanı
Al vur hançerini tahlil et kanı
Kalp çalışmaz devir yapmaz kan tabip

* * *

Yirmidört Kasım'dır öğretmen günü
Atası izinde yürür öğretmen
Mukayese eder bugünü dünü
Doğruyu güzeli görür öğretmen

Tahtanın başında tebeşir elde
Vatan millet aşkı çarpar gönülde
Sabır metanetle kendi halinde
Eğitim öğretim verir öğretmen

Cehalete karşı açmıştır savaş
Her türlü güçlüğe eğmeyerek baş
İlim irfan ile her gün binbir taş
Koyarak temeli örer öğretmen

Mahfeder kendini ömrünü söker
Bütün insanlığın yükünü çeker
Bir mum gibi yanar ışığın döker
İçin için göçer erir öğretmen

Mukaddes mesleği çetindir çetin
Kaderi elinde koca milletin
Eşsiz bekçisidir cumhuriyetin
Canından çok korur sever öğretmen

Başöğretmen Atam rehberdir bize
Yendik cehaleti getirdik dize
Genç nesil emanet edildi size
Baştacı imişsin meğer öğretmen

Ürvani ozandır gerçektir dili
Bizdedir yarının sevap vebali
Aziz öğretmenim öğrenci veli
Paha biçilemez değer öğretmen

ALİ BAŞ (Ozan Sezini)

Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesinin Kaynar nahiyesine bağlı Panlı köyünde 1960'da doğdu. İlkokul mezunu olan âşık, geçimini işçilikle temin etmektedir. Mahlasını ustası Ali Çatak vermiştir. Diğer ustası da Mustafa Önder'dir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayınlanan Sezinî, çeşitli festival ve şenliklere katılmaktadır.

Gökler gürüldeyip şimşek çakarken
Yerler buharlaşıp toprak kokarken
Yağmurlu havada camdan bakarken
Seni düşünürüm yaşarır gözüm

Hergün akşam olup güneş batarken
Gönül çöllerinde susuz yatarken
Çekingen uzanan eli tutarken
Seni düşünürüm yaşarır gözüm

Gece sessizliğe dalar giderim
Nerde nasıl diye merak ederim
Hatırlarsam seni artar kederim
Seni düşünürüm yaşarır gözüm

Tesellim sadece selam ve yazı
Sezinî suskundur çalmıyor sazı
Beni benden aldın sen Çerkez kızı
Seni düşünürüm yaşarır gözüm

* * *

Sabah ezanıyla sökerken şafak
Vaktinde namazı kılmak ne güzel
Camiden çıkınca rızık aramak
Yaradan'dan nasip almak ne güzel

Beş vakit namazın biri de öğle
Geçirme zamanı ibadet eyle
Her işin başında besmele söyle
Daima Mevla'yı anmak ne güzel

İkindi namazı kazaya gelmez
Hak için kılanlar hiç darda kalmaz
Mükafat gizli kul gözü görmez
İçip de zemzemi kanmak ne güzel

Akşam namazında şükür demeli
Alın teri silip helal yemeli
Zikirde şükürde bağla temeli
Düşüp aşk-ı nâra yanmak ne güzel

Yatsı namazıdır beşinci namaz
Allah'a muti ol gezme beynamaz
Sezini kendini toparla biraz
Aşkın ummanına dalmak ne güzel

DEHAM BATUR (Mehmet Batur)

Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinde 1954 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan âşık evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık yaparak sağlamaktadır. Saz çalan Mehmet Batur'a mahlasını çevresi vermiştir. Çeşitli yarışmalarda ödül alan âşığın şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır. Ayrıca iki şiir kitabı, iki plak ve üç ses kaseti yayımlanmıştır.

Bir dertli âşıkım bana hor bakma
Perde bende mızrap bende tel bende
Acı söz söyleyip kalbimi yakma
Derya bende umman bende sel bende

Adım kalacaktır dünya yüzünde
Çok mânâ var âşıkların sözünde
Ben yanıp kavruldum aşkın közünde
Ateş bende duman bende kül bende

Kara kaderine şaşanlardanım
Aşk atına binip aşanlardanım
İrfan meclisinde pişenlerdenim
Edep bende erkan bende yol bende

Tesellim gözyaşım ağlar dururum
Ben gönlümü Hakk'a bağlar dururum
Yaz bahar demeden çağlar dururum
Deniz bende nehir bende göl bende

Yaralı gönülün ilacıyım ben
Kalp kırmam dostlara duacıyım ben
Söz tüccarı fikir ağacıyım ben
Meyva bende yaprak bende dal bende

Çok çile çekince sabra alıştım
Ne yana kaçtımsa dertle buluştum
Batur'um yılmadan daim çalıştım
Arı bende kovan bende bal bende

* * *

Şu insanoğlunu daim dert yedi
Lokman gibi yara saran olmamış
Süleyman'ın asasını kurt yedi
Tüm cihana hüküm süren olmamış

Bu dünya kalmadı şaha sultana
Âşıklar ölünce kavuşur şana
Nice âşık gelmiş fani cihana
Ferhat gibi dağı yaran olmamış

En güzel yol Hakk'ın yoludur bence
O da bağlanmıştır bir tek inanca
Ademoğlu Hebil Kabil'den önce
Kendi öz kardaşın vuran olmamış

Mehmet Batur leke katma diline
Çok peygamber geldi Urfa iline
Baba yavrusunu Hakk'ın yoluna
Halil gibi kurban veren olmamış

ALİ BAŞTURAN (Ozan Ali)

Çorum'un Ortaköy ilçesinin Asar köyünde 1949 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve üç çocuk babasıdır.

Çiftçilikle uğraşmaktadır. Saz çalan âşığa mahlasını çevresi vermiştir. Plakları da bulunan ozan, çeşitli yarışmalara da katılmıştır.

Gülmedim cihana geldim geleli
Benim ile davan ne idi felek
Eller güler oynar ben de çileli
Benim ile davan ne idi felek

Acımadan benim bağrıma bastın
Her köşe başından yolumu kestin
Ne ettim neyledim ki sen bana küstün
Benim ile davan ne idi felek

Kederimde *Başturan*'ım ne derim
Gittikçe artıyor derdim kederim
Yüzüme gülmez oldu kaderim
Bilmem sana ne ettim neyledim felek

* * *

Kimse bilmez ne haldeyim
Sor efendim sor efendim
Yolsuz ile geçim yapmak
Zor efendim zor efendim

Sazımı elime aldım
Hem ağladım hem de çaldım
Mecnun gibi çölde kaldım
Gör efendim gör efendim

Âşık olan durmaz yanar
Pervaneler gibi döner
Benim yaram içten kanar
Sar efendim sar efendim

Ne imiş sünni alevi
Bir olalım bir olalım
İkilik yaratma dilim
Bir olalım bir olalım

İkilikte birlik olmaz
Her meydandan erlik olmaz
İkilikte kârlık olmaz
Bir olalım bir olalım

Başturan'ı aldı merak
Adım benim direk direk
İkilik neyime gerek
Herkes bana bir efendim

SEYDİ BEKTAŞ (Dede)

Çorum'un Çonkci köyünde 1928 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan âşık evli ve yedi çocuk babasıdır. Emekli işçidir. Nesli Hıdır Abdal'dan geldiği için Dede mahlasını kullanmaktadır. Saz çalmasını bilen âşık kendi deyişlerini okumaktadır. Ustası olmayan Seydi Bektaş Sürmeli Can'ı yetiştirmiştir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayınlanmaktadır.

Tecelli defterim kara yazılmış
Gene kader beni buldukdan sonra
Besbelli ki benim derdim azımış
Dermansız dertlere saldıktan sonra

Felek kırdı kanadımı kolumu
Lâl eyledi ağzımdaki dilimi
Zalim kesdi dosta gelen yolumu
Herkes muradını aldıktan sonra

Sen de kal eyledin beni kullara
Yalın ayak düşürünce yollara
Mecnun gibi saldın kanlı çöllere
Fermanı eline aldıktan sonra

Bilmem ki çilemiz ne zaman biter
Kam kasefet çokdur ölümden beter
Ellerin bağında bülbüller öter
Nidem benim gülüm solduktan sonra

Seydi Dede der ki turap olursun
Aç gözünü dört köşeyi görürsün
Her isteğin tekce tekce verilsin
Dost ağlayıp düşman güldükten sonra

* * *

Kadife gibidir dalı yaprağı
Yeşillere bürünüyor bu orman
Var olsun da taşı ile toprağı
Hızar gibi görünüyor bu orman

Hem fakiri hem zengini ağları
Ayva turun yetiştirir bağları
Sıra sıra görünüyor dağları
Şarkdan garbe geriliyor bu orman

Seher vakti burcu burcu kokuyor
Türlü kuşlar dallarında ötüyor
Şırıl şırıl berrak suyun akıyor
Dost diyene sarılıyor bu orman

Çok mahlukat duldasında gizliyor
Bol rahmet yağmasını gözlüyor
Kessen yaksan gene senden bezmiyor
Balta ile kırılıyor bu orman

Ağaçları yaylaları deresi
Sürü sürü koyun eğler meresi
Orman yanar sızılıyor yaresi
Sofra gibi seriliyor bu orman

Rüzgar eser her yaprağı dil verir
İstiyene desde desde gül verir
Seydi Dede met ettiğin el verir
Dost diyene sarılıyor bu orman

HULUSİ BERLAY (Başaran)

Uşak'ın Banaz ilçesinin Hatıplar köyünde 1933 yılında doğdu. Okur - yazar olan Başaran evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalmayı bilen âşığa mahlasını çevresi vermiştir. Halk hikâyeleri de bilen Başaran'ın ustası Ali Orhan'dır. Yurtiçinde katıldığı yarışmalarda çeşitli ödüller almıştır.

SEYİT BERBER (Molla Seyid)

Kayseri'nin Develi ilçesinin Köseler köyünde 1952 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup, evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini memuriyetle sağlamaktadır. Çeşitli şenliklere katılan âşık mahlas olarak adını kullanmaktadır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır.

HÜSEYİN BEŞTEPE (Hüseyinî)

Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesine bağlı Karahüyük köyünde 1940 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Beştepe evli ve iki çocuk babasıdır. Emekli memurdur.

Gül dalına bülbül konmuş ötüyor
Ötme bülbül derdim bana yetiyor
Yar burnumda burcu burcu tütüyor
Bülbül olup yar dalına konsaydım

Koyun olup meleseydim ardından
Yolum düşse geçseyidim yurdundan
Yandı özüm hasretinden derdinden
Yar elinden içsem içsem kansaydım

Mevlam kanat verse göklerde uçsam
Varsam nazlı yarin eline konsam
Yare kavuştuğum o günü görsem
Alıp kollarıma sevip sarsaydım

Sabret *Hüseyin*'im hasret bitecek
Birgün hanemizde duman tütecek
Baykuş yuvasında bülbül ötecek
O günleri görüp sonra ölseydim

* * *

Kaç gün oldu nazlı yardan ayrıyım
Yıl oldu da günler gelip geçmiyor
O yar ne hâldadır nerden bileyim
Gönül yarsız bal olsa da içmiyor

Şu zalım ayrılık ah olmaz olsun
Dilerim bu günler birgün son bulsun
Gönüller şadolup muradın alsın
Viran olmuş bağlar güller açmıyor

Bir gün gerçek olsa verdiğim sözler
N'olurdu kavuşsak ölmeden bizler
Ağlaya ağlaya kan dolmuş gözler
Yollar mı dumanlı gözler seçmiyor

Hüseyin'im bu dert beni öldürür
Garip cenazemi kimler kaldırır
Ben ölürsem o dost benzin soldurur
Yar olmadan gönül burdan göçmüyor

YUSUF BİBER (Meraki)

Artvin'in Merkez ilçesinin Salkımlı köyünde 1924 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Biber üç çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Sırasıyla Yusuf, Coşkunî, Yanarî mahlasını kullanan âşık son mahlasını rüyasında almıştır. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayınlanan âşığın iki tane de şiir kitabı vardır.

Gurbet elde kimsesizim kalmışım melül mahsun
Koyma beni yapayalnız derdimin dermanı gel
Geçtiğin yollara baktım kaplamış izin yosun
Gerçi geçti şu ilkbahar sonbahar zamanı gel

Gurbet elin çekilmezmiş cevr ile cefaları
Ben ezalar çeker iken el sürer sefaları
Nerde kaldı verdiğin söz sayarım haftaları
Dağlar gibi dalgalarla bahrımın ummanı gel

Sıkılmış kulunu atma lâilâhi kenara
Beni yarsız tek başıma sakın koyma mezara
Yine bülbüller misali düşürdün ah u zara
Hasretinden perişanım dağımın dumanı gel

Merakî'nin bu derdine erişen varsa desin
Canımın içinde cansın öz vatanım nerdesin
Şimdi uzaklarda kaldın gelmiyor bana sesin
Kara yüzüm nur eyliyen gönlümün imanı gel

HÜSEYİN BİLGİN (Dilhunî)

Sivas'ın Kangal ilçesinin Yellice köyünde 1918'de doğdu. İlkokul mezunu olan âşık, evli ve dokuz çocuk babasıdır. Emekli memur olan Hüseyin Bilgin, saz çalabilmektedir. Ustası Hasan Erdoğmuş çırakları ise Garip Bilgin ve Yakup Bilgin'dir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayınlanan aşığın 1961 yılında «Manevi Hikmet» adıyla yayımlanan bir de kitabı vardır.

Veysel merak ediyordu
Menziline yetmedi mi
Gece gündüz gidiyordu
Daha yolu bitmedi mi

Ruh ayrılırsa cesetten
Kemik sıyrılırsa etten
Mahrum kalır hareketten
Neyler ocak tütmedi mi

Sadık dostun kara toprak
Şunu bunu etme merak
Gayıbını bilir bir Hak
Yoktan o var etmedi mi

Dertler bitmez çile dolmaz
Mü'minlerin gülü solmaz
Mezarlıkta belli olmaz
Sırat'a yol gitmedi mi

Sırat üçbin yıllık yoldur
Ahret bir bilinmez haldır
Bu *Dilhunî* edna kuldur
Düşmez nefsi itmedi mi

* * *

Seher vakti gülşen bağına girdim
Bülbüller ötüşür gül kenarında
Efkârı fırgatla bir düzen verdim
Sazım içten inler tel kenarında

Bağrımdan tutumdum ateşim sönmez
Daim çağlar akar göz yaşım dinmez
Dermanı bulunmaz derdim tükenmez
Oturdum ağlarım yol kenarında

Tutmuyor dizlerim gönül yorulmuş
Yareli kalbime hançer vurulmaz
Tamiri mümkünsüz kovan kırılmış
Arılar sızlanır bal kenarında

Gamden kebap oldu ciğerim yandı
Bağım viran oldu baykuşlar kondu
Yaz bahar ayında sularım dondu
Ördekler çırpınır göl kenarında

Dilhunî'yim soldu gülüm kokmuyor
Akrabalar şimdi yüze bakmıyor
Kesilmiş bahçenin suyu akmıyor
Kurumuş yapraklar dal kenarında

BEKTAŞ BİLİR (Gahirî)

Nevşehir'in Gülşehir ilçesinin Hıralı köyünde 1922 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalmayı bilen âşık, mahlasını rüyasında almıştır. Halk hikâyeleri de bilen Gahirî'nin çeşitli yayın organlarında yayınlanmış şiirlerinin yanında «Gönülden Sesler» adlı bir de şiir kitabı vardır.

Çok tuz ektim ama inkâr eyledin
Acep içindeki yağı neyledin
Ayranı suyu kurda böledin
Ne fayda bilirim aslın çökelek

Güneş kızmadan seni satmalı
Satılmazsan bir dereye atmalı
Bundan sonra yağlı peynir yapmalı
Aslını bilirim nankör çökelek

Yanıldım yedim de miğdeme durdun
Göğermiş içinde kaynaşır kurdun
Taşıdım sırtımda ben yok yoruldum
Omuzun kertildi kurtlu çökelek

Pazardan aşığı yaman şaşırdın
Diğer sineklerin karnın şişirdin
Gelen müşteriyi derde düşürdün
Allah belanı versin kurtlu çökelek

Âşık Bektaş gayli çökelek sattın
Hanbal urganını boynumdan attın
Görmeyim yüzünü ben senden bıktım
Ceketi sattırdın kurtlu çökelek

* * *

Hayırsız evlattan haber vereyim
Ah beden kurdu beni yidi bitirdi
Baba ol da bi halini göreyim
Beden kurdu beni yidi bitirdi

Binbir çeşit nazla evlat büyüttüm
Nenni çaldım kucağımda uyuttum
Çektiğim dertleri nasıl unuttum
Beden kurdu beni yidi bitirdi

Şu yalan dünyada niye gülmedim
Dört oğlan büyüttüm günün görmedim
Eller gibi muradıma ermedim
Beden kurdu beni yidi bitirdi

Düşman bana acır evlat acımaz
Kabahat bendedir bu dert bana az
Anlıyana sivrisinek ince saz
Beden kurdu beni yidi bitirdi

Çekildi gözüme bir kara perde
Ünal'ım Şener'im Zafer'im nerde
Hele küçük İrfan düşürdü derde
Beden kurdu beni yidi bitirdi

Söylet âşıkları derdini deşti
Hayatın tadı yok ne kadar eşki
Ah nideyim yaylayı nideyim köşkü
Âşık Bektaş böyle dedi bitirdi

HAYDAR BİRGÖR (Haydarî Kerrâr)

Erzincan'ın Tercan ilçesinin Balyayla köyünde 1958 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, memuriyetle geçimini sağlamaktadır. Saz çalmayı bilen âşık, mahlasını kendisi seçmiştir. Halk hikâyeleri bilen âşığın ustası ve çırağı yoktur.

Afrika'dan ibret al da
İsraf önle tasarruf yap
Tutumlu bir insan olda
İsraf önle tasarruf yap

Boşa akıtma suları
Susuz koyma insanları
Sevindirirsin canları
İsraf önle tasarruf yap

Örnek olalım dünyaya
Bizler de gidelim aya
Rest çekerek kötü huya
İsraf önle tasarruf yap

Vallah yurdumuz cennettir
Barajlar bize nimettir
Kuraklık da felakettir
İsraf önle tasarruf yap

Boş sözlere hiç bakmayın
Âlim sözünden çıkmayın
Lambayı boşa yakmayın
İsraf önle tasarruf yap

Pis nefsine uymayarak
Gerilere saymayarak
Üretimden caymayarak
İsraf önle tasarruf yap

Çöpe atmayın ekmeği
Zaya vermeyin emeği
Yokluğa vurun tekmeyi
İsraf önle tasarruf yap

Tutum evin bereketi
Ölsün israf felâketi
Kalkındırak memleketi
İsraf önle tasarruf yap

Haydi elele verelim
Hatamız varsa bilelim
Güzel yarınlar görelim
İsraf önle tasarruf yap

Haydari gönüller şadı
Dinsin yoksulun feryadı
Haydi durma Türk evladı
İsraf önle tasarruf yap

HÜSEYİN BOYNUUZUN (Garip)

Çorum'un Sungurlu ilçesinin Yekbas köyünde 1935 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Boynuuzun, evli ve dört

çocuk babasıdır. Mahlasını kendi seçen âşığın ustası ve çırağı yoktur.

Dinimiz birdi yollar ayrıldı
Ruh bedenden ceset tenden ayrıldı
Amentü ayeti kula duyruldu
Ağır kulaklılar duymaz çare ne

İslam dinimiz hep kardeş idik
Kardeşlik duygusu ayrılmaz dedik
Gıybetle kardeşin etini yedik
Fikirler şuursuz burda çare ne

Ayrıldı fırkalar şaşırdı kullar
Sis ile fırtına karardı yollar
Ruh bedende iken bozuldu tenler
Akortu bozuldu telde çare ne

Kul Garip Hüseyin acı halimiz
Bir kara dumanla şaştı yolumuz
Bu yıl da rahmetle geçti gönümüz
Mahsul bol da tad kalmadı çare ne

* * *

Sene yetmişüç otuzsekiz yaşından
Ne çileler geçti garip başımdan
Zehirlendin ekmeğimden aşımdan
Dişlerime sebep oldun fakirlik

Fakirlik deyince kolay sanmayın
İkrah edin hiç adını anmayın
Bir lokması şifa olsa sunmayın
Bıktırdın canımdan bırak fakirlik

Dostlar çalar oynar kendi evinde
Avare dolaştım Yekbas köyünde
Üç yıl diyarı gurbet kahir boyunda
O günüme sevindin mi fakirlik

Nalet olsun fakirlik istersen ölme
Rica ederim yoksulluk yanıma gelme
Sırıp karşımda utan da gülme
Üzerime nikah oldun fakirlik

Kul gariplerden çile bilene
Fakir deyip bana tokat vurana
Acıyı da yetimleri görene
Ciğerime pençe vurdu fakirlik

Âşık Hüseyin hiç düşünme boşuna
Her iş gelir kul olanın başına
Salacam da musallanın taşına
Korkarım mezara giren fakirlik

SEMİHA BOZKURT (Hatunî Bacı)

Karaman iline bağlı Taşkale nahiyesinde 1960'da doğdu. Lise mezunu olan âşık, evli ve iki çocuk annesidir. Mahlasını ustası İsa Oğuz vermiştir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayınlanmaktadır.

Dostun sevgi bahçesinde
Gülleniriz biz âşıklar
Daim Hakk'ı zikir için
Dilleniriz biz âşıklar

Saygılıyız her bir cana
Andın içtik kana kana
Nakış nakış dört bir yana
Dallanırız biz âşıklar

Cehaleti kırmak için
Yarınları kurmak için
Erenlere varmak için
Yollanırız biz âşıklar

Kemiğimiz etimizle
Sağlamlaş çatımızla
Saz söz muhabbetimizle
Halleniriz biz âşıklar

Hatunî pir parmağıyız
Parmak değil tırnağıyız
Coşkun Yunus ırmağıyız
Selleniriz biz âşıklar

* * *

Bak ağlıyor için için
Hani nerde kadın hakkı
Çalışırız geçim için
Hani nerde kadın hakkı

Meclislerde yerilmişiz
Aklı kısa görülmüşüz
Hep zor ile verilmişiz
Hani nerde kadın hakkı

Kirmanını eğirmez mi
Hamurunu yoğurmaz mı
Seni beni doğurmaz mı
Hani nerde kadın hakkı

Tık demeden döğülürüz
Ana avrat söğülürüz
Sık sık evden kovuluruz
Hani nerde kadın hakkı

Derde yoğa alışığız
Çilelerle buluşuğuz
Biraz gülsek yılışığız
Hani nerde kadın hakkı

Hatunî'yim ne diyeyim
Bitmez ki daha sayayım
Cevap verin de duyayım
Hani nerde kadın hakkı

DURSUN CAVAKLI (Âşık Divâne)

Kars'ın Göle ilçesinin Yeni Demirkapı köyünde 1950'de doğdu. Evli ve üç çocuk babası olan Cavaklı, öğretmenlik yapmaktadır. Gördüğü bir rüyadan sonra saz çalmaya başlamış, bu rüyada mahlası Âşık Divâne olarak verilmiştir. Ustası ve çırağı olmayan âşık yurtiçinde festivallere katılmıştır. Şiirleri mahallî gazeteler ve dergilerde yayınlanmaktadır.

Onsekiz mart bindokuzyüz onbeşte
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi
O zamanlar bütün dünya savaşta
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi

Şanlı bayrağıma selâm vermeden
Düşman mevzileri dövdü durmadan
Boğazı geçiyor bize sormadan
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi

Parolamız «Çanakkale geçilmez»
Su yerine şehit kanı içilmez
Dünya bilir Türk'e kefen biçilmez
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi

Karaya çıktılar süngüyü taktık
Taarruza geçince siperler söktük
Allah Allah deyip denize döktük
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi

Düşman donanması saldırdı bize
Kahraman topçumuz gömdü denize
Tarihte bir daha ders olsun size
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi

Her taraf kan yara barut kokusu
İman dolu kale Türk'ün ordusu
Allah'tan başka yoktur korkusu
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi

Tarihten silinmez böyle maziler
Siperden sipere koştu gaziler
Şehitlerle dolup taştı mevziler
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi

Sanki cehennemden bölüm yağıyor
Üstümüze gökten zulüm yağıyor
Toplar kan kusuyor ölüm yağıyor
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi

Şehitler düşüyor vatan aşkına
Gaziler vuruyor Kur'an aşkına
Hazret-i Peygamber Rahman aşkına
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi

Dağ taş yer gök derya tekbir sesleri
İslâm'ın ordusu Türk'ün askeri
Aziz şehitlerin cennet yerleri
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi

Üstümüze çöktü kara bulutlar
Allah'tan kesilmez asla umutlar
Kör pişman geriye döndü haydutlar
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi

Cavaklı destanı tarihe yazdı
Dörtyüzbin şehit ki mevziler kazdı
Kahraman orduya ne desem azdı
Çanakkale Türk'ün şanlı zaferi

KENAN BUDAK (Şenbudak)

Malatya'nın Hekimhan ilçesinin Köylü köyünde 1963 yılında doğdu. Lise mezunu olan Budak serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalan âşık mahlasını kendisi almıştır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmaktadır.

MUSTAFA BUDAK (Mert Ozan)

Antalya'nın Manavgat ilçesine bağlı Beşkonak nahiyesinin Yeşilbağ köyünde 1963'de doğdu. Yüksekokul mezunu olan Mustafa Budak öğretmenlik yapmaktadır. Mahlasını kendi seçmiştir. Ustası ve çırağı yoktur. Şiirleri mahallî gazetelerde yayınlanmaktadır.

Karlar yağmış duman çökmüş üstüne
Gidilmez yolların senin Kızılcık
Selam salmış sevdiğine dostuna
Çekilmez dertlerin senin Kızılcık

Çiçek açmaz kuşlar konmaz bağına
Buzlar tutmuş köyün her bir yanına
Karlar yağmış enginine dağına
Çekilmez soğuğun küçük Kızılcık

Bir yanda Büyükköy bir yanda Kavşut
Akşamları erken kesilir ışık
Bağlanmış yolları işlemez taşıt
Çekilmez bu çilen senin Kızılcık

Mert Ozan'ım doğmaz güneş başına
Soğuk çökmüş toprağına taşına
Dayanılmaz senin kara kışına
Soğuktan soğuğa koşan Kızılcık

* * *

Meyre derler el çiftliğinde doğdum
Utanmaz dünyadan ne murat aldım
Servet diye dağa yüz davar saldım
Tanrım bu hallerden sen kurtar beni

Annem Alime'dir babam Ramazan
Felektir yazımı hep kara yazan
Altı aydır kaynamadı bir kazan
Ömür sularında sen yüzdür beni

Rengin sarı boyun uzun dediler
Seher vakti boynu bükük gördüler
Arabayla ayağımı kırdılar
Acil şifalara sen götür beni

Yavrularım boynu bükük kalmasın
Sevenlerim hasret ile yanmasın
Mezarımız gurbet elde kalmasın
Tanrım vatanıma sen götür beni

Mert Ozan yazıyor garip imama
Bir kaç yıldır çok bozuldu zamana
Acı haber götürmeyin anama
Sağlıklı günlere sen götür beni

HİCABİ BULUT (Hicabî)

Kars'ın Posof ilçesine bağlı Çambeli köyünde 1956 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Bulut evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini arıcılık yaparak ve âşıklık geleneğini sürdürerek sağlamaktadır. Saz çalmasını bilen âşık genellikle kendi deyişlerini söylemektedir.

Kalkar gider bu ovada söylenir
Seher yeli eser gönlü dinlenir
Fındıklı'da çok güzeller eğlenir
Suna boylu kalk gidelim yaylaya

Seyran eder her tarafı gezilir
Akşam olur güneş ufka süzülür
Hasret kaldım dertli sinem üzülür
Dudu dillim haydi gidek yaylaya

Âşık Hicabî'yi bir kenara atarsın
Akşama dek ala keklik tutarsın
Akşam oldu artık nerde yatarsın
Suna boylu kalk gidelim yaylaya

* * *

Uyandım gafletten perişan bir hal
Gizli sırlarımı karışık gördüm
O zaman ki durduk sennen ru beru
Bakıp cemalinden mahtubat gördüm

Minareler set çekmişler havaya
Şeyik meşayikler durur duvaya
Dilinen tarif olmaz Ayasofya
Altın gümüş bütün mücevher gördüm

Nice şairler öldü ozanlar hani
Aradım insanın sonsuzu var mı
Gözüme göründü Nuh'un tufanı
Hicabî dünyayı zülumat gördüm

KEMAL BÜLBÜL (Kemalî Bülbül)

Samsun'un Kavak ilçesinin Kozansıkı köyünde 1928 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Bülbül dört çocuk baba-

sıdır. Geçimini âşıklık yaparak sağlamaktadır. Mahlasını Efkarî Baba vermiştir. Ustası Adem Şentürk olan âşık halk hikâyeleri de bilmektedir. Katıldığı yarışmalarda ödüller alan Bülbül'ün şiirleri çeşitli yayın organlarında yayınlanmıştır. Ayrıca beş adet kitabı ve bir plağı vardır.

Ondokuz Mayıslar Altmış Sekizde
Yıllar asırlarla katlanadursun
Ata'ya saygılı gençlerimiz de
Kardeşlik sevgisi tatlanadursun

Samsun'dan alınan vatan toprağım
Şehidi altında yatan toprağım
Gururuma gurur katan toprağım
Mukaddes adıyla adlanadursun

Edirne'si Kars'ı Güneydoğu'su
Karadeniz Ege Anadolu'su
Akdeniz'i Şark'ı gönül dolusu
Yavru Vatanım da şahlanadursun

Bol bol resimlerle al al direkler
Halaylar horonlar seymen zeybekler
Bükülme bilmeyen güçlü bilekler
Mutluluk içinde mutlanadursun

Kemalî Bülbül'üm tek dileğim var
Misak'ı Millî'de eyledim karar
Kıyametin sonu gelene kadar
Millî bayramlarım kutlanadursun

* * *

Bir yandan efendi bir yandan cesur
Karınca incitmez köylümüz bizim
Büyüğüne karşı işlemez kusur
Tembeli seyretmez köylümüz bizim

Altına alınca biçerdöveri
Tahılda dünyaya olur favori
Giyimde yiyimde ak alın teri
Hasadı zay etmez köylümüz bizim

Canıyla bağlanır tarlalarına
Tohumu toprağın basar bağrına
En gerçek adımı atar yarına
Sonunda vay etmez köylümüz bizim

Tarlaya yakışan meyve aşılar
Misafiri tatlı sözle karşılar
İmece içinde bütün komşular
Besmelesiz gitmez köylümüz bizim

Kadını erkeği tümü çalışır
Onlar çalıştıkça kamu çalışır
Boş gezeni sevmez tamı çalışır
Gücüne güç yetmez köylümüz bizim

Kemalî Bülbül'se riyada değil
Kendisi yaşamış rüyada değil
Gerçeğin içinde hülyada değil
Harama meyletmez köylümüz bizim

İSMAİL CENGİZ (Azeri)

İran Azerbaycan'ında 1928 yılında doğan âşık evli ve dört çocuk babasıdır. İstanbul'da oturan Azerî geçimini âşıklık yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşık, Azeri olması sebebiyle bu mahlası almıştır. Bazen ismini de mahlas olarak kullanan Azeri âşık makamları ve halk hikâyeleri konularında bilgilidir. Ustaları İslam Erdener, Sesgetti Mehmet, Kasım Şenlik ve Ali İzzet Özkan'dır. Çırakları ise Bayram Denizoğlu ve Muhtar Aslan'dır. Birçok yarışmaya katılarak ödüller alan âşığın birçok şiiri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır. Ayrıca beş tane de yayımlanmış plağı bulunmaktadır.

Kadınsız dünyada yüzün güler mi
Ağ ellerin kınasıdır kadınlar
Onlara hürmetim sevgiden yana
Her yavrunun anasıdır kadınlar

Danış ağzımızın şirin dil idi
Güzel konuşması arı dil idi
Erkek bülbül ise kadın gül idi
Muhabbetin binasıdır kadınlar

Oturak yan yana gelek yan yana
Sana canım kurban ay şirin ana
Analar zahmeti salar her yana
İnci mercan danesidir kadınlar

Anadan ayrılma ona yazıktır
Özünü bilmeyen zaten bozuktur
Kadına dokunma gülden naziktir
Nice güller sonasıdır kadınlar

İsmail bilmeyen bunu biler mi
Kadınsız dünyada yüzün güler mi
Onlarsız dünyada hayat olur mu
Her evlerin binasıdır kadınlar

* * *

Ne kadar methetsem yakışır sana
Şerefim şöhretim şanımsın vatan
Ben sende doğmuşum sen bana ana
İliğim damarım kanımsın vatan

Dedem cephedeyken silah tutardı
Anam kucağında mermi yetirdi
Canın verdi Cumhuriyeti getirdi
Toprağın tenimdir canımsın vatan

Kulak verin Ata'mızın sözüne
Vatan güler gazilerin yüzüne
Atam devreyledi oğul kızına
En büyük emanet canımsın vatan

Yüz bin şehit verdik tek bir taşına
Meydanda ceng ile olduk aşina
Kara karga konmaz gülün başına
Ölsem de gam değil benimsin vatan

İsmail vatanda edelim yarış
Vatanda sulh dedi dünyada barış
Baştan başa dolaş gez karış karış
Her yanda kuvvetim canımsın vatan

NECATİ CENGİZ

Sivas'ın Divriği ilçesinin Güneyevler köyünde 1930'da doğdu. Ortaokul mezunu olup, evli ve beş çocuk babasıdır. Emekli memur olarak geçimini temin eden âşığın mahlası, ustası ve çırağı yoktur. Saz çalmayı kendi kendine öğrenmiştir.

Duvarda asılı duran bağlama
Seni de eksiksiz çalan oldu mu
Sarı tele dokunursam ağlama
Sorup da derdini bilen oldu mu

Ne kadar ezgin var bilinemiyen
Hünerli ellerde çalınamıyan
Şu oyuk kalbinde bulunamıyan
Gizli sırlarını bulan oldu mu

Aşıkların kanadısın kolusun
Şiirlerin rehberisin dilisin
Kiminin de ibadetgah yolusun
Seninle menzile varan oldu mu

Herkes çalar yöresinden dilinden
Türlü seda çıkar herbir telinden
Necati der bencileyin yarinden
Bir haber getirip veren oldu mu

* * *

Uyan deli gönül kalk bahar oldu
Seyrana çıkmanın zamanı geldi
Çiçekler takınmış gelin oluyor
Doyası bakmanın zamanı geldi

Türlü renkten bir gelinlik giyinmiş
Yeşiller örtünmüş allar bürünmüş
Halılar kilimler yere serilmiş
Dem çekip coşmanın zamanı geldi

Haber gitti göçmen kuşlar gelecek
Şarkıcılar herbir dilden çalacak
Toplanın canlılar şenlik olacak
Çalıp eğlenmenin zamanı geldi

Bülbül gazel çeksin kanarya maya
Haberci gitti mi turnaya toya
Mor şişek başlamış çanın çalmaya
Çiçekli yaylanın zamanı geldi

Doksancıl dans eder çıkmış havada
Keklikler ötüşür yüksek kayada
Başımı döndürdü gördüğüm sevda
Necati gezmenin zamanı geldi

ŞERİF CIRIK (Âşık Mahzuni)

Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesine bağlı Tarlacık (Berçenek) köyünde 1943 yılında doğdu. Lise mezunu olan âşık evli ve sekiz çocuk babasıdır. Âşıklık geleneğini sürdürerek geçimini sağlamaktadır. Ustası Behlül Cırık olan âşık saz çalmaktadır. Daha çok kend. deyişlerini söyleyen Mahzuni ara sıra ustamalı deyişleri de okumaktadır. Şiirleri mahallî gazetelerde yayınlanmaktadır. Çok sayıda plak ve kaseti bulunan Mahzunî'nin yayımlanmış kitapları da bulunmaktadır.

Bahar gelip lâle sümbül açınca
Boz bulanır ehli söker yaylalar
Bizim eller Binboğa'ya göçünce
Bostan bellerine çöker yaylalar

Konya'nın düzlüğü inci ovası
Hani Berçenek'in Cülük Babası
Başı melûl melûl tuzlu kayası
Yiğidin kahrını çeker yaylalar

Bizim yaylaların karı tükenmez
Aşretin aşrete şeri tükenmez
Koca Elbistan'ın eri tükenmez
Haziranda çelik büker yaylalar

Mahzunî Şerif'im hey gidi ölen
Mevlam nasip eyle yaylada ölem
Cerit dağlarından Maraş'a selam
Mahzunî göz yaşın döker yaylalar

* * *

Ela gözlüm kara günler
Gelir geçer demedim mi
Ağlayıp üzme kendini
Artık yeter demedim mi

O yari gördüm düşümde
Hayali gitmez karşımda
Baykuş birgün baş taşımda
Konar öter demedim mi

Mahzunî'nin ömrü çamur
Gören onu dertsiz sanır
Bir ecel var bir de ömür
Gelir çatar demedim mi*

MEHMET CIVAROĞLU (Âşık Mehmet)

Antalya'nın Finike ilçesinin Gökbük köyünde 1935 yılında doğdu. Okur-yazar olan Civaroğlu evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalmayı bilen âşığa mahlasını çevresi vermiştir. Halk hikâyeleri de bilen âşığın çalışmaları radyolarda değerlendirilmiştir.

---

* Şiirler Süleyman Yağız'ın «Berçenekli Âşık Mahzunî» adlı kitabından alınmıştır.

ABDULLAH COŞKUN (Coşkunî)

Konya'nın Cihanbeyli ilçesinin İnsuyu köyünde 1953 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşığa mahlası Konya Âşıklar Bayramı'nda verilmiştir. Çeşitli yarışmalarda derece alan âşığın, şiirleri yayın organlarında yayınlanmıştır. Âşığın bir de kaseti vardır.

BEKİR COŞKUN (Ozan Âşıkoğlu)

Aksaray ilinin Hamdiye (Alaca) köyünde 1947 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Coşkun evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini memurluk yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşığa mahlasını babası vermiştir. Ustası, babası Murat Coşkun'dur. Çeşitli yarışmalara katılıp ödüller alan âşığın şiirleri yerel gazetelerde yayımlanmıştır.

MURAT COŞKUN (Coşkun)

Aksaray'ın Hamidiye köyünde 1921 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Coşkun evli ve sekiz çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşık soyadını mahlas olarak kullanmaktadır. Çırağı oğlu Bekir Coşkun'dur. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayınlanan âşığın bir de şiir kitabı vardır.

İlkin temizlikten başlamak için
İlk öğretmen çocuğuna annedir
Sevgiyi kalbine aşlamak için
İlk öğretmen çocuğuna annedir

Din ahlâk bilgisi olsun plânda
Anneyle haspihâl kurduğu anda
Hayırlı bir evlât densin vatanda
İlk öğretmen çocuğuna annedir

Ermeni'ye Rum'a tapmamasına
Sonunda yolundan sapmamasına
Müslüman Türklük'ten kopmamasına
İlk öğretmen çocuğuna annedir

Ölürse şehittir kalırsa gazi
Ecdadın yolunda göstersen izi
Ay yıldızlı bayrak gölgeler bizi
İlk öğretmen çocuğuna annedir

Kürd'ü Türk'ü Laz Abaza Tatar'ı
Türk'sün müslümansız bozma katarı
Sokma yurda sana kurşun atanı
İlk öğretmen çocuğuna annedir

Helâl süt emzirip helâl yedirsen
Millî birliğini telkin edersen
Öyle çocuk okula gönderirsen
Huzur bulup sevinecek annedir

Coşkun der tereddüt etme sen valla
Öyle olur isen güvencen Allah
Öğretmene böyle yavrunu yolla
En sonunda övünecek annedir

* * *

Sevgi doldur gönüllere
Kitap oku kitap oku
Bak şu öten bülbüllere
Kitap oku kitap oku

İnsanlığı bilmek için
Kalbin pasın silmek için
Gerçekleri görmek için
Kitap oku kitap oku

Yediden yetmişe kadar
Okudukça ilmin artar
Bilen her dem ağır tartar
Kitap oku kitap oku

Mevlâna'ya Yunus'a bak
Sen de kalbinde ışık yak
Cahil kişi olur tutsak
Kitap oku kitap oku

Sana en yakın arkadaş
Aşkın olur sana sırdaş
Nefsin ile eyle savaş
Kitap oku kitap oku

Emir geldi yüce Hak'tan
Muhammet okudu çoktan
Zarar gelir ilm-i yoktan
Kitap oku kitap oku

Okumanın sonu yoktur
Anlayana zevki çoktur
Cahillik zehirli oktur
Kitap oku kitap oku

Coşkun seller gibi çağlar
Sözlerini böyle bağlar
Çözülür düğümler ağlar
Oku yavrum kitap oku

MUHİTTİN CUYA (Mihmanî)

Kars'ın Mezra köyünde 1935'de doğdu. Evli ve beş çocuk babası olan Cuya, okur-yazardır. Mahlasını Erzurum halkından almıştır. Saz çalmayı kendi öğrenmiştir. Ustası olmayan âşığın çırağı, Bayram Denizoğlu, Rahim Sağlam, Mürsel Sinan'dır. Yurtiçinde ve yurtdışında birçok festival ve şenliklere katılmıştır. Halk hikâyesi bilen âşığın şiirleri mahallî gazete ve dergilerde yayınlanmaktadır.

Mazlumlara hoş gönüllü olalım
El tutanın ellerini severim
Dostluk konusunu ele alalım
Kardeşliğin hallerini severim

Engin olan her an için sevilir
Mert yiğitler dilden dile övülür
Dikenli ağacın dalı dövülür
Düzbitenin güllerini severim

Mihmanî'm der başsız başa çıkılmaz
Doğru yolda gezen adam yıkılmaz
Diyorum ki taşa çivi çakılmaz
Merhametli kullarını severim

* * *

Ben canı gönülden sevdiğim vatan
Büsbütün cihana değişmem seni
Ne mutlu uğrunda can verip yatan
Gayri bir zamana değişmem seni

Bayrağımın milletimin cenneti
Binbir çeşit ışık veren zinneti
Hak yolunda Allahım'ın himmeti
Çok tatlısın şirin cana değişmem

Kırılmasın güvencimin şişesi
Senden doğar Türklük'ümün neşesi
Nur kokuyor yurdun her bir köşesi
Gökleri verseler sana değişmem

Senin kadar güldüren yok bizleri
Sana bakar ilk bakanın gözleri
Kars'lı *Âşık Mihmanî*'nin sözleri
Ölsem bile seni bana değişmem

AYŞE ÇAĞLAYAN (Çağlayan)

Adana'nın Kadirli ilçesinde 1939 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve üç çocuk annesidir. Ev kadınıdır. Önceleri adını mahlas olarak kullanırken, evlendikten sonra soyadını mahlas olarak kullanmaya başlamıştır. Ustası Hazım Demirci, çırağı ise Fatih Kahraman'dır. Yarışma ve festivallere katılan âşığın şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır. Bir de yayımlanmış kitabı bulunmaktadır.

Kadın diye hakir görmen
Er doğuran dişiyim ben
İdealimden uzak durman
Hakk'ı gören kişiyim ben

Gazeteler haber versin
İnanmayan gelsin görsün
Delirenler yüzün sürsün
Bir ziyaret taşıyım ben

Gündüz güneş gece ayım
Düşmana ok atan yayım
Savaşta kara fatmayım
Nene Hatun eşiyim ben

Kendi işim kendim bilirim
Gerçek dosta dost olurum
Avım havada alırım
Yavru şahin kuşuyum ben

Çağlayan'ım yoktur bendim
Erkekleri bağlar fendim
Nice ozanları yendim
Âşıkların başıyım ben

* * *

Sen gurbetten mektup yazıp soruyon
Diyorsun ki nasıl hâli vatanın
Bekle birer birer cevap vereyim
Her yere uzandı yolu vatanın

Yeşillendi ovaları dağları
Geride bıraktık eski çağları
Hayat verir bahçeleri bağları
Açıldı goncası gülü vatanın

İlkbahar ayında hoştur havası
Her ağaçtan gelir yavru kuş sesi
Kabul olur âşıkların duası
Yanık yanık öter teli vatanın

Sümbül menekşeler aynı biçimde
Güzel katar çeker Türkmen göçünde
Ne şeker var ne şerbet var içinde
Çiçekten alınır balı vatanın

Dert dökene arkadaşım sırdaşım
Daima akıyor gözümden yaşım
Hepsi gurbet elde bacım kardeşim
Kokusun getirsin yeli vatanım

Karacaoğlan'dandır soyumuz bizim
Hark açtığı bilinir köyümüz bizim
Savrun derler akar çayımız bizim
Sığmaz bentlerine seli vatanın

Zehir derler gurbet elin aşına
Her gün girer özleyenin düşüna
Canım kurban toprağına taşına
Bu *Ayşe Çağlayan* kulu vatanın

İ. MUZAFFER ÇAĞLAYAN (Çağlayan)

Adana'nın Kadirli ilçesinde 1927 yılında doğdu. Emekli öğretmen olup, evli ve üç çocuk babasıdır. Saz çalmayı bilen âşık soyadını mahlas olarak kullanmaktadır. Çeşitli yarışmalara katılan âşığın şiirleri birçok yayın organında yayımlanmıştır. Eşiyle birlikte hazırladıkları bir kitabı da bulunmaktadır.

Elesti bezminde Hakk'a söz verip
Babamın kanından tel olup geldim
Çok müşkil işlerin atını sürüp
Erenler bezmine yol olup geldim

Alem-i ervahta demişim beli
Çok doğru giderim şaşırmam yolu
Mürşidime açtım bütün ahvali
Ben onun kalbinde hallolup geldim

Mürşide ben bütün sırrımı açtım
Onun emri ile her zaman koştum
Yürüdüm sallandım elekten geçtim
Dostlar meclisine kal olup geldim

Mürşidim olmazsa gayet nâçardım
O doldursa badeleri içerdim
Dostlarıma ben derdimi açardım
Arının sırrında bal olup geldim

Kâinatı tarak tarak taradım
Şu fani âlemde neye yaradım
Çağlayan'ım ummanları aradım
Denize dökülen sel olup geldim

* * *

Varlıktan yokluğa gelen
Çok şerefli biriyim ben
Arayıp yarini bulan
Ulu Hakk'ın sırrıyım ben

Adem adım oldu şayan
Gizli idim oldum ayan
Başını meydana koyan
Muhabbetin eriyim ben

Dünden gelmişim bugüne
Ora varacağım yine
Bütün uşşakın cemine
Açık öten boruyum ben

Seçerim aktan karayı
Hayâl eylerim Hıra'yı
Sorarım azgın yarayı
Düşkünlerin yariyim ben

Karaları ağartırım
Baygınları ayıltırım
Yürekleri soğuturum
Çağlayan'ın karıyım ben

ZİYA ÇAĞRICI (Müezzinoğlu)

Sivas ilinin Şarkışla ilçesine bağlı Taşlıhöyük köyünde 1910'da doğdu. Okur-yazar olan Çağrıcı dört çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Mahlasını kendi seç-

mistir. Şiir söylemeye, gördüğü bir rüyadan sonra başlamıştır. Ustası ve çırağı yoktur.

Ozan olan gerçeklere dayanır
İlmî fennî bilgisine güvenir
Şairlerin pirlerine inanır
Ağır taşı kaldırması zor olur

Sen ozan değilsin ozan denmedi
Cebrail'den başka kimse inmedi
Karga hindi bu celseye konmadı
Hak'tan gelen âlemlere nur olur

Senin gibi ozanlar tez yıkılır
Kirli paslı caniklere takılır
Söz bilmeyen temelinden sökülür
Şeytanınan kardeş olan kir olur

Sayın ozan sen beğenme kendini
Yürütemen bu celsede fendini
Çakmak otu bir an söndü mü
Âşık olan alemlere onur olur

Müezzin'im âlemleri sayarsın
Senden başka cümlesini översin
Sana sataşana sen de kıyarsın
Söz dinleyen ellerine kir olur

* * *

Hakiki mürşittir ilmin kapısı
Kudret-i ilahtır onun yapısı
Benim diyen filozofun hepsi
Hakiki mürşiti gören sır olur

Dünya tarihinde büyük çağ ala'
Semanın uzayın devrini bulan
Gökyüzünde ayı yere ek kılan
Hakiki mürşiti bilen şar olan

Kutpu âlemlerin keşfi bulunmaz
Merih'in Zöhra'nın yeri bilenmez
Bugün çağlarımız akla alınmaz
Yuvarlak dünyayı bulan var olur

Karanın denizin ucu bulunmaz
Dünyayı dolaşsam göze görünmez
İlahı kudretin sırrı bilinmez
Acıyı tatlıyı bulan hür olur

Kurre-yi semayı bulan âlimler
Hidrojen atomu yapan kamiller
Dünya düzenini bozan cahiller
Uluslararası şaki kör olur

Bunca türlü âlemleri var eden
Kutsal kelamı ile elçi gönderen
İlanın sırrını Hakk'a bildiren
Hakiki mürşiti kâmil nur olur

Müezzin'im hakikatı görürsün
Dünya tarihini o gör bilirsin
Hakiki mürşitten ilham alırsın
Mürşidi irfanı veren bir olur

VELİ ÇAL (Âşık Veli)

Amasya'nın Gümüşhacıköy ilçesinin Sarayönü köyünde 1951 yılında doğdu. Okur-yazar olan Çal evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşığa mahlasını ustası Esat Başçavuş vermiştir. Çırakları Mustafa ve İsmail Çal'dır. Çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır.

Yol göründü artık giden sılaya
Sağlık ile kalın bütün dostlarım
Nasip çekti bizi geldik buraya
Sağlık ile kalın aziz dostlarım

Hiç kimsenin derdi kimseye uymaz
Bülbül feryat eder figanı durmaz
İnsan insanlara yük olup kalmaz
Sağlık ile kalın aziz dostlarım

Bülbül figan eder durmuyor dalda
Kendim burda ama gönlüm sılada
Herkesi kavuştur Mevlâm sılaya
Sağlık ile kalın aziz dostlarım

Âşık Veli söyler gidem sılaya
Girmesin engeller artık araya
Hatırlayın bizi demde sırada
Sağlık ile kalın aziz dostlarım

* * *

Bahar gelip türlü yaprak açınca
Dost sizinle buluşalım o zaman
Dumanlı dağların karı bitince
Dost sizinle buluşalım o zaman

Türlü çiçek açmış dağlar boyunca
Dost sevdama düştü aklım erince
Gönülden gönüle yol bir olunca
Dost sizinle buluşalım o zaman

Baharda canlanır bütün tabiat
Gönül arzediyor dosta kavuşmak
Müşküller hallolur o zaman ancak
Dost sizinle buluşalım o zaman

Sular coşup menzilini alınca
Garip bülbül gül dalına konunca
Âşık Veli sazım düzen bulunca
Dost sizinle buluşalım o zaman

AHMET ÇALIŞKAN

Kayseri'nin Tomarza ilçesinin Persek köyünde 1925 yılında doğdu. Okur-yazar olup, evli ve altı çocuk babasıdır. Kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri gazetelerde yayınlanmaktadır.

Han ve köprüyü koca hisarı
Edirne'de büyük camidir eseri
Uçarken elinde gitti keseri
Mezarı nerdeyse bulmak isterim

Yerde yuvarlattı bir kesik başı
Unutma boynuna farz olan beşi
Gökte mi bağlıdır muallah taşı
Allah'ın takdiri bilmek isterim

Ezanı ilk defa okuyan Bilal
Yıldızın üstüne yakışmış hilâl
Haramı yiyip de derseniz helâl
İslâm defterinden silmek isterim

Çok su içtim Erciyes'in suyundan
Tomarza ilçesinin Persek köyünden
Bu şairlik Seyranî'nin soyundan
Aslıma bağlı kalmak isterim

HASAN HÜSEYİN ÇALIŞKAN (Hasan Hüseyin)

Yozgat'ın Sorgun ilçesinin Tulum köyünde 1925 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve iki çocuk babasıdır. Memurluk yapmaktadır. Mahlas olarak adını kullanmakta olan âşık çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır.

Bütün insanlığın hayat güneşi
Kitabı sevgiyle okumak güzel
Sevgisi sınırsız bulunmaz eşi
Kitabı sevgiyle okumak güzel

Karanlık kalplerin yolunu açan
Var olduğu yerde cahalet kaçan
İlim tarlasına tohumun saçan
Kitabı sevgiyle okumak güzel

Tekniğin sanatın anası kitap
Yazılan Kuran'nın binası kitap
İyilik yolunun siması kitap
Kitabı sevgiyle okumak güzel

Ana baba sevgisinin temeli
Küçük çocukların hayat emeli
Gelecek nesile oku demeli
Kitabı sevgiyle okumak güzel

Bilgi bir deryadır ihsanı boldur
Kör cahilin sonu uçurum yoldur
Kültür eksiğini kitaptan doldur
Kitabı sevgiyle okumak güzel

Kitaba ümitle bakması güzel
İnsanın gönlüne akması güzel
İçi bilgi dolu kokması güzel
Kitabı sevgiyle okumak güzel

Ozan *Çalışkan*'ım kitabım canım
Okuyup yazmaktır en güzel anım
Cana hayat veren damarda kanım
Kitabı sevgiyle okumak güzel

* * *

Medeni bir insan olmak istersen
İsraftan sakın tasarruf eyle
Sefaletin kökün yolmak istersen
İsraftan sakın tasarruf eyle

Kalkınmanın başı tasarruf etmek
Tasarrufla olur menzile yetmek
İsrafçının sonu yok olup bitmek
İsraftan sakın tasarruf eyle

Boşa dökülmesin çöpe ekmekler
Yoksa hayal olur bunca emekler
Açlara verilen fazla yemekler
İsraftan sakın tasarruf eyle

Aman sakınalım yurdun varını
Bir gün daralırsın düşün yarını
Boş yere harcama sakla kârını
İsraftan sakın tasarruf eyle

Güzelim ormanlar yeşilce kalsın
Kuruyan topraklar bol yağmur alsın
Barajlar yapılsın enerji salsın
İsraftan sakın tasarruf eyle

İlerleyen çağdan örnek alasın
Sen de uzaylara mekik salasın
İlim irfan ummanına dalasın
İsraftan sakın tasarruf eyle

Madenin kaynağın sen kendin işle
Gel zaman harcama hayalle düşle
Yaptığın eserler tek ise eşle
İsraftan sakın tasarruf eyle

Sen de yurt dışına mallar satasın
Yokluk denen sefaleti atasın
Hazinene bolca döviz katasın
İsraftan sakın tasarruf eyle

Işığınla suyun dikkatli harca
Dikkat et düşersin amansız borca
Darlıktan kurtulmak epeyce zorca
İsraftan sakın tasarruf eyle

İyi işle tarlan bol olsun ürün
Bir ise bin eyle çoğalsın sürün
Zayıf kalma aman çok güçlü görün
İsraftan sakın tasarruf eyle

Çalışkan'ım israf acı mı acı
Her zaman varlıktır başların tacı
El ele vermeli kardeşle bacı
İsraftan sakın tasarruf eyle

NAZİF ÇANDIR (Seyyahî)

Ordu'nun Perşembe ilçesinde 1950 yılında doğdu. İlkokul öğretmeni olan Çandır evli ve iki çocuk babasıdır. Saz

çalmayı kendisi öğrenmiştir. Ustası ve çırağı yoktur.

Giyinmiş kuşanmış yayla yolunda
Salınarak giden güzele bakın
Ela gözlü yavru ceylan bakışlı
Salınarak giden güzele bakın

Gözler boyanmış eller kınalı
Ak gerdanı inci boncuk takılı
Kulakta çifte küpeler asılı
Salınarak giden güzele bakın

Seyyahî der sevdim ben bu güzeli
Âşığım ben güzele ta ezeli
Belinde şal kuşak gözler sürmeli
Salınarak giden güzele bakın

* * *

Bahar geldi yeşillendi hep dallar
Ötüşür bülbüller hele bak hele
Her taraf olmuş cennetten bir bahçe
Açılmış hep güller hele bak hele

Kış bitti geldi bahar etrafa bak
Kâinatı ne güzel süslemiş Hak
Sevdiğim ölürsem salıma gül tak
Söyleşirler diller hele bak hele

Seyyahî'yim kalmışım gurbet elde
Çare bulunmaz ki benim bu derde
Dertli sazımı çaldığım her yerde
Yanık öter teller hele bak hele

HACI ÇAY (Derçay)

Yozgat'ın Çatallı köyünde 1933'de doğdu. Lise mezunu olan Çay, evli ve beş çocuk babasıdır. Emekli öğretmendir. Mahlasını kendi seçmiştir. Ustası ve çırağı yoktur. Şiirleri mahallî gazetelerde yayınlanmaktadır.

Dolanı dolanı dost kapısına
Gittim geliyorum yüz bulamadım
Anlattım derdimi ben hepisine
Teselli olacak söz bulamadım

Ömür boyu dost aradım süresiz
Çoklarına boyun büktüm çaresiz
Var mı dost elinden bilmem yarasız
Hep yokuş yürüdüm düz bulamadım

Şimdi yüz vermiyor yüzüme gülen
Yoktur bu âlemde iyilik bilen
Dostum diyenlerin hepsi de yalan
Bana dostça bakan göz bulamadım

Vefasız dostların sayısı fazla
Bazısı yanıma geliyor nazla
Kalbimi incitir bir kısmı sözle
Vefadan zerrece iz bulamadım

Riyakâr dostların çoğuna kandım
Kimsede vefa yok buna inandım
Dostlar dost elinden ben yaralandım
Şu fani dünyada haz bulamadım

* * *

Gerçek olayları kağıt üstüne
Sıralı sıralı dizer kalemim
Bazan ahbabına bazan dostuna
Çeşitli nameler yazar kalemim

Bazan arkadaşım bazan kardaşım
Bazan ahbabımdır bazı sırdaşım
Bazan da belaya sokuyor başım
Haksız insanlara kızar kalemim

Asla hislerine değildir esir
Bazan manzum yazar bazan da nesir
Bazan tamam yazar bazan da kesir
Bazan da problem çözüm kalemim

Ne söylersem yazar etmez itiraz
Bazan pervasızdır bazan eder naz
Haksızlık yapana çıkışır biraz
Bazı insanları üzer kalemim

Kurşun kalem dolmakalem tükenmez
Kim ne derse desin asla gücenmez
Hakikat bildiği yolundan dönmez
Gerçek olayları yazar kalemim

Müspet ilme karşı çok ilgi duyar
Asrın icabına muhakkak uyar
Gerçek olayları ortaya koyar
Haksızın peşinde gezer kalemim

MEHMET EKREM ÇEKEN (Sahî)

Gaziantep'te 1945'te doğdu. Lise mezunu olan âşık, geçimini serbest çalışarak temin etmektedir. Mahlasını kendi

seçmiştir. Saz çalmayı kendisi öğrenmiştir. Ustası ve çırağı yoktur.

Daha yaşı goncasında bir dilber
Can evimden yaktı beni neyleyim
Yemin verdim sevmem dedim her sefer
Öylesine yaman baktı neyleyim

Nisan yağmurunda bulutlu gönlüm
Gelene geçene konuttu gönlüm
Seheri sabahı unuttu gönlüm
Gönül mihrabımı yıktı neyleyim

Vefaya inandım gel dedi geldim
Ne bilsin bu gönlüm sev dedi sevdim
Etti edeceğin sonunda bildim
Sözlerinde yalan çıktı neyleyim

Âşık Sahî bir dilbere aldandım
Gönlünde girecek yer bulamadım
Son bir sorum var idi soramadım
O yar benden erken bıktı neyleyim

* * *

Uzanıp da giden yollar
Yar geçti mi üstünüzden
Söyleyin serin pınarlar
Yar içti mi gözünüzden

Gönlü gariplik bürüdü
Yolunda ömür çürüdü
Orta boyda ela gözdü
Yar bildi mi halimizden

Dertli olan derdi bilir
Sizinki nedir kimbilir
Sahî'm âşkâre söylenir
Yar sordu mu derdimizden

HÜSEYİN ÇEMREK (Çoban)

Amasya'nın Gümüşhacıköy ilçesinin Yukarı Ovacık köyünde 1951 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan âşık evli ve dört çocuk babasıdır. Memurdur, saz çalmayı bilen âşığa mahlasını çevresi vermiştir. Halk hikâyeleri bilen âşık çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanan âşığın otuzüç tane plağı onüç tane de kaseti bulunmaktadır.

Nevşehir ilinden Hacıbektaş'tan
Dünyaya güvercin salmak isterim
Ele bele dile temel felsefem
Hünkârın yolunda kalmak isterim

Özüm turap ise ademoğluyum
Çalışmak arzumdur sevgi doluyum
Hakk'ı seven insanlığın kuluyum
Erler ummanına dalmak isterim

Özlerin koydular yüce divana
Dergahın gülüydü Kadıncık Ana
Onlar örnek oldu bütün cihana
Ahmet Yesevi'yi bilmek isterim

Bil pirimin yeşil imiş elleri
Hep Türkçe'yi söylemiştir dilleri
Yirminci asırda kokar gülleri
Zararlı otları yolmak isterim

Gerçek erenlerdir senin âşığın
Kemal Atatürk'te gördüm ışığın
Muhammet soyuna bağlı beşiğin
Pirim feyzin ile dolmak isterim

Çoban Hüseyin'im hünkâr dağında
Çiçekler açmıyor gönlüm bağında
İnsanlar aç çıplak füze çağında
Bu kara lekeyi silmek isterim

* * *

Gerçek arzum budur benim
Yunus gibi olabilsem
Niyaz edip pir dârında
Ömür boyu kalabilsem

Birdir insanların özü
Sönmez aşk ateşi közü
Gerçek sevgi doğru sözü
Rehber bulup sorabilsem

Günümde çok âşık devriş
Bilmem kim nefsini yenmiş
Mahlasıma *Çoban* denmiş
Bir sürümü bulabilsem

EYÜP ÇETİN

Sivas'ın Kangal ilçesinin Mühürkulak köyünde 1937'de doğdu. Okur - yazar olan Çetin, evli ve dört çocuk babasıdır. İşçi emeklisidir. Ustası ve çırağı yoktur. Şiirleri mahallî gazetelerde yayınlanmıştır.

Kızılırmak her baharın coşarsın
Âşık mısın deli misin sen nesin
Çöle düşmüş ilden ile aşarsın
Âşık mısın deli misin sen nesin

Dalgaların birbirini kovalar
Sana teslim olmuş dağlar ovalar
Kıpkızılsın köpüklerin kan ağlar
Âşık mısın deli misin sen nesin

Heybetinden bakamadım yüzüne
Küçük sular düşmüş senin izine
Sığmıyorsun köprülerin gözüne
Âşık mısın deli misin sen nesin

Eyüp der ki bir gün sen de inersin
Durgun akan çaylara da dönersin
Ne kabarıp kendini de sınarsın
Âşık mısın deli misin sen nesin

* * *

Şu dünyanın malına da güvenme
Birgün olur çarkı devran döner ha
Olur olmazların sözüne kanma
Birgün olur çarkı devran döner ha

Malım var diye de sakın övünme
Gezdiğin yerlerde gülüp sevinme
Evladına akrabana güvenme
Birgün olur çarkı devran döner ha

Bu gençlik de gider elinde kalmaz
Kötü amellerin faydası olmaz
Neşeli günlerin geriye gelmez
Birgün olur çarkı devran döner ha

Birgün de diline mühür vurulur
Yılan çıyan vücuduna sarılır
Sırat'ta mizanda hesap sorulur
Birgün olur çarkı devran döner ha

Eyüp gel dünyayı gezme boşuna
Bir yazına bak da bir de kışına
Kul olanın neler gelir başına
Birgün olur çarkı devran döner ha

HACI YUSUF ÇETİN (Âşık Hacı)

Yozgat'ın Çayıralan ilçesinin Aşağıyahyasaray köyünde 1940 yılında doğdu. Geçimini işçilikle temin etmektedir. Evli ve dört çocuk babası olan âşık, okur-yazardır. Bade içtikten sonra şiir söylemeye başlamıştır. Ustası ve çırağı yoktur.

Bin kere maşallah hak sübannallah
Tarihe yazılsın ilçemiz bizim
Doğal güzelliği kaplıcaları
Onbeş bin nüfuslu ilçemiz bizim

Yapıları çok plânlı kurulur
Hayran olur bakan gözler vurulur
Petetesine birincilik verilir
Petetesi güzel ilçemiz bizim

Tarihi yok bilinmiyor yaşları
Roma'dan kalma hamam taşları
Ilık geçer ilçemizin kışları
Gayet güzeldir ilçemiz bizim

Kaplıcası Türkiye'de ün verir
Şifalı suları derman can verir
Yüz onbeş ülkeden turistler gelir
Turistler mekânı ilçemiz bizim

Âşık Hacı der ki hamam pazarı
Görenin çekiyor dikkat nazarı
İlçemizce üretiriz her malı
Bir tarım yığınağı ilçemiz bizim

CEMAL ÇETİNKAYA (Ali Cemal)

Tunceli'nin Mazgirt ilçesinin Akpazar (Gelinpınar) köyünün Velişeh mezrasında 1941 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve beş çocuk babasıdır. Mahallî sanatçı olarak geçimini sağlamaktadır. Saz çalmayı bilen âşık mahlasının doğuştan verildiğini söylemektedir. Yayınlanmış plakları da bulunmaktadır.

Hele bakın bu sefile
Dertli Cemo köylü Cemo
Gül rengi dönmüştür küle
Dertli Cemo köylü Cemo

Çalıp yese hırsız olur
Derdin yansa arsız olur
Bir esirden farksız olur
Dertli Cemo köylü Cemo

Eşeği yoktur ço desin
Öküzü yoktur ho desin
Ne kazanıp neyi yesin
Dertli Cemo köylü Cemo

Ali Cemal hayat çarkım
Dert ile örülmüş kürküm
Ölüden dirilik farkım
Dertli Cemo köylü Cemo

* * *

Lâik gördük seni seçtik
Muhtar emi muhtar emi
Gel gör hâlden hâle düştük
Muhtar emmi muhtar emmi

Kültürümüz kısır oldu
Saygı sevgi sıfır oldu
İnanç bizde kâfir oldu
Muhtar emmi muhtar emmi

Tabiilik oldu boya
Kalktı gitti edeb haya
Nesil düşman oldu soya
Muhtar emmi muhtar emmi

Hoca cennet sevdasında
Dede ekmek kavgasında
Halk bunalmış yuvasında
Muhtar emmi muhtar emmi

Yazık *Ali Cemal* yazık
Millet kalben ruhen ezik
Hâlimize gel de gözük
Muhtar emmi muhtar emmi

MUSTAFA ÇIPLAK (Devaî)

1957 yılında Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde doğdu. İlkokul mezunu olan âşık evli ve dört çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. İlk önceleri «Sarıçiçek» mahlasını kullanan âşığa «Devaî» mahlasını ustası Âşık Mey-

danî vermiştir. Halk hikâyeleri bilen Devaî, çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır. Âşığın bir de yayınlanmış kaseti bulunmaktadır.

Dinler misin acep sen bu sözleri
Âşıklara kendim katmaya geldim
Ey koca Seyranî senin kâzanda
Misafirim bugün kalmaya geldim

Âşıksız bir yerler elbet çöl olur
Ardında ağlayan gözler göl olur
Yattığın topraklar elbet gül olur
Bir bülbül misali ötmeye geldim

Koca Erciyes'e olurdun perde
Senin yanındayken düşülmez derde
Sordum Develi'ye Seyranî nerde
Devaî'm ilminden tatmaya geldim

ALİ ÇIRÇIR (Âşık Rahmanî)

1942'de Erzurum'da doğan âşık evli ve beş çocuk babasıdır. Âşıklıktan geçimini sağlamaktadır. Birçok yarışmaya katılan ve ödüller alan âşığın şiirleri birçok yayın organlarında yayınlanmıştır. Kültür Bakanlığı'nca yayımlanan Öğütler Destesi adlı kitabının yanısıra «Oku Okul Şiirleri» adlı şiir kitabı da bulunmaktadır. Katıldığı yarışmalardan birçok ödüller almıştır.

Ermek için âleminde kemâle
Ehvalini bilenlerle otur kalk
Birlik sağla tut dostunla el ele
Ehl-i sohbet kılanlarla otur kalk

Asıl insan ahlâkında halimdir
Marifetci sanatkârdır âlimdir
Kemalete erdirecek ilimdir
İlm-i mahir olanlarla otur kalk

Çalış kazan sakın olma mudara
Geçen zaman beyim etmez bir para
Hak diyor ki hakla rızkın var ara
Helal payın alanlarla otur kalk

Sarhoş olmuş aptallarla oturma
Zehri içip sakın aklın itirme
Kemlik yapma ömrün gamla bitirme
Ezel ebed gülenlerle otur kalk

Bu *Rahmanî* belki miskin delidir
Şu'aradır Hakk'ı anan dilidir
Hakk'dır Hakk'ı anan dilidir
Rızasında kalanlarla otur kalk

* * *

Ba yazınca levhü'l kalem
Taratan'dan nidalıyım
Cem olundi cümle âlem
Nidasına edalıyım

Taksim payım o an aldım
Tabiyatta deli kaldım
Mimden deme coşa geldim
Bir noktaya vadeliyim

Düşmemeye nurdan nâre
Dilek gerek yarden çare
Galu diye attım nare
Kemaline sevdalıyım

Yürütmeye mevcut seri
Sorumluyum künden beri
Rahmanî'de mim kevseri
Tattım isem badeliyim

CUMALİ ÇİÇEK (Cumali Çiçek)

Adıyaman'ın Gölbaşı ilçesinde 1939 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan âşık evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Soyadı ve tabiat sevgisinden ilhamla «Çiçek» mahlasını almıştır.

Boşuna incinme biçare gönül
Kötüler olmasa iyi olmazdı
Sen kendi harbinde sen sana yenil
Mehlican değmese güller solmazdı

İyi seçip öğren gerçek dostunu
Rastgeldiğin yerde açma postunu
Karlar örter yüksek dağın üstünü
Kış günü olmasa bahar olmazdı

Rastgeldiğin kolu tutup sarılma
Dünya hâlı için boşa yorulma
Sakin sabırlı ol çabuk darılma
Gülmek kötü olsa kimse gülmezdi

Cumali'yim öğüt verdim kendime
Coşan sel kâr etmez sağlam bendime
Bülbüller âşıktır gülün rengine
Aşk olmasa gül dalına konmazdı

* * *

Yeni haber geldi dostun dilinden
Eğlenmesin gelsin demiş dost bana
Hasret kaldım demiş gonca gülünden
Eğlenmesin gelsin demiş dost bana

Çocuklar küçükdü büyüdü demiş
Kuçakta olan yürüdü demiş
Saçlarını ağlar bürüdü demiş
Eğlenmesin gelsin demiş dost bana

Yaz mevsimi bitip güze girerken
Köylü üzüm kesip sergi sererken
Güneş doğup kuşluk vakti olurken
Eğlenmesin gelsin demiş dost bana

Cumali'yim ben de durmaz giderim
Çekmekle bitmiyor ayrı günlerim
Bir ekmeyim olsa birlikle yerim
Eğlenmesin gelsin demiş dost bana

ABDULKADİR ÇİFTÇİ (Kocabey - Çiftçi)

Çankırı'nın Şabanözü ilçesinin Özbek köyünde 1926'da doğdu. Okur - yazar olup, evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle temin etmektedir. Mahlasını kendi seçmiştir. Saz da çalabilen âşığın ustası ve çırağı yoktur.

Bunca gâmı kederi bana mı verdin
Benim dert çekecek hâlım mı kaldı
Mutlu günlerimi elimden aldın
Benim dert çekecek halım mı kaldı

Derdimin dermanı bilen olmadı
Çağırdım Mevla'ya sesim duymadı
Doslar hatırımı gelip sormadı
Benim dert çekecek hâlım mı kaldı

Çekdiğim acıyı kimseler duymaz
Kimsenin derdi de kimseye uymaz
Kardaşın bacın da hâlını sormaz
Benim dert çekecek hâlım mı kaldı

Derdimin üstüne dert mi katarsın
Güzel ellerinle bal mı tadarsın
Garipler buldukca dert mi satarsın
Benim dert çekecek hâlım mı kaldı

Kocabey söylüyor dertlerim bitmez
Bahar gelmeyince bülbüller ötmez
Kimsenin derdini kimseler çekmez
Benim dert çekecek hâlım mı kaldı

* * *

Çoktan beri hayaline yelerdim
Tatlı dillerinle geldin mi dostum
Kapılar tıklasa seni sorardım
Güllerde elinde geldin mi dostum

Senin aşkın içerimden geliyor
Top kaküller al yanağa iniyor
Sizi görünce yüzlerimiz gülüyor
Güllerde elinde geldin mi dostum

Buyur dedim baş köşede oturun
Gücenme sevdiğim hizmet yetirim
Kalbimde çoktur senin hatırın
Bizi hatırlayıp geldin mi dostum

Hoş geldin dedim sevdim içimden
Selam aldım kardaşımdan bacımdan
Getir öpeyim dillerinin ucundan
Tatlı sözlerinle geldin mi dostum

Kocabey arz edip geldiniz canım
Sizi gördüm iyi olur her yanım
Birkaç günde bizde misafir kalın
Benim de kederim kalmasın dostum

ALİ ÇİFTÇİ

Yozgat'ta 1914 yılında doğan âşık evli ve sekiz çocuk babasıdır. Çiftçilik yapmaktadır. Halk hikâyeleri bilen âşık çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır. Ayrıca şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır.

Kudüretullahın işi bilinmez imiş
Yazdığı kara yazı silinmez imiş
Kalkıp bu yerlerden hicret etmessek
Âlemde kıymetim bilinmez imiş

Her zaman çıkılmaz aşkın dağına
Gonca güle girdim dostun bağına
Ansızan düştüm aşk tuzağına
Meğer aşkın kemendi kırılmaz imiş

Bu aşkın kemendini hem boynuma taktım
Coşkun sular gibi hem çağlayıp aktım
Şu tatlı canımdan osandım bıktım
Meğer bu sevdanın dibi bulunmaz imiş

Aslı temiz olandan asıl sorulmaz
Mohkemdir sevdanın ipi kırılmaz
İnsan yorulur ama gönül yorulmaz
Bu sevdaya düşen gönül yorulmaz imiş

Dostun bahçesin gülün derenler
Haki payına yüzün sürenler
Vücudu eleman esma bilenler
Bunların sırrına hem erilmez imiş

Bu aşkın kemendinin ciğerde ucu
Bu dünyanın zevki zehirden acı
Ne kardaş kalır ne dahi bacı
Bu dünyanın zevki sürülmez imiş

Yalan şu dünyanın hem ötesi yalan
Olanca ömrümüzü hem de edeller talan
Var mı kardaş şu dünyada hem bâki kalan
Şu yalan dünyada da bakâ kalmaz imiş

Oğul evlat ailen hem ciğer paresi
Eyi olmaz şu Sinan'ın derin yarası
Nedir kardaş hem bu sevdanın çaresi
Çaresiz derde derman bulunmaz imiş

Ne çekersin *Âlim* sen bu ah ı zârı
Hiç halıma bakmaz ömrümün varı
Kevserinden bir dolu immet et bari
Kudüretin vergisi tükenmez imiş

SELAHATTİN ÇİLSÜLEYMANOĞLU

Bartın'da 1931 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve iki çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz

çalmayı bilen âşık katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır. Bir kitabı ve dört plağı vardır.

NESİMÎ ÇİMEN (Nesimî)

Adana'nın Saimbeyli ilçesine bağlı Fatmakuyu köyünde 1931 yılında doğdu. Okur-yazar olan Çimen, evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini sürdürerek sağlamaktadır. Saz çalan âşık kendi deyişleriyle ustamalı deyişleri okumaktadır. Şiileri çeşitli gazetelerde yayınlanmaktadır

Cehalet ilaçsız illet
Git okula kalma geri
Köledir kültürsüz millet
Git okula kalma geri

Okul bir işik ocağı
Bırakalım geri çağı
Oku da gör solu sağı
Git okula kalma geri

Okula gitmedi baban
Bir çift öküz kara saban
Sen boşa harcama zaman
Git okula kalma geri

Okul bir ilim yuvası
Oku ol insanın hası
Okumamak yüz karası
Git okula kalma geri

Nesimî isteyim senden
Sev öğretmenini candan
Sakın ayrılma okuldan
Git okula kalma geri

* * *

Özü çürük sözü çürük
İnsan denmez böylesine
Yangına veriyor körük
İnsan denmez böylesine

Görünüşte ehl-i niyaz
İcraatsız sade dilbaz
Menfaatcıdır hokkabaz
İnsan denmez böylesine

Mazlum donuna bürünür
İnsanı sever görünür
Bir tas su vermez direnir
İnsan denmez böylesine

Gerçekleri söyler dili
Yoksula uzanmaz eli
Acımasız sakta veli
İnsan denmez böylesine

Cömert görünür tamahkâr
Asla olmamış vefakâr
İki ayaklı bir davar
İnsan denmez böylesine

Nesimî der bunları bil
Şeklen sanarsın bir kâmil
Sözü özüyle bir değil
İnsan denmez böylesine

MURAT ÇOBANOĞLU (Çobanoğlu)

1940 yılında Kars'ta doğdu. İlkokul mezunu olan âşık, evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini sürdürerek temin etmektedir. Mahlasını kendi seçmiştir. Saz çalmaya ve şiir söylemeye gördüğü bir rüyada bade içtikten sonra başlamıştır. Ustası, babası Gülistan Çobanoğlu'dur. Mürsel Sinan, Hakkı Virani, Arif Çiftçi, Halis Altunbey âşığın yetiştirdiği çıraklarıdır. 1968 - 1987 yılları arasında çıkardığı yirmiye yakın plâk ve kaseti vardır. Şiirleri yurtiçinde çeşitli gazete ve dergilerde yayınlanmaktadır. Makam ve halk hikâyesi de bilen âşık, yurtiçinde ve dışında pek çok festival ve şenliklere katılmış, yarışmalarda çeşitli ödüller almıştır.

İnsan dedikleri duvara benzer
Hele suvakları dökülsün de gör
Gördüğün her güzele aldanma
Saç ağarsın beli bükülsün de gör

Kara toprak insanları yoğurur
Vedası geleni bir bir çağırır
Arkası kuvvetli fazla bağırır
Dostları yanından çekilsin de gör

Deme ki dünyada olur dermanın
Birgün uyanırsın geçmiş zamanın
Bazı insan derki ben bir aslanım
Ezrayıl peşine dakılsın da gör

Çobanoğlu kulak versen sözüne
Yazılanlar mutlak gelir yüzüne
Evde bile karı bakmaz yüzüne
Hele sırtın yere yıkılsın da gör

* * *

Sevdiğim yar bana göndermiş nâme
Rüzgar dokunmamış dal ister benden
Bir lezzet olmasın onun tadında
Hiç arı görmemiş bal ister benden

Bu fani dünyada çoktur zararım
Ne bir kazancım var ne de bir kârım
Ne bir ocağım var ne bir yaprağım
Yazın kışın solmaz gül ister benden

Sevdiğim yar bir yol bilir ki Şam'da
Görgüde görmemiş insan var orda
Alp dağları gibi seyhatlı yerde
Değersiz bulunan yer ister benden

Ne bir çiçeğim var ne de bir bağım
Ne bir yuvam vardır ne de gonağım
Ne bir sevdiğim var ne bir otağım
Al kumaş içinden şal ister benden

Kaşları kemandır kipriği oktur
Feleğe karşılık oyunum yoktur
Bir kuzu bulamam koyunum yoktur
Yine de bir sürü mal ister benden

Ben bu gidişinen ne yana varam
Derman bulabilmem yaramı saram
Ne bir çölüm vardır ne de bir sahram
Yine yüce dağdan yol ister benden

Çobanoğlu der ki iz bulabilmem
Kışın çok ararım yaz bulabilmem
İnsanlarda doğru söz bulabilmem
Yalan söylemeyen dil ister benden

HÜSEYİN ÇOĞALTAN

Çankırı'nın Eldivan ilçesinde 1958 yılında doğdu. Lise mezunu olup, evli ve bir çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalmayı bilen âşık «Âşık ile Nazlı» adlı bir hikâye tasnif etmiştir. Salih Topçu ve İlyas Ata'nın ustasıdır.

AYHAN ÇUBUK (Ayhanî)

Tokat'ın Çamlıbel ilçesinin Aktepe köyünde 1960 yılında doğdu. Lise mezunu olan Çubuk evlidir. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalmayı bilen âşık mahlasını kendisi almıştır. Çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır.

Hey görmüşler söylen n'olur
Yaradan mı kul mu gönül
Gittim gittim varamadım
Yoksa sonsuz yol mu gönül

Ateş olup yakar geçer
Sele döner yıkar geçer
Şimşek olup çakar geçer
Şeytan mıdır al mı gönül

Âdem ile berabermiş
Derviş ile yol yürümüş
Cenazeyle gider imiş
Ahalimi salma gönül

Hele siz düşünedurun
Ne hâldeyim gelip görün
Yayla ova kıra varın
Çiçek çiçek bal mı gönül

Güzellere fırsat vermez
Bir güzelde karar kılmaz
Kusur bulur yine almaz
Tazecik mi dul mu gönül

Ayhanî'yem yanımda mı
Yarınımda dünümde mi
Nefes nefes kanımda mı
Yoksa bana el mi gönül

* * *

Düşünün halini darda kalanın
Derdi üstüne dert ekleyenim var
Aldırma diyorlar nasıl aldırmam
Memleketten haber bekleyenim var

Gurbetin yoluna düştükden beri
İşim ters gidiyor ağlarım zarı
Nasıl bulacağım ben nazlı yâri
Benden gizli gizli saklıyanım var

Ayhanî'yem elbet dertli olurum
Kim bilir belki de düşer ölürüm
Nasip kısmet olur dostu bulurum
Çok dolandım canlar haklı yanım var

ALİ DADAŞOĞLU (Dadaşoğlu)

Kars'ın Arpaçay ilçesinin Mesçetli köyünde 1934 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve altı çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalmayı bilen âşığa mahlasını Fevzi Halıcı vermiştir. Âşık makamları ve halk hikâyeleri konusunda bilgilidir. Ustası Hasan Dadaş, çırakları ise Mehmet Can, Ayhan Dadaş, Nuri Dadaş, Arif Çiftçi ve Erhan Karaca'dır. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan âşık, katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır. Yayımlanan bir plağı bulunmaktadır.

Bir nur saçılıyor Türkler elinden
Ne güzel doğuyor günümüz vatan
Can veririz biz korkmayız ölümden
Toprakla yuğrulmuş kanımız vatan

Var olsun İstanbul birinci ordu
İkinci Konya her yanı sardı
Üçüncü Erzurum cepheyi kurdu
Düşmana karşıdır yönümüz vatan

Meslekte üstündür topçunun sesi
Suvarinin gayet güzeldir süsü
Bahriye istikam ulaştırması
Piyadedir şeref şanımız vatan

Üç beş koşma bestem olsun hediyem
Daha başka ne danışam ne diyem
Kalbimde yaşıyor güzel Türkiyem
Dünyaya yayılmış ünümüz vatan

Dadaşoğlu ben severim vatanı
Güzel mehmetçiği şehit yatanı
Türk gençliği sen izlesen Ata'nı
Yolunda kurbandır canımız vatan

* * *

Bir âşık ki aşk oduna yanarsa
Çalamaz sazını tel olmayınca
Mecnun Leylâsı'nı her an anarsa
Bulmazdı yârını yol olmayınca

Dünya çark-ı devran durmadan döner
İnsan bir gün yanar bir gün de söner
Kardeş de kardeşten yüzünü döner
Kapısında servet mal olmayınca

Her ağalar Sultan Süleyman olmaz
Yüzen balıklardan haraç alamaz
Aslında olmayan aslan olamaz
Akıl kemâl tatlı dil olmayınca

Aklı olan yakın dosta sır vermez
Bir gün sana zararı var kâr vermez
Kuru ağaç meyve vermez bal vermez
Yeşil yaprak ile dal olmayınca

Dadaşoğlu gözün yaşı sel olur
Akar akar damla damla göl olur
Aslı bülbül olsa dili lal olur
Cebinde parası pul olmayınca

MÜSLÜM DALKILIÇ (Ozan Dalkılıç - Şah Müslüm)

Ankara'nın Çubuk ilçesinin Susuz köyünde 1931 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Dalkılıç, evli ve yedi çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalan âşık önceleri Şah Müslüm mahlasını kullanırken, sonraları Ozan Dalkılıç mahlasını benimsemiştir. Halk hikâyeleri bilen âşığın çırakları Kemal, Muharrem ve Talip Dalkılıç'tır. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan âşığın «Barışmadıkça» adlı bir de şiir kitabı vardır.

İnsanca dertlere derman arayan
Gerçek ilmin zirvesine ermeli
Cehaleti menfaati yıkmalı
Gerçek budur hastalığın ilacı

Harbi bırakmalı sulha bakmalı
Kini cehaleti kökten yıkmalı
Bir de mezhep kavgaları kalkmalı
Gerçek budur hastalığın ilacı

İnsanlık kendine sahip çıkmalı
Yobaza zalime lanet etmeli
Talanın vurgunum andı bitmeli
Gerçek budur hastalığın ilacı

Başta akıl mantık galip gelmeli
Zenci siyah beyaz kardeş olmalı
Müslüm der insanlar kendin bulmalı
Gerçek budur hastalığın ilacı*

* * *

Nasırlı eline kurban olduğum
O köyün katrini sen bil kardeşim
İnanma kimsenin palavrasına
Dala dala sür tarlanı kardeşim

Sakın heveslenme büyük şehire
Sen bir mert oğlusun düşme kahıra
Dayanmaz yavrular ise zehire
Ata ocağını yıkma kardeşim

Dertli *Müslüm* köyüm hayalim oldu
Gül kokan ciğerim islerle doldu
Yavrular doğmadan sararıp soldu
Sen de benim gibi olma kardeşim*

MUSTAFA DANACIOĞLU (Kul Mustafa)

Kayseri'nin Yeşilhisar ilçesinin Kuşçu köyünde 1969 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, bekârdır. Geçimini âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Mahlasını yazar Emir Kalkan'ın verdiği âşık saz çalmaktadır. Önceleri ustamalı deyişler söyleyen Kul Mustafa daha sonra sadece kendi deyişlerini söylemeye başlamıştır. Ustası İdris Eroğlu olan âşık, Secit Eser ve Niyazi Paksoy'u yetiştirmiştir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır.

SADİ DEĞER (Hasreti)

1929 yılında Kars'ın İncesu köyünde doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve dokuz çocuk babasıdır. Âşıklık geleneğinin günümüzdeki temsilcilerinden olan Hasreti yaşamını Kayseri'de sürdürmektedir. Âşık makamları ve halk hikâyeleri konusunda geniş bilgiye sahiptir. Yetiştirdiği çırakları Meydanî ve Arifî'dir. Çeşitli yarışmalara katılan ve ödüller alan âşığın pek çok şiiri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır. Ayrıca şiirlerinin yer aldığı bir kitabı da Kültür Bakanlığı'nca yayımlanmıştır.

---

* Halkın Sesi Halk Ozanları Derl.: Hüseyin Çırakman Ankara 1975, s. 55 - 56.

İnsan anasından bir kere doğar
Ağlamaya değil gülmeye çalış
Gönül Beytullah'da yıkma kimseyi
Yaralıya merhem olmaya çalış

Her eşyanın ayrı ayrı rengi var
Her canlının düzeni var dengi var
İnsan bir miyandı bir mihengi var
Sen de kılı kırka bölmeye çalış

Hasreti bülbülde yarı bekleme
Sana yar olmayan yarı bekleme
Dipsiz külek boş ambarı bekleme
Kudret çeşmesinden dolmaya çalış

* * *

Hatasız kul olmaz dar-ı dünyada
Bir tornada döleklen de öyle gel
Bu çarkı âlemi seyret aynada
Bir harmanda eleklen de öyle gel

Canın gerek bir kâmilin canında
Nerde ansan hayı nayır yanında
Kandilde Berat'da bayram gününde
Günü gündü dileklen de öyle gel

Deli derviş olan seyreder arşı
Kulun kalbindedir kapalı çarşı
Aslan pençesiyle aslana karşı
Pehlivan ol bileklen de öyle gel

Hasreti seyretdim yah ile mahı
Fikir kafi gelmez sümü billahi
Böyle emreyledi şahların şahı
Gül yanına gül eklen de öyle gel

ÖKKEŞ DEHMANOĞLU

Gaziantep'in Merkez ilçesinin Çimenli köyünde 1924 yılında doğdu. Evli ve beş çocuk babasıdır. Serbest meslek sahibidir. Saz çalmakta olan âşık halk hikâyeleri de bilmektedir. Çırakları Sabri, Nurettin ve Fevzi Dehmanoğlu'dur. Baş adet plâk yapmıştır.

Evler kondu fericeğin düzüne
Siyah sürme çekmiş ela gözüne
Benim göynüm düştü bir barağın kızına
Söyle barak kızı yol nerden gider

Üce dağ başında gar bölük bölük
Ayrılık elinde ciğerim delik
Ben olmuşum yaralı geyik
Söyle barak kızı yol nerden gider

Evlerinin önü kaya deliği
Omuzdan omuza atmış beliği
Barak kızını da dersen keklik feriği
Söyle barak kızı yol nerden gider

* * *

Durna uçar katarların havada
Gidin iskân eylen Çukurova'da
Küçücük yavruyu da koyduk yuvada
Çeker gider bir sürmeli ovaya

Tavlada bağlı olur yiğidin atı
Her nereye varsa söylenir methi
Cevahire katsalar eyi olmaz kötü
Göklerin aslanı oldu beydili

Hacı şık efendi de böyle çalmış kalemi
Şemseddin de böyle kılmış kararı
Aslı Şudoğlu da Hüseyin Çelebi
Çarhacında cahvar olsun beydili

ARİF DELEN

Aksaray'da 1956 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve dört çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalmakta ve halk hikâyeleri bilmektedir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan Delen'in ayrıca pek çok kaseti ve plağı vardır. Yöre türkülerini derleme çalışmalarına ağırlık vermektedir.

Dünyanın dert kafesinde
Bilmem huzur neresinde
Bir zalimin pençesinde
Kaldım çırpını çırpını

Acep sevenin suçu ne
Ak düştü siyah saçıma
Attın ateşler içine
Yandım çırpını çırpını

Ümidim bitti sonunda
Harcadılar aşk yolunda
Zalim kaderin elinde
Öldüm çırpını çırpını

Her taraf yeşillik olsun
Ağaç dik gardaş ağaç dik
Yetiştir ormanlık olsun
Ağaç dik gardaş ağaç dik

Gölgesinde serinlersin
Büyütür meyvesin yersin
Ağaç gibi yoktur dersin
Ağaç dik gardaş ağaç dik

Okuyalım okutalım
Öğrenip mutlu olalım
Taze fidanlar dikelim
Ağaç dik gardaş ağaç dik

Ondan çok şeyler yaparız
Ağaç içinde yaşarız
Orman varsa biz de varız
Ağaç dik gardaş ağaç dik

Arif Delen der nice nice
Çalışalım gündüz gece
İnsan doğayı sevince
Ağaç dik gardaş ağaç dik

ARAP DEMİR (Arabi, Arabali)

Çorum'un Merkez ilçesinin Tarhan köyünde doğdu. İlkokul mezunu olan âşık evli ve beş çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalan âşığın mahlası henüz kendisi doğmadan babasına rüyasında söylenmiştir. Ustası Hüseyin Çırakman'dır. Çırakları Coşkun Gönüllü ve Hasan Kaplanî'dir. Çeşitli şiirleri yayın organlarında yayımlanan âşığın kasetleri ve plakları da bulunmaktadır.

Şu dünyaya yaşamaya gelip de
Okumayan insanlara acırım
Ağlanacak hâli varken gülüp de
Okumayan insanlara acırım

İnsanlığın yolu kaç tur kaç etap
Bilmeyen kimseye edemez hitap
Tahsil yapmasa da açıp bir kitap
Okumayan insanlara acırım

Cahilse bir insan kalır hep darda
Oku öğren gözün var ise kârda
Modern dünyada çağdaş asırda
Okumayan insanlara acırım

Okuyup yazmazsan yaparlar hile
Her yerde ezilip çekersin çile
Günlük yaşamında gazete bile
Okumayan insanlara acırım

Bilimden kültürden oluşur yargı
Elbette cahilden vardır bir farkı
Yirmi dört saatde bir yaprak dergi
Okumayan insanlara acırım

Kahvede zamanı boşa geçirip
Arkadaşlarına esrar içirip
Bütün fırsatları elden kaçırıp
Okumayan insanlara acırım

İçki kumar hepimize zararken
Nasihat almayız bize yararken
El gidip uzayda hayat ararken
Okumayan insanlara acırım

Disko müzik dinleyip de teypde
Kazanmadan beleş ekmek yeyip de
Muallim mi olacağız deyip de
Okumayan insanlara acırım

Yeniliğe uygarlığa sövüp de
Yobazlığı abartarak övüp de
Okullarda öğretmeni dövüp de
Okumayan insanlara acırım

Evinize birer kitaplık açın
Okuyup sizlerde gerçeği seçin
Cehalet zincirini kırmamız için
Okumayan insanlara acırım

Anladın mı *Arabî*'nin dilinden
Çok mesaj gönderdi sazın telinden
Dünya kan ağlarken cahil elinden
Okumayan insanlara acırım

HAMDİYE DEMİR (Kadriye)

Erzurum'un Hınıs ilçesinde 1944 yılında doğdu. Okur-yazar olan Demir, evli ve dört çocuk annesidir. Mesleği aşçılık olan âşık halen ev hanımıdır. Mahlasını Sivaslı Âşık Hüseyin Türkmen'den alan âşık saz çalmamaktadır. Kendi deyişleriyle birlikte ustamalı şiirler de okumaktadır.

O vefasız yare geçmiyor sözüm
Pınar olmuş akar bak iki gözüm
Seversen Mevlânı eyleme zulûm
Dön gayrı gayrı oy oy gel gayrı gayrı

Garip âşık derler benim adıma
Seversen Mevlânı değme sazıma
Garip bülbül dayanmıyor zarıma
Gel gayrı gayrı oy oy dön gayrı gayrı

Kadriye söylüyor hakiki sözü hakiki sözü
Türkü söyler ama çalmıyor sazı çalmıyor sazı
O gariptir anam gürbetin kızı gurbetin kızı
Dön gayrı gayrı oy oy gel gayrı gayrı

HASAN DEMİR

Kastamonu'nun Daday ilçesinin Bolatlar köyünde 1954 yılında doğdu. Lise mezunu olan âşık evli olup bir kamu kuruluşunda memur olarak çalışmaktadır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanan şairin yedi tane de kitabı bulunmaktadır.

Dosta taşı ata ata
Bir gün sen de taşlanırsın
Beş vakitte yata yata
Daha erken yaşlanırsın

Ne yapılsa para etmez
Dinlemeye aklın yetmez
Yanılmışsın sen de bir kez
Kötü şeyden hoşlanırsın

Yürü Hak yolda yürü
Çürü Hak yolda çürü
Günahlıysan sürü sürü
Cehennemde tuşlanırsın

Hasan Demir yok mu isin
Çok çıkıyor senin sesin
Üç yaşında bilge misin
Sen kendini ne sanırsın

* * *

Arı oldum bal aradım
Çiçek benden kaçar oldu
Bir sevdada yitti aklım
Yandı gönlüm naçar oldu

Sesin ayırdım seslerden
Haber alınca dostlardan
Gülden yapılmış taslardan
Dudağım su içer oldu

Kulun olmak kral olmak
Kendin bilmek seni bilmek
Madde ipi ilmek ilmek
Boynumuzdan geçer oldu

Doksan dokuz bayrak ile
Gök yüzünde yaprak ile
O sevgili Burak ile
Sesten hızlı uçar oldu

Adın demem bocalarım
Gündüzleyin gecelerim
Haramlardan hücrelerim
Basıp basıp sıçrar oldu

Yakar beni yakar beni
Çelik teller sıkar beni
Tut nuruna çıkar beni
Hasan Demir göçer oldu

SÜLEYMAN DEMİR

Ankara'nın Kalecik ilçesinin Afşar köyünde 1936 yılında doğdu. Evli ve dört çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır.

Yaşam boyu lâzım olur
Kâğıt kalem kitap oku
Her kişiye vâzım olur
Kâğıt kalem kitap oku

Nasihatım alanlara
Gerek kalmaz yalanlara
Emmi dayı halanlara
Kâğıt kalem kitap oku

İnsanlığa kâğıt kalem
Hesap işler yazı âlem
Mektup ile dosta selâm
Kâğıt kalem kitap oku

Okumaya verin meyil
Hakikatım yalan değil
Merak edip sen de eyil
Kâğıt kalem kitap oku

Okullarda çocuk dolu
Okuyanın dahi yolu
Boş olur mu sağı solu
Kâğıt kalem kitap oku

Çocukları bulup sorun
Belki vardır oğul torun
Gayretinen kafa yorun
Kâğıt kalem kitap oku

Gazeteler neler yazar
Okusaydın azar azar
Der *Süleyman* bütün pazar
Kâğıt kalem kitap oku

ÜMMÜGÜLSÜM DEMİR

Erzincan'ın Kemaliye ilçesinde 1945 yılında doğdu. Halk hikâyeleri de bilen âşık saz çalmaktadır.

Kahpe felek düştün benim peşime
Oyun ettin ekmeğime aşıma
Türlü derdi açtın dertli başıma
Nedir benim felek senden çektiğim

Çekmiyorsun kemendini yakamdan
Ben gittikçe gel eylersin arkamdan
Bazı aldanırsın acı şakamdan
Nedir benim felek senden çektiğim

Nazlı canan tatlı canda sızılar
Bu can inan sevdiğini arzular
Yazılmış alnıma Hak'tan yazılar
Nedir benim felek senden çektiğim

Ben içmişim kana kana demleri
Ümmügülsüm sensin neydem hanları
Ümetin oduna yanan canları
Nedir benim felek senden çektiğim

HAZIM DEMİRCİ (Delidolu)

Adana'nın Kozan ilçesinin Bucak köyünde 1925 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Demirci, evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık yaparak sağlamaktadır. Önceleri adını mahlas olarak kullanan âşık kendisine «Deli Hazım» denilmesi nedeniyle mahlasını «Delidolu» olarak değiştirdi. Pir elinden bade içtiğini belirten âşık halk hikâyeleri bilmek-

tedir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanmış ve katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır.

Eyvah emeğime yazıklar bana
Vuslat kervanına yük edemedim
Ben nasıl çıkarım ulu sultana
Kara yüzlerimi ak edemedim

Balık suya hasret yaşıyor gölde
Gözlüye aşikar gözsüze dulda
Tövbe silgim mevcut olduğu halde
Günah defterini pak edemedim

Âleme hakkımda çoz söz dedirdim
Fakat uslanmadım fazla kudurdum
Sohbet sofrasından lokma yedirdim
Doymaz aç gözümü tok edemedim

Benim de gönlümde bir saray vardı
Bir tarafı nâr bir yanı nurdu
Hemi Rahman girdi hemi şer girdi
Saray sultanımı tek edemedim

Hep boşa geçirdim gençlik çağını
Kıramadım cehaletin ağını
Ruha engel olan nefis dağını
Tehut külüngüyle şak edemedim

Hazım Demirci'yim çok çile çektim
Mürşit eşiğinde boynumu büktüm
Kisb-î kâr testisin devirdim döktüm
Menzile eletip Hak edemedim

* * *

Benden sual etme mevsim kaç diye
Benim için bahar hiç yok kış fazla
Ismi geçer Leyla ile Mecnun'un
Çektirmişim ol keramdan diş fazla

Bir vefa görmedim eşten yârenden
Usandım beyhuda hâlim sorandan
Yedi yıl ağlayan Deli Boran'dan
Akıtmışım gözlerimden yaş fazla

Görenler derdime derdin çok dedi
Tabiblerse buna deva yok dedi
Hiç olmazsa Mansur «Enel Hak» dedi
Ben demeden yedim ondan taş fazla

Demirci'nin derdi bütün kayıtta
Sayısını mı bulacaksın sayıpta
Saburda Eyup'ta dertte Eyup'ta
Sabrım yok ya derdim ondan beş fazla

DURDU DEMİREL (Avşar Ozan)

Kayseri'de 1953 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olup, evli ve üç çocuk babasıdır. Memurluk yapmakta olan âşık saz çalmakta, halk hikâyeleri de bilmektedir. İlk mahlası Duşarî iken sonraları Avşar mahlasını kullanmaya başlamıştır. Ustası Bektaş Bilir (Âşık Bektaş) çırakları Hikmet Durak, Ömer Demirel ve Alan Demirel'dir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan âşık, katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır. «Avşar Ozan'ın Derlemeleri» adlı bir de plak yapmıştır.

Eğitimin öğretimin
Yolu okumaktan geçer
Okula gelen yavrunun
Dili okumaktan geçer

Gıdasıdır ruhun tenin
Defter kitap kalem senin
Baş döndüren ilmin fenin
Yeli okumaktan geçer

Kitap her yaşta arkadaş
Uygarlığa bir temel taş
Tohum tutar ise bir baş
Zili okumaktan geçer

Eğitim denen çınarın
Öğretmendedir hünerin
Okul gibi bir pınarın
Seli okumaktan geçer

Günümüz atom çağının
Kalesi gönül dağının
Sevgi kardeşlik bağının
Gülü okumaktan geçer

Öğretmen okul öğrenci
Her alanda olmuş öncü
Bilim ağacında inci
Dalı okumaktan geçer

Ninni söyleyen beşiğin
İlim sunan bir kaşığın
Aydınlatan pak ışığın
Pili okumaktan geçer

Kutsal duygu olmaz hile
Birlikte çekeriz çile
Ateşlerde yansak bile
Külü okumaktan geçer

Şevk dolu sıcak yuvanın
Hakk'a edilen duanın
Arı misali kovanın
Balı okumaktan geçer

Tarihteki ilk yazının
Okulda körpe kuzunun
Avşar Ozan'ın sazının
Teli okumaktan geçer

İHSAN DENİZ (Şahbazoğlu)

Kars'ın Arpaçay ilçesinin Üçpınar köyünde 1930 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan âşık evli ve altı çocuk babasıdır. Çiftçilikle uğraşmaktadır. Saz çalan, âşık makamları ve halk hikâyeleri konularında bilgili olan Şahbazoğlu'nun us taları Mehmet Ülken ve İslam Erdener'dir. Çeşitli yarışmalara katılmış ve ödül almıştır.

Bahar gelir yeryüzünü süslüyor
Her taraf yeşerir çimen içinde
Yaz eyyamı geçip şitah gelince
Yüce dağlar kalır duman içinde

Göz atıp etrafa gördüm dünyayı
Kim aldı kim göttü dünyadan payı
Senenin haftası senenin ayı
Neler geldi geçti zaman içinde

İhsan Şahbazoğlu nedir meramın
Ömür tamam olur bulur hitamın
Ne kederin kalır ne de bir gamın
Yeter ki eylensin iman içinde

* * *

Bir aşk geldi onbeş yaşta başıma
Sevdanın peşinde gez dedi bana
Gittim bir hocadan dersim almaya
Evvel okumaya cüz dedi bana

Okudum dersimi daldım derine
Akıl ermez bu sevdanın sırrına
Âşık olan bağlı olur birine
Hele biraz daha yaz dedi bana

Şahbazoğlu der ki geldi başıma
Saldı bu gönlümü gam telaşına
Rüyayı âlemde çıktı karşıma
Bir kaç kelime gizli söz dedi bana

MEHMAN DENİZ (Mehmani)

Ardahan'ın Çıldır ilçesine bağlı Gülyüzlü köyünde doğdu. Ortaokul mezunu olan Deniz, evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini işçilikle sağlamaktadır. Mahlas kullanmayan âşık saz çalmaktadır. Ustası Durmuş Gökdeniz olan âşık Resül Denizi yetiştirmiştir.

Yeni gelmiş idim çağa
Temel attım bu dünyada
Kim güzele kim çirkine
Gitme gönül gitme gönül

Bu dünyada gülemedim
Bir gönüle yetemedim
Doğdu güneş göremedim
Gitme gönül gitme gönül

İstemem kar kış edem
Gözyaşımla ben de gezem
Kız sevdiğini gerçek bilem
Gitme gönül gitme gönül

Gençliğimi yedin bittin
Gönlüme gönül seçtim
Yalan değil gerçek sevdim
Gitme gönül gitme gönül

Der *Mehmani* gönül verdim
Güzelliğine köle oldum
Yalan sevdana doydum
Gitme gönül gitme gönül

* * *

Dinleyin ağalar metin eyleyim
Beni gurbet ele saldı bir güzel
Hışma gelip ey afatı gördüm
Yarı gurbet elde kalan bir güzel

Eller gezdim kara günler geçirdim
Yaban yerde genç ömrümü bitirdim
Al deyip de karalara sarıldım
Beni karalara saran bir güzel

Kars elinin çoktur süsen sünbül bağları
Dolandırdı düz ovayı dağları
Mehmani der bir güzelin sevda çağları
Beni sevdasına saldı bir güzel

MUHLİS DENİZ (Denizer)

Kars'ın Sarıkamış ilçesi Köroğlu köyünde 1954 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup, beş çocuk babasıdır. Geçimini memuriyetle ve âşıklık geleneğini sürdürerek sağlamaktadır. Mahlasını Yaşar Reyhani vermiştir. Saz çalmasını bilen Denizer'in ustası ve çırağı yoktur. Daha çok kendi deyişlerini okuyan Denizer, âşık makamlarını bilmekte ve halk hikâyesi anlatmaktadır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır. Ayrıca yayımlanmış üç kaseti bulunmaktadır.

Türk'üm Türklüğümü bilen
Tarihimin varıyım ben
Vatanım petek kovanı
Şerbet veren arıyım ben

Dumanlı dağları aşan
Asırlar boyu savaşan
Cepheden cepheye koşan
Bu hikmetin sırrıyım ben

Bayrağımda ayyıldızda
Hem karada hem denizde
Bin dokuzyüz ondokuzda
Atatürk'ün eriyim ben

Gönül muhabbete doydun
Türklüğü dünyaya yaydın
Denizer'im apa aydın
Denizlerden duruyum ben

* * *

Köyler boşaldı şehirler çoğaldı
Digel deli gönül sen de ağlama
Yaylalar koyunsuz kuzusuz kaldı
Digel deli gönül sen de ağlama

Yaşlılar yok oldu öğüt kalmadı
Kesildi ağaçlar söğüt kalmadı
Şu bizim köylerde yiğit kalmadı
Digel deli gönül sen de ağlama

Azdırdık yarayı saran olmadı
Dost dostun yanına varan olmadı
Ecdat mezarını soran olmadı
Digel deli gönül sende ağlama

Kimi zengin olmuş kimi batıyor
Kimi viranda terleyip yatıyor
Kimi geçim için simit satıyor
Digel deli gönül sen de ağlama

Muhlis Denizer'im derdim bitmiyor
Köyler viran oldu ocak tütmüyor
Ne çare kimseye gücüm yetmiyor
Digel deli gönül sen de ağlama

SEYDİ DENİZ (Âşık Seyidî)

Adıyaman'ın Ağaçkonak (Kurumili) köyünde 1950 yılında doğdu. Evli ve iki çocuk babasıdır. Saz çalan âşık, efsane anlatımı konusunda da bilgilidir. Çırakları Nusret Deniz ve Haydar Bakır'dır.

BAYRAM DENİZOĞLU

Ardahan'ın Çıldır ilçesinin Gülyüzü köyünde 1958 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Denizoğlu evli ve bir çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşığın ustası, babası Durmuş Gökdeniz'dir. Âşık makamları ve halk hikâyeleri konularında bilgilidir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan Denizoğlu, katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır.

Yeni dost edindim diye sevinme
Eski dostlarını bulamazsın ki
Tedbirliyim diye fazla övünme
Başına geleni bilemezsin ki

Senden önce yolcu oldu pederin
Dur düşün bunları artar kederin
Ezelinden kara ise kaderin
Gülmek istesen de gülemezsin ki

Kim yaşadı bu dünyada baş başa
Kaldırsın başını görülmez hâşâ
Ömrüm bitenecek insanca yaşa
Bir daha dünyaya gelemezsin ki

Denizoğlu Hakk'a olmalı mail
Sular üstten akar görünür meyil
Çalış her toplumda bir insan sayıl
Sevilmezsen insan olamazsın ki*

PEHLİVAN DİNKCİ (Pehlivan)

Elazığ'ın Hörenek köyünde 1941 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Dinkci, evli ve beş çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalan âşık adını mahlas olarak kullanmaktadır. Masal ve hikâye bilen Dinkci'nin ustası Mehmet Avcı'dır. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan âşık, katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır. İki de plak hazırlamıştır.

Sarı çiçekli bakın şu bayırlar
Evde kırda okunur şu kitaplar
Büyüğe küçüğe açıktır yollar
Evde kırda okunur şu kitaplar

Kitap olmazsa dünya neye yarar
İnsanlar perişan olur hep ağlar
Kapanır ona bütün açık yollar
Evde kırda okunur şu kitaplar

Pehlivan der de el elin aynası
Kitap dediğin şu canın yongası
İçimdeki kitapların yarası
Evde kırda okunur şu kitaplar

DURSUN DOĞAN

Kars'ın Göle ilçesinin Yavuzlar köyünde 1963 yılında doğdu. Lise mezunu olup, evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Mahlas olarak adını ve soyadını kullanan âşık saz çalmaktadır. Ustası Rüstem Alyansoğlu olan âşık ustamalı deyişlerle kendi deyişlerini okumaktadır. Makam bilgisi olan Doğan hikâye de anlatmaktadır. Âşığın «Gurbet Elde», «Hapishane» ve «Yaralı Gelin» adlı kasetleri vardır.

---

* Şiir Fevzi Halıcı'nın «Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şairleri Güldeste» adlı kitabından alınmıştır. s. 177

İSMAİL DOĞANAY

Ankara'nın Kızılcahamam ilçesinin Çatalan köyünde 1954 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan âşık, evli ve iki çocuk babasıdır. Memurdur. Halk hikâyeleri bilen âşığın şiirleri yayımlanmıştır. İki de plağı bulunmaktadır.

İZZETTİN DÖNMEZ

Malatya'da 1952 yılında doğdu. Lise mezunu olan Dönmez, evli ve üç çocuk babasıdır. İşçilik yaparak geçimini sağlamaktadır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmaktadır.

M. SIRRI DUMLU

Erzurum'un İspir ilçesine bağlı Norgâh nahiyesinde 1932' de doğdu. Lise mezunu olan Dumlu evli ve üç çocuk babasıdır. Emekli öğretmendir. Ustası ve çırağı yoktur. «İlkokul Şiirleri» ve «Ah Bu Gönül» adlı iki şiir kitabı, bir plak çalışması vardır. Şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanmaktadır.

Ta ezelden beri vurgunum size
Beni aranıza alınız dağlar
Öyle muhtacım ki bir tatlı söze
Bu derde bir çare bulunuz dağlar

Binbir çeşit çiçek gülleriniz var
Aşkı tazeleyen dilleriniz var
Dostlara uzanan elleriniz var
Bana da bir merhem olunuz dağlar

Nice yıldır seyyah gezenlerdenim
Âşkın deryasında yüzenlerdenim
Sizdeki esrarı sezenlerdenim
Bana ilham verir yolunuz dağlar

Kalbime saplanmış dostun hançeri
Açılan yaranın derindir yeri
Istırap çekerim yıllardan beri
Sırrı'nın sesini duyunuz dağlar

* * *

Oturayım deme sakın kumara
Kumarın başından kalkamazsın ha
Düşeşi beklerken gelir dubara
Zarını geriye alamazsın ha

Cepteki paralar gider bir zara
Milyonlarca olsa dayanmaz para
Kumar insanları düşürür dara
Beş kuruş sahibi olamazsın ha

Kıymetli eşyayı sattırır kumar
Arkadaşla kavga yaptırır kumar
Ahlakî yollardan saptırır kumar
Kumardan iyilik bulamazsın ha

Sırrı der kendini verme kumara
Her yönden uğrarsın büyük zarara
Onun mikropları girer damara
Hayatta sağlıklı kalamazsın ha

DURSUN DURDAĞI (Burhanî)

Kars'ın Arpaçay ilçesinin Gediksatılmış köyünde doğdu. İlkokul mezunu olan Durdağı evli ve üç çocuk babasıdır. Âşıklık yaparak geçimini sağlamaktadır. Saz çalan âşık ilk olarak, «Cefakâr» mahlasını kullanırken Müdamî tarafından kendisine «Burhanî» mahlası verilmiştir. Ustaları Âşık Kasım ve Şevki Halıcı'dır. Çırakları Güngör Durdağı ve Mehmet Oktay'dır. Geleneği iyi bilen Burhanî, âşık makamları ve halk hikâyeleri konusunda bilgilidir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan âşık katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır.

Beşikten mezara daima oku
Okumanın yaşı olmaz dediler
Okursan olursun münevver hâki
İlim bu dünyada ölmez dediler

İnsan doğar büyür akibet ölür
Bir eser koyarsan sonsuza kalır
Ve çok gezen hem çok okuyan bilir
Okuyup yazmayan bilmez dediler

Faydalanmak lazım bu zamandan
Çocuklar görmeli baba anadan
Varlıklı aileye derler hanedan
İlim kalır varlık kalmaz dediler

Ana baba hoş önderlik etmeli
Kızını oğlunu hep okutmalı
Daim doğru yolda doğru gitmeli
Yoldan giden hiç yorulmaz dediler

Evde ana baba okumalıdır
Dili bülbül gibi şakımalıdır
Kız gelini halı dokumalıdır
Sanatın gülleri solmaz dediler

Hak'tan oku oldu ilk gelen emir
Teknikle işlenir çelik ve demir
Kültürle bu dünya oluyor mâmur
Cahillerden fayda gelmez dediler

Kitaptan alınır ahlak ve sanat
Okumuş ailede mükemmel hayat
Bir ağaç misali dal budağın at
Dalsız ağaç kökün salmaz dediler

Terbiye düşüyor baba anaya
Bir elinde kitap birinde oya
Oku tahsil eyle bak yaşamaya
Okumayan huzur bulmaz dediler

Okumuş ailede doğrudur hesap
Her güzel işlerden daim hisse kap
Burhani yıkma gönülleri yap
Bu dünya kimseye kalmaz dediler

SEYFULLAH DURMAZ (Âşık Canımoğlu)

Erzurum'un İspir ilçesinin Aksu köyünde 1942 yılında doğdu. Okur yazar olup, evli ve üç çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Ailesinin lâkabını mahlas olarak almıştır. Saz çalmakta olan âşık halk hikâyeleri de bilmektedir. Çırakları Mustafa Şahin ve Mustafa Çakmak'tır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır.

Kâmil isen sözlerime cevap ver
Ateşi yanmadan tüteni söyle
Hayvanlar ses verir boşu boşuna
Hakk için seherde öteni söyle

İnsan olan dostu için ötüşür
Hakk'ın nazargâhı kalbim atışır
Doğada her bitki kula yetişir
Helal yerde haram biteni söyle

Ezelden dert çeker bu nâzik beden
Misafir hânede kötülük neden
Nefisin elinde bencilliğinden
Kendini ateşe atanı söyle

Tabip olan kişi yarayı sarar
Câhile sardırma görürsün zarar
Âşık Canımoğlu tarihten sorar
İlk önce tarihi tutanı söyle

* * *

Dertli sinem benzerin var gazelde
Arzumanım kaldı bir tek güzelde
Dünya neden yaratıldı ezelde
Bunun cevabını ver Canımoğlu

Bilmeyen gâfiller bize ne derler
Melekler kamçılar bulutlar gürler
Sudan var edildi yedi kat yerler
Ne bildiğin varsa sor Canımoğlu

Tarihte bir ozan dediler bana
Can vermek dünyada her dertten fena
Âdem Baba neden geldi meydana
Bunun cevabını ver Canımoğlu

Cana örnek aldım dalda yapraktan
Olanlar olmuştur emirler Hakk'tan
Âdem Baba var edildi topraktan
Ne bildiğin varsa sor Canımoğlu

Sağlıksız günlerim belimi büken
Cahildir vadide ormanı söken
Sınırı toprağa ilk kimdir diken
Bunun cevabını ver Canımoğlu

Sözüne doğru ol bozma arayı
Melek'l-Mevt gelir bekle sırayı
Cebrail Adem'le böldü tarlayı
Ne bildiğin varsa sor Canımoğlu

Zâlim için yedi cehim nâr oldu
Yüz dört kitap bilen bahtiyar oldu
Denizler yok iken neden var oldu
Bunun cevabını ver Canımoğlu

Tarihî eserdir söylenen sözler
Sırtında gezdirir karnında gizler
Nuh'un Tufanı'nda kaldı denizler
Ne bildiğin varsa sor Canımoğlu

Cennet Türkiye'mde adım söylenir
Adalet var iken dünya beylenir
Güneş geceleri nerde eğlenir
Bunun cevabını ver Canımoğlu

O Arş-ı Âlâ'da secdeye yatar
Hakk'tan emir alır tan yeri atar
Âşık Canımoğlu mücevher satar
Ne bildiğin varsa sor Canımoğlu

SABRİ DURUKAN (Ozan Derya)

Sivas'ın Karaçayır kasabasında 1941 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Durukan evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini serbest meslekle uğraşarak sağlamaktadır. Önce Kul Sabır mahlasını alan âşığa daha sonra Deryaî mahlasını Ali İzzet Özkan vermiştir. Ustamalı ve kendi deyişlerini okumaktadır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmaktadır.

Her ne arar isen ara toprakta
Nice gizli hikmet var birer birer
Kimler geldi geçti kara toprakta
Besleyip büyütüp yer birer birer

Çok eriştik baharına yazına
Toprakta bulunur gizli hazine
İnanmışız gerçeklerin sözüne
Yetirip bitirir yer birer birer

Baharda toprakta bir hayat başlar
Seslenir toprağa ötüşen kuşlar
Toprak büyüttüğü nice ağaçlar
Sonunda çürütür yer birer birer

İnsanlar olmuştur dünyada fani
N'oldu bizden önce gelenler hani
Bütüyüp besleyip bunca insanı
Getirip götürür yer birer birer

Nice sular akıp coşar toprağa
Gelen bunca mahluk şaşar toprağa
Bir gün *Ozan Derya* düşer toprağa
Eritip çürütür yer birer birer

* * *

Ya ilahi tarifini eylerim
İsmin yüce gani settarsın Mevla
Kulun isem nazım geçer söylerim
Bizi dertten derde atarsın Mevlâ

Ya ilahi seni kimlere sorsam
Yine sevdiğimsin bin cefa görsem
Her nere gidersem nereye varsam
Çıkarsın karşıma sen varsın Mevlâ

Varsın varlığından şüphe ettiler
Saptı yanlış yola gittiler
Hak bendedir dedim bana çattılar
Gönlümün köşkünde yatarsın Mevlâ

Senin âşıkların bağlanır candan
Mecnunun olurlar geçerler serden
Şu masum kulların korkuyor senden
Acep sen kimlerden korkarsın Mevlâ

Mekânın yok derler nerde dursursun
Nerede gezersin nerde yürürsün
Her türlü cefayı kula verirsin
Sefayı kendine saklarsın Mevlâ

Kuldan sana böyle sitem yazılır
Yurttan ayrı el yurdunda gezilir
Şu yoksul kulların böyle ezilir
Sen hep mi zengini tutarsın Mevlâ

Hükmüne razıyız billah diyelim
Yaratansın mamdilillah diyelim
Kul Derya yalvarsın Allah diyelim
Bizi bu zulümden kurtarsın Mevlâ

SEBAHATTİN DÜLGER (Erdemli)

Kars'ın Göle ilçesinin Orakilise köyünde 1950 yılında doğdu. Öğretmen okulu mezunu olan Dülger, evli ve iki çocuk babasıdır. Saz çalan âşığa mahlasını babası Selahattin Dülger vermiştir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan âşık, katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır.

Âşık İnanî'nin âşık oğluyum
Sazımla sözümle çalar söylerim
Bir yarin elinden kalbi dağlıyım
Bazan hayaline dalar söylerim

Bin dokuz yüz elli Göle'de doğdum
Öğretmen babamda yazıp okudum
Altı yıl çalıştım öğretmen oldum
Vatan aşkı ile yanar söylerim

Adım Sebahattin soyadım Dülger
Âşıklara mahlas gerekmiş meğer
Ömrüm kâfi gelir yaşarsam eğer
Erdemli adıyla çalar söylerim

* * *

Bir senede on iki ay peş peşe
Ocak ayı ile dizilir derim
Yeni yılda insanlarda pür neşe
Eşe dosta tebrik yazılır derim

Otuzbir gün Ocak ayı dolunca
Şubat başlar o da kendi yolunca
Dört yılda bir yirmidokuz olunca
Artık yıl haline üzülür derim

Kış mevsimi Şubat ile bitince
Mart ayı da menziline yetince
Otuzbir gün bacalar hep tütünce
Vallahi moralim bozulur derim

Otuz günlük Nisan ayı gelince
Kuzu anasını arar dilince
Kar kalkıp da lale sümbül gülünce
Toprakta canlılık sezilir derim

Mayıs ayı otuzbir gün sürünce
Dal çiçeği çiçek arı görünce
Hızır İlyas muradına erince
Buluşup eş dostla gezilir derim

Haziran'da başlar harman zamanı
Otuz günde alır sapı zamanı
Kimisi keşkeğe bağlar gümanı
Dibeklerde bulgur ezilir derim

Unutmadık otuzbirlik Temmuz'u
Kimi meyva ister kimi karpuzu
Kimi deniz özler kimi havuzu
Sıcak su olunca yüzülür derim

Hey gidi Ağustos sorsalar bana
Derim her bir günü dermandır cana
Otuzbir günle yaz erince sona
Sıcağın da tadı bozulur derim

Otuz günle Eylül ayı geçilir
Sonbahardır yaprak bir bir saçılır
İkinci haftada okul açılır
Zihinler sınıfta çözülür derim

Ekim'in otuzbir günlük canı var
Yirmidokuzunda büyük anı var
Cumhuriyet bayramının şanı var
Özgürce ay yıldız süzülür derim

Kasım ayı otuz günle süslüsün
On Kasım'da milletimle yaslısın
Dokuzu beş gece siren seslisin
İlkeler gönüle kazılır derim

Erdemli ayları saydım bitirdim
Otuzbirlik Aralık'a getirdim
Sohbet için bir meclise oturdum
Uzun gecelerden bezilir derim

SELAHATTİN DÜNDAR (Âşık Dündar)

Kars'ın Dikme köyünde 1946 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olan Dündar evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini öğretmenlik yaparak sağlamaktadır. Soyadını mahlas olarak kullanan âşık saz çalmaktadır. Genellikle kendi deyişlerini okuyan âşık, ustamalı da okumaktadır. Âşık makamları ve halk hikâyesi konularında bilgilidir. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmaktadır. Ayrıca yayımlanmış kasetleri bulunmaktadır.

Gördüğüm bir güzel gönlümü yaktı
Kavuşup murada eremiyorum
Güzeller bağına aklımı taktı
Uzanıp gülünü deremiyorum

Şu tatlı canımı odlara saldı
Şirin sözleriyle aklımı aldı
Gözleri gözüme ilişip kaldı
Ondan başka güzel göremiyorum

Âşıkların gönlü aşkın dağıdır
Cânanın yuvası gönül bağıdır
Gencecik bir çiğdem sevda çağıdır
Gözümden ırağa süremiyorum

Dündar vurgun güzellerin şahına
Of çekiyor canım aşkın vahına
Dağ dayanmaz şu sinemin ahına
Yar gelmeden canı veremiyorum

Peçe başında bize gelende
Gaş göz eyledin meni görende
Gaşların gara gözlerin elâ
Gız ne gözeldin bize gelende

El ele tutup halay çekende
Gadeh gadehe bâde içende
Ellerin bir gül saçların sünbül
Gız ne gözeldin bize gelende

Köşede duruf meni süzende
Her sabah akşam mektup yazanda
Mektubun güllü yazman püsküllü
Gız ne gözeldin bize gelende

Keklik guş kimi gonup göçende
Heç yanmadın mı goyup gaçanda
Can sevdalandı *Dündar* aldandı
Gız ne gözeldin bize gelende

EMİN DÜŞTÜ (Âşık Eminî)

Tokat'ın Zile ilçesinin Katippınar köyünde 1943 yılında doğdu. Lise mezunu olan Düştü, evli ve dört çocuk babasıdır. Bir kamu kuruluşunda memur olarak görev yapmaktadır. Saz çalan âşık, mahlasını kendisi almıştır. Çırakları Dursun Taş, Hasan Özbay ve Halis Bolat'tır. Halk hikâyeleri konusunda bilgilidir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan âşık, katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır. Ayrıca yayımlanmış iki kitabı, bir kaseti ve dört plağı vardır.

Ben kendimi çok aldattım
Saymadım hatır efendim
Gönlümü nefsime sattım
Boynuma satır efendim

Hak ile hiç hak olmadım
Pak ile hiç pak olmadım
Var içinde yok olmadım
Menzile yetir efendim

Gönülden tecelli uçmuş
Kör nefis haddini geçmiş
Riyakârlık hiçten hiçmiş
Sen yola getir efendim

Sil götür şu beni benden
Gönül ayrılır mı senden
Gelenler gider bu handan
Al beni götür efendim

Ham ervahtan kemlik gelir
Kişi mayasını bilir
Helal mahluk kurban olur
Eminî katır efendim

* * *

Benim çektiğimin binde birine
Ne İsa ne Musa ne Tur dayanır
Aşk ile girdiğim aşk girdabına
Ne kale ne saray ne sur dayanır

Dertlere deryayım Mecnun'a çölüm
Tipili boranlı çilekeş kulum
Bir deli poyraza düştü ki yolum
Ne yağmur ne tolu ne kar dayanır

Bir kasırga sardı sevgi dağımı
Tarumar eyledi hayat çağımı
Aldırdım elimden aşk burağımı
Ne gönül ne hayal ne ser dayanır

Hayat bana zindan gücümden öte
Hiç secde etmedim duvara puta
Şu bana verdiğin derdi mihnete
Ne sevap ne günah ne şer dayanır

Kendi tarihimi kendim bildirsem
Çektiğimi silinmez ki sildirsem
Dertlerimi bir çuvala doldursam
Ne çuval ne haral ne yer dayanır

Bülbül idim leşe dönderdin beni
İpek idim taşa dönderdim beni
Yıldırım çarpmışa dönderdin beni
Ne namus ne vicdan ne ar dayanır

Mey yerine çaldık her zaman düdük
Nice ululaın başını yedik
Kaçtık kalleşliğe kurban eyledik
Ne nebi ne veli ne pir dayanır

Eminî'yim neler geldi başıma
Bir hançer saplandı sabır taşıma
Cehennemden beter şu ateşime
Ne ömür ne ağyar ne yar dayanır

NECATİ EGE

Kırşehir'in Mucur ilçesinin Susuz köyünde 1962'de doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve üç çocuk babasıdır. Me-

murluk yaparak geçimini sağlayan âşığın ustası ve çırağı yoktur.

Büyüklerden tek dileğim
Nasıl olur ne bileyim
Zehirlendi paşam beyim
Sigarayı yasaklayın

Ben içmezsem içenler var
Bu da bize büyük zarar
Çürüyecek genç ihtiyar
Sigarayı yasaklayın

Ekmeğimiz suyumuz mu
Bu huy bizim huyumuz mu
Beden zehir kuyumuz mu
Sigarayı yasaklayın

Ne verdi ki zehir bize
Kan gelmez damardan bize
Sağlık gerekli hepimize
Sigarayı yasaklayın

Neyimiz eksik bizim elden
Fayda yoktur esen yelden
Artık atmışyedi ilden
Sigarayı yasaklayın

Örnek olalım tüm dünyada
Kalmayalım biz de yaya
Hem bayana hem de baya
Sigarayı yasaklayın

Bende içiyorum bunu
Biliyorum kötü sonu
Necati'yim zehir konu
Sigarayı yasaklayın

* * *

Heves edip bir umutla başladım
Ben beni zorladım beni haşladım
Bir hevesti şiiri de boşladım
Güfte yazdım ama duyuramadım

Şu garip gönlüme nefretle kızdım
Aşk şarabını içip bir süre sızdım
Bir birinden güzel güfteler yazdım
Ben bununla karnımı doyurmadım

Kime okuduysam güzel dediler
Bilmeyenler buna güzel dediler
Halk türküsü yazdım ezel dediler
Yokluktan kendimi ayıramadım

Sabır dedim azim dedim dayandım
Hayâl ettiklerim hep olur sandım
Kırıldı hayâllerim işte ben yandım
Ben bile beni kayıramadım

Necati yılmadı yılmamak gerek
İkisini bir yazdı sabra ererek
Ömür böyle geçer birşey dererek
Kendimi bunlardan koruyamadım

İBRAHİM HALİL ELVEREN (Halil)

Şanlıurfa'nın Kısas köyünde 1968 yılında doğdu. Lise mezunu olan Halil, bekârdır. Geçimini serbest meslek yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşık ustamalı ve kendi deyişlerini okumaktadır. Şiirleri gazete ve dergilerde yayınlanmaktadır.

Açıp da derdimi diyemem yâda
Durmadan karalar kınar el beni
Huzur bulamadım fani cihanda
Değmeden yaralar esen yel beni

Ne zaman yönümü döndürsem sana
Çeşit çeşit engel çıkıyor bana
Arar dolaşırım ben yana yana
Sormadan paralar akan sel beni

Halil bu gönlünü sana düşürmüş
Kaybetmiş aklını fikrin şaşırmış
Kanayan kalbinden teli aşırmış
Çalmadan inletir sazda tel beni

* * *

Şöyle nazar kıldım yalan dünyaya
Kâinat dönmekten hayli usanmış
Karanlıkta ışık tutan havaya
Dolunay geceden hayli usanmış

Kâmil'in yerini cehalet almış
Fikirler âlemi gümana salmış
Şafak vakti gördüm yolunmuş solmuş
Şeyda bülbül gülden hayli usanmış

Günler artık birbirini tutmuyor
Doğan güneş ile umut batıyor
Ne kadar uğraşsam düzen tutmuyor
Halil bu va'zından hayli usanmış

ZEKİ ERDAL (Erdalî)

Erzurum'un Şenkaya ilçesine bağlı Doğanköy köyünde 1961 yılında doğdu. Lise mezunu olup, evli ve üç çocuk babasıdır. Devlet memurluğu ve âşıklık geleneğini icra ederek geçimini sağlamaktadır. Saz çalan âşığın mahlasını soyadından dolayı ustası Nuri Çırağı vermiştir. Makam bilgisi olan Erdalî halk hikâyesi de anlatmaktadır. Şiirleri gazetelerde yayımlanan âşık bir kaset yayımlamıştır. Yurtiçi ve yurtdışı şenlik ve festivallerde dereceler almıştır.

Bileydim bu işin sonu ayrılık
Kapılmazdım bu sevdaya sevdiğim
Verdiğin o sözler hep önen gelsin
Kurtulmasın başın dertten sevdiğim

Yorganın ot olsun yastığın taştan
Gözün açılmasın kan ile yaştan
Ümidin kesilsin bacı kardeşten
Kalasın sonunda bana sevdiğim

Göresin göresin bitmeye işin
Umarım dönüşlü ola gidişin
Her zaman duam o tez öle eşin
Kalasın sonunda bana sevdiğim

Kaynın kaynatandan yiyesin sopa
Yarıla yüreğin ciğerin kopa
Tutmaya babangil kapıya ata
Gelesin sonunda bana sevdiğim

Erdalî'yim iyiğimden alasın
Hayat boyu döşeklerde kalasın
Sağından solundan yaralar alsın
Doktor bulamasın derman sevdiğim

* * *

Tarihlere yazsak bitiremeyiz
Atatürk bir yana dünya bir yana
Vatan bağışladı unutamayız
Atatürk bir yana dünya bir yana

Hem savaşır hem barışır o paşa
Millet ile bir yarışır o paşa
Hedefine tam varışır o paşa
Atatürk bir yana dünya bir yana

Türk'e yakışacak vatansın dedi
Kem gözüle bakan utansın dedi
Düşman da en büyük Atasın dedi
Atatürk bir yana dünya bir yana

Âşık Erdalı'yım bu söz vâd olsun
Bize bizden başka herkes yâd olsun
Biz sana borçluyuz ruhun şâd olsun
Atatürk bir yana dünya bir yana

HAYATİ EREZ (Dertli)

Bitlis'in Hizan ilçesinde 1953 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olan âşık evli ve iki çocuk babasıdır. Memurdur. Saz çalan âşığa mahlasını eşi vermiştir. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmaktadır.

Dola kollarıma sırma saçını
Kara gözlerine kurban olduğum
Söyle suçum ben de bileyim
Yoluna kapına köle olduğum

Karlı dağlar ardında seni aradım
Güneşe koştum buluta yalvardım
Yolunu kaybedip ummana vardım
Bulamadım seni hayran olduğum

Sokaklar ıssız yürüyorum nefessiz
Yapraklar sararmış dallar çaresiz
Bir bakış uğruna kaldım dermansız
Nerde dermanım meftun olduğum

* * *

Bekliyoruz kavuşmayı günlerce
Bitsin artık gönül gelmek istiyor
Ne mutluyduk hep beraber evvelce
Ayrılık bitsin artık gönül gelmek istiyor

Viran olmuş bağım bülbül ötmüyor
Bu derdime tabip çare bilmiyor
Çok istedim Mevlâm canım almıyor
Ayrılık bitsin artık gönül gelmek istiyor

Dertler nedense biribirine benzer
Dertli Hayati sonunda candan bezer
Hasretlik balyoz gibi içimi ezer
Ayrılık bitsin artık gönül gelmek istiyor

SEFER ERDEM (Erdem)

Sivas'ın Yapalı köyünde 1955 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşık, soyadını mahlas olarak kullanmaktadır. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan âşık, katıldığı yarışmalarda ödül almıştır. Ayrıca bir kaset de yayımlamıştır.

İSLÂM ERDENER (İslâm Erdener)

Kars'ın Lâdikars (Kümbetli) köyünde 1921 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşığın ustaları Kasım şenlik, İbrahim, Hüseyin ve Mansur adlı şahıslardır. Âşık makamları ve halk hikâyeleri konularında bilgilidir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan İslâm Erdener katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır. «Âşık Şenlik Divanı» adlı bir kitap yayımlamıştır.

Güzel yaz ayları aşka gelende
Çalkanır sonalar göl heves eyler
Hafta güler aylar güler yıl güler
Eser sahralarda yel heves eyler

Hoş sedayla müjdelenir kulaklar
Dille vasfa gelmez güzel yaylaklar
Lâle nergiz âb û kevser bulaklar
Sürer devranını el heves eyler

Gadem basıp bize gele güzel yar
Sinem hicranını tabip güzel yar
İslâm diyer güzel yarsan güzel yar
Giyinse yeşili al heves eyler

* * *

Nasihat eylerem divâne gönül
Vefası olmayan yara yar deme
Men aşığam yar deme
Bi-ilgara yar deme

Mansur dek dâra çekil
Sitemkâra yar deme
Derde derman olmaz nâşı tabipten
Dağladı sinemi yara yar deme

Süsen yarim sünbül yarim gül yarim
Şirin sohbet eyle danış gül yarim
Men âşığam gül yarim
Lâle yarim gül yarim

Gel bağa bağman olak
Men bülbül sen gül yarim
Şevle salıp camalina gül yarim
Sefası olmayan yara yar deme

Mihmanım ol otağımda gal indi
Menzile yetiştin meskân al indi
Men âşığam al indi
Al yanağın al indi

Ağ gerdana yaraşır
Mor menevşe al indi
İslâm diyer şirin canım al indi
Cefası olmayan yara yar deme

MUSTAFA ERDOĞAN (Mustafa)

Akseki'nin Kepez köyünde 1929 yılında doğdu. Okur-yazar olan âşık evli ve beş çocuk babasıdır. Saz çalan âşığın ustası Adnan Askeroğlu'dur.

Yeşillenmiş yine dağlar ovalar
Rüzgârlar havada bulut kovalar
Kuşlar yapar ağaçlara yuvalar
Gelmiş yazı ovaların dağların

Dağların başında kuşlar ötüyor
Çiçekler sümbüller güller bitiyor
Bir ateş yanıyor duman tütüyor
Gelmiş yazı ovaların dağların

Güneş vurmuş yüce dağlar başına
Isı vermiş toprağına taşına
Bir göz attım yarin hilâl kaşına
Gelmiş yazı ovaların dağların

Mustafa der yüce dağlar karda mı
Kış basınca fırtınada zârda mı
Çevre yanı sarp kayalı yarda mı
Gelmiş yazı ovaların dağların

Çıkamadım şu yaylanın dağına
Hasret kaldım kaymağına yağına
Giremedim güller açan bağına
Hiç tükenmez karı bizim yaylanın

Karlı dağlar idi benim durağım
Çıkamaz oldum da yanar yüreğim
Çok zamandır ben yaylamdan ırağım
Heç tükenmez karı bizim yaylanın

İlkbaharda yaylalara çıkılır
Çadırlar kurulur göçler yıkılır
Çıkamaz oldum da canım sıkılır
Heç tükenmez karı bizim yaylanın

Eksilmez yaylanın boranı kışı
Ötüşür kekliği ötüşür kuşu
Çiçekler biteği sarpı yokuşu
Heç tükenmez karı bizim yaylanın

Mustafa der özlemişim Akdağ'ı
Yaşatır bağrında hastayı sağı
Unutmam heç konup göçtüğüm çağı
Heç tükenmez karı bizim yaylanın

SÜLEYMAN ERDOĞMUŞ

Sivas'ın Şarkışla ilçesinin Orta köyünde 1924'de doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve üç çocuk babasıdır. İşçi emeklisidir. Ustası ve çırağı yoktur.

Seher vakti girdim dostun bağına
Sararmış yaprağı dal bozuk bozuk
O bağında bir kaç arı vızıldar
Kovan parçalanmış bal bozuk bozuk

Oturdum bir yere efkâr dağıtam
Söylüyem türküyü kendim ağıtam
Biliyorum sevişmenin çağı tam
Saz düzen almıyor tel bozuk bozuk

Başka bir menzile yöneldim durdum
Şaşırdım kendimi bilmiyom yurdum
Gelen geçenlerden yolumu sordum
Menzil alamıyom yol bozuk bozuk

Kurumuş fidanı gülü deremem
Gönül arz eyliyor yari göremem
Bir an önce sevdiğime eremem
Aşamam dağları bel bozuk bozuk

Yürek yanık bulanık su içemem
Gece ile gündüzümü seçemem
Muhanetin köprüsünden geçemem
Akıyor dereden sel bozuk bozuk

Libasım yok üzerime giyemem
Bir lokma ekmeği tatlı yiyemem
Sırlarımı hiç kimseye diyemem
Çünkü farş eyliyor el bozuk bozuk

Erdoğmuş'un yolun kışa çevirdi
Esti rüzgâr fidanlarım devirdi
Varlığımı toz eyledi savurdu
Havada bulut var yel bozuk bozuk

* * *

Ta ezelden gurbet benim durağım
Güldüren olmadı mahzun yüzümü
Sılayı hiç sorma gayet ırağım
Ölürsem kim yumar bilmem gözümü

Durağım bellisiz gezdim yoruldum
Hem bulanık aktım hem de duruldum
Nerde neşe ile yare sarıldım
Kaçtım kader yine buldu izimi

Çok güzeller gördüm kıymet biçilmez
Taze bir tomurcuk sunsam açılmaz
Çok kötülük yapsa ondan kaçılmaz
Kendi kaçtı kış eyledi yazımı

Dedim güzel sevdim senin kokunu
Çevirme n'olursun bana okunu
Ben vardıkça uzak ettin yakını
Semaya yükseltme yollar tozunu

Süleyman'ı Mecnun gibi çöllerde
Dağ tepe demedim gezdim bellerde
Aradım bir güzel esen yellerde
Fani ile bölüşmedim kozumu

ÖZTÜRK ERKILIÇ (Ozan Özveri)

Yozgat'ın Sorgun ilçesi Tulum köyünde 1953 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Özveri evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini devlet memurluğu yaparak sağlamaktadır. Genellikle kendi deyişlerini söylemektedir.

Okumak insanın ruhuna kalay
Beyinlere sürülmeli bu çağda
Kitap sevilirse dahası kolay
Ona gönül verilmeli bu çağda

A b diyemezse insana ayıp
Bilgisiz yaşamak en büyük kayıp
Eğitimi bedenden bir eksik sayıp
Önce temel kurulmalı bu çağda

Okuyup yazmayı yavruna bellet
Eğitim sorununu kökünden hallet
Büyüyüp gelişsin böylece millet
Bulanıklar durulmalı bu çağda

Bütün kitaplarla irtibat kur da
Yaşadığın süre kalmazsın darda
Geniş düşünmenin önemi burda
Bilinmeyen sorulmalı bu çağda

Hayat boyu lâzım harf ile hece
Çalışarak sahip olunur güce
Ömürden çalıyor gündüzle gece
Bir menzile varılmalı bu çağda

Bilinçli kavgadan dövüşten kaçar
Harama yaklaşmaz helâl yer içer
İnsanca yaşamak eğitimden geçer
Gerçek olan görülmeli bu çağda

Gayret gösterilip verince çaba
Okuyan insanlar olamaz kaba
Bir dost gibi kucak açıp kitaba
Özveri'yle sarılmalı bu çağda

* * *

Yurdunda ileri gitmek istersen
Tasarruf yap vatandaşım tasarruf
Kalkınıp menzile yetmek istersen
Tasarruf yap vatandaşım tasarruf

Paranı pulunu boşa harcama
İsraf eylemesin öğüt ver hama
Gerektiği yerde olmalı yama
Tasarruf yap vatandaşım tasarruf

Savurganlık yapma modaya uyup
Millî servetimiz olmasın kayıp
Günlük kazancından yarına koyup
Tasarruf yap vatandaşım tasarruf

Yeniye yarsıyıp eskiyi atma
Alnının terini ucuza satma
Dökerek saçarak israf etme
Tasarruf yap vatandaşım tasarruf

Elektrik suyu kullanma boşa
Susuz çölle zindan gider mi hoşa
Kendini hazırla gelecek kışa
Tasarruf yap vatandaşım tasarruf

Damlaya damlaya birgün göl olur
Okul olur köprü olur yol olur
Işık olur baraj olur sal olur
Tasarruf yap vatandaşım tasarruf

Bu güzel vatanın düşmesin tacı
Gelecek nesiller görmesin acı
Biriktirmek kalkınmanın ilacı
Tasarruf yap vatandaşım tasarruf

Yediğin ekmekten meyveli daldan
Taşınır taşınmaz her türlü maldan
Gitmek istiyorsan çağdaş bir yoldan
Tasarruf yap vatandaşım tasarruf

Özveri'yim düz bir yere gelinsin
Geleceğin garantiye alınsın
Çorbanın içinde tuzun bulunsun
Tasarruf yap vatandaşım tasarruf

MUSTAFA ERKUŞ (Erkuş)

1933 yılında Kırıkkale'nin Kalecik ilçesinin Afşar köyünde doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve sekiz çocuk babasıdır. Çiftçilik yapmaktadır. Saz çalan âşığın ustaları Ali Erkuş, Âşık Veysel, Ahmet Başer ve Dursun Ceylanî'dir. Çırakları H. Baki Erkuş, Eşe Karataş, Emin Ünal ve Kemal Soy-

kök'tür. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanan Erkuş'un dört tane de plâğı vardır.

Kalecik namına bir türkü yazdım
Her ne mevcut ise sıraya dizdim
Kazalar içinde çok yeri gezdim
Her gönüle neşe verir Kalecik

Çıktım kalesine seyran eyledim
Dört tarafa neşe verir Kalecik
İndim bahçesini bağını gezdim
Gönüllere neşe verir Kalecik

Güzeldir bahçesi gülleri biter
Şakıyıp dalında bülbüller öter
Sonbahar ayında ayvası yeter
Gönüllere neşe verir Kalecik

Ulubey'de cennet gibi köy bağı
Üzerinde koca İdrit dağı
Önünde akıyor Kızılırmağı
Her gönüle neşe verir Kalecik

Fabrikalar bacalardan sis verse
Şehrimiz albayraknan süslense
Başbakan da bu işlere el koysa
Şehirlere örnek olur Kalecik

Pişkin olur Kalecik'in insanı
Efeleri cümle efe başkanı
Avukat derler Osman Tahsin, İhsan Nail Coşkun'u
Gönüllere neşe verir Kalecik

Yeter ey *Mustafa*'m sen ne översin
Pençe vurup sarı teli kırarsın
Zaman zaman fabrikalar kurarsın
Gönüllere neşe verir Kalecik

* * *

Dinleyin ağalar arz u hâlim var
Tilki yedi kazandaki tavuğu
Yedi başı ondört ayak derisi
Tilki yedi kazandaki tavuğu

Beş on nöbetçisi bir de kadısı
Manda imiş koca köyün kedisi
Nerde kaldı ağzı kıllı güdüsü
Tilki yedi kazandaki tavuğu

Tavuğun tüyleri yerlerde oynar
Baktım ki etine kazanda kaynar
Bu kalleş plânı arifler oynar
Tilki yedi kazandaki tavuğu

Yıkılası yerde misafir kaldık
Köyün kadısını davara saldık
Karalı haberi kazanda aldık
Tilki yedi kazandaki tavuğu

Mustafa'm kâhya da kıtlığın acı
Nasıl yedin koskocaman anacı
Sana da yetmez mi kanadın ucu
Tilki yedi kazandaki tavuğu

DİLAVER EROĞLU (Mensubî)

Sivas'ın Gemerek ilçesinin Küçüktuzhisar köyünde 1966 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup, evlidir. Geçimini serbest meslekte çalışarak sağlamaktadır. Saz çalmayı bilen âşığa mahlasını babası Âşık Meydanî vermiştir. Ustası, babasıdır. Yayınlanmış şiiri yoktur.

Zaman kısa hayat ırmak
Akar dolanı dolanı
Mah cemâle göğüs germek
Yakar dolanı dolanı

Elif mim'e bağlı özü
Ayete benziyor yüzü
Gamze okun bazı bazı
Çakar dolanı dolanı

Erişseydim ben meşkine
Yanmışsın Allah aşkına
Gönül sarayı köşküme
Çıkar dolanı dolanı

Canana canımı verdim
Perdesiz cemâlin gördüm
El uzattım gülün derdim
Kokar dolanı dolanı

Kervanında hazar etti
Dergahında pazar etti
Şöyle bir yol nazar etti
Bakar dolanı dolanı

Gider bu *Mensubî* gider
Onlar bildiğini eder
Saniyede viran eder
Yıkar dolanı dolanı

* * *

Samsun'dan bir güneş doğdu
Özüm Atatürk'e bağlı
Düşmanı denizde boğdu
Sözüm Atatürk'e bağlı

Babalarda analarda
Bayramlarda binalarda
Dalga dalga semalarda
Bezim Atatürk'e bağlı

Hürriyetin yollarında
Destan oldu dillerinde
Âşıkların tellerinde
Sazım Atatürk'e bağlı

Sofraların kaşığında
Çocukların beşiğinde
Cumhuriyet ışığında
Gözüm Atatürk'e bağlı

İmanım kükrer döşümde
O kumandan ben peşinde
Her mevsimde her kışında
Yazım Atatürk'e bağlı

Mensubî'yem soruyorum
Bir düşünüp duruyorum
Aynı yolda yürüyorum
İzim Atatürk'e bağlı

İDRİS EROĞLU (Meydamî)

Sivas'ın Gemerek ilçesinin Küçüktuzhisar köyünde 1942 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık yaparak sağlamaktadır. Saz çalan Eroğlu gördüğü bir rüyadan sonra Meydanî mahlasını kullanmaya başlamıştır. Ustası olmayan Meydanî'nin yetiştirdiği âşıklar Osman Akcan, Kadir Acar, Dilaver Eroğlu ve İbrahim Kılıçer'dir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanmış, katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır.

Bir haber almadım rahm-i sıladan
O zalımın aşkı geçdi mi bilmem
Mubarek yaz gelip cennet misali
Güller yaprağını açdı mı bilmem

Ağaçlar al giyip otlar bitti mi
Güller cüşe gelip bülbül öttü mü
Herkes yaylasına çekip gitti mi
Evler meşeliğe göçdü mü bilmem

Kara çalı konca güle sarışır
Yazbahar ayına yeni erişir
Cıvcıvlar büyür çığa karışır
Yavrular yuvadan uçdu mu bilmem

Nazlı yarim zülüfüyün telinden
Ayrı düştüm vatanımdan elimden
Sefil Meydan sevdiğinin elinden
Bir kadre badeyi içdi mi bilmem

* * *

Dedim ki gözlerin neye benziyor
Dediki nişanım dedi hateme
Dedim ki hatemin neye benziyor
Dedi ki nişanım dedi hateme

Dedim ki cemâle eylesem nazar
Dedi ki nazarım fermanın yazar
Dedim ki hüsnün her kime benzer
Dedi ki ademe dedi âtâma

Dedim ki serveri cihana ışık
Dedi ki miracı arşı dolaşık
Dedim ki *Meydanî* kul kime âşık
Dedi ki mahbubim dedi sultana

MEMİŞ EROĞLU (Âşık Memiş)

Sivas'ın Kangal ilçesinin Alacahan Kasabasında 1925 yılında doğdu. Okur - yazarlığı olmayan âşık Memiş, evli ve sekiz çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Saz çalmayı bilmeyen âşığa mahlası çevresi tarafından verilmiştir. Hikâye bilen Âşık Memiş'in ustası yoktur. Oğulları Ruhsalî ve Feryadî'nin ustasıdır.

HACI ÖMER ERSOY

Yozgat'ın Sorgun ilçesinde 1929 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan şair, evli ve yedi çocuk babasıdır. Memur emek-

lisidir. Kendi deyişlerini okuyan şairin şiirleri çeşitli yayın organlarında yayınlanmaktadır.

Merhum yüce şair Yunus Emre'yi
Rahmetle anarız O'nu efendim
Yıldönümü kutlu olsun bizlere
Cümlemiz anıyor bunu efendim

Ölmedin kalplerde yer aldı şanın
Ümidin kesmedin nice insanın
Gönülden yapıca yüce sultanın
Meleklere yoldaş sonu efendim

Aşk-ı ihsan ile gezip dolaşan
Her zaman doğrunun peşinde koşan
Ahbab dost yüzünden dağları aşan
Yunus'u kaybettik hanı efendim

Yıllarını ibadete yaslamış
Şiirlerle gönülleri süslemiş
Herkeslere sevgi saygı beslemiş
Kazanmış şöhreti şanı efendim

Kalıcı eserler şad etti bizi
Yanık ilahiler güldürdü yüzü
Çalışmakla geçti baharı yazı
Rahmetlerle geçsin günü efendim

Arapçası Farsca vardır dilleri
Arz u ahval dolaşmıştır illeri
Hayatında incitmemiş kulları
Asla düşünmemiş kini efendim

Hayır övütleri güler yüzleri
Tarihi mısralar tatlı sözleri
Yıllar yılı etkiliyor bizleri
Şimdi sağ olsaydı canı efendim

Temiz asalati ilm-i hafızan
Gönüller yaparak sağladın düzen
Ey yüce düşünür ey ışık ozan
Dünyaya dağıldı ünü efendim

Ölümü unutmaz kabirler gezen
Fanilik yolunda kitaplar yazan
Tarikat ehlisi bu büyük ozan
Her yerlerde oldu anı efendim

Pır Sultan Abdal'ın ne güzel huyu
Veli zadelerden geliyor soyu
İçlendirdi şair *Ömer Ersoy*'u
Herkesin kaynıyor kanı efendim

* * *

Büyütür beslersin kız çocuğunu
En sonunda el götürür efendim
Öpmeye kıyaman sen o yavruyu
Bir bulanık sel götürür efendim

Bakmaya kıyaman eller beğenmez
Kaynanası huysuz kızı düzenbaz
Evdeki pazar çarşıya uymaz
Bir acı dil götürür efendim

Gece gündüz sevgisine doyaman
Onun şefkatını bitmez sayamam
Kimselere vermesine kıyaman
Belki de bir dul götürür efendim

Yeri iyi olmaz düşersin dara
İçinde yerleşmiş bir acı yara
Ne hâlle büyüttün fakir fukara
Bilinmedik hâl götürür efendim

Kız çocuğu başdan beri saf olur
Tutar umulmadık birini bulur
Anası babası çilede kalır
Bir domurcuk gül götürür efendim

Kalbiniz olmasın buna karalı
Zaten yavrucuğun kalbi yaralı
Huzur bulamadı vardı varalı
Aylarını yıl götürür efendim

Ersoy'un da var üç tane kızı
Zevk verir bana bunların nazı
Sofranın yakışığı yemeğin tuzu
Boyrazdan esen yel götürür efendim

NİYAZİ ERSOY (Köhnelioğlu)

Yozgat'ın Sorgun ilçesinde 1924 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve dört çocuk babasıdır. Emekli memurdur. Saz çalmayı bilmeyen Ersoy önceleri soyadını mahlas olarak kullanırken sonraları doğduğu ilçenin adı olan Köh-

nelioğlu'nu kullanmıştır. Ustası Muhittin Kaynar (Dindarî)' dır. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanmış, katıldığı yarışmalarda ödüller almıştır.

Sevgi sunar sevgiliye
Bayram günü bayramlaşmak
Kişilik verir kişiye
Bayram günü bayramlaşmak

Kim ki kimlerin küsüdür
Gafletin görüntüsüdür
Dinin en güzel süsüdür
Bayram günü bayramlaşmak

Babam böyle derdi bana
Aman oğlum koy kafana
Farza yakın müslümana
Bayram günü bayramlaşmak

Kuşların hası kumrudur
Ateşin zıttıysa sudur
Peygamberin buyruğudur
Bayram günü bayramlaşmak

Bayramlaşmak bu kadar hoş
Çayda çağlar su kadar hoş
Allah'ın dostu kadar hoş
Bayram günü bayramlaşmak

Bayramda gün başkalaşır
Şeytan kazıkda dolaşır
Ruhu Resul'e ulaşır
Bayram günü bayramlaşmak

Düşüncen arı sen balsın
Anlamadınsa aptalsın
Niyazi aklında kalsın
Bayram günü bayramlaşmak

* * *

Yatıp yamaçlarda kurt güneşlerken
Çobansız koyunlar otlağındadır
Devler dengeleşse bende yok düzen
Daha aklım fikrin uzağındadır

Karşımdaki hayal gördüğüm sim
Tıflıken vuruldum vurgunum hâlâ
Kısbeti köhnede uçup gider tâ
Kuş akıllı gönlüm kaf dağındadır

Ne uygunsuz biçim ne uygun adım
Kâinata ayak uyduramadım
Yıllarca uğrunda ömür harcadım
Şimdi yar yadların kucağındadır

Dün bugün sahneyim yarın yaranın
Acı anlarına tatlı dünyanın
Bu aşkın sandalı salı sevdanın
Deryasında değil ırmağındadır

Namerdin kendisi merdim diyorsa
Kimin sevdiğini kim seviyorsa
Yılda bozgunculuk yükseliyorsa
Vebali günlerin alçağındadır

Cilvesi cezaya dönse canânın
Hakimi kahrolsun öyle davanın
Çevrilirse şayet kahbe dünyanın
Çarh-ı tezvirlerin parmağındadır

Altmış sene alnın açık başın dik
Gezdinse de kötü taşlanırsın ilk
Davanın aslında adaletsizlik
Suç varsa kanunun taslağındadır

Sürüyle pervasız gezdi kıl keçi
Gez koyurdan ayrı kıldı kurt koçu
Asiyi isyana sevkeden suçu
Yayla yazmalının yaşmağındadır

Peşinden çektiyse kim hangi cadı
Ardımdan kah geldi kah durakladı
O da ben misali yol bulamadı
Hâlâ aşkın çıkmaz sokağındadır

Haz duyar bir kısım kuş viraneden
Çok âşıkın farkı yok divaneden
Rahatsa razıyım rakiphaneden
Gelin kemalinde kız çağındadır

Tecelli düz yolda ters düşündürdü
Hangi aralıktan gitsem it ürdü
Niyazi'yi bir çok eşek düşürdü
Kastı oynak tayın kısrağındadır

BEHZAT BEKTAŞ ERTUĞRUL (Behzad)

Yozgat'ın Büyükincirli köyünde 1927 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve dört çocuk babasıdır. İşçi emek-

lisidir. Ustası ve çırağı olmayan âşık kendi deyişlerini söylemektedir.

Cemali perverdikarim
Resulumüz vardır bizim
Dört kitaba hak demişiz
Kur'an'ımız birdir bizim

Âlemde gezmeyiz boşa
Mail oldum hilal kaşa
Derman gerek dertli başa
Erkanımız dârdır bizim

Günüm günden beter oldu
Bu dert kama yeder oldu
Gönül yanıp tüter oldu
Ustadımız pirdir bizim

Behzad'ım bir aha düştüm
İçimden çıkmıyor aşkım
Bir incecik yoldan geçtim
Mürşüdümüz sırdır bizim

* * *

Tarikat kalumda sırrı hakıykat
Erenler yoludur yolumuz bizim
Okuyup bilmektir ilm-î marifi
Çöllerde dolanır delimiz bizim

Sülale-î Haydar ervahı ezel
Şu garip dertliye eyleme keder
Şah-ı Merdan Ali sakı el kevser
Hacı Bektaş Veli pirimiz bizim

Dertliyim sineme düştü bir nişan
Efendim kapuna geldim perişan
Bağışla kusurum medet eleman
Oradan dağılır dolumuz bizim

Vardır derdimiz şifa yetmiyor
Yarin aşkı içimizden gitmiyor
Mecnun oldum çöller beni tutmuyor
Meydanda serili çulumuz bizim

Behzad'ım kamile geçirdim yaşı
Daima böyledir feleğin işi
Cümle velilerin ser çeşme başı
Hün Hacı Bektaş velimiz bizim

HÜSEYİN (ESEN (Esanî)

İzmir'in Bayındır ilçesinin Alan köyünde 1950'de doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve iki çocuk babasıdır. Mahlasını ustası Ali Alikan vermiştir. Saz çalabilen Esen'in çırağı Necati Umur'dur. Gördüğü bir rüyada bade içerek âşıklığa başlamıştır.

Haktan ferman gelip kıyamet kopunca
İşte o zaman halin perişan
Yanmayan ateşimiz yanıp kül olunca
İşte o zaman duman perişan

Hep sırlarım yâdlara bildirdin
Ağlatmadın deli gibi güldürdün
Şirin için Ferhat'a dağlar deldirdin
İşte o zaman dağlar perişan

Esanî'nin de birgün faniliği dolunca
Azrail gelip canım alınca
Körpe kuzularım yetim kalınca
İşte o zaman kuzularım perişan

* * *

Üst üste sıralanmış yüce dağlar
Yağmur sende dolu sende kar sende
Belik belik parelenmiş yüce dağlar
Ana sende bacı sende yar sende

Düz olunca başına gırcı düşer
Bilmiyen kişi yolundan şaşar
Gelin gibi allanır yüce dağlar
Yayla sende yurt sende yol sende

Bahar olunca lâlesi sümbüle karışır
Çiçeklerinde arılar dolaşır
Koyun kuzuya bürünmüş yüce dağlar
Esanî sende kovan sende bal sende

SEYFİ FINDIK (Âşık Seyfi Fındık)

Sivas'ın Şarkışla ilçesinin Ortaköy köyünde 1934 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve üç çocuk babasıdır. Memur olarak çalışmaktadır. Saz çalmayı bilen âşık adını mahlas olarak kullanmaktadır. Oğulları İlhami ve İlhan Fındık'a ustalık yapmıştır. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanmıştır.

Yürü yalan dünya yürü
Herkes sana emanettir
Yalın ayak gezen kullar
Bunlar sana emanettir

Aslan gibi güreşenler
Dağı taşı dolaşanlar
Menziline ulaşanlar
Kullar sana emanettir

Varlığına güç katanlar
Temiz yeyip sırt yatanlar
Haksızı haklı tutanlar
Bu da sana emanettir

Kış günleri geldi bastı
Sağım solum bana küstü
Kapımıza tufan esti
Hanem sana emanettir

Seyfi Fındık yazar durur
Derman olan güçlü yürür
Dermansızlar yolda kalır
Yazan kalem emanettir

* * *

Sivas vilayetim Şarkışla kaza
Köylüler toplanıp giderler tuza
Pazarlık yaparlar gelinlik kıza
Eğlenip durmaya Ortaköy gerek

Doğusunda Çakal köyü yaslanır
Alaçayır Çerkesler'i süslenir
Eller sacı kezek yakar is verir
Eğlenip durmaya Ortaköy gerek

Yolumuz uğradı geçtik Hardal'a
Mecitli'nin yüreğine dert ola
Yaylası yok baykuşlara yurt ola
Eğlenip durmaya Ortaköy gerek

Beyyurdu'nun güzelleri sallanır
Çağlayan'da arı çoktur bal'lolur
Maşlak köyü küçük ama dil'lolur
Eğlenip durmaya Ortaköy gerek

Geri dönüp Sivralan'a uğradım
Büyük üstadıma niyaz eyledim
Bulasan'da rakı içip söyledim
Eğlenip durmaya bizim köy gerek

Seyfi Fındık bu köyleri dolaştım
Vakit geçti ben Höyüğ'e ulaştım
Yağdı yağmur çamurlara bulaştım
Eğlenip durmaya Ortaköy gerek

BEKİR GAZELOĞLU (Âşık Bektaş)

Ankara'nın Delice ilçesinin Cingeyli köyünde 1919 yılında doğdu. Okur-yazar olup, evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalan Âşık Bektaş, önceleri «Sefil» mahlasını kullanırken, sonraları «Bektaş» mahlasını almıştır. Ustası «Hakverdi» mahlaslı Hakverdi Ulusoy'dur. Çırağı ise Kaya Özlük'tür. Çeşitli yarışmalara katılan âşık, bu yarışmalardan ödüller de almıştır.

Ne talihsiz başım vardır gülmedim
Yanlış el koydular işime felek
Âşıkların bahtı zaten karalı
Yine zehir kattı aşıma felek

Hak ademe ilim verdi hız verdi
Gökte uçan turna verdi kaz verdi
Âşığın derdinden anlar saz verdi
Kelpeten saldılar dişime felek

Deli poyraz eser yel beni bulur
Yüce dağdan aşan sel beni bulur
Yürek yarelidir tel beni bulur
Beş esma yazdırdın kaşıma felek

Küçük yaşta yetim kaldım ağlarım
Ennimize siyah perde bağlarım
Mecnun olup ırmak gibi çağlarım
Nice işler geldi başıma felek

Herkes gibi şad olup da gülmedim
Ticaret âlemi nedir bilmedim
Yaşım altmışbeştir maaş almadım
Hafiye gönderdin peşime felek

Hakikat bilenin bitmez çilesi
Âşığı mesteden aşkın bâdesi
Vücudun şehrinde kalbin odası
Tahammül yazdırdın döşüme felek

Âşık Bektaş sabır gerek er gerek
Mümin olan erkân gerek yol gerek
Hakikattan anlamaya pîr gerek
Doğru fikir versin eşine felek

* * *

Eremedim bu dünyanın fendine
Dünyanın çevresi dağlar güzeldir
Kün dedi var etti bütün dünyayı
Âşıklar ah çeker ağlar güzeldir

Yaz gelir güz gelir ey sırr-ı seddar
Mevsimler dönüyor aşkımız artar
Yetiş Şah-i Merdan el aman kurtar
Çiçekler açıyor bağlar güzeldir

İnsan tarihinde bütün kâinat
Hakk'ı mehman etmek için kalpten küfrü at
Nebiyler veliler bir gizli hikmet
Ölenler topraktır sağlar güzeldir

Âşıklar arifler meteder güzel
Aşk dolusun içen ağlayıp gezer
Şeytana uyanlar ahlakı bozar
İlkbahar ayında çağlar güzeldir

Âşıklar güzele taaşşuk eder
Bu yalan dünyaya gelenler gider
Arı her çiçekten bal temin eder
Arının topladığı yağlar güzeldir

Âşıklar örnek alır pirinden
Haber alın dört kapının birinden
Urum diyarında Bektaş Velim'den
Sineme vurulan tığlar güzeldir

Âşık Bektaş bu sırlara ermeli
Ehl-i irfan cemiyetine girmeli
Münkiri lânete deva kılmalı
İnsanlar içinde ahlak güzeldir

MUHİTTİN GEYİK (Efendî)

Erzurum Merkez ilçeye bağlı Uzunyayla köyünde 1923'de doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dokuz çocuk babasıdır. Geçimini serbest çalışarak temin etmektedir. Ustası ve çırağı yoktur. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmıştır.

Bizde bu dünyada sürdük devrânı
Artık şimden geru devrân nerede
Yaşlandım kocalık kondu başıma
Bunca hayal olan günler nerede

Dost ile konuştuk nice bir zaman
Zevk-ü sefa sürdük anam ve babam
Savruldu harmanım kırıldı yabam
Derlenmiş toplanmış harman nerede

Varıp seyreyledim yolu yokuşu
Bahçemde ne oldu gülün kokusu
Başımdan gitmiyor elin korkusu
Şimdi takadım yok kollar nerede

Binerdim atıma at oynatırdım
Cirit meydanında kol oynatırdım
Konuşmayı bilir dil oynatırdım
Bülbül gibi öten diller nerede

Halimi sorardı beyler ağalar
Bana yol açardı dağlar ovalar
Bozuldu nerede kaldı yuvalar
Konağım mekânım n'oldu nerede

Dost ahbabım ile yer içer idim
Konaktan konağa ben geçer idim
Havayi heveste be uçar idim
Bozuldu kalmadı derman nerede

Severdi yar beni bende o yari
Bilmedim harcadım kazancı kârı
Düşünüp koymadım birazım varı
Şimdi kazanmak kim bizler nerede

Efendi bilmez mi baştan atardım
Çok zaman düşünmez atar tutardım
Elime geleni hemen satardım
Onca geri bak ki günler nerede

* * *

Sil gözünün bu yaşını
Ne ağlarsın deli gönül
Eşin dostun kardeşini
Görmezmisin deli gönül

Sevdiğinden ayrı düşen
Aşkın ateşi ile pişen
Her insana çukur eşen
Görmedin mi deli gönül

Yedirdi kaymağı balı
Giydirdi yeşili alı
Her adamdan bu masalı
Duymadın mı deli gönül

Kimin yoksul dilendirdin
Kimin iyi güvendirdin
Kimin sevip beğendirdin
Eşi eşe deli gönül

Boştur bil ki devrân gider
Durmaz akar kervan gider
Bu dünya bu meydan gider
Kalmaz sana deli gönül

Baka kaldım şan şöhrete
İnsanda bu harekete
Ne olmuş ki bu millete
Ayılmaz mı deli gönül

Olur mu insan pahası
Alınmaz onun darası
Orada çıkar manzarası
Duymadın mı deli gönül

Birçokları hatır bilmez
Komşu nasıl halin sormaz
Elinden kopanı vermez
Sormadın mı deli gönül

Ol yaramaz bak n'olursun
Sağ kalmaz sen de ölürsün
Yine tekrar dirilirsin
Hesap için deli gönül

Efendi de en sonunda
Yürür aşkın kapısında
Kalmış mâşuk arzusunda
Uyan gafil deli gönül

ÜZEYİR AZİZ GÖKTEKİN (Pünhanî Üzeyir)

Kars'ın Sarıkamış ilçesinin Aşağı Katanlı köyünde 1917' de doğdu. Okur-yazar olup, evli ve sekiz çocuk babasıdır.

Mahlasını kendisi seçmiştir. Halk hikâyesi ve makam bilmektedir. Mahallî gazetelerde şiirleri yayımlanmıştır. 1972'de yayınladığı bir kitabı vardır. Yurtiçinde festival, şenlik ve yarışmalara katılmış dereceler almıştır.

Eğer bir dost seni candan severse
Onun hatırını sormadan geçme
İster şehgü olsun ister olmasın
Hakk'ın selâmını vermeden geçme

Gerçek insanların belli yüzünden
Mücevher dökülür tatlı sözünden
Çalış yetişesin ona tezinden
Kıyamet elini görmeden geçme

Üzeyir Pünhanun çekdiğin yeter
Doğrunun ocağı sönmeden tüter
Gönül bahçesinde bülbüller öter
Kanla güllerini dermeden geçme

* * *

Sevda mektubunu attım postaya
Alırsan yüzüne şür de sonra gel
Aşkın kemendiyle beni bağladın
Seversin Mevla'yı kır da sonra gel

Gezdirip arkandan gel beni yazma
Gider güzelliğin kendini kurma
Kaşların hilâldır saçların sırma
Yakışır gerdana ör de sonra gel

Bunca yıl *Pünhanî* n'edim eyledim
Yıktık bu gönlümü viran eyledin
Tez gelirim diye yalan söyledin
Hakikat ikrarın ver de sonra gel

MURAT GÖNEL (Fakir Köroğlu)

Tokat'ın Zile ilçesi Bildiş köyünde 1940 yılında doğdu. Okur-yazar olan Fakir Köroğlu, evli ve altı çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşarak geçimini sürdürmektedir. Yalnızca kendi deyişlerini söylemektedir.

Bin dokuzyüz doksan iki yılı
Okuma yazma yılı seçildi
Devletimiz destek oldu bu işe
Her evlerde türlü kitap açıldı

Aydın sözler ile izah eylesek
Yediden yetmişe el ele verek
Büyük küçük okumak gerek
Okumakla tüm engeller geçildi

Kimi seri okur kimi heceler
Okusunlar ihtiyarlar kocalar
Bütün teyze anne baba bacılar
Okuyana iyi değer biçildi

Murat Köroğlu'yum böyle söyledik
Herkeslere güzel izah eyledik
Baş öğretmen ulu önder Atatürk
Okuyana ilim irfan saçıldı

* * *

Dinledin sözümü aziz gardaşım
Bu halde perişan benim bu başım
Garışmam işine ağırdır daşım
İnce dülbentlerden süzer geçerim

Aman bu dünya âlemi böyle giderse
Kadir Mevlâm bana izin verirse
Fırsat gelir hâlde böyle olursa
Ben bu ellerinizden tozar geçerim

Eskiden gelenek bunu bilirim
Her çift sözden birer hisse alırım
Sen gidersen ben peşinden gelirim
Karşıma geleni yazar geçerim

Köroğlu der sözüm burada bitsin
Muhabbet âlemi böyle ol getsin
Hakikat sırrına merhemler getsin
Merhemi bu alet çözer geçerim

COŞKUN GÖNÜLLÜ (Gönüllü Coşkun)

Yozgat'ın Bayatören köyünde 1924'de doğdu. Lise mezunu olan Gönüllü, evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini devlet memuru olarak sağlamaktadır. Saz çalabilen âşığın usta ve çırağı yoktur. Yurtiçinde yarışmalara katılmış dereceler almıştır.

Dostlar hor görmeniz yakışmaz bence
Birimiz erkektir birimiz kadın
Dünyamıza gelip doğmadan önce
Esas mekanımız yerimiz kadın

Atatürk'çü fikre katılmalıdır
Onlar da her işe atılmalıdır
Erkek ile eşit tutulmalıdır
Anamız bacımız yarimiz kadın

Sözlerim doğrudur etmeyin kuşku
Onlardır süsleyen sarayı köşkü
Eğer olmasalar bilmezdik aşkı
Gönlümüze düşen zârımız kadın

Gece çocuk ağlar uyanmam demez
Yedirip içirir kendisi yemez
Onlarsız bir hayat düşünülemez
Dünyadaki bütün varımız kadın

Gönüllü Coşkun'um el ele verek
Çağ dışı görüşü horlayıp yerek
Ayaklar altında ezmemek gerek
Bizim namusumuz ârımız kadın

* * *

Gel gönül zalime sakın pes deme
Dadaloğlu gibi dağlara yaslan
Nağmert döşeğinde yatmak isteme
Karda kışta kalıp yağmurda ıslan

Zaten kış ettiler yazımı alıp
Şükür dedin çoğun azını alıp
Çalacaksan eğer sazını alıp
Halktan yana olup halkına seslen

Benden söylemesi senindir karar
Tutarsan sözümü kâr olur zarar
Cehaleti yenen her işe yarar
İlim irfan ile okuyup beslen

Kalleş olan zevki zulümde bulur
Şerefsiz yaşayıp şerefsiz ölür
Merhametle vicdan yiğitte olur
Mazlumu görünce duygulan hislen

Gönüllü Coşkun'a olursan yakın
İnsan olmayana tavrını takın
Yoluna devam et çekinme sakın
Hiç tilkiden korkup yılar mı aslan

HASAN GÖREN (Kul Hasan)

Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesi Emirilyas köyünde 1933 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve sekiz çocuk babasıdır. Geçimini işçilik yaparak sağlamaktadır. Kendi deyişleri yanında ustamalı da söyleyen Kul Hasan'ın yayımlanmış kasetleri vardır.

Oku öğren kara cahil gezmeden
Gaflet uykusuna dalıp sızmadan
Konup göçme okumadan yazmadan
Kitabı sev oku öğren gerçeği

Okuyup yazmamak olamaz kader
Oku öğren herşeyi bil birader
Okumak gerekir ölene kadar
Kitabı sev oku öğren gerçeği

Okuya okuya her dilden anla
Konuşmak ne güzel uygar insanla
Dostluk kurup dostça konuş her canla
Kitabı sev oku öğren gerçeği

Oku öğren en güzeli âlâyı
Okumakla öğrenilir alayı
Okumayan bilmez gerçek olayı
Kitabı sev oku öğren gerçeği

Gel kardeşim okumaya ol talip
Çalışır okursan olursun galip
Uygar çağda cahil kalmak çok ayıp
Kitabı sev oku öğren gerçeği

Kul Hasan'ım okuyanlar ayılır
Okumayan cahil kalır bayılır
Yüz yaşasa bile bebe sayılır
Kitabı sev oku öğren gerçeği

ALİ GÜÇ (Güç, Ali Güç)

Sivas'ın Şarkışla ilçesine bağlı Sivrialan köyünde 1956 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Ali Güç, evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini serbest çalışarak sağlamaktadır. Saz çalan âşığın ustaları, Hıdır Güç ve Âşık Veysel'dir. Usta malı ve kendi deyişlerini söylemektedir. Kasetleri yayımlanmıştır.

Felek beni derde koydu
Almanya'da Almanya'da
Türlü türlü yara oydu
Almanya'da Almanya'da

Eşim dostum belli oldu
Bir hayal hatıra kaldı
Azrayil geldi buldu
Almanya'da Almanya'da

Yağlı urgan kolum bağlar
Hasret kaldım ciğer dağlar
Ben garibim duyan ağlar
Almanya'da Almanya'da

Gönül ister memleketim
Eşim dostum ev külfetim
Genç yaşımda yok kuvvetim
Almanya'da Almanya'da

Ali Güç'üm der hâlimiz
Bağlandı yoktur dilimiz
Kesildi ayak elimiz
Almanya'da Almanya'da

* * *

Geçmeyen günümü bana çektirdin
Taze fidan gibi belim büktürdün
Ağaç oldum yaprağımı döktürdün
Komadın kalayım dalımda felek

Deniz oldum derya oldum çay oldum
Yayla oldum oba oldum köy oldum
Bir hayin elinden divana oldum
Kalmadı imkanım elimde felek

Cehennem hârına yaktın kavurdun
Yanık küllerimi göğe savurdun
Nere gitsem yollarımı çevirdin
Engeller çıkardın yolumda felek

Güç'üm dosta derdini döker
Muhanedin sözü belini büker
Ah ettikçe gözlerinden yaşları döker
Engeller çıkardın yolumda felek

SALİM GÜLBAHÇE (Gülbahçe)

Yozgat'ın Sorgun ilçesine bağlı Taşpınar köyünde 1958 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Gülbahçe, evli ve bir

çocuk babasıdır. Devlet memuru olan âşık mahlas olarak soyadını kullanmaktadır. Çeşitli dergilerde şiirleri yayımlanan âşık kendi deyişlerini söylemektedir.

Memurun perişan hâline bakın
Züğürtlük peş peşe ediyor akın
Süsüne bakıp da imrenmen sakın
Memurlara zekat fitre vermeli

Bakıp da aldanma kıravatına
Zannettiğin gibi irahatına
Bir urba alamaz geliratına
Memurlara zekat fitre vermeli

Ay başında eli görünce para
Alacaklı gelir bir manga sıra
Dağıta dağıta kalır sıfıra
Memurlara zekat fitre vermeli

Karısı haykırır haniya fistan
Kızı etek ister oğlu pantolon
Ana dülbent umar baba da baston
Memurlara zekat fitre vermeli

Fazla maaş isteyemez devletten
Onun için kurtulamaz bu dertten
Naçar kalır rüşvet ister milletten
Memurlara zekat fitre vermeli

İstikbale kavuşamaz çocuğu
Bu haliyle kapatamaz açığı
Gülbahçe'de memurun en küçüğü
Memurlara zekat fitre vermeli

* * *

Bu orman bu ağaç yurdumun süsü
Tatlı bir şarkıdır yaprağın sesi
Bu orman bizlere Hakk'ın vergisi
Niçin biz ormanı kesip yakalım

Ormansız memleket asla kalkınmaz
Ormanı kesene dostca bakılmaz
Orman hazinedir yakıp yıkılmaz
Niçin biz ormanı kesip yakalım

Üzerine çeker yağmurla dolu
Dikilen fidanlar ormanın gülü
Dilerim kesenin kırılır kolu
Niçin biz ormanı kesip yakalım

Elimden geldikçe fidan dikerim
Orman küçük ise daha eklerim
Bekçi olur gece gündüz beklerim
Niçin biz ormanı kesip yakalım

Ormanın faydası saymakla bitmez
Ormanı bol olan bir ülke batmaz
Vatanını seven ormanı yakmaz
Niçin biz ormanı kesip yakalım

Gülbahçe'nin yurdu bahçeli bağlı
Orman yangınından yüreği dağlı
Yurdun kalkınması ormana bağlı
Niçin biz ormanı kesip yakalım

ALİ EKBER GÜLBAŞ (Ekberî)

Malatya'nın Arguvan ilçesine bağlı Çavuş köyünde 1940 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Ekberî, evli ve dört çocuk babasıdır. Devlet memurluğu yaparak geçimini sağlamaktadır. Küçük yaşlarda saz çalmaya başlayan âşığın bazı şiirleri çeşitli gazetelerde yayımlanmıştır. «Aşk ve Gurbet» adlı bir kitabı da yayımlanmıştır.

HALİL İBRAHİM GÜLEÇ (Beyanî)

Malatya'nın Darende ilçesine bağlı Irmaklı köyünde 1938 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan âşık, evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Âşık olan babasının etkisiyle saz çalmaya başlayan âşığa «Beyanî» mahlası Gürünlü Gülhanî tarafından verilmiştir. Ustası Mustafa Güleç, çırağı ise Osman Atıcı'dır. Çeşitli yarışma ve festivallerde ödüller alan âşığın bazı şiirleri de çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır. Ayrıca bazı şiirleri Kültür Bakanlığı'nca «Beyan Ettiklerim» adlı bir kitapta yayınlanmıştır.

Darende elinin bahar ayları
Eridi karları sel oldu şimdi
Çayırlarda cirit oynar tayları
Arap ata dağlar yol oldu şimdi

Allah rahmetini oraya saçmış
Duydum ağaları yaylaya göçmüş
Ilıcada kayısı çiçeğin açmış
Başı elvan elvan gül oldu şimdi

Isbekçir'in zaten ılıktır suyu
Balaban içmesi buyurun deyi
Şabük mengelişli Yenice köyü
Üzüm bağlarına bal aldı şimdi

Navruz açtı Hantorus'ta yazılar
Her koyunun arkasında kuzu var
Analar da evladını arzular
Ağlar sefil babam del'oldu şimdi

Heyik dağın lâle sünbül bürüdü
Ayvalı'lar yaylalara yürüdü
Yollar açık şimdi karlar eridi
Gurbette olana gel oldu şimdi

Meyvesinden kaysıların hası var
Güzelinin yana eğri fesi var
Yeni köyde gayrı arı sesi var
Cemaatın sözü bal oldu şimdi

Başkaya yüksekte yüce dağ kadar
Yenice köyünde olur mu keder
Aşudu başında bülbüller öter
Kırmızı yeşili al oldu şimdi

Karadiğin eski köydür ezeli
Akpınar'da ağaç dökmez gazeli
Her çeşmenin üç beş tane güzeli
Herkes sevdiğine kul oldu şimdi

Âşık Beyanî'de yurdu özlemiş
Mığdı'daki dostlar beni özlemiş
Irmaklının sürüleri kuzlamış
Peynir terayağı bol oldu şimdi

* * *

Sen benim sırtımda yaratılınca
Kâinat kıskandı duy insanoğlu
Bütün mahlukattan üstün olunca
Aman gururlanma bay insanoğlu

Şunu iyi bil ki çamurun benden
Çok büyük hizmetler beklerdim senden
Ne olur vaz geçip kibirden kinden
Kanuna nizama uy insanoğlu

Dağlardaki ormanımı yaktınız
Atom atıp şehirleri yıktınız
Kanınızı üzerime döktünüz
Eyvah eyvah size vay insanoğlu

Kâinat emrolup ilk kurulurken
Boşlukta dönerek denge alırken
Her yıldız bir şeye tahsis olurken
Ben de size oldum pay insanoğlu

Tarlalara iyi bakmaz oldunuz
Dünya yalan diye saçım yoldunuz
Gene her nimeti benden buldunuz
Yetmiş iki türlü say insanoğlu

Ben cennetim cehenneme çevirme
Sen sen için beni yakıp kavurma
Belki tükenirim saçıp savurma
Bu sizlere kötü huy insanoğlu

Ağacımı kesip çile verdiniz
Buludumu sürüp yele verdiniz
Kıymetli toprağım sele verdiniz
Bu cefa değil de ney insanoğlu

Ben bir alyans sen kuyumcu misali
İşle beni bu bir onur timsali
Hakk'a olan ibadetin emsali
Olduğunu düşün hey insanoğlu

Yapanlar sizsiniz yıkan sizsiniz
Yıkıntınız bana yüktür bilseniz
İlk baştan yepyeni dünya kursanız
Benim üzerimde oy insanoğlu

Beyanî'sin milyarımsın canımsın
Temiz ol temiz tut beni kanımsın
Bende yaratıldın yine benimsin
Sev bana sarıl da doy insanoğlu

AHMET GÜNBULUT (Sefil Selimi)

Sivas'ın Şarkışla ilçesinde 1933 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Sefil Selimi evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini ticaretle sağlamaktadır. Âşıklığa gördüğü bir rüya ile başlamış, mahlası da rüyasında gördüğü pîr tarafından verilmiştir. Yalnızca kendi deyişlerini çalıp söyleyen âşık, Ke-

nan Gözcü ve Yüksel Erdoğmuş'u yetiştirmiştir. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmış, deyişleri de bazı sanatçılar tarafından plak ve kasetlere okunmuştur. «Yar Badesi», «Yalınkat» ve «Kul Yanmasın» adlı üç kitabı bulunan âşık hakkında Erzurum Üniversitesi tarafından lisans tezi hazırlatılmış ve yayımlanmıştır.

Sudaki şırıltı paradaki ses
Kendimden sorarım acep neyim ben
Bazı bazı üfle bazı bazı kes
Nefesinle sende olan şeyim ben

Hayat bahşederken eşyaya cana
Hareket nakşını işledim kana
Gizli emanetler verdim insana
Cisim bardağına dolmuş meyim ben

Çok katıyım sıvı gibi içilmem
Ekilirim tırpan ile biçilmem
Her nesnede varım ama seçilmem
Garip kuşlar kanadında tüyüm ben

Zamana zamanım mekâna mekân
Sevsen de bıksan da elimde yakan
Eğer konuşursam kabından çıkan
Vücutlarda ruh isimli ayım ben

Mantık meydanının ilkiyim ilki
Küfre düşersiniz derseniz belki
İmanımı açsam şaşırtır halkı
Kâinatta paylaşılmaz payım ben

Nasıl anlaşılsın böyle bir fakir
Bilmeyene hakir bilene hakir
Sefil Selimî de fikir bu fikir
Kime anlatayım kime deyim ben

* * *

Nasıl bir âşıktır derseniz eğer
Pirden destur almış Ruhsatî Baba
Kıymetini bilen azımış meğer
Dünyaya bir gelmiş Ruhsatî Baba

İlahi varlığın sır tutmuş kabı
Her zaman özünde taşımış Rabb'ı
Hiç kimse içmemiş içtiği âbı
Aşk sarhoşu olmuş Ruhsatî Baba

Çürük tahtalara çivi çakmamış
Deryayımış kenarını yıkmamış
Kendi âleminden dışa çıkmamış
Yaradanı bulmuş Ruhsatî Baba

Çanak çömlek değil çör çöp belleme
O bir dervişandır postun elleme
Yemin ederim ki kendi kelleme
Ummanlara dalmış Ruhsatî Baba

Ham insana uzak Mevlâ âşığı
Can gözünün feri ahret ışığı
Sanat sarayının altın eşiği
Eskimeden kalmış Ruhsatî Baba

Meşkle muhabbetle coşmuş da coşmuş
Sevgi potasında hallolmuş pişmiş
Mürüvet denilen varlığa düşmüş
Doldukça da dolmuş Ruhsatî Baba

Yazı tarif etmez söz tarif etmez
Anlatmak ne mümkün çünkü güç yetmez
Aklımdan gitse de gönlümden gitmez
Sevilmeye bilmiş Ruhsatî Baba

Kangal kazasıdır Deliktaş köyü
Sivas ilimizin manevî suyu
Huzuruna geldik görelim deyi
Gizli haber salmış Ruhsatî Baba

Ben onu seslerim o beni sesler
Bomboş yüreğimi döşeyip süsler
Bu *Sefil Selimî* sırtını yaslar
Tadından tad çalmış Ruhsatî Baba

OSMAN GÜNER (Karadeli)

Kayseri'nin Felahiye ilçesi Çukur Nahiyesinde 1911 yılında doğdu. Okur-yazar olmayan Karadereli evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Yalnızca kendi deyişlerini söylemektedir.

Biz köylüyüz para görmez elimiz
Borcumuzu ödemiyor malımız
Tanrı bilir ancak bizim hâlimiz
Taksit taksit borcumuzu verelim

Fukaralık söyletiyor yalanı
Bakır ile ödeşelim kalanı
Yed'ulaktan eşeğimin kolanı
Taksit taksit borcumuzu verelim

* * *

Hani senin dar fes ile sarığın
Nerde kaldı dolak ile çarığın
Üç peş idi entaresi karıyın
Abayı paltoya değiştin köylü

Ayağı'mıza giydik mest ile lastik
Şen oldu kahveler odaya küstük
Camlandı pencere döşendi yastık
Abayı paltoya değiştin köylü

Heves ettik kavak ile söğüde
Kimi elma diker kimisi iğde
Kol saatı yakışmaz mı yiğide
Abayı paltoya değiştin köylü

Koyunlu kuzulu şen oldu dağlar
Eli radyolu çoğaldı beyler
Üstü kiremitli asırî evler
Abayı paltoya değiştin köylü

Gençleri göç eder martta mayısta
Kimisi şoförd̈ür kimisi usta
Kimi tüccar oldu Erzurum Kars'ta
Abayı paltoya değiştin köylü

HAYDAR GÜPÜR (Güpür Haydar)

Tokat'ın Zile ilçesine bağlı Temecik köyünde 1955 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Güpür Haydar evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini serbest meslekle uğraşarak sağlamaktadır. Ustamalı ve kendi deyişlerini okuyan âşık saz çalmaktadır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmaktadır.

Ne gezersin bu yerlerde bülbülüm
Ötme garip garip nazar değmesin
Boynu eyri su değmemiş sümbülüm
Durma garip garip nazar deymesin

Gözlerinin üstü yemyeşil perde
Sitemkâr eyledin girdim bu derde
Yanarak ararım güzelim nerde
Gezme garip garip nazar deymesin

Güzeller gezerek sevgiden söyler
Seviyorum diye *Güpür*'ü eyler
Gönül ah u zârda sitemi neyler
Sevme garip garip nazar deymesin

* * *

Binbir isim baş gösteren uluya
Kervanı seyisi gitdi erenler
Gönüller serveri Mürsel Baliya
Kervanı seyisi gitdi erenler

Güvercin donunda hüyüğe konan
Engürü şerbeti kırklara sunan
Aşikâr sevgisi müminde kalan
Leyli muhabbete yetdi erenler

Horasan'dan geldi üçler yediler
Aşka gelip ya Muhammet dediler
Güpür Haydar Kerbela'ya erdiler
Şehitlik mertebe çekti erenler

ALİ GÜRBÜZ

Malatya ili Darende ilçesi Akcatoprak köyünde 1924'de doğdu. Okur-yazar olup evli ve dört çocuk babasıdır. Saz çalan Ali Gürbüz ustamalı ve kendi deyişlerini okumaktadır. Süleyman Gürbüz ve Mehmet Gürbüz adlı iki çırak yetiştirmiştir. Şiirlerini «Gönlümün İlhamları», «Sabah Güneşi», «Yetsin Bu Çile» adlı kitaplarda toplamıştır.

Kiminen olursun diye sorsalar
Ezenden olmam ki ezilendenim
Zorbacılar dört yanımı sarsalar
Ezenden olmam ki ezilendenim

Musa gibi Nil nehrine atsalar
Yusuf gibi pazarlarda satsalar
Türkiye'den dışa sürgün etseler
Ezenden olmam ki ezilendenim

Haksıza çatarım babam da olsa
Dünya ziynetiyle ceblerim dolsa
Mansur gibi bağlı boynum vurulsa
Ezenden olmam ki ezilendenim

Pir Sultan misali zindana girsem
Adalet kurulsa bir sınav versem
Hakk'ın emri ile ölsem dirilsem
Ezenden olmam ki ezilendenim

Ali Gürbüz kemiklerim ezilse
Hakimlerce eydam emrim yazılsa
Taviz vermem derilerim yüzülse
Ezenden olmam ki ezilendenim

* * *

İlkbaharda çiçek açar yeşerir
Kuşlar cıvıldaşır dallar ne güzel
Gelin gibi süslenmeyi başarır
Buram buram kokar güller ne güzel

Çoban dağ başında sürüsün güder
Çalar kavalını koymaz gam keder
Seven sevdiğini ziyaret eder
Sarmaş dolaş olmuş kollar ne güzel

Bir gün beş gün dört haftayı ay alır
Ufak defek dereleri çay alır
Binbir çeşit çiçeklerden pay alır
Arının yaptığı ballar ne güzel

Talih güldürmedi elinden bıkdım
Hayâl sarayını temelden yıkdım
Rüyâmda yar ile seyrana çıkdım
Esti bâd-ı saba yeller ne güzel

Rengini kaybeder çiçek solunca
Âşık maşuğunu sever bulunca
Ali Gürbüz ömrün tamam olunca
Ellerde taşınır sallar ne güzel

MURAT GÜVENDİK (Dertli Murat)

Çorum ili Sungurlu ilçesi Çiçeklikeller köyünde doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve dört çocuk babasıdır. Devlet memurluğu yaparak geçimini sağlamaktadır. Saz çalan âşık kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri çeşitli gazetelerde yayımlanmıştır. «Gerçek Yaşam» adlı bir kitabı ve yayımlanmış plağı vardır.

SABRİ HACIKELEŞOĞLU

Trabzon'un Of ilçesinin Uğurlu kasabasında 1929'da doğdu. İlkokul mezunu olan şair, evli ve onbir çocuk babasıdır. Emekli memurdur. Ustası ve çırağı yoktur. Mahallî gazete-

lerde şiirleri yayımlanmaktadır. «Şiirler Deryası», «İskelet» ve «Son Yolculuk» adlı kitapları vardır.

Üç kıtanın incisidir
Türkiye'den göçmiyelim
Avrupa'nın göz nurudur
Türkiye'den göçmiyelim

Boğazıyle namı vardır
Tarihte çok şanı vardır
Pek yaman insanı vardır
Türkiye'den göçmiyelim

Fatihler'in otağıdır
Avrupa'nın can bağıdır
Yiğitlerin yatağıdır
Türkiye'den göçmiyelim

Onda doğan onda kalsın
Türkiye'den şeref alsın
Mazisiyle gururlansın
Türkiye'den göçmiyelim

Yazı cennet kışı cennet
Her yerinde binbir niymet
Sahibidir yüce millet
Türkiye'den göçmiyelim

Şöhreti var yücesi var
Günde binbir gecesi var
Sahili var yaylası var
Türkiye'den göçmiyelim

Rize Anzer Balı vardır
Trabzon'un yağı vardır
Giresun fındığı vardır
Türkiye'den göçmiyelim

Burda doğdu Mimar Sinan
Dünyada bir tektir inan
Yapmamıştır dakka ziyan
Türkiye'den göçmiyelim

Atasıdır yüce gazi
Silinemez onun izi
Hem payidar etti bizi
Türkiye'den göçmiyelim

Burda çalış burda yaşa
Ayağın değmesin taşa
Harcanmasın günler boşa
Türkiye'den göçmiyelim

Dönelim ana vatana
Uymayalım kör şeytana
El âlem gülmesin sana
Türkiye'den göçmiyelim

Zengini fabrika kursun
Şu delice hicret dursun
Türkiye'nin yüzü gülsün
Türkiye'den göçmiyelim

San'at her yerde geçerli
Fabrikatör olsun şerli
İşçisi yorgun ve terli
Türkiye'den göçmiyelim

Ne gerek var yurtdışına
Ömür hep geçti boşuna
Bak gidecektir hoşuna
Türkiye'den göçmiyelim

Neden Alman neden Fransa
Avrupa hep senin olsa
Sende millî gurur varsa
Türkiye'den göçmiyelim

Seni doğurduysa ana
Gözünü dikme yabana
Darılma *Keleşoğlu*'na
Türkiye'den göçmiyelim

NAZİF HAKAN (Hakarî)

Bolu ili Gerede ilçesi Ulaşlar köyünde 1937 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır.

FEYZULLAH ŞEVKİ HALICI (Şevkî)

Kars ili Çıldır ilçesi Akçakale köyünde 1930 yılında doğdu. Okur-yazar olup, evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini devam ettirerek sağlayan âşık son yıllarda serbest meslekle de uğraşmaktadır. Saz çalan Şevkî önceleri

ustamalı okurken, daha sonraları kendi deyişlerini de söylemeye başlamıştır. Mahlasını Kağızmanlı Cemal Hoca vermiştir. Ustası Cemal Hoca ve Âşık Kasım olan Şevki Halıcı, Alaattin Zaman ve Dursun Durdağı adlı iki çırak yetiştirmiştir. Âşık makamlarını ve halk hikâyeciliğini iyi bilmektedir. Şiirleri çeşitli dergilerde yayınlanmıştır.

Yurdun yedi parça biri
Karadeniz bölgesidir
Her mahsulün var değeri
Karadeniz bölgesinin

Yazı sıcak kışı ılık
Nüfus çoğunluğu dolup
Avlanır çeşitli balık
Karadeniz bölgesinde

Murgul bakır fabrikası
Rize dağları yaylası
Zengin ormanların süsü
Karadeniz bölgesinde

Lazlar'ı var kabadayı
Yeşil Rizemizin neyi
Bol vatana yeter çayı
Karadeniz bölgesinin

Ereğli çelik demiri
Zonguldak'ın kok kömürü
Uzun Mehmet'in eseri
Karadeniz bölgesinde

Samsun tütünü birinci
Giresun fındık verici
Meşhurdur Tosya pirinci
Karadeniz bölgesinin

Âşığım sazınla sesden
İçim sığmıyor hevesten
Şevki Halıcı'dan destan
Karadeniz bölgesine

* * *

Ne kadar güzeldir yaradılışın
Geçipsin destana sen Çıldır gölü
Hakikat methini söylesin şair
Metahına gelmez Van Çıldır gölü

Icadın tarihte başlamış hele
Yaşını hiç kimse getirmez dile
Hayıf ki üç ayın çekiyor çile
Ocakta tutuyor don Çıldır gölü

Açılan ilkbahar yazı sendedir
Çeşitli balıklar gözü sendedir
Avlanan ördeği gazı sendedir
Hep eder turnalar ün Çıldır gölü

İçinde motorlar yarışla gezer
Banyoya girenler ne güzel yüzer
Coşarsa dalgası çok fena kızar
Bazen defa eder kan Çıldır gölü

Tatlıdır suları içtikçen doyma
Layık oldu ben de verdim yayına
Gök kısır dağlara tutupsan ayna
Limanda gösterir şen Çıldır gölü

Etrafını sarıp şendir köyleri
Akçakale ada tarih eseri
Sekizyüz bin lira bir yıl geliri
Devlete veriyor can Çıldır gölü

Âşık Şevki gıymetini bilipti
Coşanda ilhamı senden alıptı
Hidro elektrik ışık veripti
Her bir işler oldu fen Çıldır gölü

YUSUF HAN (Yusuf)

Yozgat ili Çekerek ilçesi Kabalı köyünde 1941 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Devlet memurluğu yapmaktadır. Kendi deyişlerini söyleyen âşığın şiirleri bazı dergilerde yayınlanmıştır.

Dokuzyüz otuzüç cihana geldim
Sade bir hayatla geçti günümüz
Henüz yaşım dörtken babasız kaldım
Sade bir hayatla geçti günümüz

Yaşlı dedem beni yanına aldı
Daha küçük yaşta benzimiz soldu
Bozuldu bağımız virane kaldı
Sade bir hayatla geçti günümüz

Dedem de geçince mevtin yolundan
Sağolsun amcamlar tuttu elimden
Beraber yaşadık bildi halimden
Sade bir hayatla geçti günümüz

Çalıştık didindik oniki sene
Baba oğul gibi her gün yanyana
Delâletler olup eş aldı bana
Sade bir hayatla geçti günümüz

Onbeş yaşlarımda şi're başladım
Kimisini öğdüm kimin taşladım
Birikti başıma ahbabım yâdım
Sade bir hayatla geçti günümüz

Sene altmış üçtü askerden geldim
İlk ve İmam Hatip dışardan aldım
Doğduğum köyümün hocası oldum
Sade bir hayatla geçti günümüz

Sekiz yıl köyümde görevim imam
O güzel günleri unutmam inan
Bende vazif'aşkı komşuda güven
Sade bir hayatla geçti günümüz

Çocuklar gelince tahsil çağına
Dolaştı elimiz geçim ağına
Emendik tırmandık masraf dağına
Sade bir hayatla geçti günümüz

Yavrular istikbâl kalbe alarak
Olur dedi müftü halim bilerek
Kazaya nakloldum memur olarak
Sade bir hayatla geçti günümüz

On yıl da ilçede devretti zaman
Kâh çöller çimenli kâh dağlar duman
Hüzünlü günler çok az da şaduman
Sade bir hayatla geçti günümüz

İyi kötü günler gitti hızınan
Kendimi avuttum kuru sözünen
Cihanı seyrettim nemli gözünen
Sade bir hayatla geçti günümüz

Yüzümde iz koydu o merhum peder
Benimle dolaştı gam ile keder
Bundan sonra bilmem ne olur kader
Sade bir hayatla geçti günümüz

Eller geziyordu yanı babalı
Biz döndük dolaştık dertli çabalı
Kazamız Çekerek köyüm Kabalı
Sade bir hayatla geçti günümüz

Yusuf der hayattan kısa bir özet
Affet bizi Yarab halimiz gözet
Yaşımız ellibir yirmi yıl hizmet
Sade bir hayatla geçti günümüz

MAHMUT İLGÖZ (Dermanî)

Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesi Uzunpınar köyünde 1965 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve bir çocuk babasıdır. Serbest meslekle geçimini sağlamaktadır. Saz çalan İlgöz, kendi deyişleri ve ustamalı deyişleri okumaktadır. Ustası Mustafa Çıplak (Devaî)'dır.

AHMET İMAM (İmamî)

Adana'nın Kozan ilçesinin Bağtepe köyünde 1954 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olan âşık, evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini memurluk yaparak ve geleneği icra ederek sağlamaktadır. İmam olduğu için İmamî mahlasını almıştır ve saz çalmaktadır. Ustamalı ve kendi deyişlerini okuyan İmamî hikâye bilmektedir. Ustası Hazım Demirci ve Osman Taşkaya olan İmamî Ercan İleri'yi yetiştirmiştir. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayınlanan âşığın yayımlanmış kasetleri vardır.

Çarpan yüreğimde sönmeyen aşkım
Vatandan imandan dinden geliyor
Hakk'ın emri ile yapılan köşkün
Ervah-ı ezelden künden geliyor

Ne bir akıl anlar ne bir ten taşır
Ne zamana sığar ne bir gün taşır
O esrarı her bedende can taşır
Nefesimiz yalnız ondan geliyor

Şekil başka başka manası birdir
Aklı yetmeyene gizli bir sırdır
Yıldızlardan yıldızlara yol vardır
İşareti ol Kur'an'dan geliyor

Hilafı bulunmaz yoktur riyâsı
Kâinatı kaplamıştır ziyası
Bu dünyanın yaratılış gayesi
Ya Muhammet mutlak senden geliyor

Güzel baktım güzel gördüm her şeyi
İncitmedim hiç kimseyi hak deyi
Âşık İmamî'ye âşıklık payı
Sevdiceğim o sultandan geliyor

* * *

Seni birine benzettim
Beri dur güzel beri dur
Sevmemeye yemin ettim
Geri dur güzel geri dur

Ela gözlerini süzme
Aman sözlerime kızma
Öyle salınarak gezme
Beri dur güzel beri dur

Seni iyi biliyorum
Affet özür diliyorum
Yine bir hoş oluyorum
Geri dur güzel geri dur

Gözlerin benzer gülcana
İmamî kurbandır sana
Tevbeyi bozdurdun bana
Beri dur güzel beri dur

TERHAN İNAN (İnan, Tarhan)

Kars'ın Arpaçay ilçesinin Koç köyünde 1963 yılında doğdu. Lise mezunu olan âşık, evlidir. Geçimini âşıklık geleneğini sürdürerek sağlamaktadır. Mahlasını kendisi seçmiştir. Saz çalabilen Tarhan, makam bilmekte ve halk hikâyesi anlatmaktadır. Ustaları, Murat Çobanoğlu, Günay Yıldız ve Sabri Şimşek'tir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır.

Merhaba dosluk simgesi elle muhabbet eder
Arif olan anlar halden dille muhabbet eder
Bir âşık ki arayıp da bulur ise maşugun
Sazı sinesine çeker telle muhabbet eder

İnsanda kişilik olsun mal nedir para nedir
Dünya bazen terse döner çargı bir pervanedir
Bayguşun mekanı belli yıkık bir viranedir
Bülbülün evhalın sorsan gülle muhabbet eder

Cesaret edip girilmez temelsiz bir binaya
Uçup da tarumar eder emeyin gider zaya
Eğer yazın yazılırsa sütsüz bir beynavaya
Seni gönülden yâd eder elle muhabbet eder

Terhan Ferhat Şirin için dağı mesken eyledi
Mecnun çöllerde aradı sorağı Leyla idi
Diyar-ı gurbeti gezdi derdi Han Aslı idi
Kerem'in cismini sorsan külle muhabbet eder

* * *

Dağlardan duman eksildi rüzgar esmiş ola ki
Bahçe bağa bayguş girmiş bülbül susmuş ola ki
Ceylanlar dağda dolaşır aslanlar da meşede
Yılan kıvrılmış köşeye sesin kısmış ola ki

Bazı insan olmuş yazar büyük ilim sezdirir
Bazı insan sarp gayadan duru sular sızdırır
Bazı insan kaptan olmuş gemisini yüzdürür
Bazı insan duvarda boş davul asmış ola ki

İnan'ım der yükseklerde sakın görme kendini
Zamane büyük ustadır bozar senin fendini
Her adama bel bağlama bak atar kemendini
Namert peşin sıra gezer dibe pusmuş ola ki

FİKRETTİN İNANLI (Fikret Ünal)

Kars'ın Sarıkamış ilçesine bağlı Boyalı köyünde 1944 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini memurlukla sağlamaktadır. Saz çalmasını bilen İnanlı kendi deyişlerini okumaktadır. Makam bilgisi ve hikâye bilgisi vardır. Ustası Âşık Alişan'dır. Şiirleri gazete ve dergilerde yayımlanmaktadır. «Vah Beni» adlı kitabıyla plâk ve kasetleri vardır. Yurtiçinde yapılan şenliklerde ödüller almıştır.

Ey Türk genci sana müjdeler olsun
Yine bu konuşan dil senin dilin
Süngün kalem oldu kanunlar yazdın
Silaha sarılan el senin elin

Atamızın sesi bir şimşek oldu
Dağları inletti gökleri deldi
Atatürk demenin zamanı geldi
Coşkun coşkun akan sel senin selin

Cumhuriyet Atatürk'le var oldu
Sinsi düşmanları tarumâr oldu
Sen imana iman sana yar oldu
Hep Hakk'a dayandın yol senin yolun

Seksenbir Atam'ın yüzüncü yılı
Bizim gönlümüzde odur sevgili
Damardaki kanım bayrağın alı
Bükülmeyen bilek kol senin kolun

Bu yurda bilimin temelin atan
Atam olmasaydı olmazdı vatan
İlim ordusunu odur büyüten
Yeşerip boy veren dal senin dalın

Ey ulu önderim nur içinde yat
Bize senden kaldı bu cumhuriyet
Yine aşka geldin ey *Âşık Fikret*
Bu coşan inleyen tel senin telin

* * *

Kokundan benzettim seni gülşaha
Misk ü amber kokar saçın Ferdanem
Kraliçe olsan benim başıma
Takardım elimle tacın Ferdanem

Gözlerin karanfil ama kaşın ne
Dudağın bal dilin şeker dişin ne
Şu fani dünyada söyle işin ne
Cennet-i âlâda bacım Ferdanem

İki gözüm pınar oldu akıyor
Hayalin başıma dağlar yıkıyor
Ateşin özüme düşdü yakıyor
Gitmiyor gönlümden acın Ferdanem

Bakışın sinemi deliyor ok mu
Fikret'i yakmaya ateşin çok mu
Beni Mecnun ettin insafın yok mu
Sahraya salmışsın kaçın Ferdanem

BİNALİ İNCİ (Serdarî)

Gümüşhane ili Kelkit ilçesi Akdağ köyünde doğdu. İlk okul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini devam ettirerek sağlamaktadır. Gördüğü bir rüya ile âşık olmuş, mahlasını Davut Sularî vermistir. Saz

çalan İnci, genellikle kendi deyişlerini söylemekle beraber ustamalı da okumaktadır. Çırağı Hüseyin Aksar'ı yetiştirmiştir. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmış olup «Sür Beni» adlı bir kitabı da bulunmaktadır. Yayımlanmış plak ve kasetleri bulunmaktadır.

Saz derdimi anlatmıyor
Teller ayrılığı söyler
Garip bülbülüm ötmüyor
Güller ayrılığı söyler

Mızrabı indirdim tele
Getirdim kendimi dile
Kısmet çıktı gurbet ile
Yollar ayrılığı söyler

Geçirdim gençlik çağımı
Tükettim yürek yağını
Ağaç döktü yaprağını
Dallar ayrılığı söyler

Serdari der ey kardeşler
Yuvasına döndü kuşlar
Benim gözümdeki yaşlar
Seller ayrılığı söyler

* * *

Gönül bir kâbedir onu yıkarsan
Bir daha yapılmaz ele yazıktır
Eğer incitip de dostu kırarsan
Sevgi hicran olur dile yazıktır

Hoş sohbet et sözün uysun heceye
Baykuş gibi sahip olma geceye
Bülbül değil isen konma goncaya
Eyersen dalını güle yazıktır

Serdari der aşkla bağrın yakmazsan
Mecnun olup çile dağın aşmazsan
Leylâ'nın derdiyle dolup taşmazsan
Sahraya uğrama çöle yazıktır

İSMAİL İPEK (İpek)

Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesi Örenli köyünde 1942 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini işçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalan İpek,

ustamalı ve kendi deyişlerini söylemektedir. Ustaları; Kamil İpek, M. Çavuş ve Tevfik Baba'dır. Yetiştirdiği çıraklar Hüseyin İpek, Türkan İpek, Mustafa Yazıcı'dır. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlanan âşığın 50 plak ve 13 kaseti bulunmaktadır.

Sakın cahilin yanına
Varma gönül demedim mi
Müşkül olan zor halini
Sorma gönül demedim mi

Kanadını kollarını
Can inciten dillerini
Gonca gonca güllerini
Derme gönül demedim mi

Aç gezer ol tokçasına
Muhanetin akçasına
Hayasızın bahçasına
Girme gönül demedim mi

Dertli *İpek* düştüm aşka
O dost benim olsa keşke
Kendi kusurunda başka
Görme gönül demedim mi

* * *

Eğer bir gerçek ararsan
Özün güzeli makbuldur
Dört mevsimden gün sorarsan
Yazın güzeli makbuldur

Dost lebinden içip kansan
Sevdiğini ordan ansan
Aşkın ateşine yansan
Közün güzeli makbuldur

Birine sorarsan suval
Çoban ancak çalar kaval
Laf ile doldursan çuval
Sözün güzeli makbuldur

Ayak uydur yeni çağa
Yoksa düşürürler ağa
İpek heveslenme çoğa
Azın güzeli makbuldur

KADİR İZCİ (Kadir Gedikhanlıoğlu)

Şanlıurfa'nın Birecik ilçesinin Aslanlı köyünde 1944 yılında doğdu. İzci, ilkokul mezunudur ve geçimini halk şairliği geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Mahlasını aşiretinin isminden ilhamla almıştır. Saz çalan âşık kendi deyişleriyle ustamalı deyişleri icra etmektedir. Makam bilgisi olan İzci halk hikâyesi de anlatmaktadır. Ustası Ahmet Şahin'dir. Âşık Mahmut Batur ve Erdem Can'ı yetiştirmiştir. Şiirleri dergilerde ve gazetelerde yayımlanmaktadır. Kaset ve plâkları vardır. Ayrıca yurtiçinde yapılan birçok şenlikte ödüller almıştır.

Yedi tepeden bakıyor
Düzlerin güzel İstanbul
Denizin daim akıyor
Yazların güzel İstanbul

Bizans'ı figana salmış
Haliç'te denize dalmış
Fatih Sultan seni almış
İzlerin güzel İstanbul

Çok imparatorluk gördün
Bütün cihana şan verdin
Resim tebriklere girdin
Pozların güzel İstanbul

Lâle nergiz güllerin var
Tepe yokuş bellerin var
Şirin tatlı dillerin var
Sözlerin güzel İstanbul

Fatih sende Mehmet sende
Bu dünyada cennet sende
Yetmişiki millet sende
Yüzlerin güzel İstanbul

Aşkınla yanar tutuşur
Bülbüller gibi ötüşür
Âşıklar çalar atışır
Sazların güzel İstanbul

Aşkın yaktı da kül etti
Konuşan dili lâl etti
Âşık Kadir'i del'etti
Kızların güzel İstanbul

* * *

Âşıkların sultanısın
Büyük ozan Yunus Emre
Sen ölmedin ölümsüzsün
Büyük ozan Yunus Emre

Taptuk dergahına vardın
Buğda ile alıç verdin
Geri dönüp sırra erdin
Büyük ozan Yunus Emre

Kırk yıl dergahı bekledin
Sırtında odun getirdin
Eğri odun getiremedin
Büyük ozan Yunus Emre

Filiz verdin güller açtın
Her tarafa sevgi saçtın
Derviş oldun yola düştün
Büyük ozan Yunus Emre

Eşin yoktur birincisin
Nubet nurundan incisin
Taş kalplerin ilacısın
Büyük ozan Yunus Emre

Tüm insanlığa sesledin
Gel gönül barışın dedin
Heç bir ırkı ayırmadın
Büyük ozan Yunus Emre

Kadir senin izindeyim
Gönül verdim sözündeyim
Dıştan değil özündeyim
Büyük ozan Yunus Emre

ALİ KABADAYI (Gurbetçi)

Sivas'ın Divriği ilçesinde 1939'da doğdu. Ortaokul mezunu olan âşık evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini serbest meslekle uğraşarak sağlamaktadır. Mahlasını kendi seçmiştir. Ustası Ahmet Kabadayı'dır. Saz çalmayı babasından öğrenmiştir.

Seherde uyandım kuşlar öterken
Bulutlar güneşe cilve ederken
Toprak buğulanıp otlar biterken
Burcu burcu kokan dağlar ne güzel
Al yeşil giyinmiş dağlar ne güzel

İlk bahardır tabiatın cenneti
Dağılır cümlenin derdi mihneti
Çalışalım gösterelim gayreti
Bağban eli değmiş bağlar ne güzel
Meyve dalın eğmiş bağlar ne güzel

Ali der ki türlü ağaç dikelim
Bağ budayıp tahıl bostan ekelim
Yayla vakti geldi gayrı göçelim
Hasta şifa bulur yaylam ne güzel
Koyunlu kuzulu yaylam ne güzel

* * *

Lisan kâfi gelmez tarif etmeye
Bir saç-ı leylâya yandı bu gönül
Karar kıldım bu ellerden gitmeye
Boynunu bükünce kandı bu gönül

Sümbül saç uzamış dökülür bele
Rengini benzettim kırmızı güle
Dedim ağlayınca göz yaşım sile
Bir ahdına sadık sandı bu gönül

Kem talih gülmedi benim yüzüme
Saf kalbim inandı yalan sözüne
Derdimi dökeyim garip sazıma
Ali der beyhûda yandı bu gönül

BAHATTİN KADER

Kastamonu ili Araç ilçesi Aşağıyazı köyünde 1929 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. Emekli memurdur. Saz çalabilen âşık kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri yayımlanmıştır.

NURİ CİHAN KARATAŞ (Çırağı)

Erzurum'un Şenkaya ilçesinin Kaynak köyünde 1949 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup altı çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık yaparak sağlamaktadır. Saz çalmayı bilen Karataş'a mahlasını Behçet Kemal Çağlar vermiştir. Âşık makamları ve halk hikâyeleri konusunda bilgilidir. Ustası Mevlüt Şafak İhsanî'dir. Çeşitli yarışmalara katılıp ödüller alan âşığın, dergi ve gazetelerde yayımlanan şiirleri yanında üç plağı ve beş kaseti vardır.

Canımı cânana bağış eyledim
Almadı ki ızdıraptan kurtulam
Derdimi âşikâr açtım söyledim
Bilmedi ki ızdıraptan kurtulam

Ela gözler mahmurlanmış süzgündür
Dertli ceylan yuvasından tezgindir
Yıllar boyu hep ağlıyor üzgündür
Gülmedi ki ızdıraptan kurtulam

Bu aşkın sırrında olmaz netice
Hele iyi düşün inceden ince
Yolunu bekledim hep gündüz gece
Gelmedi ki ızdıraptan kurtulam

Hasta değilim ya yatar inlerim
Vicdanımdan gelen sesi dinlerim
Çileli anlarım dertli günlerim
Dolmadı ki ızdıraptan kurtulam

Nuri Çırağı'yem aman ha aman
Uğrama cahilin şiddeti yaman
Yar kapımı hasta olduğum zaman
Çalmadı ki ızdıraptan kurtulam

* * *

Yıllar oldu gurbet eller gezerim
Vücudum şehrini dolaşamadım
Şiirler söylerim destan yazarım
Aşkın arkasından ulaşamadım

Sor sevdaya düşenlere kan ağlar
Sel gibi coş verir gözyaşı çağlar
Ovaları susuz dumanlı dağlar
Yük ağır kervanda yol aşamadım

Çırağı'yem yaram belendi kana
Aşka çare olmaz gittim Lokman'a
Giyindim kısbetim çıktım meydana
Ama kaderimle güreşemedim*

TAŞTAN KARTAL (Seyfî)

Erzincan'ın Tercan ilçesi Rızabey köyünde 1931 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır.

---

* Emir Kalkan, XX. Yüzyıl Türk Halk Şairleri Antolojisi, Ankara 1991, Kültür Bakanlığı yayınları s. 510-511.

Serbest meslekle uğraşarak geçimini sağlamaktadır. Gördüğü bir rüya ile âşıklığa başlamıştır. Kendi deyişlerini okumaktadır. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanmıştır.

Yumurta süt tereyağı
Görmüyorum ki yiyem kardeş
Ayva turuç bir muz bağı
Yok ki yerim dikem kardeş

Öğleleri az boz çorba
Yoksuluk insana darba
Buğday görmem hakkım arpa
Nasıl pirinç alam kardeş

Portakal limon elma
Alamam kusura kalma
Yavrum benle dargın durma
Nasıl gönül yarem kardeş

Beş yüz ile sekiz yüze
Bakkal hesaplar o keza
Eksiklikler kırık kuze
Dolmuyor ki dönem kardeş

Bal reçele gücüm yetmez
Pastırmayla devam bilmez
Üç ton kömür baha yetmez
Nerde odun bulam kardeş

Her züğürtlük bana geldi
Kimi ağlar kimi güldü
Miskin Seyfi bugün öldü
Kimden kefin alam kardeş

* * *

Aşk kervanım yolda kayıp
İstersen bul ister bulma
Bağrım gönlüm hep yaralı
İstersen sar ister sarma

Av avladık kayıp ettim
Hep kadere boyun büktüm
Seher vakti feryat ettim
İstersen duy ister duyma

Güzel dedim naz evledin
Türlü türlü göz eyledin
Ak gönlümü zâr eyledin
İstersen kır ister kırma

Kademle bağrıma bastın
Beni üzmek miydi kastın
Selamın *Seyfi*'den kestin
İstersen ver ister verme

ERZADE KAPAN (Azatlı)

Kars'ın Merkez ilçesi Azat köyünde 1947'de doğdu. Lise mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Geççimini âşıklıkla temin etmektedir. Mahlasını ustası Murat Çobanoğlu vermiştir. Saz çalabilen Azatlı makam bilmekte ve halk hikâyesi anlatmaktadır. Şiirleri çeşitli gazetelerde yayımlanmıştır.

Bu nasıl talihtir bu nasıl kader
Adam zulmetmez insana güzel
Ölmeyesin sürünesin derbeder
Belensin vücudun al kana güzel

Bilmeden feleğin ağına düştüm
Ben beni unuttum kendimden geçtim
Dağda taşta kaval çaldım dolaştım
Hiç meyil vermedin çobana güzel

Erzade'nin vardır aht u amanı
Yaradan Mevlâ'dan kesmem gümanı
Benden ayrı sürsen demi devranı
Rast gelesin ulu tufana güzel

* * *

Gündüz güneşi gecenin ayı
Evladın takatı varı anadır
Gündüz durmak bilmez gece de uyku
Nenni çalan zârı zârı anadır

Emdirir sütünü ekmek yedirir
Türlü türlü libasları giydirir
Bir başın ağırsa kendin öldürür
Bir evladın yadigarı anadır

Akar gözlerinden yaşı bellidir
Elli altmış der yaşı bellidir
Başlar sızıları yaşı bellidir
Yavrudan bekleyen barı anadır

Azatlı Erzade söyler çağırır
El kızı gelince yuva dağılır
Torunları nene diye çağırır
Yeni adı koca karı anadır

HASAN KAPLAN (Kaplanî)

Yozgat ili Sorgun ilçesi Tulum köyünde 1960 yılında doğdu. Lise mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Devlet memuru olarak geçimini sağlamaktadır. Saz çalabilen Kaplanî yalnızca kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanan âşığın yayımlanmış birçok plak ve kaseti bulunmaktadır.

Karanlık bir gece yol görünmüyor
Yürüyorum dikenlerin üstünde
Kara çalı bana aman vermiyor
Yürüyorum dikenlerin üstünde

Güneş erken doğup şafak sökmüyor
Gökteki dumanı silip atmıyor
Ay karardı yıldız ışık tutmuyor
Yürüyorum dikenlerin üstünde

Sonlanmadı menzil ile durağım
Belki çok yakınım belki ırağım
Yaralandı parça parça ayağım
Yürüyorum dikenlerin üstünde

Yavaş yavaş ilerlerken *Kaplanî*
Benim ile yola çıkanlar hani
Geri dönsem taşa tutar dost beni
Yürüyorum dikenlerin üstünde

* * *

Kahve köşeleri boş kaldırımlar
Mekan olmamalı genç kuşaklara
Fikrinden dolayı şaşı göz ile
Bakan olmamalı genç kuşaklara

Olmalılar kültür yolunun eri
Ülke yönetecek elbet her biri
Demir prangayı paslı zinciri
Takan olmamalı genç kuşaklara

Çağdaşı gezerken yıldızı ayı
Tanımalı uzay ile dünyayı
Bayram seyran geçer iken kınayı
Yakan olmamalı genç kuşaklara

Bulmalı toplumda gerçek yerini
Kuracak onlardır aydın yarını
Doldurup mavzere kurşunlarını
Sıkan olmamalı genç kuşaklara

Tesbih eylemesin diline vahı
Yaşamdan bıkıp da çekmesin ahı
Esrar silah satıp bütün günahı
Yıkan olmamalı genç kuşaklara

Tahsilden ırayıp kalmasın naçar
Zaman kuş gibidir çok çabuk uçar
Anadolu'm çeşit çeşit gül açar
Diken olmamalı genç kuşaklara

Öğrenip bilimin her hecesini
Aydınlatmalılar yurt gecesini
Vahdettin devrinin düşüncesini
Eken olmamalı genç kuşaklara

Kaplanî'yim budur dileğim ama
Tersi olur ise girerim gama
Yirminci yüzyılda hançerle kama
Çeken olmamalı genç kuşaklara

YUSUF KAPLAN

Yozgat'ın Sorgun ilçesi Tulum köyünde 1945 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Devlet memuru olarak geçimini sürdürmektedir. İsmini mahlas olarak kullanmaktadır.

Kara saban kalktı teknik başladı
İlim geldi her alanda işlendi
Gerçek hasıl oldu yanlış dışlandı
Tasarruf yapalım israf olmasın

Refah için çok çalışmak gerekir
İnsanı hedefe gayret iletir
Bilinçsiz harcama stok tüketir
Tasarruf yapalım israf olmasın

İster kendi malın ister el malı
Kullandığın millî servet bilmeli
Kendi vicdanına hesap vermeli
Tasarruf yapalım israf olmasın

Fabrikatör işçi memur çalışan
Üretimde örnek olup yarışan
Yetki alıp idareye karışan
Tasarruf yapalım israf olmasın

Yusuf der herkesi teşvik etmeli
Kazanıp da değerini bilmeli
Alın terimizdir onun bedeli
Tasarruf yapalım israf olmasın

* * *

Aydın bir nesille çağdaş bir toplum
Olmak için okuyalım kitabı
Uygarca yaşamın erdemlerini
Bulmak için okuyalım kitabı

Tarihlerde sayfa sayfa türkümüz
Milletiyle bir bütündür ırkımız
Akıl mantık bilim olsun kargımız
Bilmek için okuyalım kitabı

Okumak en doğru yön verir bize
Kardeşce elele kolkola göze
Dövüşsüz kavgasız kinsiz yüzyüze
Gelmek için okuyalım kitabı

Hakkımız var eğlencede seyirde
Halkım özgür yaşayacak her yerde
Korku veren karanlığa bin darbe
Vurmak için okuyalım kitabı

Yusuf laiklikten asla geriye
İlimde teknikde en ileriye
Hakda adaletde tam bir seviye
Olmak için okuyalım kitabı

İBRAHİM KARA (Âşık Kara)

Artvin ili Şavşat ilçesi Meşeli köyünde 1927 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Âşıklığa gördüğü bir rüya ile başlamış, mahlası da rüyasında gördüğü pîr tarafından verilmiştir. Saz çalan Âşık Kara kendi deyişlerini söylemektedir. Çeşitli yarışmalarda ödülleri bulunan âşık bazı makamları da bilmektedir. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanmıştır. Kültür Bakanlığı'nca yayımlanan «Nurlar Dökülsün» adlı bir kitabı ve bir kaseti de bulunmaktadır.

Hayat yolu hem karanlık hem inca
Dikkat eyle düşmeyasın kardeşim
Düşüncada muammadır düşünce
İyi düşün şaşmiyasın kardeşim

Kerdan kibir ela hakirca bakma
Muhannet suyundan çağlayıp akma
Sakın hoşgörüyü eldan birakma
Kaynayıp da taşmiyasın kardeşım

Kime eylik etsen senın dostundur
Güler yüza dünya alem dosturdur
İnsanoğlu meleklerden üstündür
Sınırından aşmiyasın kardeşım

Âşık Kara düşman sani peylarse
Eylik eyla arkan sıra taşlarsa
Bir komşu yaranın hata işlarsa
Ört üstünü eşmiyasan kardeşım

* * *

Eyer sihatımdan sual edersan
Gam gasavet yılan olmuş yer beni
Ayri düştüm cananımdan ilimdan
Kader talih karalısın der beni

Akıl ermaz zararıma kârıma
Dağlar inler hergün ah u zârıma
Selâmım var hasretum var yarıma
İnanmasan ruzgarlardan sor beni

Paydos olur boynu bükük çıkarım
Hafta gelır çamaşırım yıkarım
Izsız damda tatlı candan bıkarım
Can dayanmaz bu çilada gör beni

Bu hayat deyıldır zehirden oktur
Benda huzursuzluk denizdan çoktur
Ölsan başucumda ağliyan yoktur
Böyle yapar namuz haya ar beni

Âşık Kara doğru söylar sözünü
Yar üstünde koydum geldım gözümü
Canânın hasreti aldı özümü
Böyle yakar cayır cayır nâr beni

HALİL KARABULUT (Âşık Halil)

Adana'nın Kadirli ilçesi Mehmetli köyünde 1926 yılında doğdu. Okur-yazar olup evli ve bir çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Gördüğü bir rüya ile âşıklığa başlamıştır. Kendi deyişlerini söylemektedir. Çeşitli

yarışmalarda ödüller alan Karabulut festival, şölen ve gecelere katılarak geleneği devam ettirmektedir. Şiirleri çeşitli dergi ve kitaplarda yayımlanan âşığın Kültür Bakanlığı'nca yayımlanan «Damlada Derya Gizlidir» adlı bir kitabı da bulunmaktadır.

Sen ayakta ben gölgende yatarım
Söyle ağaç aramızda fark nedir
Konuşalım gel hasbihal edelim
Söyle ağaç aramızda fark nedir

İkimiz de destur alıp ol Hak'tan
Gelmedik mi evvel meydana yoktan
Sen de ben de beslenirim topraktan
Söyle ağaç aramızda fark nedir

Bir tohumdan filiz verdik yeşerdik
Büyüdük serpildik kemale erdik
Kendi ırkımızın meyvesin verdik
Söyle ağaç aramızda fark nedir

Senin dalın varsa benim kolum var
Sende kuşlar öter benim dilim var
Sana da bana da bir gün ölüm var
Söyle ağaç aramızda fark nedir

Zaman gelir gençliğimiz yıkılır
Beden çürür bellerimiz bükülür
Sende yaprak bende saçlar dökülür
Söyle ağaç aramızda fark nedir

Âşık Halil kıyas etti bu kadar
Hallerimiz bak benziyor ne kadar
Sen durursun ben yürürüm o kadar
Söyle ağaç aramızda fark nedir

* * *

Kâinatta neye ettimse nazar
Gördüm ki hikmet-i suphan gizlidir
Dünya sergilenmiş büyük bir pazar
Hemi alan hemi satan gizlidir

İbretle seyrettim ben bu şemayı
Gördüm onda türlü türlü simayı
Seren bu meydana bunca eşyayı
Getiren götüren kervan gizlidir

İster zahir ister batından giriş
Kavramaz bu sırrı gözdeki görüş
Hesaplı kitaplı yapılmış her iş
Herşeyde ayrı bir plân gizlidir

Anlamaz Halik'in kudretin kişi
Çözülmez muamma O'nun her işi
Kâh erkek doğurur ana kâh dişi
Olunmaz bu hikmet beyan gizlidir

Kurtlar kuşlar bütün envai sinek
Bilir geldiğini zamanı tünek
Arada vasıta kırmızı inek
Yeşil otta beyaz ayran gizlidir

Birer mahlûk iken kurt ile koyu
Arada düşmanlık bilmem ne oyun
Hocam bilir misin içtiğin suyun
İçinde ateş-i suzan gizlidir

Yıldızlar şehrini kurmuş fezaya
Hareket verilmiş güneşe aya
Denizler seyahat eyler semaya
Sanma sözlerimde yalan gizlidir

Bitmez yaradanın bu inkilâbı
Şekilden şekile sokar türabı
Halil der âlem bir kanuna tâbi
Kanun gizli icra kılan gizlidir

MÜHENDİS KARABULUT (İrfan Karabulut)

Ardahan'ın Çıldır ilçesinde 1955 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup bekârdır. Geçimini âşıklık mesleğini icra ederek sağlamaktadır. Saz çalmasını bilen Karabulut'un ustası Şahin Şen'dir. Kendi deyişlerini söylemektedir. Eylenme Gönül adlı bir kaseti vardır.

Dinle sözlerimi ozan kardeşim
Süsen benim sünbül benim gül benim
Ben bilirem mantık mısra heceyi
Lügat benim lisan benim dil benim

Bu aşkın elinden çekerem acı
Bulunmaz dünyada derdim ilacı
Kötü söz dediğin zehirden acı
Şeker benim şerbet benim bal benim

Âşık olup aşk önünde yataram
Zerre olup mucaferi sataram
İsterisem deryalara ataram
Irmak benim nehir benim göl benim

* * *

Neyidim ne olayım
Kulun kölen kalayım
İste canımı vereyim
Hepisi ekmek davası

Varımda olmadı güleyim
Doğuştan garip çileyim
Düşmüşüm dostu neyleyim
Hepisi ekmek davası

Satıldım satan da olmadı
Talihim de hiç gülmedi
Yarim de bana dönmedi
Hepisi ekmek davası

Vurgun etsem ne çıkardı
Haksızın sonu zarardı
Fakirleri kim arardı
Hepisi ekmek davası

Boş dünyadır sanma
İnsanlıktan geri kalma
Ozan İrfan hiç aldanma
Hepisi ekmek davası

ESHABİL KARADEMİR (Kara Ozan)

Kahramanmaraş'ta 1947 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Saz çalabilen Karademir, kendi deyişlerini söylemektedir. H. Vasfi Taşyürek, Bahaddin Karakoç, Akif Timurhan ustalarıdır. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır.

Eğilip gerdana buse konduran
Zülüfleri güzel telleri güzel
Bulutun üstünde ayı andıran
Gülüşleri güzel dilleri güzel

Kara saç altında çiğdem kulaklar
Beyaz gül üstünde kiraz dudaklar
Çil-i nergis olmuş elma yanaklar
Salınışı güzel belleri güzel

Kara Ozan metheyledi saz ilen
Türkmen kızı anlatılmaz söz ilen
Oynasın belikler işve naz ilen
Kınası gül açmış elleri güzel

* * *

Soyha çıkasıca gara gaderim
Bana deri olmuş yüzülmiyor ki
Ayrımı açmayan şernaz kederim
Şemreye uğrayıp büzülmiyor ki

Bu leymuni huylu çarhıd gapılı
Otuzüç senedir bana dapulı
Kestapor duruşlu giynik yapılı
Utanıp arlanıp üzülmiyor ki

Çok intizar eddim dudduramadım
Yakamı elinden pıttıramadım
Cemekâna goydum saddıramadım
İpe sapa gelip düzülmiyor ki

Birçintik biticik yüzüme gülmez
Uğundurur ama amanı bilmez
Gıran giresice hasd'olup ölmez
Teneşire yatıp süzülmiyor ki

Kul Kara Ozan'ı terk edesice
Bedeninin suyu çekilesice
Gözünün elifi dökülesice
Körtüüm olmuş da çözülmiyor ki

ABDULLAH KARAGÖZ (Karagöz)

Kayseri'nin Yahyalı ilçesi İlyaslı köyünde 1943 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini devam ettirerek sağlamaktadır. Saz çalabilen Karagöz, kendi deyişlerinin yanısıra ustamalı da söylemektedir. Yayımlanmış bir adet plağı bulunmaktadır.

Durnam gider katar katar
Garip olan nerde yatar
Gurbet elde ömrü biter
Sor garibin sen derdini

Durnam yine dertli öttü
Bizim elin gülü bitti
Gerip gurbet ele gitti
Sor garibin sen derdini

Durnam yükseklerden uçtu
Aşılmaz dağlar aştı
Karagöz gurbete düştü
Sor garibin sen derdini

* * *

Şu bizim yaylaya konar obalar
Güzelleri gözlerini sürmeler
Bir dahi seversem olsun tevbeler
Sebatsız güzeli sevmeyim gayrı

Güzeller çıkmış taşın başına
Taramış zülfünü dökmüş kaşına
Karışılmaz bu Mevlâ'nın işine
Sebatsız güzeli sevemem gayrı

Kır at yorulur da gönül yorulmaz
Bu kara sevdaya çare bulunmaz
Sebat olmayınca murat alınmaz
Sebatsız güzeli sevemem gayrı

Karagöz der ki görem yüzünü
Bağrım yuka çekemedim nazını
Gel yeni dostuna söyle sözünü
Sebatsız güzeli sevmeyim gayrı

ETHEM KARAGÜLLÜ (Karagülle)

Sivas'ın Kangal ilçesi Çaltepe köyünde 1952 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup, evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini devlet memurluğu yaparak sağlamaktadır. Yurtiçinde çeşitli festival ve şenliklere katılan Karagüllü'nün yayımlanmış plak ve kasetleri vardır.

Kendin dünya ülken için
Özünle israfı önle
Yaşamına verip biçim
Tezinle israfı önle

Şehir kasaba köyünde
İşte çarşıda evinde
Pirensip et her şeyinde
Hazınla israfı önle

Eline geçeni yeme
Sorumsuzca boşver deme
Hırsa nefse gitme güme
Hızınla israfı önle

Kendin gösterişe itme
Emeğini zayi etme
Lüzumsuz yerlere gitme
Gezinle israfı önle

Boşa akıttığın suyun
Alkol sigaranın çayın
Zararlı şeylerin bayım
Azınla israfı önle

Kalem defter kitap silgi
Yırtma kırma edin bilgi
Boş sözlere olmaz ilgi
Sözünle israfı önle

Dünyayı beyhude gezme
Gözünü aç çevren izle
Ardardına çocuk dizme
Kızınla israfı önle

Her kuruluş her birinde
İş verenler iş yerinde
Şair isen şiirinde
Dizenle israfı önle

Savurganlık sonu hüzün
Ağrır başın artar sızın
Tasarruf etmek tek çözüm
Çözünle israfı önle

Karagülle baştan başa
Hayatı dengeli yaşa
Düzensizce çalma boşa
Sazınla israfı önle

* * *

Okuyarak ilgi ile
Gidilecek iz güzeldir
Kitaptaki bilgi ile
İlken ile tez güzeldir

Satırlarda hece hece
İlim derya bilim yüce
Öğrenerek bilinçlice
Konuştuğun söz güzeldir

Eğitim görüp meşale yak
Yarınların olsun apak
Kötülükten edinip pak
Arındığın öz güzeldir

Teknik ile şırıl şırıl
Akıp deryalarda durul
Yaşadığın pırıl pırıl
Al yeşilli yaz güzeldir

Tembelliktir boş ver demek
Kolay değil yemek yemek
Okuyarak verip emek
Çalış alış haz güzeldir

Bilgisiz beyhude gezer
Cahil kalıp çevre üzer
Bilim cehaleti ezer
Oku öğren yaz güzeldir

Gelin canlar okun yazın
Toplumda dinlensin sözün
Karagüllem der ki gözüm
Sözü özlü saz güzeldir

HACI KARAKILÇIK (Garip)

Adana'nın Feke ilçesi Tokmanaklı köyünde 1948 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve yedi çocuk babasıdır. Saz çalabilen âşık, kendi deyişlerinin yanında ustamalı da söylemektedir. Şiirlerinde Hacım ve Garip mahlaslarını kullanmaktadır. Ustaları, Demirci ve Âşık Kul Mustafa'dır. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanan âşığın yayınlanmış birçok kaseti bulunmaktadır.

Şehitler toprağı Anadolum'un
Baharı cennettir yazı bambaşka
Asya ile Avrupa'nın köprüsü
Deresi tepesi düzü bambaşka

Yeşil ormanlarla süslenmiş Bolu
Yavru Kıbrıs yurdumuzun bir kolu
Maşallah her yanı güzellik dolu
Mahsüllerin tatı tuzu bambaşka

İşitmedim Türkiyem'in dengini
Bizde mevcut kaynakların zengini
Bayrağım kanımdan almış rengini
Hilali yıldızı bezi bambaşka

Boyasız dudaklar sürmeli gözler
Asker mehmet köyde elifin özler
Cephede savaşır gelinler kızlar
Gelini bambaşka kızı bambaşka

Sevgisi yüreğim kutsal vatanım
Bizler için şehit düşüp yatanın
Hediyesi ölüm Türk'e çatanın
Şehidi cennetlik gazi bambaşka

Dertli Yunus devriş olmuş Mevla'ya
Burada yaşamış nice evliya
Dergahıma gelin demiş Mevlana
İnsana çağrısı sözü bambaşka

Akdeniz estirir ılık havayı
Karadeniz deli vurur dalgayı
Paris'e değişmem Çukurova'yı
Pamuk portakalı muzu bambaşka

Mor mayayı boz deveye çatarlar
Yayla vaktı çadır gurup yatarlar
Mertlik türküsüne halay tutarlar
Türküsü öyküsü sazı bambaşka

Bir adı vatandır bir adı ana
Garip Hacım canın bağışlar sana
Mersin'den Sinop'a Edirne Van'a
Yağmuru rüzgarı tozu bambaşka

* * *

Omuzunda top mermisi
Taze bebek kucağında
Dedim bacım nere giden
Bu ağustos sıcağında

Dedi bey kalma şüphede
Oğlum kocam şu tepede
Düşmana karşı cephede
Tez varam yardım çağında

Kurşundan ölümden korkmam
Namusum ile bırakmam
Esaret ateşi yakmam
Bu hürriyet ocağında

Savaş demek ölüm kalım
Aman bilmez düşman zalim
Başı açık ayak yalın
Yırtık şalvar bacağında

Hacım böyle Türk kadını
Tarihe yazmış adını
Asker eder evladını
Nöbet bekler bucağında

YUSUF KARAKAŞ (Âşık Yusuf)

Tokat'ın Artova ilçesi Karaoluk köyünde 1946 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Devlet memurluğu yaparak geçimini sağlamaktadır.

Cehalet kötüdür durmaz kaçılır
Kitap okudukça içim açılır
Mısralardan bize bilgi saçılır
Cehalete yumruk vurur kitaplar

Kitaplar ölmezler bizde yaşıyor
Tanımaz ki çok setleri aşıyor
Cahilin yolu ovada şaşıyor
Karanlık yolları görür kitaplar

Dört kitap kutsaldır indi bizlere
Konu olur curalara şazlara
Bilgi kaynağıdır gelin kızlara
Bilimi sanatı verir kitaplar

Okuma bayramı kitapla olur
Cem olup âlimler bir yere gelir
Çok kitap okuyan herşeyi bilir
Cehalet yanına varır kitaplar

Çocuklar büyürler okullu olur
İnsanlar kültürü kitaptan alır
Âşık Yusuf sazın teline vurur
Varlığı kaybolmaz durur kitaplar

İLKİN KARATAŞ (Sarıcakız)

Eskişehir'de 1958 yılında doğdu. Geçimini öğretmenlik yaparak sağlamaktadır. Mahlası çevresinde sarı saçlı olmasından dolayı verilmiştir. Ustaları Âşık Reyhanî ve Âşık İhsanî'dir. Ustamalı çalıp söyleyen Karataş'ın kendi şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanmıştır. «Kadın Ozanları Antolojisi»

adlı bir eseri yayımlanan âşığın yayımlanmış kasetleri de bulunmaktadır.

Dünyaya küsüp de sana
Bakmalara değmezmişsin
Uğruna al kınaları
Yakmalara değmezmişsin

Terkeyledim kardaşımı
Ana baba yoldaşımı
Sicim gibi gözyaşımı
Dökmelere değmezmişsin

Çiğnedin geçtin yol gibi
Yar değil sanki el gibi
Meğer uğruna sel gibi
Akmalara değmezmişsin

Sarıca yaz satırını
Yıktın gönül çadırını
Ana baba hatırını
Yıkmalara değmezmişsin

* * *

Ahmet cin gibi afacan
Nurten Suna uslu bir can
Kadın Seyhan ciğerim Can
Yavrularım çocuklarım

Alaaddin seher yeli
Yusuf Yücel ırmak seli
Sefer eder beni deli
Yavrularım çocuklarım

Muhsin'e Cemil'e Leyla
Beslenme getirmez Ayla
Onların da hali böyle
Yavrularım çocuklarım

Ayhan erken okul açar
Yüksel kalem defter saçar
Çalışmayan dersten kaçar
Yavrularım çocuklarım

Zülkiye hiç ders dinlemez
Şenay arkadaş kinlemez
Nazmiye sesli ünlemez
Yavrumlarım çocuklarım

Hatice saçları sarı
Nahide hep ağlar zârı
Zeki sınıftaki arı
Yavrularım çocuklarım

Bu kadar da bana yeter
Ayrılırsak halim beter
Sarıcakız figan eder
Yavrularım çocuklarım

YUSUF KARATAŞ

Gaziantep ili Nizip ilçesi Sekili köyünde 1930 yılında doğdu. Okur - yazar olup evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik ve saz yapımıyla sürdürmektedir. Saz çalabilen Karataş, kendi deyişlerini okumaktadır. Çeşitli gazetelerde şiirleri yayımlanmıştır.

Gel gönül gönlüme göre
Bülbül âşık olmuş güle
Bahçendeki gonca güle
Kondurayım gönül seni

Gönlüm nedir söyle arzun
Sen bahçede gül dalısın
Her çiçeğe konmak arzun
Kondurayım gönül seni

Gel gönül güzel avına
Ak beyaz gerganlığına
Güzellerin konağına
Kondurayım gönül seni

Gönül sıratı geçelim
Eğer iyiyse amelin
Şu cennete girem derdin
Girdereyim gönül seni

Gel gönül *Yusuf* arzunca
Hep arzunu söyle bana
O cennetin sarayına
Kondurayım gönül seni

HÜSEYİN KARATÜRK (Bahtı Kara)

Isparta'nın Semirkent ilçesi Uluğbey köyünde 1948 yılında doğdu. Evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini öğretmenlik

yaparak sağlamaktadır. Saz çalabilen Karatürk usta malı ve kendi deyişlerini söylemektedir. Mustafa Karatürk ve Ali Civanoğlu ustalarıdır.

Sevdiğim ben senden ayrı düşeli
Resminde yüzünü gördüğüm yeter
Geriden geriye bir haber gönder
Bir kere selâmın aldığım yeter

Gecelerimde rüyalarım sensin
Gündüzlerimde hayallerim sensin
Yediklerimde içtiklerim sensin
Aşkın deryasına daldığım yeter

İstesen biçareyi güldürürsün
Gönlümde ateşimi söndürürsün
Sevdiğim yar sen beni öldürürsün
Ölmeden bir kere öldüğüm yeter

* * *

Eşiğine yüzüm sürem yürüyem
Kurudallar yeşeriyor kuruyan
Veli Baba nerde diye arayan
Kulları güzeldir Veli Baba'nın

Açılır bahçede gonca gülleri
Ne hoş eser Veli Baba yelleri
Daim Hakk'ı zikreylemiş dilleri
Dilleri güzeldir Veli Baba'nın

Kem gözle bakanlar olurlar şaşı
Yazla bahar eyler boranı kişi
Yolunu bilmeyen varsa bir kişi
Yolları güzeldir Veli Baba'nın

Hüseyin Uluğbey'de Veli Baba
Cenge girdi elinde kırık yaba
On orduyu doyurmuş bir tas çorba
Soyları güzeldir Veli Baba'nın

MEHMET KARGI (Gürünlü Âşık Gülhanî)

Sivas'ın Gürün ilçesi Şeref (Ayvalı) köyünde 1940 yılında doğdu. Lise mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Emekli devlet memurudur. Saz çalabilen Gülhanî katıldığı festival ve şölenlerde çeşitli derece ve ödüller almıştır. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır. «Perişan Hal-

lerim», «Gürünlü Âşık Gülhanî», «Allah İçin», «Birlik Olunca» ve «Gönül Ağlayınca» adlı kitapları bulunan âşık hakkında H.Ü. Edebiyat Fakültesi'nde tez çalışması yapılmıştır.

Yönünü döndermiş ulu dağlara
Gövdeli de gelir sellerin Gürün
Şeyda bülbül yuva yapmış bağlara
Kuşlar mekanıdır dalların Gürün

Gözüm seni çoktan beri göremez
Senden ayrı düşen fazla duramaz
Tahtalı dağının karı erimez
Behramlı'da eser yellerin Gürün

Seni seven insan önem vermeli
Dağını taşını derin yarmalı
Saccağız suyuna baraj kurmalı
O zaman düzelir hallerin Gürün

Ne güzeldir Gökpınar'ın akışı
Fakir insanların garip bakışı
Elbet birgün yapılacak yokuşu
Engelsiz olacak yolların Gürün

Bu güzel vatana emek çekmeli
Boz tepelerine ağaç dikmeli
Su yerine göz yaşları dökmeli
Yeşillik olmalı çalların Gürün

Bülbül bağa girdi güller gülüyor
Yapıldı yolların haber geliyor
Bahçelerin elma ile doluyor
Her yerde tanınmış malların Görün

Yazbahar ayında başlar geziler
Nice şehit var nice gaziler
Şimdi tarih oldu eski maziler
Halen söyleniyor şalların Görün

Çok gezdim Gürün'ü Tıhmın telini
Seyran ettim yeşilini alını
Gel gör *Âşık Gülhanî*'nin halini
Derdime dermandır ellerin Gürün

* * *

Hayâl diyarına padişah oldum
Beni benden başka bilen olmadı
Kanunlar çıkarıp ferman buyurdum
Sözümü dinleyip gelen olmadı

Nohut ile büyük bir ordu kurdum
Kuru fasülyeyi cepheye sürdüm
Kabak tutsak oldu bin şehit verdim
Böylesi yalana gülen olmadı

Düşünüp taşınıp bir fikir buldum
Kuzuyu kurt ile okula saldım
Deveyi okutup diploma aldım
Hepsi sınıf geçti kalan olmadı

Maymun davul çaldı çakal zıpladı
Domuz para saçtı ayı topladı
Kurt kanun çıkardı tavşan hopladı
Bu kanuna razı olan olmadı

Öküz karar verdi inek zam yaptı
Kırat yeter dedi eşşek tam yaptı
Katır çıktı dedi bunu kim yaptı
Tekme attı ama ölen olmadı

Kirpi tuzak kurup fili düşürdü
Su aygırı harbe girip şaşırdı
Tazı kaçıp gizlenmeyi başardı
Arayıp izini bulan olmadı

Teke aşka gelip çaldı sazını
Kandırıp keçiyi aldı kızını
Kediler aslanın tutmaz sözünü
Bu kadar da rezil şölen olmadı

Çilhoroz padişah tilki de vezir
İkisi millette koymadı huzur
Âşık Gülhanî'yim dilemem özür
Böyle rüya gördüm yalan olmadı

NURİ KAŞIKÇI (Meramî)

Erzurum'un Pasinler ilçesinin Dönerdaş köyünde 1940'da doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dokuz çocuk babasıdır. Geçimini halk ozanı olarak sağlamaktadır. Mahlasını Âşık Reyhanî'nin kızı Yasemin vermiştir. Saz çalabilen âşığın ustası Reyhanî'dir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmıştır. 1972 ile 1982 yılları arasında dört plak ve kaset çalışması yapmıştır. Yurtiçinde festival ve şenliklere katılmış yarışmalarda ödüller almıştır.

Dedim gönül çok dolandın dur kabul etmez gönül
Dolandıkça pek yoruldum ter kabul etmez gönül
Boşa yandım boş dolandın bu feryadın boşuna
Biraz otur bir halvete gir kabul etmez gönül

Ezelinden bana vurdun bir sitemi bir yara
Dikkat eyle sonun gider bir mezara bir yara
Ta ezelden gönül verdin bir güzele bir yara
Dünya dolu güzel versen yar kabul etmez gönül

Ey *Meramî* gel ağlama gözünden akmasın yaş
Biraz otur biraz dinlen biraz da seri dolaş
Kazamız Horasan derler durduğum köy Dönertaş
Diyar-i kurbet ellerde yer kabul etmez gönül

* * *

Vücut bir gemidir kafa bir kaptan
Gezdirir insanı yılınan kafa
Lisan bir sermaye baştır hazine
Satar mücevherat dilinen kafa

Kafa boş olursa yaşa ha yaşa
Kafadır aklı toplayan başa
Kafadır ayağı çarptıran taşa
Sızlatır vücudu delinen kafa

Bezirgandır kervanını yürütür
Aklı noksan ise ömrün çürütür
Birini yapam derken birin unutur
İş yapmaz ikiye bölünen kafa

Meramî sattığın sermaye ahtır
Dil ile isyan yapma günahtır
Vücut bir şehirdir kafa bir şahtır
Asla bir olurmu elinen kafa

MUSTAFA KARTAL (Yetiymî)

Yozgat'ın Çayıralan ilçesinin Derekemal köyünde 1956'da doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini işçi olarak sağlamaktadır. Mahlasını Karamanlı Âşık İsa Oğuz'dan almıştır. Mahallî gazetelerde şiirleri yayımlanmaktadır.

Ben senin elinden hayli yoruldum
Akibet emeğim boş ettin dünya
Bir kadir bilmeze gönlümü verdim
Her zaman gözümü yaş ettin dünya

Aklım ermedi ki senin işine
Attın beni yüce dağlar başına
Neden zehir kattın tatlı aşıma
Vefasız birine eş ettin dünya

Haklı çıktın durmadın ki suçunda
Beyazlar belirdi siyah saçımda
Sana karşı nefret dolu içimde
Akibet bağrımı taş ettin dünya

Yetiymi'yi ateşlerde kavurdun
Ne ettim ki sana yüzün çevirdin
Kalleşlikle yıktın yere devirdin
En sonunda beni tuş ettin dünya

* * *

Yürü bire dünya sende nem kaldı
Akibetin kara toprak değil mi
Kerem Aslısı'na kül olup yandı
Akibetin kara toprak değil mi

Bir yar verdin geri aldın elimden
Anlayan yok ne yapayım halimden
Bana ne şu yalan dünya malından
Akibetin kara toprak değil mi

Nice zengin gördüm aşmış milyonu
Bu servetin elbet vardır bir sonu
Sorarlar ahrette cevabın hani
Akibetin kara toprak değil mi

Yetiymi söylese söz nasip olmaz
Kimisi çok ister saz nasip olmaz
Kimisine bir top bez nasip olmaz
Akibetin kara toprak değil mi

AHMET KARTALKANAT (Kul Ahmet)

Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesine bağlı Bozlar köyünde 1932 yılında doğdu. Lise mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Mahlasını Nail Ulusoy isimli pîrden almıştır. Saz da çalabilen Kartalkanat'ın ustası Hasan Aksoy ve Yasin Dede'dir. Çırağı ise Hamit Başıbüyük'tür. Şiirleri mahalli gazetelerde yayınlanmıştır. Çeşitli tarihlerde bastırdığı dört kitabının yanında 1970 yılından bu yana çıkardığı birçok kaset ve plağı vardır. Yurtiçinde ve dışında festival ve şenliklere katılmış yarışmalarda dereceler almıştır.

Halkın bir ezgi dalında
Türkülerimiz söylensin
Birlik dostluğun yolunda
Türkülerimiz söylensin

Çalgıyı tutsun kolumuz
Turizme gitsin yolumuz
Zengin olsun folklorumuz
Türkülerimiz söylensin

Sanatçı camiasında
Hece vezni uslûbunda
Her gün bir müzik faslında
Türkülerimiz söylensin

Tarihi eser andırsın
Edebi duygu artırsın
Gönülde haz uyandırsın
Türkülerimiz söylensin

Bütün toplumun simgesi
Budur gönüller hevesi
Ozanların ezgi sesi
Türkülerimiz söylensin

Edebiyat teşvik hattı
Bilim uğraşın kanatı
Türk ulusun halk sanatı
Türkülerimiz söylensin

Kul Ahmet der budur ahkam
Neşe gelsin silinsin gam
İlham veren büyük makam
Türkülerimiz söylensin

* * *

Söyleyim âlemde sevdiklerimi
Bir ilmi severim bir hakikatı
Büyüğüm gelince divan durarak
Bir mihman severim bir de hürmeti

Bir güzel can için sevda çekerek
Gerçek sevgi ile dosta bakarak
Teline vurarak dertler dökerek
Bir sazı severim bir muhabbeti

Bir yarin hasreti gönlümü dağlar
Gözlerimin yaşı sel gibi çağlar
Çiçek ile benzenince şu dağlar
Bir suyu severim bir tabiatı

Bizi ayıranın gözü yaş olsun
Kemlik edenlerin bağrı taş olsun
İsterim ki dünya hep kardeş olsun
Bir sulhü severim bir hürriyeti

Halden bilmeyene asla yanaşmam
Vefasız dilberin nârına düşmem
Elimden geldikçe acı konuşmam
Bir susmak severim bir nasihatı

Kul Ahmet'im ne hoş olur güler yüz
Biri güneş biri mehtapla yıldız
Diz dize oturup geceyle gündüz
Bir yari severim bir de vahdeti

ZİYA KAYA (Âşık Hayranî)

Erzurum'un İspir ilçesinin Ortamahalle köyünde 1952'de doğmuştur. İlkokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini serbest çalışarak sağlamaktadır. Hayranî mahlasını ustası Âşık Reyhanî vermiştir. Saz çalmayı kendi kendine öğrenmiştir. Bir kaset çalışması vardır. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanmıştır.

Bu fani dünyaya gelmez olaydım
Perişan eyledi yar beni beni
Ağladım sızladım yüzüm gülmedi
Avare eyledi yar beni beni

Bir gün sevdiğime beni itmedi
Ağladım sızladım bu da yetmedi
Eziyet verdi çileleri bitmedi
Leyla Mecnun misali sor beni beni

Çok dedim azdım neylenip durdum
Hayatım boyunca hayeller kurdum
Mevla'dan benim tek bir umudum
Sevdiğim sormadı vah beni beni

Salını salını yanıma geldi
Kimin neyisin deyip söylendi
Karşı dağlar bana bakıp ağlardı
Şu karşı dağlardan gör beni beni

Ben de *Hayranî*'yim aynı kalmışım
Bilemedim neden neye gelmişim
Kendi kaderime kendim yanmışım
Kara toprak şimdi sar beni beni

Hayranî'yim hayrola
İnsan sevilip güle
Tevekkül olan kula
Neylerse Mevla eyler

Gel gör ki çile netti
Yıkıp kurbete itti
Kahi derbeder etti
Neylerse Mevla eyler

Kuldan umut bekleme
Yalana dil ekleme
Hak yolunda tekleme
Neylerse Mevla eyler

Âşıklarda meşk var
Mevla'da himmet var
Doğruluk tek kâr
Neylerse Mevla eyler

MÜKREMİN KAYABALI

Kayseri'nin Felahiye ilçesinde 1929 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve sekiz çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini devam ettirerek sürdürmektedir. Saz çalabilen Kayabalı genellikle kendi deyişlerini söylemektedir.

Her şeyin azı karardır
Televizyon ceryan göze zarardır
Dikkatli olmalı her an yarardır
Memlekete sonunda iyilik vardır

Bir kuş vardır adı kanguru
Yazın yeriz koruk ile enguru
Ankara'nın eski adı Enguru
Müsrif olan kalır en geri

Annen ölürse gelir analık
Suda büyür hamsi balık
Lüzumlu yerde yapma kalabalık
Eskirse elbisen vur bir yamalık

Fiyakadan ne çıkar altından tarak
Zengin kimler imiş hatırın sorak
Halen vardır reçberde orak
Müsrife sapmayın kendimizi yorak

Erken uyan iyilerle konuşun
Her zaman sevgiye kavuşun
Küskün olmayın hemen barışın
Çok harcama iktisada alışın

Zevkine tapan bazı kadınlar
Gelecek günler açıklanır nedenler
Hey dünyaya gelip de gidenler
Çok yorulur israf müsrif olanlar

Geliriyin kıymetini bilmeli
Kötülüğü içimizden silmeli
İyi görün yakışıklı sürmeli
Mükremin'in sözlerine gelmeli

ALİ KAYIKÇI (Derebahçeli)

Trabzon'un Maçka ilçesi Hamsiköy yaylasında 1946'da doğdu. Yüksekokul mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Mesleği gazeteciliktir. Mahlasını kendisi seçmiştir. Saz çalabilen âşığın ustası Şinasi Cihan'dır. Mahallî gazete ve dergilerde şiirleri yayımlanmaktadır. 1984 - 1988'de yayımlanmış iki kitabı vardır. Yurtiçinde çeşitli şiir yarışmalarına katılmış ödüller almıştır.

Şu mektuplar var ya ey yar
Aşıyorlar diyar diyar
Ben seni isterim seni
Seni bana vermiyorlar

Özlemin var burcu burcu
Yok ki rüyanın sonucu
Nerde elin kirpik ucu
Seni bana vermiyorlar

Sesin vermez mektup bana
Kanım kaynamaz kanına
Ak bilekler gerdanıma
Seni bana vermiyorlar

El eyledin göz eyledin
Gel diyerek söz eyledin
Yüreğimi köz eyledin
Seni bana vermiyorlar

Yazdın kara kara kara
İyi dedin o da kara
Seni bana vermiyorlar
Hançersiz bu derin yara

Senden haber güzel iyi
Gönül dilerse kimseyi
Odur paşa odur beyi
Seni bana vermiyorlar

Söz edersin hece hece
Hem gündüz ve hem de gece
Bir haldeyim ki bilmece
Seni bana vermiyorlar

Bu ne iştir bu ne haldir
Aramızdan dağlar kaldır
Bu bilene arzuhâldır
Seni bana vermiyorlar

Kayıkçı mektup dęr yazar
Üç gün gelmez ise kızar
Bu ayrılık canlı mezar
Seni bana vermiyorlar

* * *

Sıla mıdır gurbet midir el midir
Vaha mıdır serap mıdır çöl müdür
Kalbim kanar diken midir gül müdür
Bilemedim sevdiceğim nedendir

Sıla diye gurbetlere düşmüşüm
Emmim etti ben bahtıma küsmüşüm
Yollar yakın ırak diye kesmişim
Bilemedim sevdiceğim nedendir

Sıla diye gurbet yolu özlerim
Neslihan der güne bakar gözlerim
Sevda diye sevdalanır sözlerim
Bilemedim sevdiceğim nedendir

Sıla diye gurbet çıktı bahtıma
Neslihan'ım ıkrar verdim ahtıma
Karar kıldım seni gönül tahtıma
Bilemedim sevdiceğim nedendir

İSMAİL HAKKI KEÇECİ (İsmail Hacı)

Karaman'da 1966'da doğdu. Lise mezunu olup bekardır. Mahlasını İsa Oğuz'dan almıştır. Mahallî gazetelerde şiirleri yayımlanmaktadır.

Neden bu ızdırap neden bu çile
Ağızda sır olmuş yalanla hile
Kimse inandığın getirmez dile
Özle söz bir olan kul göremedim

Biri gönül yapar bini de yıkar
Çoğu çıkar için boğazın sıkar
Fırsat ver eline dünyayı yakar
Köküne şükreden dal bulamadım

Sızılıyor ciğerlerim böbreğim
Dallarımdan düşer oldu yaprağım
İsmail Hacı hazır bekler toprağım
Kabre giden hafif sal göremedim

* * *

Öz Türkçe'yi ferman kılan
Yunus ile Mehmet Bey'im
Onda ilim irfan bulan
Yunus ile Mehmet Bey'im

Acizlere varlık olan
Sıkıntıya dirlik olan
Kul sevgisin birlik bilen
Yunus ile Mehmet Bey'im

Kültür sanat hizmet veren
Dost bağından güller deren
Sabır ile Hakk'a varan
Yunus ile Mehmet Bey'im

İzlerinde *İsmail Hacı*
Erenlerden alır gücü
Gönüllerin sultan tacı
Yunus ile Mehmet Bey'im

SÜLEYMAN KEKEÇ (Süleyman)

Kayseri'nin Sarız ilçesi Büyükörtülü köyünde 1926 yılında doğdu. Okur-yazar olup evli ve on çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Adını mahlas olarak kullanan Süleyman Kekeç'in ustası Aziz Uzman'dır. Sadece kendi deyişlerini söyleyen âşığın bazı şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır.

Bülbülün konduğu dalı
Arının sardığı balı
Kırkların sunduğu yolu
Yol Muhammet Alimindir

Derdimin giren dili
Bağçenin gonca gülü
Selman'ın giydiği şalı
Şal Muammet Alimindir

Kırkların cemine giren
Bu yola sesini veren
Hayberin kilidin kıran
Kal Muhammet Alimindir

Cennetteki gürüf naci
Bütün dertlerin ilacı
Hem dalları hem ağacı
Dal Muhammet Alimindir

Süleyman'ım ben dile
Serini ver bu yola
Bülbül konmuş gonca güle
Gül Muhammet Alimindir

* * *

Şeh Mamom methedem size
Dertlere dermandır bize
Alim şahtır gören göze
Hem vallâhi hem billâhi

Gerçeklerin gerçeğisin
Baş deftere kayıtlısın
Fakirlere yardımcısın
Hem vallâhi hem billâhi

Hakikatı sen yarattın
Nefsi ammerayi yıktın
Edep erkânı yürüttün
Hem vallâhi hem billâhi

Bu varlığı birden aldın
Ol Hakk'ı ademde buldun
Ölmeden evveli öldün
Hem vallâhi hem billâhi

İncil Tevrat'ı okuttun
İlim irfan ispat ettin
Hakk'ı Kur'an'a bıraktın
Hem vallâhi hem billâhi

Süleyman'ım sözüm haktır
Mücizatın gayet çoktur
Varsın şek şüphem yoktur
Hem vallâhi hem billâhi

IHSANÎ KILIÇ (Divanî)

Ağrı'nın Tutak ilçesi İsaabat köyünde 1919 yılında doğdu. Okur-yazar olup evli ve sekiz çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Gördüğü bir rüya ile âşıklığa başlamış mahlası da rüyasında verilmiştir. Kendi deyişlerini söyleyen Divanî hikâye de söylemektedir. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanmıştır. «Âşık Divanî Şiirleri» adlı bir kitabı da bulunmaktadır.

Havalar bozulup kar yağan zaman
Yüksek gediklerden ner lazım gide
Savaş meydanında olur kızıl kan
Ölüm günü öne er lazım gide

Ne diyem efendim ben bu feleğe
Attı gurbet ele olmaz dileğe
Bir yılan ki rastlar ise leyleğe
Süzülüp deliğe mâr lazım gide

Divanî'yi Hak murada yetirmez
Kadir Mevlâm kul emeğin yitirmez
Her yiğitler sınak taşın götürmez
Zor ile anlında ter lazım gide

KURBANÎ KILIÇ

Kars'ın Sarıkamış ilçesi, Selim nahiyesine bağlı Iğdır köyünde 1923 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. Emeklidir. Asıl adı Kurban Ali Piroğlu'dur. Kurbanî mahlasını ortaokul öğretmeni Ekrem Yağmurdereli vermiştir. Çok sayıda plak ve kaseti vardır. Yurtiçinde ve yurtdışında şenlik ve festivallere katılmış, çeşitli ödüller almıştır. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır.

İsraf edeni Hak sevmez
Savurup israf etmeyin
Müsrüfe halk yahşi demez
Har vurup israf etmeyin

Ölüm yokmuş gibi çalış
Tasarrufa mutlak alış
Damla damla kuruş kuruş
Bitirip israf etmeyin

Nerde gelse başın dara
Orda sana olur çare
Yaman günde dostdur para
Batırıp israf etmeyin

Aktarın kara toprağı
Besleyin bahçeyi bağı
Kavun karpuzu kabağı
Ezdirip israf etmeyin

Arpa buğdayı çavdarı
Sebzeleri meyveleri
Ekmekleri yemekleri
Ekşitip israf etmeyin

Kışın doku kilim halı
İpekliyi sat pahalı
Çalışın bizim ahali
Boş durup israf etmeyin

Kağıdı çöpe atmayın
Lambanızı hep yakmayın
Musluğu sıkı kapayın
Akıtıp israf etmeyin

İnci boncuk takılara
Pudra parfüm kokulara
Viski şarap rakılara
Şaşırıp israf etmeyin

Deniz hava karalarda
Kokteylde balolarda
Bin kişilik salonlarda
Taşırıp israf etmeyin

Seyahatte siyasette
Herbir türlü ziyafette
Örnek olun riyasette
Aşırık israf etmeyin

Arif olan bizi anlar
Tasarruf hürriyet sağlar
Savaşanlar barışanlar
Azdırıp israf etmeyin

Kurbanî son ver kelama
Duyur kelamı âleme
Hakkını ver bu kaleme
Yazdırıp isbat eylesin

MEMDUH KILIÇ (Çağlayan)

Sivas'da 1923 yılında doğdu. Lise mezunu olup evli ve sekiz çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamak-

tadır. Kendi deyişlerini söyleyen Kılıç yurtiçinde çeşitli şen lik ve festivallere katılmıştır. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır.

El sürme yareme sır sır sızılar
Baştan başa var endamım yareli
Lokmanlar el çekmiş rakip sızılar
Değmeyince iy'olur mu yar eli

Görmesem de seni kalpte bendesin
Gülden ağır laf dedim mi bendesin
Yüz çevirmiş terk eylemiş bendesin
Nasıl sevmiş o vefasız yar eli

Bu aşkın atına vurulmaz eyer
Binenin mutlaka kaddini eğer
Kâbe olsan dahi bakarsam eğer
Çağlayan'a haram olsun yar eli

MUSTAFA KILIÇER (Garip Mustafa)

Kayseri'nin Felahiye ilçesi Karaşır köyünde 1945 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini işçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalabilen âşık kendi deyişlerini söylemektedir. İbrahim Kılıçer çırağıdır.

Efkarlı âşıklar yüzünüz gülmez
Hasta olsanız ahbaplar gelmez
Bunca alem derdimi hiç bilmez
Evel iyiyidim yaramaz oldum

Yine dumanlıdır baharım yazım
Anaya babaya geçmiyor sözüm
Virandır gidemem ilimiz bizim
Ağlayı ağlayı duramaz oldum

Safrantı dağında açan gülleri
Yaylada yayılır dilsiz malları
Terk edip geldim bizim illeri
Konuyu komşuyu soramaz oldum

Kaçına da deli gönlüm kaçına
Bilmem bu kaderin suçu ne
Çok göresim geldi köyün içine
Muhanet sözünden giremez oldum

Gurbet elde bir zaman eğlendim
Aşk kazanında kaynar buğlandım
Bir el kızıyla tutdum evlendim
Garip Mustafa'yım saramaz oldum

* * *

Hem güzelsin hem de narinsin
Fırın gibi sıcaklarda serinsin
Çeşit çeşit çiçeklerle şirinsin
Karın güzel güzel Erciyes

Yaylanda gezmeyi insanlar özler
Senin öykünle çalınır sazlar
Bağında bahçende gelinler kızlar
Yarin güzel güzel Erciyes

Bağrında çeşitli güllerin biter
Bizlere şifadır kokusu yeter
Her gül dalında bülbülün öter
Zârın güzel güzel Erciyes

İnsan hayran olur sana bakışın
Gayet sarptır dikçe yokuşun
Karın erir de çağlak akışın
Varın güzel güzel Erciyes

Bağ bahçe var çatağında
Koca hacılar var eteğinde
Görün güzel güzel Erciyes

Garip Mustafa'yım varlık mefa
Kış kıyamettir çetin cefa
Kayseri'ye şirin temiz hava
Verin güzel güzel Erciyes

ALİ KIZILTUĞ (Kızıltuğ)

Sivas'ın Divriği ilçesinin Mursal köyünde 1944 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Devlet memurudur. Ustası Abbas çiftçi olan Kızıltuğ'un çırağı Murtaza Yalçın'dır. Katıldığı yarışmalarda birçok ödül alan âşığın şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmış, eserleri sanatçılar tarafından plağa okunmuştur. Kendisine ait seksen plağı, yetmişsekiz de kaseti vardır.

Cefasına sefasına kayilim
Yeter ki sevdiğim yari versinler
Âşık oldum cemaline mailim
İster abdal ister deli desinler

Gonca gül olmazsa bülbüller ötmez
Bahar gelmeyince sümbül yerişmez
Sıla imiş gurbet imiş değişmez
Yeter ki sen yari al git desinler

Sevdiğini saranın derdi mi olur
Sıra bize gelir belli mi olur
Yari olmayanın yurdu mu olur
İsterse sılayı terk et desinler

Kızıltuğ'um âşıklarda gülen yok
Odur budur ikrarında duran yok
Bundan sonra bağlamaya gerek yok
İsterse sazını kır git desinler

* * *

Değirmen döner mi koyma suyunan
Üstünden bir dere çay akmayınca
Uzaktan bell'olmaz kör ile şaşı
Yakından yüzüne tam bakmayınca

Bahçe senin ise taşla meyveyi
Kolay sanma her güzeli sevmeyi
Tımar edem derken yersin tekmeyi
Huyuna husuna tam bakmayınca

Kendini bilmezden sırrını sakla
En düzgün yollarda atarsın takla
Her olur olmazla oturup kalkma
Özüne sözüne tam bakmayınca

Kızıltuğ'um kolay değil yazarlık
Güzel olmayana değmez nazarlık
Raftaki kumaşa etme pazarlık
Astarı bezine tam bakmayınca

KAYA KIZILTUĞ (Gülkaya)

Sivas'ın Divriği ilçesi Mursal köyünde 1955 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Devlet memurluğu yaparak geçimini sağlamaktadır. Önceden mahlası Kaya Kızıltan olan aşığa daha sonraları İsa Kayacan tarafından Gülkaya mahlası verilmiştir. Ustaları Muhlis Akarsu, Mahsunî ve Ali Kızıltuğ'dur. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanan Kızıltuğ'un «Âşık Veysel'e Deyişler» adlı bir kitabı da bulunmaktadır.

Çok güzele gönül verdin
Halım sensin Karac'oğlan
Deste deste güller derdin
Balım sensin Karac'oğlan

İlden ile gezip koştun
Güzelliği görüp coştun
Nice yollar dağlar aştın
Dalım sensin Karac'oğlan

Aşkın derdi ile doldun
Unutulmaz ozan oldun
Gerçek yolu Hak'ta buldun
Yolum sensin Karac'oğlan

Esen yelden haber sordun
Aşkın ile yanıp durdun
Gülkaya'yı özden vurdun
Gülüm sensin Karac'oğlan

* * *

Güzel günler gelip geçer
Birer birer yavaş yavaş
Gelen gider konan göçer
Birer birer yavaş yavaş

Kimi takar başına taç
Zenginler tok fakirler aç
Beyazlaşır başında saç
Birer birer yavaş yavaş

Vücut çöker gençlik uçar
Oğlun kızın senden kaçar
Yüreğinde yare açar
Birer birer yavaş yavaş

Görmez gözün tutmaz belin
Gülkaya der susar dilin
Kalkmaz kolun varmaz elin
Birer birer yavaş yavaş

ALİ KİZİROĞLU (Divanî)

Amasya'nın Merzifon ilçesi Küçükçay köyünde 1951 yılında doğdu. Lise mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini devlet memurluğu yaparak sağlamaktadır. Mahlası Âşık Mazlum Ahmet tarafından verilmiştir. Saz çalabilen âşık

genellikle kendi deyişlerini söylemektedir. Ustaları İrfanî ve Mazlum Ahmet'dir. Şiirleri çeşitli gazetelerde yayımlanmıştır. Yayımlanmış kasetleri vardır.

Yurdumuzu kalkındırmak istersek
İlde savaşalım savurganlıkla
Çağın gereğini yapmak istersek
Dilde savaşalım savurganlıkla

Gelin birliyelim biz niyetleri
Düzliyelim tepeleri setleri
Ağaç dikip koruyalım otları
Dalda savaşalım savurganlıkla

Kişi tahtdan düşmez az malı olsun
Herkes kendisinin hamalı olsun
Sırtımı delmez yamalı olsun
Çul'da savaşalım savurganlıkla

Ocak boş yanmasın musluk kapansın
Pencerenin açıkları tıkansın
Yüz mumluk yerine kırk mumluk yansın
Pilde savaşalım savurganlıkla

Memur masasında hizmet pozuyla
Köylü tarlasında bütün hızıyla
Yazar yazısıyla âşık sazıyla
Tel de savaşalım savurganlıkla

Kıralım bu canavarın dişini
Hep birlikte bitirelim işini
İzliyelim gelişmenin peşini
Yolda savaşalım savurganlıkla

Divanî'yim hem yoklukda bollukda
Bir yuva kurarken çocuk çolukda
On yaşda yüz yaşda en son solukda
Sal da savaşalım savurganlıkla

MAKSUT KOCA (Feryadî)

Kars'ın Arpaçay ilçesine bağlı Taşdere köyünde 1961 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini âşıklıkla sağlamaktadır. Saz çalan Maksut Koca'ya Feryadî mahlasını, Âşık Mehmet Hicranî vermiştir. Ustası İskender Koca olan âşığın çırağı yoktur. 1981 yılında

bir kaset çıkarmış olan âşık yurt içinde yapılan şenlik ve festivallerde çeşitli ödüller almıştır.

Ben böyle yaşadım ve böyle gördüm
Bir canın bir cana ihtiyacı var
Cahilin kamile derdin takibe
Tabibin dermana ihtiyacı var

Ayağın bedene bedenin başa
Kulağın duymaya gözün bakışa
Ciğerin nefese kalbin atışa
Damarların kana ihtiyacı var

Gündüzün güneşe gecenin aya
Yavrunun anaya kuşun yuvaya
Ağacın toprağa toprağın suya
İnsanın insana ihtiyacı var

Bereket sofrası açınca doğa
Güzellik yayılır ovaya dağa
Arının çiçeğe bağbanın bağa
Bağında zamana ihtiyacı var

Sıradan bir kulum değilim yüce
İnanın kimseye olamam hoca
Gönülün sevgiye güçsüzün güce
Zalimin vicdana ihtiyacı var

Maksut'um der beni yoktan var eden
Senin birliğine inanmışım ben
Var edende sensin yok edende sen
Kainatın sana ihtiyacı var

* * *

Ben haklıyım beni haksız sanmayın
Cahilin Mansuru sandığı gibi
Hak için inlerim hakkı anarım
Yunus'un Mevlâ'yı andığı gibi

Dün geldim dünyaya bugün dönerim
Ebedi mülk olan yere konarım
Haklıya hak verilmezse yanarım
Ananın yavruya yandığı gibi

Nedir ki akmaya benim göz yaşım
Nedir ki cahille benim savaşım
Gör beni Hak için dönüyor başım
Damlanın deryada döndüğü gibi

Beni aşk atından indirmesinler
Yalanlar söyleyip kandırmasınlar
İçimdeki aşkı söndürmesinler
Volkanlarda alev söndüğü gibi

Maksut'u yakıyor aşkın ateşi
Peygamber bu yolda verdiya dişi
Bu yüzden damlıyor gözümün yaşı
Gök yüzünden yağmur indiği gibi

ABDÜLVAHAP KOCAMAN (Kocaman)

Adana'nın Kadirli ilçesi Koçlu köyünde 1934 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve onbir çocuk babasıdır. Destan yazarak şairliğe başlayan Kocaman çevresinde «Destancı Vahap» lakabı ile tanınmaktadır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Kendi deyişlerini söyleyen âşık çeşitli yarışmalarda ödüller almıştır.. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanan âşığın «Abdülvahap Kocaman'dan Şiirler» adlı bir kitabı da bulunmaktadır.

Biraz dert yanayım kötü komşudan
Ölsen kefen olmaz bezi kötünün
Elbet kesilirsin ekmekten sudan
Geçmez ki baharı yazı kötünün

Dostlar kötü komşu ömre zarardır
Seni öldüremez benzin sarardır
Evine gelirsen yüzün karardır
İblise misaldır yüzü kötünün

Kötülerin yok insana yararı
Daima dokunur sana zararı
Sen kendi evinden eden firarı
Usturadan keskin sözü kötünün

Komşun iyi ise yaşarsın yaşı
Asılzâde olan ağrıtmaz başı
Nâmertlerin yenmez ekmeği aşı
Yemeğe konulmaz tuzu kötünün

Melhem bulup sarmaz senin yaranı
Ancak dostun ile açar aranı
Sana yardım edip yakmaz çıranı
Çekilmez kahırı nazı kötünün

Nerde fesat varsa ondan haz eder
Ortalıkta aleyhinde söz eder
Sokağı süpürür seni toz eder
Evini kirletir tozu kötünün

Hakk'ın verdiğine şükür eylemez
İşi gücü yalan doğru söylemez
Kendi namusuyla çalışıp yemez
Malında canında gözü kötünün

Deli görse koltuk verir şişirir
Yalan palan söyler sözü pişirir
İki dostu birbirine düşürür
Şeytana ev olmuş özü kötünün

Kötü adam hiç insana yar olmaz
Zararına olur sana kâr olmaz
Yalancı da namus olmaz ar olmaz
Uçuruma gider izi kötünün

Söyle *Abdülvahap* doğruyu söyle
İşte fesatların ahvali böyle
Eğer bekar isen bekar kal öyle
Cehennem azabı kızı kötünün

* * *

Yüce Tanrım şöyle emir buyurmuş
Cümle alem hepsi bana kul demiş
İnsanlardan hayvanları ayırmış
Ona hayvan bize insan ol demiş

Düşün diye akıl vermiş başına
Hikmeti çok karışılmaz işine
Verdiceği nimetime aşıma
Şükür eyle birliğimi bil demiş

Ayak vermiş yürü diye yoluna
Söyle diye kelam vermiş diline
Çalış diye kuvvet vermiş koluna
Bu dünyada senin dostun kol demiş

Hiç unutma bu hayatı vereni
Ölüm vardır bekliyorsun sıranı
Kelâmından bağışlamış Kur'an'ı
Gideceksen işte doğru yol demiş

Eğri yolu doğru yolu bilirsin
Çalışırsan hakikatı bulursun
Eğri yoldan cehenneme gelirsin
Doğru yoldan cennetimi bul demiş

Tanrı kullarını hiç darda koymaz
Ona asi olup olma beynamaz
Boynuyun borcudur beş vakit namaz
Tut orucu namazını kıl demiş

Akrabanla komşun ile hoş geçin
Hayatta daima güzeli seçin
Ben dini emrettim kardeşlik için
Rahmet verdim üstünüze bol demiş

Daima dik yürü bir doğru yola
Sakın ha dokunma masum bir kula
Dostu tercih etme parayı pula
Aman kulum benliğinden yıl demiş

Ben şairim böyle verdim kararım
Ölenecek hakikatı ararım
Vahap senden bu dilleri sorarım
Hele birken huzuruma gel demiş

TAKİ KOÇAK (Garip Taki)

Kırıkkale'nin Kalecik ilçesi, Elmapınar köyünde 1956 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup işçi olarak çalışmaktadır. Mahlası ustası olan Çoban Hüseyin tarafından verilmiştir. Âşık genellikle kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanmıştır.

Ulusumun temel gelir kaynağı
Tasarrufla başlar örülür yavrum
Enerjinin çarkı göze ırmağı
Tasarrufla döner karılır yavrum

Talan eden elden hesap sorulsun
Eğitim öğretim okul kurulsun
Arınsın özgürce fikir durulsun
Tasarrufla pislik durulur yavrum

Yarını düşünen zorluğu aşar
Damla damla baraj olup da taşar
Tutumlu aile huzurlu yaşar
Tasarrufla huzur görülür yavrum

Verek Kızılay'a ayırak paylık
Millî hazinemiz çekmesin darlık
Yapalım hastane öncedir sağlık
Tasarrufla hasta dirilir yavrum

Aydınlık içinde dünyayı dermek
Ağlayan gözlerin güldüğün görmek
Kanayan yaraya ilaçlar sürmek
Tasarrufla yara sarılır yavrum

Vitrindeki fazla lambayı söndür
Boşa çalışmasın şarteli indir
Üretip ürünü ambarla doldur
Tasarrufla ürün derilir yavrum

Savrulup dumanı gitmesin yele
Akıntıya düşüp akmasın sele
Bilinçsiz harcayıp vermiyek ele
Tasarrufla işe girilir yavrum

Cumhuriyet kurup huzur bulmamız
Laiklik ilkemiz onur kalemiz
Vatandan düşmanı kovup atmamız
Tasarrufla zulüm dürülür yavrum

Güzel yurdumuzu bir baştan kurduk
Toprağa gaziler şehitler verdik
Garip Taki'm şükür barışa erdik
Tasarrufla barış kurulur yavrum

İSMAİL KONDU (Doksandaon)

Şanlıurfa'nın Kısas köyünde 1944 yılında doğdu. Okur-yazar olup evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Eskiden yaşayanların doksanda onu olarak kabul edildiği için «Doksandaon» mahlasını kullanmaktadır. Saz çalan âşık ustamalı ve kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri çeşitli dergi ve yayın organlarında yayımlanmaktadır.

Bahr kalkar zararsızca köpürür
Ben korkarım soysuz sopsuz cılgıdan
Ecel gelmiş emanetin götürür
Aman Allah dil bilmeyen ağrıdan

Üç yol kurmuş heh doldurmuş insanı
Kimi cennet narı kimi didarı
Konak konak menzil alır aşk atı
Yol gidilmez kör topalı sağırdan

Kaynamayan sütün olmaz buharı
Gelip peteğe girmez her arı
Daim kıldır dolaşığın tarağı
Her bir mahluk emin olur doğrudan

Son ayakta toplayasın kendini
Eşfelinden kurtarasın serini
Hak sana bahşede insan kalıbını
Gel ayrılma sen bir doğru çığırdan

Bu kuyuya iki çangal çalınır
Birine hayır birine şer yazılır
Doksandaon bilmez neler olunur
Havva çıkmasaydı cennet bağrından

* * *

Her bölgede iklim başka başkadır
Karı vermiş Erzurum'a Kars'ına
Dertler yığın yığın daim başkadır
Bölüşelim gel kail ol yarsına

İnci mercan sedef kendinde ara
Her can kayıbını araya bula
Gerçekler kelamı ne yazar anla
Fark eyle ki gitmeyesin tersine

Ol Ali'dir yedi üzde eli var
Binbir kelam doksanbinde dersi var
Bre kardaş *Doksandaon*'un nesi var
Kavga edip çata bilse nevsine

VELİ KORKANKORKMAZ (Çoban Veli)

Bingöl'ün Ortaçanak köyünün Ahpık mezrasında 1949'da doğdu. Lise mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Devlet memurluğu yapan Veli Korkankorkmaz, Çoban Veli mahlasını kendisi almıştır. Gördüğü bir rüyadan sonra, âşıklığı gelişmiş, 1972 ve 1974 yıllarında iki plak çalışması yapmıştır. Ustası ve çırağı yoktur.

Göklerden düşünce yerlere yağmur
Kuvvettir toprağa güzel mi güzel
Yeşillik saçınca etrafa yerler
Neşedir insana gerçekten güzel

Duyulur seherde bülbülün sesi
Hayattır baharın doğan güneşi
Doğaya varlıktır insan hevesi
Coşuyor gönüller ezel mi ezel

Mayısta açılır çiçekler güller
Yaz olur çıkıyor yaylaya eller
Allara bürünür bizde güzeller
Bakışı hayrandır ezer mi ezer

Çobandır dağların kırlar efesi
Tatlıdır dinmiyor kavalın sesi
Çiftçiye sorsan sultan kendisi
Yorulmak bilmeden sürer mi sürer

Doyum yok unutma güzel ormanı
Baltayı vurupta incitme canı
Eylülde sarıdır yeşilin şanı
Düşse de dalından gazel mi gazel

Bitmiyor doğanın saymakla süsü
Söyleyip yazmaktır *Veli*'nin işi
Her yazın sonunda olsa da kışı
Bahar ırmağında yüzer mi yüzer

* * *

İkilik neyime gerek
Güzel yurdum birlik ister
Birlik olan ulus ölmez
Güzel yurdum barış ister

Yetmiş dokuz çocuk yılı
Çocuk bir ulusun gülü
Öğretelim doğru yolu
Çünkü yurdum barış ister

Okul bizim kitap bizim
Okuyan okutan bizim
Vuran bizim ölen bizim
Güzel yurdum barış ister

Düşman bize kuyu kazar
İkilikten yara azar
Biz bize kazmışız mezar
Oysa yurdum barış ister

Önderimiz Atamız var
Bu toprakta kanımız var
Nice şehit canımız var
Güzel yurdum barış ister

Çoban Veli'm ozan olsam
Kalem alıp yazar olsam
Mızrap vurup çalar olsam
Dertli sazım barış ister

ŞEMSEDDİN KUBAT (Yoksul Derviş, Divanî)

Afyon'un Emirdağ ilçesi Karacalar köyünde 1943 yılında doğdu. Okur - yazar olup evli ve beş çocuk babasıdır. Saz çalabilen Kubat kendi deyişlerini çalıp söylemektedir. Mahlası yöre halkı tarafından verilmiş olup daha sonraları arkadaşları tarafından Divanî eklenmiştir. Nurettin Yılmaz, Remzi İzci, Necati Kubat gibi çıraklar da yetiştiren âşığın şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır. Şiirlerinden oluşan yayımlanmış kitapları da bulunmaktadır.

Yedi nüfusum var beşi de çocuk
Hayatımı özetleyim kısacık
Biri ortaokulda biri ufacık
Hayatımı özetleyim kısacık

İsmimi sorarsan Şemsettin Kubat
Adana Bahçe'de tutmuşum nöbet
Sene altmışa dörttür hemi de Şubat
Hayatımı özetleyim kısacık

Askerlik hizmetim Denizli Maraş
Dayım reçberlikte tutmuşuz güreş
İşte böyle geçti otuzaltı yaş
Hayatımı özetleyim kısacık

Doğum bindokuzyüz kırküç doğumlu
Dayım hakikata gerçek bağımlı
Birlik barış yollarına eğimli
Hayatımı özetleyim kısacık

Bindokuzyüz ellialtı yılıydı
Benim de mekanım İstanbul idi
Durduğum yer Eyüp Sultan Dörtyoldu
Hayatımı özetleyim kısacık

Askerlik bitip de terhis olanda
Bindokuzyüz altmışaltı yılında
Mekan tuttuk Karacalar ilinde
Hayatımı özetleyim kısacık

Sizlere hatıra sazımdan başka
Bir hediyem yoktur sözümden başka
Hatalı görmedim özümden başka
Hayatımı özetleyim kısacık

Dört yıl İstanbul'un orda okudum
Rami fabrikada kumaş dokudum
Yoksul Derviş velhasılı yok oldun
Hayatımı özetleyim kısacık

* * *

Anam çok güzeldir zülfü dolaşık
Ana cümle alemlere bir ışık
Anası yok ise dalları düşük
Anısı çok güzel analar günü

Anam Hava anam Fatma Hatice
Anamın makamı yüceden yüce
Her derdim artıyor anam diyince
Manası çok güzel anneler günü

Ana Şehrüban-ü ana Zehra'dır
Ana cümle olan derde çaredir
Anam olmayınca bahtım karadır
Anısı çok güzel anneler günü

Yoksul Derviş der ki ey aziz peder
Bütün dünyalara bir ana değer
Bugün de bir anam olsaydı eğer
Manisi çok güzel anneler günü

MÜSLÜM KUMRU (Seyranî)

Erzincan'ın Günbağı köyünde 1938 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Seyranî mahlasını bir sıkıntı anında yazdığı şiirde kullandığı Seyran sözcüğünden dolayı kullanmaya başlamıştır. Saz çalabilen âşık, kendi deyişlerini söylemektedir.

Bir de bu nesneden birdem edelim
Ne mutaber güzeldir ah bu gençlik
Her bir hasletini iyi bilelim
Var ömrün iyisi tabi bu gençlik

Gençlik ömür aynı benzer bahara
Kimse ermez bu hikmete bu sırra
Çoğu ister genç yaşaya genç dura
Ama kimseye kalmadı bu gençlik

Güzellikle gençlik kardeş gibidir
Bu dünyada tabi bu da fanidir
Döner çarhıfelek baki değildir
Herkesin dileği çoğu bu gençlik

Dünya aşkı vardır canı gönlünde
Mutluluğun oluşumu o günde
Ne muhteşem aşk şevk olur gençlerde
Her insana çok aşk verir bu gençlik

İlk fırsatta çok şeylere yerinme
Çenberinden ifrat gidip güvenme
Ne genç olsan insanlığın yitirme
İyi bil seninle gider bu gençlik

* * *

Deseler ne götürürsün bu dünyada
İyice düşün daşın doğrusunu bil söyle
Neyin kalıyor ve acep burda burada
İmtihan edenlere bir cevap ver böyle

Bu hayatın tadını çıkarayım dersin
Sen bir insansın akı karadan seçersin
Pis nefsi emmareyi yok edebilirsin
Seni bir uçuruma kim götürür öyle

Bak ibretle bak bütün bu dünya aleme
Yaptığın kötü şeyi heyasız söyleme
Sanma ki bunlar alınmıyor kaleme
Çamura pisliğe girip batma haliyle

Bu can sana verilmiş emanet değil mi
Sen seni bil dan etmek herkesi alemi
Eğer bilirsen bu sorumu sualimi
İnsani mahiyet nedir bunu bil söyle

Müslim Seyranî bunu bilmezi değildir
Has güzel olanlar tabi iyi güzeldir
Asıl güzel has güzelden yana gelendir
Bir güzel amelin gider seninle bile

GAZİ KURT (Kul Gazi)

Sivas'ın Şarkışla ilçesi Tuzla köyünde 1934 yılında doğdu. Lise mezunu olup devlet memurluğu yaparak geçimini sağlamaktadır. Âşıklığa gördüğü bir rüya ile başlamıştır. Saz çalmayı bilen Kul Gazi kendi deyişleri ile birlikte ustamalı da söylemektedir. Aydıner Aydın (Semaî), Osman Ece (Diyarî) adlı iki çırak yetiştiren âşığın şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanmıştır. «Sarı Çiçek», «Çiğdem Çiçek» ve «Rüzgarda Kekik» adlı üç kitabı vardır.

Aydınlığa yeniliğe güzele
Gerçeklere giden iz öğretmenin
Benzetme sözümü sakın gazele
Gider ihtiyacın tez öğretmenin

Geçimin çilesi çağlar nehrinde
Koyma öğretmeni böyle kahrinde
Âlim meclisinde ilim şehrinde
Saygı öğretmenin söz öğretmenin

Sakatın körlerin yolu öğretmen
Sağırın dilsizin dili öğretmen
İnsanlığın tutar dalı öğretmen
Bilin kıymetini siz öğretmenin

Sevgi şefkat O'nun büyük zatinde
Birlik beraberlik kainatında
Kulun nazarında Hakk'ın katında
Dosduğru tertemiz öz öğretmenin

Alınır ilimden her türlü hazlar
Okutulmalıdır mutlaka kızlar
Gelmez öğretmensiz baharlar yazlar
Doğan güneş gelen yaz öğretmenin

Bilinmez öğretmen şiir yazıyla
Ozanların türküsüyle sazıyla
Kul Gazi'm görürsek gönül gözüyle
Anlarız değerin biz öğretmenin

* * *

Çok sevdiğim canım millî eğitim
Orda sevdiceğim kime emanet
Dediler istedi ettik dağıtım
Damarında asil kana emanet

Akıyor gözümden hasretin nehri
İçmişim aşkından şahmaran zehri
Sarı çiçek şimdi sende Suşehri
Evvel Allah sonra sana emanet

Kul Gazi'yim birşey gelmez elimden
Ancak yaradanım bilir halimden
Efendim haberdar olsun gülümden
Eylemişim candan O'na emanet

İSMAİL KURT (Laçınoğlu)

Kars'ın Kağızman ilçesinde 1956 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini işçilikle

sağlamaktadır. Ustası, babası Laçın Aladağlı olan âşık saz çalmaktadır. Kendi deyişleri yanında ustamalı şiirler de okumaktadır. Makam bilgisi vardır. Hikâye anlatmaktadır.

Gel ilmin yolundan çıkıp kenara
Yalandan boş yere aşınmayasın
Bilinçsiz yaşayan uğrar zarara
Öğrenmeyi sakın üşenmeyesin

Yapılacak işe sakın boşverme
Akşamın işini yarına koyma
Beş kuruş kazanıp on kuruş yeme
Çul palaz sırtında taşınmayasın

Bağman isen gülü düşürme har'a
Bahçeye su ver ki yetişsin bara
Çalış uğraş çırpın çık yücelere
Duvar diplerinde kaşınmayasın

Dinle sözlerimi gerçekler budur
Duymaz isen beni şaşırıp kudur
Elden bir yediysen birde sen yedir
Beleşçi olup da döşenmeyesin

Laçınoğlu sözün düşünüp söyle
Yoksa destan olup düşersin dile
Attığın adıma çok dikkat eyle
Sonra pişman olup düşünmeyesin

* * *

Çok şükür kavuştuk bahara yaza
Irmaklar kükredi sel neşelendi
Çimenden bir halı baksana düze
Rengarenk donandı çöl neşelendi

Bülbülün mekânı bahçeye bağa
Kurumuş ağaca solgun yaprağa
Gök gürledi şimşek çaktı toprağa
Heryer dolup taştı göl neşelendi

Rüzgar ırgaladı filizi dalı
Çimenler süslendi sanki bir halı
Bağman güşeyledi şeyda bülbübülü
Dilber coşa geldi gül neşelendi

Rahmet yağdı tabiata can geldi
Yaslanıpta dinlenecek an geldi
Emek verdik zaman geldi gün geldi
Bağlar bara düştü dal neşelendi

Laçınoğlu böyle hedefe vardık
Yapılan emeğin değerin gördük
Meyveden komşuya göz hakkı verdik
İçim rahatladı el neşelendi

İSMET KUTKAN (Sefilî)

Eskişehir'in Seyitgazi ilçesi Değişören köyünde 1935'de doğdu. İlkokul mezunu olan Sefilî evli ve dört çocuk babasıdır. Âşıklığa gördüğü bir rüya ile başlamıştır. Saz çalabilen âşık kendi deyişlerini söylemektedir. Mahlası rüyasında gördüğü pîr Veysel Karanî tarafından verilen Sefilî'nin şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmaktadır.

Adem'den bugüne sürüp geliriz
Bir candır yoğumuz varımız dostlar
O la emanettir bir gün veririz
Yoktur ondan özge malımız dostlar

Birgün biter çile ile yaşımız
Felek ağı eder tatlı aşımız
Yaz bahara dönse boran kışımız
Bir çiçeğe konmaz arımız dostlar

Şu fani dünyanın bahçe bağını
Zapteylesek ovasını dağını
Bin kez devir etsek olan varını
Bir top kefen olur kârımız dostlar

Bu dünyaya ilk kez halk olup gelmiş
Seksen doksan değil bin sene kalmış
Bilmeyiz ki nice emekler vermiş
Ne götürmüş Adem pirimiz dostlar

Sefilî'yim düşmüşüm bu feryada
Kâh yerde gezerim kâh havada
Bu uçsuz bucaksız koca dünyada
Bir karış topraktır yerimiz dostlar

* * *

Şu fani dünyaya geldiğim günden
Durmaz gece gündüz yürür giderim
Eğlenemem daim fani dünyada
Bir zaman misafir kalır giderim

Birgün göç ederim ben bu diyardan
Sararım göçümü yok ile vardan
Türlü kumaş dolu koca pazardan
Bir parça beyaz bez alır giderim

Ne kadar yaşasam akibet halim
Bir gün tutmaz olur ayağım elim
Binbir kelamı da söylese dilim
Bir duaya muhtaç olur giderim

Sefilî'yim coşar böyle meraktan
Farkım nedir dalda duran yapraktan
Aslım hasıl olmuş kara topraktan
Akibet toprakta çürür giderim

MİTHAT KUTLU (Âşık Haydarî)

Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde 1955 yılında doğdu. Devlet memuru olan Âşık Haydarî evli ve üç çocuk babasıdır. Çeşitli yarışmalarda ödülleri bulunan âşığın şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır.

Gel kardaşım dinle benim sözümü
Nasihatım için sakın yıkma yüzünü
Pişman olur düversin bak dizini
İsraf etme ekmeğini aşını

İki lamban yansa birini söndür
Boşa akan suyun önünü döndür
Odunu kömürü ölçülü yandır
Talan etme ormanını kalını

Tasarruf et geleceğe aç kalma
Kendin yarat başkasına el açma
Bir ekmek yerine üç tane alma
Tasarruf et on kuruşun beşini

Âşık Mithat der ki etme eyleme
Muhtaç olan vardır suya ekmeğe
Bu güzel yurdunu cennet etmeye
Tasarruf et toprağını taşını

ALİ KÜREKÇİ (Şair Ali)

Amasya'nın Gümüşhacıköy ilçesi Güllüce köyünde 1931 yılında doğdu. Okur - yazar olan âşık evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini işçilik yaparak sağlamaktadır.

Neşeli gönlümü sarmıştır efkâr
Acaba şu beni yorması neden
Sanki ağustosta yağmıştır bir kar
Açılmış güllerin solması neden

Baktım ki herkese zevk ü âlemde
Bülbül oynadırlar gülün dalında
Ben kendi hâlimde giderken yolda
Önüme engeller gelmesi neden

Geçirdiğim günler bana düş gibi
Korkarım ki emeklerim boş gibi
Issız yuvalarda garip kuş gibi
Boynum böyle eğri durması neden

Deli olmuş gibi döner giderim
Aşk ateşi sarmış yanar giderim
Bir gün fener gibi söner giderim
Gönlüm şüphelerde kalması neden

Ararım izlerim bulamam yolu
Çağlayıp akıyor çeşmimin seli
Felek bana yapmış bir merak gölü
Gidip derdim ona dolması neden

Doyup osanır mı herkes canından
Bilen olmaz âşıkların hâlinden
Haset insanların aciz dilinden
Şair Ali'nin şaşıp kalması neden

* * *

İnsanoğlu bu dünyada ne çaban
Elden işin gücün atarsın bir gün
Mala tamah etme yoldan da sapan
Feryatı figana gatarsın birgün

Akıbette düşünsene halini
Lal ederler söyleyemen dilini
Senelerce kazandığın malını
Para etmez bir pula satarsın birgün

Dünya senin olup hükümdar olsan
Lokman Hekim gibi yareler sarsan
Bir değil beş değil bin sene dursan
Ahretin yolunu tutarsın birgün

Bir insan ne kadar oynayıp gülse
Her türlü hünerler elinden gelse
Bu dünya dolusu kıymetin olsa
Hepisini bırakıp gidersin birgün

Her yer sana bahçe ile bağ olsa
Yediklerin kaymak ile yağ olsa
Burda oturduğun bir saray olsa
Girer dar kabire yatarsın birgün

Ali Kürekçi ne durursun burda boş
Bu yaptığın işler olur sana düş
Dönüşünde belki olursan bir kuş
Gelir veranene konarsın birgün

ZEYNELABİDİN MAKAS (Zeynel)

Iğdır'da 1952 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. 19 Mayıs Üniversitesi'nde öğretim üyesidir. Ondört yaşından beri saz çalan âşık ustamalı ve kendi deyişlerini söylemektedir. «Dost Bağından Eser Yeller», «Türk Millî Kültüründe Nevruz», «Azerbaycan Azerbaycan», «Telli Sazın Hevesiyle» adlı kitapları vardır.

Söyle seni nasıl koysun mezara
Bu körpe yavrunun elleri ana
Yedi ciğerpâren nice bağlasın
Bize yetim diyen dilleri ana

Yokluğunla kara geldi günümüz
Seninle mezara döndü yönümüz
Bir ana kucağı çekse canımız
Bize kim açacak kolları ana

Anasız yavrular gülecek sanma
Rengimiz gül gibi kalacak sanma
Kabrinde çiçekler solacak sanma
Göz yaşımız sular gülleri ana

Biz sana kanattık sen bize kale
Düştük her birimiz bir ıssız çöle
En küçüğün çoktan öğrendi bile
Kabristana giden yolları ana

Tuttu yakamızı amansız bir el
Bari rüyamıza arada bir gel
Söyle senden ayrı biçâre *Zeynel*
Nasıl geçirecek yılları ana

* * *

Bu bayram da adresimi unutmuş
Yıkılır gönlümün sevinç hisarı
Ne arayanım var ne de soranım
Kapımı dövmekte gurbet rüzgarı

Geçmişti aklımdan nice dost adı
Bayramdan bekledim bayram muradı
Bir addan öteye varmadı tadı
Çağlıyor gözümün kuru pınarı

Değmedi elime dostane bir el
Bari ziyarete Azrail sen gel
Mayısta eylülü yaşadı *Zeynel*
Garibe hazanmış gurbet baharı

VELİ MARAŞLI (Ozan Veli)

Adana'nın Tufanbeyli ilçesi Polatpınar köyünde doğdu. İlkokul mezunudur. Geçimini âşıklık geleneğini devam ettirerek sürdürmektedir. Saz çalabilen âşık kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri çeşitli gazetelerde yayımlanmıştır.

Âşıklar velisi gönül sultanı
Seyrânî kimimiş oku bil tanı
Hakk'ın aşıkıysan aşka dal tanı
Hakk'ın ateşiyle solmuş Seyranî

Binsekizyüz sene imiş doğumu
Bir kırık sazımış varı yoğumu
Altmış altı sene gezmiş çoğumu
Yurdun gezmiş sazın çalmış Seyranî

Daim zikredermiş Hakk'ı her gece
Kalbinde ilhamı dilinde hece
Zikrederek sahip olmuş bir güce
Pirin bâdesiyle dolmuş Seyranî

Bir gaye var söyler kendi kendine
Düşmüş aşk çölüne birden bendine
İçince bâdeyi çıkmış fendine
Semadan menzile dalmış Seyranî

Bitmemiş içinden derdi ağrısı
Milleti Mevlâya sözü çağrısı
Kadıya müftüye yazmış doğrusu
Haklıyı haksızı bilmiş Seyranî

Her sene ozanlar seni anarlar
Diktiğin ağaca dala konarlar
Meyvasını yiyip candan kanarlar
Cevahir ışığı salmış Seyranî

Ozan Veli'm sözüm çoktur küllete
Dayanamam bozuk düzen zillete
Seyranî'de böyle demiş millete
Âşıkların piri kalmış Seyrani

* * *

Her insanın derdi bende
Soramazsam dil ağlıyor
Yarası var çıkmaz tende
Saramazsam el ağlıyor

Bülbül eder ah u zarı
Kaybettim der nazlı yari
Sam mı esmiş bağı sarı
Deremezsem gül ağlıyor

Veli'm garip gezenini
Gördüm dertten bezenini
Garip sazın düzenini
Kuramazsam tel ağlıyor

RAMAZAN MENGİLLİ (Âşık Selâmî Mengillioğlu)

Kahramanmaraş'ın Türkoğlu ilçesinin Kılılı köyünde 1957 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini memurlukla sağlamaktadır. Saz çalmasını bilen âşık kendi deyişlerini okumaktadır. Ustası Bahaddin Karakoç'tur ve Zeki Tıncı'cı yetiştirmiştir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır. «Rüzgâr» isimli bir şiir kitabı ve bir kaseti vardır.

Türk milleti barışarak toplansın
Zafer meş'alesi yakana kadar
Geri dönmek yoktur yemin ant içtim
Süngüye bir kelle takana kadar

Ulu kervan bir sel gibi akmalı
İmanı vücuda kalkan takmalı
Ovada toz bulut göğe kalkmalı
Ufukta şimşekler çakana kadar

Kılına dokunma yakar ha aman
Taarruzda çetin vuruşda yaman
Bu millet ki ta doğuşdan kahraman
Beşikte yatandan bakana kadar

Her tümsek ardında bir arslan vardır
İşte ben kükredim gel sen de durdur
Vur gardaş vur vur Allah aşkına vur
Kâfirler insanca bakana kadar

Lekesizdir doğuşumuz tertemiz
Kanlar ile yuğrulmuştur ülkemiz
Cihanda sulh yurtta barış ilkemiz
Kanımız son damla akana kadar

Selâmi tarihde her tür alanda
Aç perişan olsam ayak yalında
Azimliyim gardaş Allah yolunda
Küfür âlemini yıkana kadar

MUSA MERDANOĞLU

Sivas'ın Şarkışla ilçesi Kaymak köyünde 1939 yılında doğ-du. Ortaokul mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. Dev-let memurluğu yapmaktadır. Gördüğü bir rüya üzerine âşık olmuştur. Saz çalabilen âşık kendi deyişleri yanında ustamalı da söylemektedir. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayım-lanmıştır.

Asır mı bozuldu insan mı azdı
Şimdi kadir kıymet parada kaldı
Evlât mı bozuldu baba mı bozdu
Kabahat bellisiz arada kaldı

Hovarda çoğaldı altmış yaşında
Hocalar dedeler kızlar peşinde
Hakk'a yarar bir hal yoktur işinde
Hani eski zatlar nerede kaldı

Bereket kalmadı doymaz karnımız
İbadet yok yere gelmez alnımız
İp takıp da çekmek gerek boynumuz
Gözümüz gönlümüz hilede kaldı

Doğruyu söylesem suça sayarlar
Nasihat eylesem hiçe sayarlar
Yalancı olanı yüce sayarlar
Doğru söyleyenler belâda kaldı

İsmim *Âşık Musa* dertlerim bitmez
Yanar şu sinemde tütünüm tütmez
Bekler gurbet eli sılaya gitmez
Benim de muradım sılada kaldı

* * *

Herkes vazifede doğru çalışsa
Ne vurguncu olur ne talan olur
İnsan haklarına saygı duyulsa
Ne öldüren olur ne ölen olur

Hiçbir kimse geçiminden bezmese
Güçlü olan güçsüzleri ezmese
Doğru konuşana kimse kızmasa
Ne yalancı olur ne yalan olur

Suçlu olan kimse suçunu bilse
Yaramaz insanlar hep bütün ölse
Hırsızlar haydutlar bütün düzelse
Ne hırsızlık olur ne çalan olur

İslah olsa doğru yoldan sapanlar
İdam olsa haksız işler yapanlar
Vatandan sürülse hazır kapanlar
Ne rüşvetçi olur ne alan olur

Ben iyiyim sensin kötü denmese
Vicdanlar sızlasa haklar yenmese
Amca dayı kayırmalar dönmese
Ne ayıran olur ne bölen olur

Mutluluk olmaz mı böyle olunca
Vatan kalkınmaz mı düzen bulunca
Fabrikalar her köşeye dolunca
Ne saldıran olur ne salan olur

Merdanoğlu der ki böyle yazarım
İnsanlığa hizmet etmek nazarım
Suç işlersem kendime de kızarım
Ne söylesem belki hep yalan olur

DURŞEN MERT (Nurşah)

Eskişehir'in Mihalıççık ilçesi Çardak köyünde 1954 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Âşık Nurşah evli ve üç çocuk annesidir. Gördüğü bir rüya ile âşıklığa başlamıştır. Saz çalabilen âşık genellikle kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri çeşitli dergilerde yayınlanmıştır. Üç kaseti yayınlanan âşık yurtiçinde festival ve şenliklere katılmış, yurtdışında radyo programları yapmıştır.

Yetişen bir millet daima anılır
Anılan o millet işte biz yavrum
Bir başımız var dünyaya konulur
Konulan o devlet işte biz yavrum

Unutma ki bir mecliste gün bu gün
Ülke ülke kardeş olduk gör bu gün
Bayramımız vardır dünyada düğün
Bilinen o elbet işte biz yavrum

İstiklaldir en büyük yol kapımız
Gördük şükür lâyık olan hakkımız
İlerledik yeni nesil halkımız
Üstüne yok külfet işte biz yavrum

Kültürümüz bir dağ ettik taşırız
Türlü dalda tekniğimiz ışırız
İlim ile bir doğayı yaşarız
Egemen bir evlat işte biz yavrum

Cumhuriyet çocuğuyuz düşün bil
Adın verdim altmış beşinci bir yıl
Göğsümden gül açtım seni gençlik yıl
Bir anadan ülfet işte biz yavrum

Kemal deyip gökler açan kucakta
Sen yirmi üç nisan dört bir bucakta
Nurşah'ım der nesilimsin gerçekte
Ölümsüz fazilet işte biz yavrum

* * *

Benim güzel kütüphanem
Ömür dolu tarihsin sen
İlimde yüce alfabem
Okuyanda arifsin sen

Nice ecdat yaşar sende
Nice bilgi taşar sende
Nice ırmak coşar sende
Ölümsüz bir marifsin sen

Büyük küçük yaşlı genci
Oldu yolunda öğrenci
Okumanın öz güvenci
Boş zamana tarifsin sen

Kütüphanem fikir tanem
Bilgi dolu ürün danem
Geleceğe ümit hanem
İstikbale sahipsin sen

Bir okul da sensin bize
Katkın var ödevimize
Kudretlisin vergimize
Güçlü güce rakipsin sen

Halk evimiz halk dilimiz
Millî kültür can evimiz
Göz sergimiz ders gülümüz
Her noktada zarifsin sen

Nurşah'ım ne söylesem az
Metiyemde ilkbahar yaz
Varlığımda meyvesi öz
Eser kapım talipsin sen

ALİ METİN (Metinî)

Sivas'ın Divriği ilçesi Şahin köyünde 1930 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Saz çalabilen Metinî önceleri ustamalı söylerken daha sonraları kendi deyişlerini de söylemeye başlamıştır. Mahlasını ustası ve amcası Battal Karababa vermiştir. Şiirleri çeşitli gazetelerde ve dergilerde yayımlanan âşığın beş tane de plağı yayımlanmıştır.

Garip bülbül gibi ah u zardayım
Bağ bozulmuş gazel düşmüş gülüme
Aşkın durağı yok bilmem nerdeyim
Sevdasiyle mahkûm oldum ölüme

Mecnun gibi çölde sarardım soldum
Leylâ diye diye Mevlayı buldum
Ben Kerem'im yandım yandım kül oldum
Aslı isen karışırsın külüme

Metinî'yem sazım ile konuşam
Bir bilen var mı ki derdim danışam
Ahd-ı peyman ettim yare kavuşam
Varamadım duman çöktü yoluma

* * *

Düğün töreh olur atlar yarışır
Yurtdaşlarım bayramınız kutl'olsun
Bayram olur kanlı kenli barışır
Yurtdaşlarım bayramınız kutl'olsun

Huzur ile geçsin mevsimler yazlar
Güyinsin kuşansın gelinler kızlar
Vurulsun davullar çalınsın sazlar
Yurtdaşlarım bayramınız kutl'olsun

Fikirle tantısın görelim sizi
Sakın incitmeyin bir birinizi
Düşünün yarını unutman bizi
Yurtdaşlarım bayramınız kutl'olsun

İnsanlık yolunda bağlandım kaldım
Atamdan armağan kaldı bu yurdum
Çalışın kimseden beklemem yarın
Yurtdaşlarım bayramınız kutl'olsun

Metinî bayramı kutlayıp söyler
Komşu birbirini ziyaret eyler
Biz birlik olursak el bize neyler
Yurtdaşlarım bayramınız kutl'olsun

ALİ METİN (Şıh Ali Metin)

Sivas'ın Divriği ilçesine bağlı Şahin köyünde 1934 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Âşık memur emeklisidir. Mahlasını göbek adı olan Şıh'dan ilhamla almıştır. Çok az saz çalmasını bilen âşık kendi deyişlerini söylemektedir. Ustası Âşık Veysel'dir. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmaktadır.

İslamiyet yüce dinim
Hak ve doğruluktur yolum
Türkiyem de öz vatanım
Bir ayrılık göremedim

Dinimiz direği iman
İnanan kişidir insan
Dğru söze canım kurban
Hiç bir yalan söylemedim

İçimize fitne girdi
Alevi sünni ayırdı
Bizi kuruplara böldü
Ben bu söze inanmadım

Türklük bizim kanımızda
Yüce Allah yanımızda
İman dolu kalbimizde
Siyasete ben gelmedim

Ozan Metin gerçek yazar
Gönlümüzden Allah gezer
Düşmanlar arayı bozar
Onlara fırsat vermedim

* * *

Ordu milletin canıdır
Damarındaki kanıdır
Tüm dünyadaki şanıdır
Ordumu çok seviyorum

Büyük Atam ordu kurdu
Ordu millet birdir dedi
Şanımızı dünya gördü
Ordumu çok seviyorum

Türk ordusu taviz vermez
Din mezhep ırk ayırmaz
Türkiyem'e düşman koymaz
Ordumu çok seviyorum

Kenan Paşam emir verdi
Yüce ordu başa geldi
Hepimizin yüzü güldü
Ordumu çok seviyorum

Ozan Metin ordum derim
Vatan için canım verim
Her yerden şanlıdır ordum
Ordumu çok seviyorum

KÖKSAL MUTLU (Ayvazoğlu)

Gümüşhane'nin Kelkit ilçesinin Cemallı köyünde 1958 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini serbest meslekle uğraşarak sağlamaktadır. Mahlası Ayvazoğlu olan âşık saz çalmasını bilmektedir. Ustamalı deyişlerle kendi deyişlerini çalıp söyleyen âşığın çırağı Şeref Varlı'dır.

Beni görüp öyle yüzünü dökme
Gel vefasız senle helâllaşalım
Cevap ver sözüme boynunu bükme
Gül vefasız senle helâllaşalım

Unuttun mu sevilmeyi sevmeyi
Hatıra ver dedin verdim kolyeyi
Dişleyip de gönderdiğin elmayı
Al vefasız senle helâllaşalım

Bir gün olur sen de ararsın beni
Gökten uçan kuşa sorarsın beni
Benim sana karşı olan sevgimi
Bil vefasız senle helâllaşalım

Beni görüp yıkma hilâl kaşını
Salma vücudumna aşk ateşini
Ayvazoğlu der ki gözüm yaşını
Sil vefasız senle helâllaşalım

* * *

Âşıklar mert ile kurar sohbeti
Namert kapısını çalmaz âşıklar
Mevlâ'nın nurundan ışık hisseder
Asla karanlıkta kalmaz âşıklar

Âşıkların gönlü coşmuş bir seldir
Bu sırrı tercüman eyleyen dildir
Aşk bir bahçedir âşıklar güldür
Edebî çiçektir solmaz âşıklar

Gönül deryasından çağlar duramaz
Dağlar bile aşka engel olamaz
Gerçek âşık muradını alamaz
Onun için yüzü gülmez âşıklar

Ayvazoğlu bu manadan sır alır
Bu sır ile menziline varılır
Kendi ölse bile eseri kalır
Dilde destanlaşır ölmez âşıklar

ABDÜLKADİR NAMLI (Âşık İsmetî)

Sivas'ın Kâhyalı köyünde 1934 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve sekiz çocuk babasıdır. Emekli işçidir. Saz çalmasını bilen âşık kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmıştır. «Hak Var Dedi», «Ankara» ve «Âşık İsmetî» adlı üç kitabı vardır.

Sen bir mücevhersin bense tprağım
Ben böyleyim dostum senin yanında
Sen bir deste çiçek bense yaprağım
Ben böyleyim dostum senin yanında

Sen bir çini tavan bense tabanım
Sen bir sadık dostsun bense yabanım
Sen bir gönül şahı bense çobanım
Ben böyleyim dostum senin yanında

Sen bir beyaz inci bense pul gibi
Sen bir sarı altun bense tel gibi
Sen bir yanan ocak bense kül gibi
Ben böyleyim dostum senin yanında

Sen bir güler yüzlü bense yıkık kaş
Sen bir saygıdeğer bense eğik baş
Sen bir pırlantasın bense çürük taş
Ben böyleyim dostum senin yanında

Âşık İsmetî'yim bilmem nerdeyim
Sen bir hayır işte bense şerdeyim
Sen bir gök yüzünde bense yerdeyim
Ben böyleyim dostum senin yanında

* * *

Dilerim sılaya ah varsabilsem
Dağlar yol vermiyor yaz olmayınca
Çoluktan çocuktan bir haber alsam
Efkârım dağılmaz saz olmayınca

Gurbette kim kimin halinden anlar
Saymakla tükenmez beklenen günler
Hasretle yüreğim yanarak inler
Sular kâr eylemez buz olmayınca

Âşık İsmetî'yim budur kederim
Bilmiyorum nerden nere giderim
Beş on derde durup eyvah mı derim
Yüreğimde yara yüz olmayınca

EMRAH NAR (Âşık Emrak Naroğlu)

Kars'ın Arpaçay ilçesinde 1949 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Soyadını mahlas olarak kullanan âşık saz çalmaktadır. Ustamalı ve kendi deyişlerini söylemektedir. Ustası Mehmet Ülker, çırağı ise Azer Bülbüloğlu'dur.

İSA OĞUZ (İsa Oğuz)

Karaman'ın Taşkale kasabasında 1955 yılında doğdu. Lise mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Mesleği öğretmenlik olan Oğuz aynı zamanda saz öğrenimi dersleri vermektedir. Ustası olmayan âşığın çok sayıda çırağı bulunmaktadır. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır.

Bir gün gelir istediğin
Olur ama zaman geçer
Herkes arar bir dengini
Bulur ama zaman geçer

Geçim derdi başta maraz
Felek dersen eder garaz
Atalardan biraz miras
Kalır ama zaman geçer

Yap büyüğe hürmetini
Tepme dünya nimetini
Evlât ata kıymetini
Bilir ama zaman geçer

Kul dayanmaz bu ezaya
Aldıran yok ki cezaya
Düzenbazlar bir hizaya
Gelir ama zaman geçer

Cehennemde nâr adını
Öğren nedir sor adını
İsa Oğuz muradını
Alır ama zaman geçer

* * *

Akıl sır ermez bir insanoğluyuz
Sıcaktan bıkarız yaz beğenmeyiz
Kahrımız çekilmez bir han oğluyuz
Kış gelir bu kez de buz beğenmeyiz

Dostu dilimizde yaparız beste
Ekmek yedirmeden bekleriz pasta
Yiğitlik taslarken oluruz hasta
Hekim ilaç yazar doz beğenmeyiz

Kimimiz koparmış çoktan ipini
Babaya gösterir balta sapını
Rüyada görürken kaput topunu
Dükkan dükkan gezer bez beğenmeyiz

Dilimiz kururdu adak adarken
Ağacı körledik dalın budarken
Bir dulun peşinde akşam ederken
Şimdi adam olduk kız beğenmeyiz

İsa Oğuz der ki dileriz Hakk'tan
İhanet sarayı yıkılsın kökten
Ozanlar türküsün unuttuk çoktan
Artık sosyeteyiz saz beğenmeyiz

MEHMET OĞUZ (Karamanî)

Karaman'ın Taşkale kasabasında 1961 yılında doğdu. Lise mezunu olup bekârdır. Kalorifer işçiliği yaparak geçimini sağlamaktadır. Saç çalmasını bilen Oğuz'a Karamanî mahla-

sını ustası İsa Oğuz vermiştir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır.

Ariflerin kâmillerin
Kemaleti öze çıkar
Bilmezi dile getirsen
İki kuru söze çıkar

Şu yalan dünyanın hâli
Doludur divane deli
Estirir zamane yeli
Aylar yıllar toza çıkar

Kıyl ü kâl ü küfür diller
Ol bahçede açmaz güller
Soğuk durur böyle kullar
Gönül suyu buza çıkar

Gerçek yolda dava kılan
İnci mercan gevher bulan
Bu hikmete mail olan
Nûru kardan yüze çıkar

Hâlimizi hallediler
Yolumuza yolladılar
Ardı sıra kolladılar
Feda dosttan bize çıkar

Düş oldum aşkın seline
Ben benden gitti eline
Can kurban canan yoluna
Dilber eda naza çeker

Sevda yaman işe benzer
Ne hayal ne düşe benzer
Firkat kara kışa benzer
Bir dem biter yaza çıkar

Karamanî bu demeğin
Bitecek ömür yemeğin
Bunca zamandır emeğin
Bir sarımlık beze çıkar

* * *

Bir güzele meyil verdim efendim
Zülüfü gerdana dizilisinden
Divane eyledim kendimi kendim
Elma yanakları ezilisinden

Kipriğin ucunu kaşa değirir
Hezeran gözlerim yari seğirir
Aşkı aguları bala çevirir
Çiçekler özünden süzülüsünden

Karamanî odlar yanar sinemde
Ezeli ahiri dün ü günümde
Taşkale Karaman devr-i âlemde
Güzelliği Hakk'tan yazılısından

KASIM OKAL (Âşık Gülhanî)

Artvin'in Ortaköyünde 1947 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini işçilikle sağlamaktadır. Mahlasını rüyada pîr elinden bade içerken pîrin Gülhanî mahlasını vermesiyle almıştır. İlk zamanlarda saz çalan âşık babasının beddua etmesinden sonra saz çalmayı bırakmıştır. Ustası Adem Efgan olan Okal kendi deyişlerini söylemektedir.

Gönül tezgahında şiir dokudum
İplik iplik nakışında sen varsın
Aşk yolunun kanununu okudum
Madde madde yokuşunda sen varsın

Fikir vadisinden bir ırmak geçer
Eğilir selviler suyundan içer
Bağrımda ay doğar zambaklar açar
Sessiz sessiz akışında sen varsın

Öz suyusun hayat denen şişenin
Nedenisin keder ile neşenin
Sevda cephesinde şehit düşenin
Donuk donuk bakışında sen varsın

Hep senin renginde görünür bahar
Yaprakta yeşilin gülde kokun var
Yama yama kalbimdeki yaralar
Sıra sıra dikişinde sen varsın

Gidip de yorulma çok uzaklara
Sen seni gel benim içinde ara
Umut güneşinin mor bulutlara
Girip girip çıkışında sen varsın

Sultanı sensin hep leylakların
Ah edip ağlarım leyl u noharın
Dağ başında açılan mor tutyaların
Güzel güzel kokuşunda sen varsın

Ben seni seveli ezel ezeli
Gülhanî'nin ömrü geçer mazili
Bir yerde görsem senden güzeli
Hemen görürüm o kaşında sen varsın

* * *

Yeter ki sen bana gel de sevgilim
Göz yaşımı sile sile gelirim
Ah senin sevdandan ağlıyor isem
Ağlar iken güle güle gelirim

Yar için yollara serilmiş isem
Sevda mermisi ile vurulmuş isem
Aşkın savaşında yorulmuş isem
Evvel Allah öle öle gelirim

Nasıl seviyorum sevdiğim bilsen
Açsan bu sinemi yaramı görsen
Gir koynuma diye bir izin versen
Geceleri böle böle gelirim

Senin için yaşar umutlanırım
Seni görmeyeli çok dertlenirim
Kolumda yat desen kanatlanırım
Ah havadan döne döne gelirim

Yaralı sinemi doyunca sarsan
O tatlı dilini ağzıma versen
Dünya kenarında meskeni kursan
Şu dağları dele dele gelirim

Yüzbin asır kalsam doyamam sizinan
Sen bir gece kalmasın mı bizinan
Aşkın vasıtası gider hızınan
Sizin için sola sola gelirim

Mevlanın aşkına unutma beni
Sana kurban ölem canımın canı
Kuşa karıncaya söylerim seni
Rüzgarlara sora sora gelirim

Ben âşığım anlatamam hâlımı
Gönlüme yazmışım senin adını
Çeke çeke bezdim sevda derdini
Tatlı canım vere vere gelirim

Ah başka gönüle ismin yazdırmam
Gayri güle konsan bülbülüm demem
Korkma sunam seni fazla bezdirmem
Bazı bazı ara ara gelirim

DURAK OLGUN (Olgun)

Yozgat'ın Sorgun ilçesine bağlı Bahadın köyünde 1943 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. Devlet memurudur. Saz çalmasını bilmeyen Olgun mahlas olarak soyadını kullanmaktadır ve kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır.

Boşuna geçirdim geçen günleri
Silinmek isterim niçin pastayım
İleriyi gördüm attım dünleri
Kanmam yalancıya artık ustayım

Ben doğru giderim bu deli derler
Yük isem sizlere kalsın bu yerler
Menfaat düşkünü hepsi de körler
Mal olmam sizlere bir tek dostayım

Hiç önem vermem ben saraya köşke
Kimse anlayamaz isteğim başka
Dost için tutuştum yanarım aşka
Çekerim hasretin kara yastayım

Gece gündüz onun sözünü etsem
Aşkıyla tutuşup kül olup bitsem
Ruhsat verse bana yanına gitsem
Ben dost için koşup gezen postayım

Olgun hasretini çeker cananın
Külleri savrulur aşka yananın
Gözleri kör olsun deli sananın
Dost yüzüme bakmaz ondan hastayım

* * *

Bir ceylan yitirdim onu ararım
Kullara sordum da görmedim dedi
Onsuz bu dünyada neye yararım
Yollara sordum da görmedim dedi

Girdim ormanlara sordum kuşlara
Ağlayarak başım vurdum taşlara
Hiç insaf etmiyor akan yaşlara
Sellere sordum da görmedim dedi

Denizler ovalar dağları gezdim
Tipiye tutuldum yolumu azdım
Ne yaman derdimiş canımdan bezdim
Çöllere sordum da görmedim dedi

Göklerde aradım bulmadım onu
Hiç mi gelmeyecek bu işin sonu
Belki susamıştır bulurum bunu
Göllere sordum da görmedim dedi

Her yanı aradım nerede kalmış
Girdim bahçesine tüm harap olmuş
Yaprağını dökmüş sararmış solmuş
Güllere sordum da görmedim dedi

Olgun der hasretle tutuşup yandım
Boş yere dolaştım candan usandım
Şiirle çağırdım saz ile andım
Tellere sordum da görmedim dedi

MUHARREM OYLUM (Kul Semaî)

Tokat'ın Turhal ilçesi Ayranpınar köyünde 1931 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Aşıklığa gördüğü bir rüya ile başlamıştır. Semaî adı rüyasında verilmiş olup 1955 yılından bu yana Semaî ve Kul Semaî mahlasını kullanmaktadır.. Saz çalabilen Oylum kendi deyişlerini söylemektedir. Ustaları Âşık Kamber ve Nuri Özcan'dır. Âşık makamları ve hikâyeler de bilen âşığın şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır. «Gidelim Erenler» adlı bir kitabı olan Oylum'un iki plağı da yayımlanmıştır.

Edebiyat temelini atanlar
Hem ozanlar hem yazarlar değil mi
Sözlük binasını yapıp çatanlar
Hem ozanlar hem yazarlar değil mi

Latince Farsca'ya karşı duranlar
Ahi Evren Yunus Karac'oğlanlar
Yönleri öz Türkçe okul kuranlar
Hem ozanlar hem yazarlar değil mi

Ozanlar Türkçe'nin imalatçısı
Sanatkârlar ise söz satıcısı
Öztürkçe'yi bozar kimde acısı
Hem ozanlar hem yazarlar değil mi

Öz arı dilimi bozar sanatcı
Sözüme melodi düzer sanatcı
Sor kimin gönlünde yüzer sanatcı
Hem ozanlar hem yazarlar değil mi

Ezilenden yana ezene karşı
Her asırda bozuk düzene karşı
Edebiyat şehri kültürel çarşı
Hem ozanlar hem yazarlar değil mi

Kul Semaî'm bir sultanlar oymağı
Ozanlardır edebiyat kaynağı
Yapıp yiyemeyen balı kaymağı
Hem ozanlar hem yazarlar değil mi

* * *

Gazi Osman Paşa yiğitler yurdu
Nice kahramanı dolu Tokat'ın
Ayvaz Köroğlular obalar kurdu
Çamlıbelden gelir yolu Tokat'ın

Meyveli Kazova cennet ovası
Çamlarla bürünmüş Topcam yaylası
Tokat bağ bahçesi meyvanın hası
Aşılı meyve dolu dalı Tokat'ın

Vişne festivalli Almus barajı
Tufan tepesinde bayram var bacı
Almus dadır karanlığın ilacı
Ziya saçan var ampülü Tokat'ın

Dünya hayran Niksar Ayvaz suyuna
Niksar'daki Melik Gazi soyuna
Âşık Emrah burda hasret köyüne
Ayvaz suyu akar bali Tokat'ın

Reşat demiş Reşadiye kurulmuş
Kaynar su fışkırmış kaplıca olmuş
Erbaa tütünü çok rekor kırmış
Metresi otuz bin halı Tokat'ın

Kömür madenlidir dost Artovası
Şu Zile pekmezi hele çalması
Yandı ha yandının Sadık Babası
Bir kumru misali dili Tokat'ın

Yeşilırmak Tokat'tan çağlayıp akar
Gümenek ovaya su taksim yapar
Tokat pehlivanı topuktan kapar
Tunç çelik bilekli eli Tokat'ın

Tokat'ın gözdesi Turhal ilçesi
Kesik baş burada mescit binası
Şeker fabrikası hem isportası
Kul Semaî olsun kulu Tokat'ın

HACI OZAN (Gafilî)

Sivas'ın Şarkışla ilçesi Maksutlu köyünde 1937 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve yedi çocuk babasıdır. Emekli olan âşık serbest meslekle uğraşmaktadır. Ustası babası Kuddusî Ozan olan âşık saz çalmaktadır ve ustamalı şiirlerle kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanan Ozan, çeşitli şölen ve festivallerde ödüller almıştır.

Ayrı düştüm mekanımdan yurdumdan
Attı gurbet ele yol beni beni
Elâ gözlü bir sunanın derdinden
Çaldı taştan taşa sel beni beni

Yetiş pirim gayetinden dardayım
Yanıyorum ateş ile kordayım
Gece gündüz figan edip zârdayım
Figana düşürdü gül beni beni

Çok dilek diledim kabul olmadı
Sunamdan ayrıldım yüzüm gülmedi
Daha dayanacak gücüm kalmadı
Kınarsa kınasın el beni beni

Aslı için yanan Dertli Kerem var
Şu Sivas'ta benim bahtıkaram var
Yar diliyle yaraladı yaram var
Azgın yaraladı dil beni beni

Felek *Gafili*'yi sürdü savurdu
Aşkın fırınında yaktı kavurdu
Bozdu bağım viraneye çevirdi
Talana uğrattı yel beni beni

* * *

Size anlatayım perişan hâlim
Ezelinden bahtım kara turnalar
Ağardı saçlarım büküldü belim
Böyle haber verin yare turnalar

Hasretinden dertli sinem tutuştu
Aşk aman vermiyor tebdilim şaştı
Dertlerim çoğaldı haddini aştı
Sardı vücudumu yara turnalar

Varamadım dergahına köşküne
Sevdası döndürdü beni şaşkına
Fahr ü âlem Muhammed'in aşkına
Eyyüp gibi düştüm dâra turnalar

Bir nâme yazayım dosta götürün
El bağlayıp divanında oturun
Verirse cevabın alıp getirin
El aman derdime çare turnalar

Dertliye dermanı yaratan verir
Gafili'ye zülmü reva mı görür
Vallahi dayanmaz taş olsa erir
Şu benim yandığım nâra turnalar

EDİP ÖNAL (Edibî)

Erzurum'un Oltu ilçesi Obayayla köyünde 1936 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. İşçi emeklisidir. Adını mahlas olarak kullanan Önal, saz çalmayı bilmektedir. Ustası ve çırağı yoktur. Ustamalı ve kendi deyişlerini çalıp söylemektedir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır.

Dokuz ay dokuz gün taşıdın beni
Dünyaya getirdin sevindin anam
İsmimi nüfusa yazdırdın benim
Ne kutsal görevin var senin anam

Ağaçtan bir beşik yaptırdın bana
Başımda dolandın sen yana yana
Uyurken ninni söyledin ana
Emdiğim sütünü helal et anam

Küçüğüdüm emekledim süründüm
El halkına güzel oldum göründüm
Anam dedim kucağına büründüm
Sendeki kokuya doyulmaz anam

İmek bitti yürümeye başladım
Bazı ceza bazı hata işledim
Yedisinde okumaya başladım
Sevgiyi sen bana öğrettin anam

Vakit geldi onbeşinde yaşıma
Eş aramam hayal oldu düşüme
On sekizde çok ağladın peşime
Gurbetten gurbete düşünce anam

Yirmisinde yavrum dedin everdin
Bazı sever bazı sinen döverdin
Canım annem dediğimde överdin
El kızı ayırdı ciğerden anam

Babam ile nede güzel yaşardın
Güzel konuşurdun ben de şaşardım
Bazı hata eder yoldan düşerdim
Hoş gördün hatamı sen benim anam

Şair *Edip* der ki böyle analar
Hem evlada hem toruna yanalar
Baba şefkatını kötü sananlar
Dünyada ahrette gülemez anam

* * *

Dinle sözlerimi benim kardeşim
Bu dünyada insan olmak kolay mı
Yük yükledi gader benim sırtıma
Götürmemek elde değil kolay mı

Ağaç mısın dallarında barın var
Bugün desen gelecekte yarın var
Edebiyat hoş görülü varın var
Gazel döküp çubuk olmak kolay mı

En acı gününe yetişip gelen
Melhemi yareye sarmayı bilen
Derdini unutup yüzüne gülen
Lokman gibi hekim olmak kolay mı

Bütün vücudumda sızılar acım
El vurur dindirir hemşire bacım
Doktorun hizmeti başımda tacım
Cerrah olup yare sarmak kolay mı

Dertli *Edip* derde düşmek zor gibi
Fakir insan bilmem neden hor gibi
Biri bana dese gözün kör gibi
Dil yaresi taşımak da kolay mı

MUSTAFA ÖNDER (Gözübenli)

Kayseri'nin Tomarza ilçesinin Özlüce kasabasında 1940' da doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini serbest çalışarak sağlamaktadır. Ustası Mahmut Anılan (Dertli)'dir. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanan Gözübenli'nin yayımlanmış üç kitabı vardır.

Bu dünyada insan olmak
Kolay değil kolay değil
İnsanca yaşayıp ölmek
Kolay değil kolay değil

Sakın çıkarma adını
Arsıza verme tadını
Hakk'a bağlamak kadını
Kolay değil kolay değil

Anasız kuzuyu gütmek
Bal yerine zehir yutmak
Cahil ile yola gitmek
Kolay değil kolay değil

İster çay ol ister ırmak
Mesele ummana varmak
Gönülün dostunu bulmak
Kolay değil kolay değil

Aklın yeter gücün yetmez
Zalim nefis yola gitmez
Âşığın çilesi bitmez
Kolay değil kolay değil

Boşa gider ise emek
Elinde mi üzülmemek
Düşüp yerde ezilmemek
Kolay değil kolay değil

Hakk'a özünü sevdirmek
Halka sözünü sevdirmek
Nefsi ölmeden öldürmek
Kolay değil kolay değil

Helal yiyip helal içmek
Rıza ile konup göçmek
Sırattan cennete geçmek
Kolay değil kolay değil

Kavgada aracı olmak
Şehirde kiracı olmak
Gözübenli'm hacı olmak
Kolay değil kolay değil

* * *

Ceylan seni sarp dağlarda kovarım
Ayak yalın başım kabak avcuyum
Kısmet olsa tutar tutmaz boğarım
Elim tutmaz bıçağım yok avcuyum

Ceylan seni adım adım güderim
Düşmüşüm peşine gözsüz giderim
Kara bahtım kör talihim kaderim
Felek düşman şansım gülmez avcuyum

Yeter garip ceylan yeter meleme
Göz yaşların göz yaşıma eleme
Ben bu sızı ile düştüm vereme
Dermanım yok takatım yok avcuyum

Ceylan beni benden alır götürür
Çıkar yücelere çöker oturur
Seni gören aklın fikrin yitirir
Garib'im Kerem'im mecnun avcuyum

Kaçma ceylan kaçma yorgun yavaşım
Suret değil siretinle savaşım
Yaktı *Gözübenli*'m yaktı ateşim
Gönül dağlarına sığmaz avcuyum

YAŞAR HADİ ÖNDER (Hâdi)

Sivas'ın Zara ilçesinin Kadiriye köyünde 1948 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini ziraat teknisyeni olarak sağlamaktadır. Saz çalamayan şair kendi şiirlerini söylemektedir. Şiirleri gazetelerde yayımlanan Önder'in «Aşk Savaşçıları» adlı bir kitabı vardır.

Olan olmuş biten bitmiş
Üzülmenin faydası ne
Yere yatıp bayılmanın
Ayılmanın faydası ne

O serçeydi kaçtı gitti
Beni dertten derde itti
Şimdi gökte kartal gibi
Süzülmenin faydası ne

Güzel gözlüm vardı ele
Gitti bilmem hangi ile
O gittikten sonra yola
Koyulmanın faydası ne

Dünya şimdi toz ve duman
Derler sona erer zaman
O olmazsa yeni baştan
Dirilmenin faydası ne

Hadi sular dolmayınca
Kimse selam almayınca
Bir sevdiğin olmayınca
Bey olmanın faydası ne

* * *

Ela gözlüm kaldın işte köşede
Zaman döndü devr-i devran paradır
Namus da sevinç de o neşe de
Her tarafta dönüp duran paradır

Şimdi para için türkü düzülür
Kaşlar oynar ela gözler süzülür
Aradaki nice buzlar çözülür
Aşkı meşki falan filan paradır

Para dersin sinsi gözler pırıldar
Para dersin gırtlakları hırıldar
Para dersin kısık sesler gürülder
Bu dar yolda dost ve düşman paradır

Nicesinin cehennemi cenneti
Kırk yaşında geçirdiği cinneti
Küçük beyle hanımcığın kısmeti
Değil güzel değil insan paradır

Burnu büyük mağrurların gururu
Yol üstünde gidenlerin uğuru
Nicesinin kapıdaki buyuru
Gönlündeki yatan aslan paradır

Toprak bitse gözler kalır enginde
Katar katar develerin denginde
Tükenmeyen bunca hayat cenginde
Kılıç kargı ok ve kalkan paradır

Karşı dağın fırtınalı yamacı
Kimisinin sapa yolda aracı
Rengi uçuk hastaların ilacı
Dudağında of ve aman paradır

Hep o vardır kalplerdeki desende
Bu bayırda kar yolları kesende
Enginlerde fırtınalar esende
Güvenilir kuytu liman paradır

Nice nice insanların ardından
Bir tarafta şapır şupur yalanan
Bir tarafta kovalayan dolanan
Kenelerin emdiği kan paradır

Hadi der ki ne Sivas'tır ne Konya
Ne Urfa'dır ne Muş'tur ne Alanya
Sırtta heybe hedefimiz Almanya
Zaman döndü devri devran paradır

SALİM ÖRGEL (Örgel)

Çorum'un Çayhatap köyünde 1926'da doğdu. Evli ve beş çocuk babası olup ilkokul öğretmenliğinden emeklidir.

Halkın sağlığı için ruhen bedenen
Bu ulus bir gençlik istiyor
Onun huzurunu gaye edinen
Bu toplum böyle bir gençlik istiyor

Başkasının zararında olmayan
Millî benliğinden ödün vermeyen
Kendisini halktan üstün görmeyen
Bu ulus böyle bir gençlik istiyor

Atatürkcü görüş önde gelmeli
Buluş biliş bitmemiştir bilmeli
Başladığı işten sonuç almalı
Bu ulus böyle bir gençlik istiyor

İlerleyici olan kalıc'olmayan
Komşu zararına gülüc'olmayan
Birleştirici olan bölüc'olmayan
Bu toplum böyle bir gençlik istiyor

Her an yapıc'olan yıkıc'olmayan
Çağın gereğinden geri kalmayan
Öğrenmek isteği doymak bilmeyen
Bu ulus böyle bir gençlik istiyor

Bir gençlik helâl kazançlı
Olur sonuç almış bilimden taçlı
Hurafeden uzak gerçek inançlı
Bu ulus böyle bir gençlik istiyor

Bir gençlik istiyor güçlü kuvvetli
Çelik iradeli bitmez sebatlı
Başarma azimli yenme inatlı
Bu ulus böyle bir gençlik istiyor

Hiç bir şeyin mübtelası olmayan
Bilmezliğin ukalası olmayan
Bir ulusun yüzkarası olmayan
Bu ulus böyle bir gençlik istiyor

Her fırsatta güçsüzleri kayıran
Çıplaklarsa örten açsa doyuran
Örgel bunu imkânlıya duyuran
Bu ulus böyle bir gençlik istiyor

HATUN ÖZBERK (Hatunî)

Kayseri'nin Sarız ilçesi Gümüşali köyünde 1966 yılında doğdu. Lise mezunudur. Saz çalabilen Özberk ustamalı deyişler söylemektedir. Mahlası Âşık Meydanî (İdris Eroğlu) tarafından verilmiştir.

Beni bir tenha köşeye
İtme sakın itme sakın
Hasret bırakıp neşeye
Gitme sakın gitme sakın

Deşme beni saban gibi
Kaçma benden yaban gibi
Bağrımda bir çıban gibi
Bitme sakın bitme sakın

Seni sevmek doğru bir yol
Damla damla içime dol
Yalnız benim güneşim ol
Batma sakın batma sakın

Çiçek solar mı hazansız
Gönül kan ağlıyor sensiz
Derin gecelerde bensiz
Yatma sakın yatma sakın

Elbet bir gün ölüm Hakk'tan
Bir çiçek getir zambaktan
Mezarıma ta uzaktan
Atma sakın atma sakın

Gelip bana yarim dese
Avuç açıp aşk dilese
Başka bir dudaktan buse
Tatma sakın tatma sakın

Hatunî dert dizi dizi
Yıkma gönül köşkümüzü
Para için aşkımızı
Satma sakın satma sakın

* * *

Yücelerden yüce Erciyes dağı
Kuş olup tepene çıkan ben olsam
Türlü türlü çiçeklerin var senin
Yarin saçlarına takan ben olsam

İkimizin derdi gitmiyor serden
İçin için yanar dumanı nerden
Gün batımı çıkıp en yüksek yerden
İlk doğan yıldızı yakan ben olsam

Uludur divanın aklasın beni
Tertemiz nefesin paklasın beni
Kucakla saçların saklasın beni
Ordan Türkiye'ye bakan ben olsam

Hatuni dünyada bir garip ferttir
Bizim çektiğimiz çiledir derttir
Yazın kışın dört mevsimin çok serttir
Zirvede ilk ateş yakan ben olsam

ALİ ÖZCİVAN (Ali Turab)

Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesi Çayırbağı çiftliğinde 1930 yılında doğdu. Okur - yazar olup evli ve üç çocuk babasıdır. İşçi emeklisidir. Bir Bektaşi tarafından Turab mahlası verilmiştir. Saz çalmamaktadır. Ustası Lütfü Ulusoy'dur ve çırağı yoktur.

Muhtaç isen evladına
Vay haline vay haline
Kimseler koşmaz darına
Vay haline vay haline

Gelin demez ana baba
Oğlan göstermezse çaba
Bekar yaşıyorsan bir de
Vay haline vay haline

Torunlara masal dinlet
Oğlana dile bol himmet
Geline yapmazsan minnet
Vay haline vay haline

Büyüklükte etme kusur
Bazı yerde yağ çek usul
Asılsız ise bu nesil
Vay haline vay haline

Oğlun saymaz gelin saymaz
Hizmet hürmet sana uymaz
Ömrün uzar ecel gelmez
Vay haline vay haline

Evlat idi düşüncen tek
Gelin isterdin bir melek
Sende ise kabahat hep
Vay haline vay haline

Doğur büyüt evlat kazan
Zorla hep kendini üzen
Ali Turap kime yazan
Vay haline vay haline

* * *

İnsanlığa hizmet eden
Koruyalım ormanları
Yeşilliğe hasret giden
Koruyalım ormanları

Tabiata bir renk katar
Kırlaşmış toprağı tutar
Çeşit çeşit kuşlar öter
Koruyalım ormanları

Havasından faydalanın
Meyvesinden yiyip kanın
Bu varlığı nimet sayın
Koruyalım ormanları

Gelen giden faydalanır
Gölgesinde hayvan korur
Bakarsan yemyeşil kalır
Koruyalım ormanları

Meyvesizlerin hüneri
Kağıt kalem yaz selamı
Tabuta korsun öleni
Koruyalım ormanları

Sınıf sınıf kerestesi
Ne desen yapar ustası
Silinsin gönlünün pası
Koruyalım ormanları

Benim senin vatan varı
Bir âsâsı korur körü
Bunu anlamayan deli
Koruyalım ormanları

Müzik için çalgı olur
Kapı direk evi korur
Mevkîlere makam durur
Koruyalım ormanları

Beşikten mezara kadar
Gemisi denizde gider
Parası borçları öder
Koruyalım ormanları

Ali Turap ormanlarda
Gönül durmaz gezer kârda
Gözlere faydalı halde
Koruyalım ormanları

FUAT ÖZDEMİR (Çerkezoğlu)

Erzurum'un Narman ilçesine bağlı Koşa köyünde 1952 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Mahlası olan Çerkezoğlu'nu halk edebiyatı doktoru Turgut Günay vermiştir. Saz çalan Özdemir'in ustası yoktur ancak Ertuğrul Ataç'ı yetiştirmiştir. Çeşitli şölen ve festivallerde ödüller almış ve iki plağı yayımlanmıştır.

Gelmesin ilkbahar doğmasın güneş
Koy gönlümün dağlarında kar kalsın
Allah'ın emridir kaderle güleş
Yıkılsam da kisbetimi sar kalsın

Belki bu zalimde merhamet başlar
Beni gördüğünde kaçmaz yavaşlar
Açmasın çiçekler ötmesin kuşlar
Sade bu yaylada nazlı yâr kalsın

Çerkezoğlu fani sağlar söylesin
Pınarlar yaylalar dağlar söylesin
Tarihler konuşsun çağlar söylesin
Türkülerim yara yadigâr kalsın

* * *

Martın onsekizi bir seher vakti
Hazırlandı savaş plânın Narman
Allah Allah diyen diş dişe çaktı
İnsan kanı doldu meydanın Narman

Kazma kürek alan girdi savaşa
Düşman karşı koydu vurdu başbaşa
Türk genci savaştan döner mi haşa
Can verir yer vermez insanın Narman

O karanlık günü bir düşün hele
Herkes bekliyordu bir yardım gele
Kız gelin yaşlı genç verdi elele
Çözülmeye döndü düşmanın Narman

Oltu Narman birbirine yaslandı
Tekbirler çekildi cihan seslendi
Benek benek nakış nakış süslendi
İnsan kanı ile dört yanın Narman

Elini kapadı er yarasına
Kim dayanır Türk'ün haykırmasına
İsmini tarihin baş sayfasına
Yazdırdın okunur destanın Narman

Bir kulak ver beni dinle derinden
Türk ozanı haykırmalı yerinden
Kargapazarı'nın eteklerinden
Çerkezoğlu senin ozanın Narman

GÜNAY ÖZDEMİR (Denizcioğlu)

İçel'in Anamur ilçesi Gürlevik köyünde 1939 yılında doğdu. Lise mezunu olan şair evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini memurluk yaparak sağlamaktadır. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır.

Sevgiyle kin iki düşman
Bilinse de bir bu tende
Ruh altında vücut her an
Sürünse de bir bu tende

Gece gündüz ne der izle
Anlatılmaz bu sır sözle
Başta iki ayrı gözle
Görünse de bir bu tende

Hırs kanaat ikilisi
Mum ışıkla verir isi
Giden yolun çeşitlisi
Yörünse de bir bu tende

Sıla gurbet dün ü günü
Korku sevinç ardı önü
Zehir şifa verir yönü
Ölünse de bir bu tende

* * *

Yöreyi hep zıtlar sardı
Ayıklayan el olayım
Işık saçan törem vardı
Bulup saran kol olayım

Kuş kanadı gönlüme eş
Hürriyete doğan güneş
Savaş için gel kalemleş
Deyen dile kul olayım

Ölüm bize tekrar doğuş
Toplanırız koğuş koğuş
Yürek pası kinle boğuş
Çağrısına yol olayım

Dinim pusat küfre karşı
Teller çalsın bizim marşı
Ülkü dolsun pazar çarşı
Sansür bozan pul olayım

METİN ÖZER

Malatya'nın Hekimhan ilçesi Güzelyurt kasabasında 1950 yılında doğdu. Evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini öğretmenlik yaparak sağlamaktadır. Gördüğü bir rüya ile âşıklı-

ğa başlamıştır. Saz çalmayı bilen Özer kendi deyişleri yanında ustamalı da söylemektedir.

Ne diyecek isen söz ile söyle
Gözlerime bakıp durma gül yüzlüm
Beni can evimden vurup da öyle
Öldürüp kanıma girme gül yüzlüm

Seyredersin pul pul olup dağılsam
Kurtarmazsın gözlerinde boğulsam
Merhaba demeye lâyık değilsem
Hakk'ın selâmını verme gül yüzlüm

Öldürmeden evvel kabrimi kazıp
Geriye çekilme baş taşım yazıp
Çarksız bıçaklarla derimi yüzüp
Temmuz sıcağına serme gül yüzlüm

Metin olan dirilmez mi öldüyse
Yaşamaz mı maksudunu bulduysa
Zulmetmeye kalbin karar kıldıysa
Açtığın yarayı sarma gül yüzlüm

* * *

Biri geldi çüş eyledi
Katır beni tepeledi
Kaburgamı hış eyledi
Katır beni tepeledi

İşim bitik bu günlerde
Kimse düşmeye bu derde
Kırıkçının evi nerde
Katır beni tepeledi

Az kaldı ki olan ola
Çocuklarım yetim kala
Geliyorum der mi belâ
Katır beni tepeledi

Ben buranın yabancısı
Nerde buranın hancısı
Beynime vurur sancısı
Katır beni tepeledi

Arkası var çifte telli
Ayağı var yeğin nallı
Hingileyip yelli yelli
Katır beni tepeledi

Nalları eylenmiş gayar
Mıhlarında yavuzluk var
Ölüyorum arkadaşlar
Katır beni tepeledi

Düşünüp tedbir almadım
Hancıyla yoldaş olmadım
Nerden geldiğin bilmedim
Katır beni tepeledi

Yazık sahibine yazık
Zapteylemez olmuş kazık
Huyu çirkin donu bozuk
Katır beni tepeledi

Satıyorum hisse alın
Yolcusuyuz biz bu yolun
Kendinize miyat olun
Katır beni tepeledi

Anlatırım er kişiye
Bu meydanda her kişiye
Gören görmeyene diye
Katır beni tepeledi

OSMAN ÖZFİDAN (Fidanî)

Adana'nın Kozan ilçesinin Saygeçit köyünde 1935 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve dokuz çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Mahlasını soyadından dolayı Fidanî olarak almıştır. Saz çalmasını bilmeyen âşığın ustası ve çırağı yoktur.

Sevgilim azıcık methin eyleyim
Peteğinde oğul balı gibisin
Gerdanında benlerini söyleyim
Gök yüzünde saman yolu gibisin

Çok dolaştım rastlamadım dengine
İpek saçlar uzanıyor engine
Bahar bile hayran kalır rengine
Hayal bahçesinin gülü gibisin

Gamzelerin içten içe yandırır
Efsun eyler pervaneye döndürür
Bir tebessüm ateşimi söndürür
Ağustosta seher yeli gibisin

Narin parmakarın müşrik ellerin
Kıvrak ayakların ince bellerin
Aşk ilinden söyler şirin dillerin
Hayatımın can bülbülü gibisin

Ne desem az gelir sana ey canan
Yüzbin cennet olur ancak bir nişan
Aşkına düşeli oldum perişan
Ey *Fidanî* sen de deli gibisin

* * *

İyiyi güzeli doğruyu gören
Din vatan uğruna canını veren
Geçmişte en büyük devleti kuran
Türküz alişanız Türk'ü severiz

Şehit Gazi kahramanlık öyküsü
Ay yıldız bayrağı kanımız süsü
Gönlünde yer etmiş Türklük ülküsü
Aynı asil kanız Türk'ü severiz

Hadis ile öğmüş yüce Peygamber
Askeri emiri ne güzeldir der
Ne mutlu sana ki Türk isen eğer
Gerçek müslümanız Türk'ü severiz

İnsanları birbirinden seçilmez
Dünyaya bedeldir paha biçilmez
Âlem bilir Çanakkale geçilmez
Bir koca cihanız Türk'ü severiz

Dost dururken düşmanımız gülemez
Türk olmayan hâlimizden bilemez
Ölür amma Türkler tutsak olamaz
Bir fedai canız Türk'ü severiz

Fidanî'yim derim tanı atanı
Yükseltmektir amacımız vatanı
Karanlığa karşı ışık tutanı
Biz Türkçe lisanız Türk'ü severiz

ALİ ÖZGÜR (Özgür Baba)

Karaman'da 1929 yılında doğdu. Lise mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini işçilik yaparak sağlamaktadır. Âşık saz çalmamaktadır. Ustası İsa Oğuz olan Özgür'ün çırağı yoktur. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır.

Sonu yok bir yola saplanıp kaldım
Geçer akça iken döndüm bir pula
Yüksekten uçarken engine daldım
Geçer akça iken döndüm bir pula

Solan çiçek açmayınca kokar mı
Balsız dala arı gelip konar mı
Dalsız bir çiçekten bal alan var mı
Geçer akça iken döndüm bir pula

Açar iken açmaz oldu dallarım
Ağ ile örülmüş bütün yollarım
Bi'gahire gitti bütün mallarım
Geçer akça iken döndüm bir pula

Düşmez olaydım ben böyle yollara
Köle etdin beni zalim kullara
Muhtaç etme Yarap beni kullara
Geçer akça iken döndüm bir pula

Özgür Ali der ki kalma arada
Bu gidişte kalmaz değer parada
Ben kaldım sen kalma dostum arada
Geçer akça iken döndüm bir pula

* * *

Güvencim sonsuz Türklüğün varlığına
Sadık kalacağım ben Türk bayrağına
Gelmemişdir senin gibi bayrak cihana
Dalgalan bayrağım semada kana kana

Hain gözle bakmam ben vatanıma
Türkoğlu Türküm ne mutlu bana
Kötü gözle bakan Türk bayrağına
Alırım kellesini komam yarına

Ezerim başını boyarım al kızıl kana
Dalgalan semada bayrağım kana kana
Hain gözle bakmam ben yurduma
Türkoğlu Türküm ne mutlu bana

Söz vermişim sana layık kalacağıma
Bağlıyım gönülden ebedi kalacağına
Ölürüm de vermem seni ben düşmanıma
Dalgalan bayrağım semada kana kana

Varlığımdan kıymetlidir bana
Türkoğlu Türküm ne mutlu bana
Cihanda eşi bulunmaz bir bayraksın
Türk topraklarında ebediyyen kalacaksın

Güvenme varlığına sıkı sarıl bayrağına
Ebediyyen Türkoğlu Türk kalacaksın
Bir canım var feda olsun yoluna
Türkoğlu Türküm ne mutlu bana

Ali der fırsat gözetmem ben düşmanıma
Ayak bastırtmam ebedi taşına toprağına
Kurban olam bende vatan uğruna
Türkoğlu Türküm ne mutlu bana

SÜLEYMAN ÖZKAN (Özkanî)

Erzincan'ın İliç ilçesinin Bağlıca köyünde 1955 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Saz çalan âşığın ustası Hasan Özkan'dır. Soyadını mahlas olarak kullanan Özkan katıldığı yarışmalarda ödüller almış, şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır.

Gitme cahilin yanına
Yolun incinir incinir
Zarar getirir şanına
Halin incinir incinir

Cahilin sohbeti olmaz
Edebi erkânı bilmez
Çağırsan da yola gelmez
Dilin incinir incinir

Konuş ehl-i kamil ile
Tatlı eda bir dil ile
İlim irfan sohbet ile
Zalim incinir incinir

Özkanî cahil elinden
Çok sille yedik zalimden
Bilen yok garip halimden
Canım incinir incinir

* * *

Dostluk deryasına buyur
Kin kibirsiz özün ile
Yak kendini cayır cayır
Ataş ile közün ile

Solmayan gülü ol dosta
Düğünde bayramda yasta
Yetiş imdadına hasta
Derman eyle hazın ile

Muhabbet doğmalı özden
İlim irfan gerçek sözden
Aşk ile çalınan sazdan
Özkanî gel bizim ile

NEVCİVAN ÖZMERİH (Nevcivan Bacı)

İzmir'de 1934 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olup emekli radyo sanatçısıdır. 1969 yılı Konya Âşıklar Bayramı'nda «Nevcivan Bacı» mahlası verilmiştir. Saz çalabilen âşık kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanmıştır.

Duttan olur iyisi oyma sazın
Sular yürür ağaç kesilmez yazın
Ya kışın kesilir veyahut güzün
Bir iki ay kuruması beklenir

Keserle oyulur sazın gövdesi
Karar yontulursa hoş olur sesi
Isparayla düzeltilir teknesi
Sıcak tutkal ile sapa eklenir

Ala erikten sapı sağlam olur
Siyah gürgenden filâtosu konur
Otuz santim burgu parçası alır
Dokuz delik delinir eleklenir

Gürgenden yapılır dokuz burgusu
Vernik ile parlatılır kurgusu
Teli gerdikçe dikleşir vurgusu
Burgular düzen kurar direklenir

Lâdinden olur göğüsün iyisi
Elifi düz olmalıdır dizisi
Kızıl ağaç renklendirir göğüsü
Çevresi ceviz şeritle süslenir

Eşiği konulur yağsız ağaçtan
Teller bağlanır bir baştan bir uçtan
Cilâsı yapılır gövdeye dıştan
Perde ayarlanır eşik dişlenir

Nevcivan der sazım sazların hası
Asım Poyracı'dır yapan ustası
Sazımla ben Hak aşkının hastası
Tel secdede sazım Ya Hak seslenir

* * *

Davran Karacaoğlan âşıklar geldi
Gel de bu meclisi kur tane tane
Senin için açtık yüce meydanı
Yığıldı âşıklar gör tane tane

Elifin kalemi bende yazıyor
Senin dilin âşıklarda geziyor
Bu meclisi nice canlar beziyor
Her birinde vardır kor tane tane

Gönlünün yanığı tenine vurmuş
Menzilin aşk imiş güzel de durmuş
Derdini ne bilen ne soran varmış
Saklanmış içinde sır tane tane

Nevcivan der hak aradım hak buldum
Gâh Karacakız gâh Elif oldum
Üçyüz yıldan sonra çağırdın geldim
Ben kadın âşıkım bir tane tane

HASAN ÖZTÜRK (Âşık Meçhulî)

Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesinin Keşanlı köyünde 1946 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve on çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. İlk mahlası Sarı Abdal'ı ustası Kul Hasan vermiş daha sonra kendisi Meçhulî mahlasını kullanmaya başlamıştır. Öztürk saz çalmasını bilmektedir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır. «Diri Gezen Ölü» adlı bir kitabı, üç tane de kaseti vardır.

Her sabah her sabah çıkın göklere
Uçun bizim ele gidin turnalar
Konun bahçelere konun bağlara
Meyve meyve alın tadın turnalar

Gayet yüksek uçun dizin katarı
Görün oba oba bizim elleri
Bulmayınca yari dönmeyin geri
İzleyin izini güdün turnalar

Geçerken o yari sorun Maraşta
Ali kayasına konun bu başta
Saraycık beline varınca işte
Toplansın edebin udun turnalar

Esavubul Keyf'e oğran bir ara
Yeşil Afşın Çobanbey'i Tanır'a
Varın Kasanliye deyin ki yara
Âşıkın ne hala kodun turnalar

Meşhulî'yem benim esiri gurbet
Dost oku sineme etti isabet
İflah etmez bu dert beni akibet
Ben ölüm yaralısın muradın turnalar

* * *

Dertlerim örülmüş bir çorap gibi
Söktükçe sevdiğim sökesim gelir
İçime işledi şu zalim gurbet
Gönül ah çektikçe çekesim gelir

Hayli hasret kaldım yari özlerim
Yarin hasretiyle ağlar sızlarım
Yar sana kem gözle bakan gözlerin
Dünyayı başına yıkasım gelir

Meçhulî yarine sazıyla der ki
Nuru melek nesli şüphe mi var ki
Perilerin şahı sultanı sanki
Baktıkça yüzüne bakasım gelir

AĞA PARLAK (Ağa)

Çorum'un Ortaköy ilçesi Dirgenli köyünde 1955 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Saz çalabilen âşık genellikle ustamalı söylemektedir.

Ela gözlüm sana bir sual sorsam
Gülerek cevabını tez verir misin
Aradığım aşkı ben senden bulsam
Sebebini sormadan sen bilir misin

Çıksam şu dağların en yükseğine
Anlatsam derdimi dağların beyine
Çektiğin o berrak tatlı suyuna
Damlasam aşkına sen kanar mısın

Bir dert verdin bana kimse bilmiyor
Ağlasam göz yaşımı kimse silmiyor
Gören gözlerim artık görmüyor
Desem o halime acır mısın

Nasıl da sevmiştim bir anda seni
Sevmedin kül ettin aşkınla beni
Aldığım mektubun cevabı hani
Ben hergün ağlarım sen güler misin

* * *

Sana uzunca bir mektup yazdım
Oku da derdimi göz nazlı nazlı
Gözüm yaşın da üstüne pul yaptım
Oku derdimi gör nazlı nazlı

Koyunlar ne hâlde ekinler nasıl
Hepsini uzunca yaz ve asıl
Nakışlı kağıda yaz usul usul
Bir isteğin varsa yaz nazlı nazlı

Bu yıl çadırlara güneş doğdu mu
Annem hastaydı iyi oldu mu
Bahar nasıl geçti yağmur yağdı mı
Ağa'nın halini sor nazlı nazlı

DİLAVER PEKCAN (Şifaî)

Kayseri'nin B. Toraman köyünde 1955 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalmayı bilen âşığa mahlası ilk yaptığı atışmada verilmiştir. Çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır.

ÖMER PINARBAŞI (Ömer)

Yozgat'ın Sarıhacılı köyünde 1924'de doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. İşçi emeklisidir. Saz çalmayı kendi kendine öğrenen şairin ustası ve çırağı yoktur. 1966'da yayımlanan Genç Şairler Antolojisi'nde şiirleri yayımlanmıştır. Halk hikâyesi de anlatmaktadır.

Çok hoş olur Amasya'nın elması
Tarihî insanlar orda kalması
Âşıkların Ferhat'dan ibret alması
Yeşilırmak nazlı nazlı akıyor

Yarmış kayaları o Ferhat dayı
Almamış aşkdan bir gönül payı
Gökerek teksan çağlıyor çayı
Yeşilırmak nazlı nazlı akıyor

Koca Fatih orada çok emek vermiş
Imar etmek için göksünü germiş
Çok imaret yapıp murada ermiş
Yeşilırmak nazlı nazlı akıyor

İkinci Beyazıt Üçüncü Murat
Yapmış camiler cemalı süret
Dağdan su akıtmış o koca Ferhat
Yeşilırmak nazlı nazlı akıyor

Her türlü meyvalar yetişir orda
Her yana yolianır vatana yurda
Görmek için gidersen yolunu sor da
Yeşilırmak nazlı nazlı akıyor

Her yerde dokurlar kumaşı bezi
Elma toplar bahçede gelini kızı
Varınca hoş tuttular misafir bizi
Yeşilırmak nazlı nazlı akıyor

Muhtarlar köylüye yapar salmayı
Lahanadan yaparlar yağlı dolmayı
Bir evlat sayarlar ağ'cı elmayı
Yeşilırmak nazlı nazlı akıyor

Gökerek teksan çayları sulu
Elma armut kaysı bahçeler dolu
Görmedim Amasya gibi bahçesi bolu
Yeşilırmak nazlı nazlı akıyor

Çok valiler burda hüküm sürdüler
İmareti birbirine ördüler
Gidip de gezenler hepsi gördüler
Yeşilırmak nazlı nazlı akıyor

Koca Ferhat dağını gidenler gördü
Uzadı sakalı da saçını ördü
Cazı karı araya fesatlık sürdü
Ömer der bu acı beni yakıyor

FİKRET PİROĞLU (Sefil Pir)

Çorum'un Mecitözü ilçesi Kalecik köyünde 1926 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve oniki çocuk babasıdır. Serbest çalışarak geçimini sağlamaktadır. Saz çalabilen âşık kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanmıştır. Bir de kitabı vardır.

Erenler katında didare erdik
Güzelce bir gülbenk çekelim gitsin
Şükr'olsun kırkların cemini gördük
Şirk ile gümanı sökelim gitsin

Çalsın âşıklarım duaz söylesin
Bilmez hariciler bunu neylesin
Gülsün bacı kardaş erkân eylesin
Olamaz pasımız dökelim gitsin

Bu cemde olamaz kötü huyumuz
Karaçul dârında birdir boyumuz
Yunus Verani'den gelir soyumuz
Yeşersin fidanlar dikelim gitsin

Gönüller evinde olamaz hile
Vermesin görelim sen dilek dile
El ele can cana cümlemiz bile
Aydınca bir tohum ekelim gitsin

Tığlansın kurbanlar çalınsın sazlar
Matemi Hüseyn'im yareler sızlar
Yine yaşarıyor ıslandı gözler
Munafık tahtını yıkalım gitsin

Can evi cem evi bereket dolsun
Süzülsün canlarım semağlar olsun
Müşkülü olanlar huzura gelsin
Yaşlar kurumadan bükelim gitsin

Burada gerçekçi olmalı derim
Gerçekten nasibin almalı derim
Birlikte ağlayıp gülmeli derim
Munkürü zindana tıkalım gitsin

Sefil Fır bu cemde eşiktir köşen
Engindir gönlümüz olmaya şaşan
Mehmet Ali dostum kurbanı pişen
Helaldır lokması yiyelim gitsin

* * *

Hayatın demini sürdüm diyene
Ah çekip derinden gülesim gelir
Bahçemde gülümü derdim diyene
Usulca sorup da bilesim gelir

Ömür hikâyedir uzar da gider
Âşıklar ozanlar yazar da gider
Yareler derindir azar da gider
Doğmadan hemencik ölesim gelir

Kimi ağlar kimi gülecek elbet
Dünyada ne etti bilecek elbet
Yaşamın sonu ki gelecek elbet
Ecel şerbetini alasım gelir

Dünya âleminde birlik olalım
İnsanca yaşamda karar kılalım
Üç günlük dünyada biz de gülelim
Arayıp bunları bulasım gelir

Sefil Pir sanma ki bunlara kızar
Yazılar kesindir düzeni bozar
Az yaşa çok yaşa son durak mezar
O güzel toprağa dolasım gelir

YAŞAR POLAT (Bayramî)

Erzurum'un Çat ilçesi Bardakçı köyünde 1941 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve dokuz çocuk babasıdır. Gördüğü bir rüya ile âşıklığa başlamıştır. Bayramî mahlasını kurban bayramında doğmasından dolayı kullanmaktadır. Saz çalabilen Bayramî kendi deyişlerini söylemektedir. Makam ve hikâye bilmektedir. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır. İki plağı vardır.

Topraktan olmuşam toprak olacam
La mekân hüsn ü alâya aşıkam
Bir çiçek misali açtım solacam
Ben Âdem'im ol Havva'ya âşıkam

Karanlık kuyuya atılan benem
Seyreden kervana katılan benem
Köle pazarında satılan benem
Ben Yusuf'am Züleyha'ya âşıkam

Tüm canları seven can yaren benem
Cercisem bin kere can veren benem
Çarmığa çekilen kol geren benem
Ben Meryem oğlu İsa'ya âşıkam

Şu zulüm çağlara ışık nur olan
Mazluma düşküne sadık yar olan
Yeddi kat göklerde uçup sır olan
Ben Muhammet Mustafa'ya âşıkam

Bayramî'yem ilk dosta varan benem
Yemen çöllerinde bir Karan benem
Ferhat gibi kayalar yaran benem
Ben Mecnun'am bir Leyla'ya âşıkam

* * *

Açılmış baharda kır çiçekleri
Güldükçe gülüşün güle benziyor
Örtünüp saklama tüm gerçekleri
İpektir saçların tele benziyor

Güzeldir endâmın misk amber kokar
Sıcacık nefesin sinemi yakar
Kelamından türlü hikmetler çıkar
Ağızda dillerin bala benziyor

Gördükçe hüsnünü katlim bükülür
Şimşek çakar gökten bulut sökülür
Ağlayınca rahmet yağar dökülür
Akar göz yaşların sele benziyor

Bir kılın dünyaya kol kanat germiş
Gözlerin zerreden zerreyi görmüş
Nefesin âleme bir hayat vermiş
Tatlı tatlı esen yele benziyor

Sen yazbahar açmış sen kış sen karsın
Sen cennetsin sen cehennem sen nârsın
Her nerye vardımsa orda sen varsın
Yetmiş bin âlemde ele benziyor

Sen aklım sen fikrim canımsın tende
Buldum seni kayıp oldum ben bende
Bayramî'yim kendim aradım sende
Gözle görülmeyen küle benziyor

AHMET POYRAZOĞLU (Poyrazoğlu)

Van'ın Erciş ilçesinde 1951 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini öğretmenlik yaparak sağlamaktadır. Soyadını mahlas olarak kullanan âşık saz çalmaktadır. Ustası ve çırağı olmayan Poyrazoğlu ustamalı deyişlerle kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri gazete ve dergilerde yayımlanan âşığın plâk ve kasetleri yayımlanmıştır.

Kulak ver sözüme canım
İsraf etme tasarruf et
Cennet olsun can vatanım
İsraf etme tasarruf et

İsraf etme zamanını
Değerlendir her anını
Bilinçlendir insanını
İsraf etme tasarruf et

Geliri gidere denkle
Sonuç alacaksın bekle
Dövizine döviz ekle
İsraf etme tasarruf et

Ağaç dik yamaca düze
Toprak gitmesin denize
Meyva sebze versin bize
İsraf etme tasarruf et

Su hayatın teminatı
Diri tutar tabiatı
Boş harcama gel ol katı
İsraf etme tasarruf et

Tezek diye yakma gübre
At güçlensin güçsüz fere
Anlatalım yöre yöre
İsraf etme tasarruf et

Dökülen ekmeği düşün
Harcanan emeği düşün
Doğacak bebeği düşün
İsraf etme tasarruf et

Evin varsa evden ayrılma
Kira peşinde yorulma
Tek mutfakta ye darılma
İsraf etme tasarruf et

Kesme emlik kuzuları
Büyümektir arzuları
Bunu bilmez bazıları
İsraf etme tasarruf et

Piliç kesme tavuk olsun
Evimiz yumurta dolsun
Hedefler yerini bulsun
İsraf etme tasarruf et

Saydıklarım bir örnektir
Tasarrufa yönelmektir
Hayat boyunca gerektir
İsraf etme tasarruf et

İsraf etmez ise her fert
Kalkınır bu yüce devlet
Poyrazoğlu der nihayet
İsraf etme tasarruf et

YAŞAR REYHANÎ

Erzurum'un Hasankale ilçesinin Alvar köyünde 1932 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini devam ettirerek sağlamaktadır. Saz çalabilen Reyhanî, kendi deyişleri yanında ustamalı şiirlerde söylemektedir. Makam ve halk hikâyesi bilmektedir. İlk mahlası «Dertli» olan âşığa Bayburtlu Hicranî tarafından Reyhanî mahlası verilmiştir. Ustası Hacı Hicranî ve Dursun Cevlanî'dir. Şiirleri bazı dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır. «Alvarlı Reyhanî», «Böyle Bağlar» ve «Kervanı» adlı üç kitabı vardır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanan Reyhanî'nin birçok kaseti de bulunmaktadır.

Geldi geçti bir Reyhanî
Gören olmaz Erzurum'da
Kara taştaki mercanı
Kıran olmaz Erzurum'da

Can emanet veren alır
Ecel görünmezden gelir
Mezarım gurbette kalır
Soran olmaz Erzurum'da

Erbab-ı mana çarkına
Kör Kemâl'i aşk arkına
Emrahlar geçer farkına
Varan olmaz Erzurum'da

Mezar olur beden beden
Sesleri gelmiyor neden
Mana derken on ikiden
Vuran olmaz Erzurum'da

Havada yumurtlar huma
Kim der vebali boynuma
Sazcı derler tabutuma
Giren olmaz Erzurum'da

Âbide yaptılar kimi
Reyhanî dinle vasfımı
Benim ise mezarımı
Ören olmaz Erzurum'da

* * *

Bizden selam olsun çağdaş dünyaya
Gerici değiliz biz de uygarız
Biatımız vardır ilm-i imlâya
Nutkumuz gerçektir biz de uygarız

Doğruyu söyleriz yalanımız yok
Nefse muktediriz plânımız yok
Lüzumsuz ihbara kulağımız tok
Harama bakmayız gözde uygarız

Reyhanî'yem sözüm sana yadigâr
Adımız şanımız var diyar diyar
Neyzen merakımız Mevlana'mız var
Ney kopuz kavalda sazda uygarız

ABDURRAHİM SAĞLAM (Rahimî)

Erzurum'un Aşkale ilçesinin Dere köyünde 1961 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini âşıklıkla sağlamaktadır. Saz çalmaya çocuk yaşta başlayan Sağlam, mahlasını doğuştan aldığını söylemektedir. Makam bilen Rahimî, halk hikâyesi de anlatmaktadır. Ustası Âşık Mihmanî, çırağı ise Musa Şen'dir. Yurtiçinde şenliklere katılmıştır.

Telefon hatları kapandı yarim
Elde mektup gözlerimde yaş kaldı
Bırakmaz geleyim engeli dağlar
Aramızda çözülmeyen iş kaldı

Nice padişahlar nice hem hanlar
Toprağın altında yatan bu canlar
Gelip de kayboldu bu insanlar
Gelen gitti veran oldu boş kaldı

Ömür bir gecedir hayat bir rüya
Rahim Sağlam gidermiş zaya
Beni de bağrına basdı bu dünya
Mezarımda bir dikili taş kaldı

* * *

Bahar geldi bizim eller
Çıkar yaylaya yaylaya
İki gözü yaşlı gelin
Bakar yaylaya yaylaya

Nice şehitlerin yatar
Ayrılığın günü çatar
Yağmur yağar şimşek atar
Çakar yaylaya yaylaya

Avcular ceylanı vurur
Kartallar kendini yorar
Göçmen gelir çadır kurar
Yıkar yaylaya yaylaya

Gördü güzel sürüsünü
Gönül sevdi birisini
Rahim Sağlam türküsünü
Yakar yaylaya yaylaya

NAZMİ SAKAL (Hitabî)

Sivas Merkez'e bağlı Hanlı köyünde 1930 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. İşçi emeklisidir. Hitabî mahlasını kendisi almış olan âşık saz çalmasını bilmemektedir. Ustası ve çırağı yoktur. Ustamalı deyişlerle kendi deyişlerini söylemektedir.

Yüksektir iklimi serin havası
Her zaman çok olur kışı Sivas'ın
Burada yetişir buğdayın hası
Bol olur ekmeği aşı Sivas'ın

Merekum dağında çimento çıkar
Coşkun Kızılırmak yanından akar
Geniş bir alanda kıbleye bakar
Tarihe dayanır yaşı Sivas'ın

Nice bir medrese nice bir yerler
Selçuklu devrinden kalan eserler
Dolar camiilere dua ederler
Arasan az olur eşi Sivas'ın

Garibe dost olur her bir âdemi
Geriye kalmanın nedir nedeni
Divriği dağları demir madeni
Cevherdir toprağı daşı Sivas'ın

Açıktır her yana gider yolları
Bunu söyler *Hitabî*'nin dilleri
Dört Eylül Parkı'nın açar gülleri
Ötüşür dalında kuşu Sivas'ın

* * *

Sabır taşı olsam erirdim billah
Bozdu huzurumu koymadı vallah
Sana zulüm eden yaradan Allah
Hallaç Mansur gibi dârda kalasın

Vücudunu siyah marlar dişleye
Kanser ola her yerinden işleye
Gece gündüz feryadların başlaya
Dertli Eyyüp gibi zarda kalasın

Arşa çıka feryad ile amanın
Hiç olmaya bir rahatca zamanın
Son nefeste şeytan ola imanın
Ebedi azaptan nârda kalasın

Gece gündüz sen düşesin feryada
Düşüp boğulasın büyük deryada
Acıyıp da gelmesinler imdada
Sarhoş balık gibi torda kalasın

Hitabî der çilelerin dolmaya
Zürriyetin yeryüzünde kalmaya
Çok sürüne vade ile ölmeye
Zemberi ayında karda kalasın

HASAN SALMAN (Âşık Selmanî)

Tokat'ın Almus ilçesi Kuruseki köyünde 1934 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve yedi çocuk babasıdır. Badeli âşıklardan olan Selmanî'nin katıldığı yarışma ve festivallerde çeşitli derece ve ödülleri vardır.

Kitaba alışkın her anne baba
Yaşamayı bilir huzurlu yaşar
Aklı ererekten her bir hesaba
Yaşamayı bilir huzurlu yaşar

Kitap okumayı yazmayı bilir
Yemeyi içmeyi gezmeyi bilir
Her türlü düğümü çözmeyi bilir
Yaşamayı bilir huzurlu yaşar

İşin kolayını zorunu bilir
Yokluğun içinde varını bilir
Zararını bilir kârını bilir
Yaşamayı bilir huzurlu yaşar

Yolun doğrusuna gitmeyi bilir
Kötüyü yakadan yitmeyi bilir
İnsanlığa hizmet etmeyi bilir
Yaşamayı bilir huzurlu yaşar

Okuma yılının adını bilir
Selmanî der haya udunu bilir
Okuyan hayatın tadını bilir
Yaşamayı bilir huzurlu yaşar

İBRAHİM SALTAN (Eserî)

Malatya'nın Hekimhan ilçesi Kızılyatak köyünde 1945 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Saz çalabilen âşığa mahlası 1984 yılında âşıklar toplantısında bir grup âşık tarafından verilmiştir. Ustası Âşık Ferrahî'dir. Genellikle kendi deyişlerini okuyan Saltan'ın çırağı Veli Dilekçi'dir. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanmıştır. Bir de plağı vardır.

Bahtın kara dertli gönlüm
Gülmedin gülemem gayrı
Neredesin tatlı dillim
Bilirim gelemen gayrı

Ava çıkar dert dökerim
Kadere boyun bükerim
Ölenece gam çekerim
Almadım alamam gayrı

Şu gönlümün çoktur pası
Dostlar vurdu bana taşı
Ruhumun kocadı yaşı
Göz yaşım silemem gayrı

Ağladım gülemez oldum
Gönlümü bilemez oldum
Dert çektim ölemez oldum
Halimi bilemem gayrı

İbrahim'im nasıl haller
Bozuk düzen tutmaz teller
Has bahçede çokmuş güller
Dermedim deremem gayrı

* * *

Söz verdin sözünden neden cayarsın
Benim şu halimi bilmen duygusuz
Bir gün olur sen canına kıyarsın
Günahkârım oldun gülmen duygusuz

Aşkın fidanını dikemez oldum
Ağır oldu yüküm çekemez oldum
Güzel hayaline bakamaz oldum
Çekersin çileni ölmen duygusuz

Rızasız bahçenin gülünü dermem
Bundan sonra sana hiç meyil vermem
Beni sevmiyenin yanında durmam
Göz yaşın inşallah silmen duygusuz

Geceleri uyku girmez gözüme
Neden zalim bakmaz oldun yüzüme
Kulak ver sevdiğim telli sazıma
Sevgi hanesine gelmen duygusuz

Âşık İbrahim'im kendimi bilsem
Muradımı alıp bahtiyar olsam
Fakir kaldım diye yanına gelsem
Bir dilim ekmeği bölmen duygusuz

KURŞUN SARAÇ (Ummanî)

Kars'ın Posof ilçesi Sarıçiçek köyünde 1933 yılında doğdu. Okur-yazar olup evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Gördüğü bir rüyayla âşıklığa başlamıştır. Saz çalabilen Saraç, kendi deyişlerinin yanısıra ustamalı da söylemektedir. Makam ve halk hikâyesi bilen âşığın ustaları Müdamî, Zülalî ve Efkarî'dir. Esmanî Saraç, Rasim Saraç ve Enver Saraç çıraklarıdır. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanmıştır.

Vidiyolar çıktı durum değişti
Eski şenlikleri bulamaz oldum
Mesleğimiz bir çembere dolaştı
Kahvelerde sazım çalamaz oldum

Bundan sonra sazlarımız duruldu
Neşe gitti günlümüz de kırıldı
Batı müziğine önem verildi
Mesleğim üstünde kalamaz oldum

Tatlı muhabbeti nasıl yitirdim
Geldim evimizde ağır oturdum
Merak ettim düşüncemi artırdım
Bir daha sevinip gülemez oldum

Divane gönlümün güveni geçti
Talihsiz sinemin amanı geçti
Artık âşıklığın zamanı geçti
Arzum davasını bölemez oldum

Nail Tan bey bu vatanda yürürsün
Folklor için nice eser ararsın
Var olasın kazancımı sorarsın
Daha beş para da alamaz oldum

Ummanî söyledi gerçeği sözü
Yüce yetgilerde bilirim sizi
Emekli maaşa bağlayın bizi
Başka bir çareyi bilemez oldum

MEHMET ALİ SARIGÜL (Gülhanî)

Erzurum'un Hasankale ilçesinin Yayladağ köyünde 1946 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Saz çalmasını bilen Sarıgül, kendi deyişlerini söylemektedir. Ustası Yaşar Reyhanî'dir. Makam bilgisi olan âşık hikâye de anlatmaktadır. Şiirleri çeşitli yayın organlarında yayımlanmıştır. «Gülhanî Divanı» adlı bir kitap çıkarmıştır.

Çok aradım bulamadım mekânın yerin felek
Nedir senin kisb-i kârın gelir giderin felek
Kimsenin tâkatı yetmez gücüne kuvvetine
Vücudun pilatinden mi tunç mu içerin felek

Şahların padişahların kralların hanısın
Herkesin başından geçen demisin devranısın
İnsan bir ekine misal sen onun harmanısın
Kâinata söz anlatır döğer biçerin felek

Ademden mahşere kadar boyludur yolun senin
Mağripten maşrıka gider uzundur kolun senin
Her çeşit silahla dolu sağ ile solun senin
Kime dokunsa parçalar sivri hançerin felek

Gülhanî der meydan ettin nice çok pehlivana
Nice âlim ülemaya kumandan kahramana
Zaloğlu Rüstem Süleyman el aman dedi sana
Pençene aldın kuş gibi çok İskender'i felek

* * *

Sevdiceğim göç eylemiş yurdundan
Bilen yok ki ne diyara gidiyor
Kütah olmuş gonca gülün derdinden
Bülbül gibi ah u zâra gidiyor

Tahtadan çevrili sağ ile solu
Türlü hatıralar mazisi dolu
Sonu nihayetsiz uzundur yolu
Sanki Kaf dağına kara gidiyor

Daha yoktur saçlarını öreni
Gözler kamaştıran parlak töreni
Eşi dostu akrabası yareni
Yavaş yavaş peşi sıra gidiyor

Eşine dostuna elveda ile
Herkesin giydiği hoş moda ile
Sallana sallana bir eda ile
Sanki oynamaya bara gidiyor

Ne kimseyle dargın ne bir söz söyler
Ne halini diyer ne beyan eyler
Ovalar yaylalar şehirler köyler
Gözünde olmuş beş para gidiyor

El çekmiş bahçeden bağbandan bardan
Kurtarmış dikenden hazandan hardan
Ne mutlu ayrılmış vefasız yardan
Âleme yar olan yara gidiyor

MEHMET SATAK (Çağlar)

Kars'ın Sarıkamış ilçesinin Mesçitli köyünde 1953 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık yaparak sağlamaktadır. Saz çalan âşığa mahlasını çevresi vermiştir. Halk hikâyeleri de bilen Satak'ın Mahsut Feryadî ile ortaklaşa hazırladıkları bir kaseti vardır. Çeşitli yarışmalara katılmış ve ödüller almıştır.

HAYRİ SİNE (Âşık Enis)

Burdur'da 1931 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Serbest çalışarak geçimini sağlamaktadır. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanan âşığın «Gurbet Öyle Acıdır» adlı bir kitabı da vardır.

Senin yaptığının biri ödenmez
Yün ile pamuğu atan keçeci
İnan ki mekanın cennettir senin
Kuş tüyü yatakta yatan keçeci

Atın eğerine keçeyi kuran
Eşek semerini döşeyen saran
Tokmağı kirişe durmadan vuran
Vay tozu dumana katan keçeci

Köylünün kentlinin değerli malı
Yerleri süsleyen kilimi çulu
Çobana kepenek evlere halı
Alnının terini satan keçeci

Hamamlarda keçeleri pişiren
Kollarını şişik şişik şişiren
Tezgâhlarda binbir renge düşüren
Zor bir işi alıp tutan keçeci

Aynı meslek bir parça da bendedir
Enis yadigâr koku tendedir
Hallac-ı Mansur'un gücü ondadır
Seninle huzurlu vatan keçeci

* * *

Boğazıma dizim dizim
Dizilesi neredesin
Gözlerimde gelin gibi
Süzülesi neredesin

Ağlıyorum yaşlar döküp
Döğünürüm bağrım söküp
Derdim ile boynun büküp
Üzülesi neredesin

Kâh boşalıp kâhi dolup
Sinemde uykuya dalıp
Dillerimde şeker olup
Ezilesi neredesin

Âşık Enis sızı gibi
Ağlar âşık sazı gibi
Alnıma ak yazı gibi
Yazılası neredesin

HASAN SOYDAŞ (Zarurî)

Gümüşhane'nin Tekke köyünde 1936 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Emekli olan âşık önceleri Seyfullah Yılmaz tarafından verilen «Zarurî» mahlasını kullanmış, daha sonraları «Hasanî» mahlasını kullanmaya başlamıştır. Şiirleri çeşitli gazetelerde yayımlanmıştır.

Bir bahar gününde gençlik çağında
Aşkın şarabını içtim piyade
Mecnun sahrasını feryat dağını
O ıssız yolları geçtim piyade

Hakdan ayrılmadan Hakk'ı severek
Kâh ağlıyarak kâh başımı döverek
Kötüyü zemmedip hası överek
Aşkın o çağında piştim piyade

Gönlümü bağladım bir zülf ü yare
Gençlik elden gitti gayri ne çare
Kervan hazırladım silvi diyara
Gece gündüz yola düştüm piyade

Gerçeği ararken yolda del'oldum
Bazen ırmak oldum bazen sel oldum
Hasanî'yem damla damla göl oldum
Aşkın ummanında taşdım piyade

* * *

Edirne'den Van'a Muş'dan Maraş'a
Vatanımın her yanını severim
Samsun'dan Mersin'e bir baştan başa
Bozkırını bostanını severim

Malazgirt'de Alpaslan'ı görürüm
Sakarya'da şehitleri sorarım
Tarihleri sayfa sayfa ararım
Atamızın destanını severim

Göremedim vatanımın dengini
İstanbul'da Fatihler'in cengini
Atalarım aşkla vermiş rengini
Bayrağımda al kanını severim

Atatürk'üm baştan başa bu yurdu
Her yönden kurtardı fabrika kurdu
En hakiki mürşit ilim buyurdu
İrfanını lisanını severim

Pelitini köknarını söğüdü
Meşhur olur vatanımın yiğidi
Hasanî'yem yine aşkım büyüdü
Kırkbeş milyon insanını severim

UMUT SUCU (Umut - Sunurî)

Kars'ın Göle ilçesinin Dengeli köyünde 1956 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve bir çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle ve âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Mahlasını Sunurî olarak kendisi alan âşık, saz çalmasını bilmektedir. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmaktadır.

Bir küçük bebekken senin elinden
Ağladım göz yaşım sildirdin anam
Her an iyi kelam senin dilinde
Doğru yolu bana bildirdin anam

Dokuz ay karnında büyüttün beni
İlimle irfanla eğittin beni
Bu dünya yüzünde ayıldın beni
Ağlatmadın beni güldürdün anam

Nice nice zahmetime katlandın
Ateş düştü yüreğine odlandın
Benim için komşularla yadlandın
Doğru yolu bana bildirdin anam

Küçük yaşta yavaş yavaş büyürken
Bizim evin altı çimen çayırken
Bir güneşli günde yatıp uyurken
Saçımı okşayıp kaldırdın anam

Büyüttün sen beni verdin vatana
Öğüt ödev verdin terbiye bana
Umut der hayranım gül yüzlü ana
Benzin bizim için soldurdun anam

* * *

Mert insanım diyer sözünü gizler
Kullar yaraladı beni kul yaraladı
Ölçmeden biçmeden söylenen sözler
Diller yaraladı beni dil yaraladı

Hele bakın bu dilberin hazına
Can dayanmaz edasına nazına
Bir de zülüfünü dökmüş yüzüne
Teller yaraladı beni tel yaraladı

Seni aydınlığa çıkaran yol var
Kula kul neylesin Allah'a yalvar
Sözde sofi olmuş giyinmiş şalvar
Şalvar yaraladı beni şal yaraladı

Kimi yavaş gider kimisi yorga
Felek nicesini koymuştur harga
Bülbülün tahtına oturmuş karga
Güller yaraladı beni gül yaraladı

Güye bizim elin sahibi varmış
Umut'un sırtına bir semer vurmuş
Ne araba geçmiş ne de iz görmüş
Yollar yaraladı beni yol yaraladı

AHMET SUKUT (Âşık Zavallı)

Kayseri'nin Felahiye ilçesi Küçüktoram ın köyünde 1927 yılında doğdu. Okur-yazar olup evli ve sekiz çocuk babasıdır. Emeklidir. Gördüğü bir rüyayla âşıklığa başlamıştır. «Zavallı» mahlası da rüyasında gördüğü pîr tarafından verilmiş.

tir. Saz çalabilen âşığın çırakları Âşık Latif, Somuncu Ali, Somuncu Âşık Asım, Âşık Embiyaoğlu (Seyranî Sukut)'dur. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanmıştır.

Erciyes dağına kıymet mi yeter
Mevlam sana kıymet versin Erciyes
Türkiye'de nice cesur dağlar var
Herhal içlerinde birsin Erciyes

Tarihlere geçsin yazdığım yazı
Bizden sonra kimler görecek sizi
Yanında Kayseri hem Battalgazi
Bunlar da gönlünü görsün Erciyes

Erciyes senin de var mıdır yarin
İntizara uğradın kalkmıyor karın
İçinde hazine var gizlidir sırrın
Belki birgün çıkar ersin Erciyes

Tekirden'de akan sular durulur
Koyun kuzu çoktur oba kurulur
Kayseri'ye temiz suyu verilir
Kayseri'ye niğmet nursun Erciyes

Sağında solunda kurulu oba
Yaz bahar ayında olur mu soba
Develi'de yatan Seyranî Baba
Gizli gizli seni görsün Erciyes

Her yerden görünür Erciyes dağı
Açılmış gülleri görülmüş bağı
Sana destek olur bil Ali dağı
O'da koltuğuna girsin Erciyes

Zavallı'm bitirdi burada sözü
Beni kimse sevmez sen sevdin bizi
Sen bir ulu dağsın tanıttım sizi
Seni sevenlere yarsın Erciyes

* * *

Boşla gel benim peşimi
Şu yakamı tutan dünya
Dostluğuna güvenilmez
Belki bir ok atan dünya

Eski padişahlar hani
Neden derler sana fani
Bir kimse bozamaz seni
Kız olarak yatan dünya

Kocasam bilmen halimden
Beni ayırır gülümden
Gençliği versem elimden
Tiken olup batan dünya

Cesad evlad toprak ana
Mevlam uruf verdi bana
Bir hasım bulunmaz sana
Kubararak öten dünya

Koymadın sen emmi dayı
Hergün eksiliyor sayı
Bir gün olur *Zavallı*'yı
Topraklara katan dünya

MÜSLÜM SÜMBÜL (Sümbül)

Sivas'ın Kangal ilçesine bağlı Kavak köyünde 1940 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Memur emeklisidir. Saz çalmasını bilen âşık, soyadını mahlas olarak kullanmaktadır. Ustası Ahmet Başar'dır. Çırakları Halis Sönmez ve Hüseyin Şimşek'tir. 1973 yılında bir kaset yapan Sümbül yurtiçinde yapılan çeşitli şenlik ve festivallerde ödüller almıştır.

Cumhuriyet vardır güzel yurdumda
Coşkun coşkun akan çaylar bizimdir
Bir elli yıl azdır bin dahi gerek
Asya'dan Avrupa'ya yollar bizimdir

Cumhuriyet dolu ana yüreği
İlim irfan çalışmaktır dileği
Çeliktir bökülmez Türk'ün bileği
Çelikten yapılan kollar bizimdir

Türk ulusu amacına kavuştu
Cumhuriyet için hayli çalıştı
Emelleri savaş değil barıştı
Barış diye yazan eller bizimdir

Ulu Önder Atatürk'ü analım
Hürriyeti bize verdi bilelim
Vatan için canımızı verelim
Yerde yatan şehit erler bizimdir

Sümbül açar cumhuriyet aşkına
Kimseler giremez aslan köşküne
Coşalım hep cumhuriyet aşkına
Aşka gelip coşan diller bizimdir

* * *

Bugün sizi gördüm bahar misali
Yollarda açılan gülden ne haber
Azmeyledim tohum ektim tarlaya
Mayıs ayı tahılından ne haber

Ağaç dikip yeşertelim dağları
Refah yaşatalım yeni çağları
Zaman geldi belleyelim bağları
Toprağında bostanından ne haber

Köylü çiftçi yapar bütün bunları
Mevlam göstermesin kara günleri
Koyun kuzu sarmış bizim elleri
Yaylasında sürüsünden ne haber

Burcu burcu kokar dağların başı
Rabbim akıl vermiş hem gözle kaşı
Bu ayda yaparlar fidana aşı
Ela gözlü *Sümbül*'ümden ne haber

HÜSEYİN SÜRMELİ (Fakir)

Muş'un Varto ilçesinde 1918 yılında doğmuştur. İlkokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Emekli olan âşığın ustaları, Ali Sürmeli ve Süleyman Ulusoy'dur.

Okumayan kaldı hakir
Gözler oku gönül oku
Okumazsan kaldın fakir
Gözler oku gönül oku

Ne güzel imiş okumak
Evvel dosttan haber almak
Sabit olup doğru kalmak
Gözler oku gönül oku

Muhammed'e oldu hitap
Kur'an indi O'na kitap
Bulan buldu ondan sevap
Gözler oku gönül oku

Okur okur güzel olan
İlmi Hakk'tan haber alan
Hakk'ı söyler bilmez yalan
Gözler oku gönül oku

Hüseyn okumaktır delil
Okumazsan kaldın zelil
İhsan eder yüce Celil
Gözler oku gönül oku

* * *

Vatanım milletimdir benim bağrım
Avazımla yükseldi yurdum Anadolu
Toprağa helal olsun benim kanım
Kanımla yoğruldu yurdum Anadolu

Havada denizde dağda şehidim
Türlü renk açmış ovada şehidim
Çanakkale Dumlupınar'da şehidim
Gerçekler mekânı yurdum Anadolu

Tabiatın güzelliği arşla semayı
Baktım toprağa kokladım havayı
Kabul etmez asla sahte softayı
İlmin deryası yurdum Anadolu

Türklük yücedir ezelden ezeli
Yiğitleri cihanda olmuştur belli
Güzellikte bulunmaz asla emsali
Dört mevsim içinde yurdum Anadolu

Fakir Hüseyn kuldur dost kapusunda
Nazar değdi gerçekler tapusunda
Pirim Hacı Bektaş çeşme başında
Aşıklar çeşmesi yurdum Anadolu

MEVLÜT ŞAFAK (İhsanî)

Erzurum'un Şenkaya ilçesi Bardız bucağı Çermik köyünde 1928 yılında doğdu. Yedi yaşında bir oyun sırasında gözlerini kaybetmiştir. Evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini devam ettirerek sağlayan Şafak kendi deyişlerini söylemektedir. Makam ve hikâye bilgisi olan âşık, Bedri Sinan, Mahperi, Sail Bey, Cefakar, Nizam Bey, Mahide, Zafer Bey Mahifiruz ve Küçük Ali Züleyha isimli hikâyeleri de tasnif etmiştir. Ustaları Alişan ve Nihanî olan Şafak'ın çırakları Mehmet Hünkarî, Nuri Çırağı, İhsan Yavuzer, Rahim Baykancı, Kenan Sağır ve Mustafa Aydın'dır. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmaktadır. «Çağlayan Dere» adlı bir kitabı da vardır.

Göz yaşımla mektup yazdım rüzgara
Yeller sana ne söyledi bilemem
Seni hatırlarım günde yüz kere
Eller sana ne söyledi bilemem

Lalelerin rengi ayvalaştı mı
Muhannet dikene gül dolaştı mı
Bülbül menekşeye fısıldaştı mı
Güller sana ne söyledi bilemem

Hayat geçidine taşlar dökülmüş
Gönül pınarına yaşlar dükülmüş
Ah çeke ah çeke saçlar dökülmüş
Yıllar sana ne söyledi bilemem

Her gelen dünyada bir dava yapmış
Ne yapsa insana masiva yapmış
İnsanlar han saray kuş yuva yapmış
Dallar sana ne söyledi bilemem

Mevlüt İhsani de yandıkça yandı
Hayatından bıktı candan usandı
Gönül yaylasını gezdi dolandı
Çöller sana ne söyledi bilemem

* * *

Bin üç yüz kırk dörtde geldim anadan
Yazdırdılar tarih ile yılımı
Dokuz ay bir sene geçti aradan
Mevlam yürü dedi açtı dilimi

Çiçek gibi yavaş yavaş büyüdüm
Adım adım korka korka yürüdüm
Anam babam nazarında bir idim
Beslerdiler çabuk açsın gülümü

Üç yaşında bilmez hata işledim
Beş yaşında ahbabımı taşladım
Yedisinde okumaya başladım
Bilmez idim kaderimin dalını

İki yıl okulda verdim başarı
Asla arkadaştan kalmazdım geri
Okul oldu petek ben oldum arı
Çalışırdım çabuk yapam balımı

Hâlâ seçmemiştim sağ ile solu
Elime verdiler bomba kapsulü
Aniden patladı bilmedim dolu
Yaktı gözlerimi kesti elimi

Anam kayalara çaldı özünü
Fakir idik tutan yoktu sözünü
Ay geçmeden ak bürüdü gözümü
On yaşımda zimdan etti yolumu

Onüç ondördüne girince yaşım
Nice kazalara çok deydi başım
Gelmezdi yanıma yeren yoldaşım
Ahbaplarım sormaz oldu hâlimi
Onyedi de yavaş yavaş saz çaldım
Gahi devam ettim gahi az çaldım
Yirmisinde bir ustadan ders aldım
Derdim ile ayar ettim telimi
Mevlüt İhsanî'yim geçti çağlarım
Fidan idim bar vermedi bağlama
Yapraksızdır kuş beslemez dallarım
Felek eğdi doğrultamam belimi

ŞEMSİNUR ŞAHAN (Şahanî)

Artvin'in Şavşat ilçesi Yoncalı köyünde 1942 yılında doğdu. Okur-yazar olup saz çalmaktadır. Ustası Mehmet Avcı'dır. Şiirleri çeşitli gazetelerde yayımlanmıştır.

Deli gönlüm viran olmuş
Hal bir yanda yel bir yanda
Açmadan sararıp solmuş
Gül bir yanda dal bir yanda
Kasırga vurmuş devrilmiş
Ateşe düşmüş kavrulmuş
Tozu havaya savrulmuş
Kül bir yanda kul bir yanda
Şahane der sayamadım
Bu ne haldir diyemedim
Telli duvak giyemedim
Tül bir yanda pul bir yanda

* * *

Bir kalem bir defter alır eline
Oturup derdini yazar âşıklar
Gurbet kemerini takar beline
Çıkar diyar diyar gezer âşıklar
Yar elinden dolu bade içerler
İçerler de serlerinden geçerler
Bazan kanatlanıp gökte uçarlar
Deli poyraz gibi tozar âşıklar
Şahane der dumanlıdır başları
Her zaman acıdır tatlı aşları
Bazan pınar olur akar yaşları
Gönül deryasında yüzer âşıklar

HİLMİ ŞAHBALLI (Şahballı)

Kahramanmaraş'ın Türkoğlu ilçesine bağlı Sanlar köyünde 1953 yılında doğdu. Lise mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Saz çalmasını bilen âşığın ustası Hayati Vasvi çırağı ise Uğur Geylanî'dir.

İnsanoğlu altı dünya görecek
Mapushane ayrı dünyaya benzer
İlkin ruh âlemi akla gelecek
Mapushane ayrı dünyaya benzer

İkinci dünyadır gördüğün rüya
Üçüncü anadır bak dokuz aya
Dördüncüsü yaşadığın bu dünya
Mapushane ayrı dünyaya benzer

Beşincide insan kabre girecek
Kıyamete kadar hesap verecek
Altıncıda Hak mahşeri kuracak
Mapushane ayrı dünyaya benzer

* * *

Ben Adem'im ben Havva'yım
Yaradan'a hamd ü sena
Dünya yapar devirdayım
Yaradan'a hamd ü sena hü hü

Ben insan-ı ezeliyim
Canlıların gözeliyim
Kâh deliyim kâh veliyim
Yaradan'a hamd ü sena hü hü

Bütün peygamberler benim
Evliyalar pirler benim
Horasanlı erler benim
Yaradan'a hamd ü sena hü hü

Âşık beşe Muhlis oldum
Ben Mevlana Yunus oldum
Damlaydım okyanus oldum
Yaradan'a hamd ü sena hü hü

Ben doğuyum ben batıyım
Ben maziyim ben atiyim
Ben Muhammet ümmetiyim
Yaradan'a hamd ü sena hü hü

Şahballı'm dört dünya gördüm
Beşinciye köprü kurdum
Emanettir yerim yurdum
Yaradan'a hamd ü sena hü hü

DURAK ŞAHİN (Kul Durak))

Yozgat'ın Sorgun ilçesi Tulum köyünde 1955 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve bir çocuk babasıdır. Devlet memuru olarak geçimini sürdürmektedir. Saz çalabilen âşık genellikle kendi deyişlerini söylemektedir. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanan âşığın yayımlanmış plakları da vardır.

Daha güçlü ülke olmak istersek
Hep beraber tasarrufcu olalım
Baştan sona kemerleri sıkarak
Hep beraber tasarrufcu olalım

Tatlı bilinir mi acı tatmadan
Alın terimizi israf etmeden
Güzel nimetleri çöpe atmadan
Hep beraber tasarrufcu olalım

Yakışır yurduma fabrika kursak
Baraj yol yaptırıp işe hız versek
Yamalı giyinip moda az görsek
Hep beraber tasarrufcu olalım

Gerekirse yağsız olsun aşımız
Birlik beraberlik olsun işimiz
Uçak yapıp gökte gezsin başımız
Hep beraber tasarrufcu olalım

Bizim kazancımız ele gitmeden
Gereksiz harcanıp heder etmeden
Aşırı borçlanıp derde batmadan
Hep beraber tasarrufcu olalım

Kul Durak geçmişten hisse kapalım
Gösterişten biraz olsun sapalım
Bitsin savurganlık füze yapalım
Hep beraber tasarrufcu olalım

* * *

Diğen ağacına konsa da bülbül
Öter mi sevdiği gül olmasaydı
Canlılar üremez bolluk olmazdı
Tohumu çiçeği dal olmasaydı

Takdir olmasaydı insan ölmezdi
O zaman dünyanın tadı kalmazdı
Arının sinekten farkı kalmazdı
Tadına doyulmaz bal olmasaydı

Kimse hal bahsedip hatır sormazdı
Bakar geçerdi selam vermezdi
Hiç bir insan kafasını yormazdı
İnsandaki fikir dil olmasaydı

Durak Şahin coşup aşka gelmezdi
Kuru ağaç yaprak açıp gülmezdi
Onun saz olduğun kimse bilmezdi
Kulağa hoş gelen tel olmasaydı

İSMAİL ŞAHİN (Divane)

Çorum'un Alaca ilçesinin Karamahmut köyünde 1950 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan âşık, dört çocuk babasıdır. Geçimini memuriyetle sağlamaktadır. Saz çalmasını bilen âşık, mahlasını kendi almıştır.

Ozanlar diyarı Çorum'dur ilim
Hardan kurtulmadı ol gonca gülüm
Şu fani dünyada bir garip kulum
Yol ehli olmayan tanımaz beni

Alaca Karamahmut köyüm kütüğüm
Sorma kardeş ben dertlere batığım
Kuru ekmek soğan oldu katığım
Bu demi sürmeyen tanımaz beni

Anadolu benim anam atamdır
Çiğnediğin toprak benim atamdır
O benim ki her zulüme çatandır
Kula kulluk yapan tanımaz beni

Dört kardeşim iki bacım varıdı
Hepsi de şu gönlümde yarıdı
Gün görmedi ömrüm geçti eridi
İnsanı bölenler tanımaz beni

Yara açtım tabanımda kızıl kan
Sevdim incitmedim hiç bir canlı can
Taşımam kimseye kibirle kin
Cahildir o körler tanımaz beni

Gaffar dede derler dedemden kaldı
Zulüm beni gaflet çölüne saldı
Birgün diyorlar ki *Divane*'m öldü
Sağ iken ölmeyen tanımaz beni

TEMEL ŞAHİN (Turabî)

Erzurum'un Oltu ilçesi Ünlükaya köyünde 1966 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve bir çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Saz çalan Şahin ustamalı deyişleri ve kendi deyişlerini okumaktadır. Makam bilgisi vardır ve hikâye anlatmasını bilmektedir. Ustası Nusret Yazıcı olan âşık, Recai Taşçı'yı yetiştirmiştir. Katıldığı şenliklerde ödüller almıştır.

Ne olursun beni dinle bir eylen hele gönül
Ta ezelden bu dünyanın kanunu böyle gönül
Geldi zalim kara haber soldurdu gülşenimi
Sanki yıllardan sararmış döndüm gazele gönül

Mecnun Leyla Arzu Kamber yandı Kerem Hanaslı
Ferhat yardı kayaları yâr diye sesli sesli
Ben cananıma âşığım sanmayım kalbi paslı
Dört bir yanım keder dolu her günüm çile gönül

Ne anladın bu dünyanın baharından yazından
Kurtuluş yok edasından cilvesinden nazından
Mecnun oldum çöle düştüm bir güzelin yüzünden
Gece gündüz süründürdü vermedi mola gönül

Âşık edip bir saz ile nice dağlar aşırdın
Gah sefaya kavuşturdun gahı dara düşürdün
Ne yapsın *Temel Turabi* sen aklını şaşırdın
Saldın bu garip başımı bin türlü hala gönül

* * *

Akıla zarardır kötü düşünce
Hayırsız söyletir dili de yakar
İnsan arzu tuzağına düşünce
Ayağı da yakar eli de yakar

Yüzünden tanınır hatalı olan
Ortaya tez çıkar inkârla yalan
Allah'ı unutur gururla kalan
Tuttuğu ağacı dalı da yakar

Azizdir kendini taşıyan insan
Yılanı eğitir hoş olan lisan
Haksızın yanında sesini kesen
Kendini de yakar eli de yakar

Gönül esir kalsa saraya taca
Hayat çile olur gündüzü gece
Âşık nazlı yârdan ayrı kalınca
Sazı da inletir teli de yakar

YAŞAR ŞAHİN (Şahtunî)

Çorum'un Bayat ilçesi Sarayköy'de 1954 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Saz çalabilen Şahin kendi deyişlerini söylemektedir. Yayımlanmış iki plağı vardır.

Bir haber almadım geçti zor günler
Sevdiğimden mektup var mı postacı
Yaralı gönlümü ne bilsin eller
Sevdiğimden mektup var mı postacı

Şu fani dünyadan murat almadım
Ah çektim ömrümce bir gün gülmedim
Gezdim şu âlemi eşim bulmadım
Sevdiğimden mektup var mı postacı

Bilemedim şu feleğin kastını
O dost yükseklere sermiş postunu
Yaşar Şahtunî de arar dostunu
Sevdiğimden mektup var mı postacı

* * *

Selvi gibi boyun tatlıdır dilen
Şu garip halimi görsene nazlım
Dalgın bakışların yumuşak elin
On parmağın kına sürsene nazlım

Bunca gündür hasretine yanarım
Gece rüyamda gündüz anarım
Bu gönlümün gülü seni sanarım
Açan güllerimi dersene nazlım

Şahtunî'yim kara günler bitmiyor
Güller perişandır bülbül ötmüyor
Gelmek istiyorum dizim tutmuyor
Uzaktan bir selam versene nazlım

AHMET ŞAHİNOĞLU (Yanık Ahmet Şahinoğlu)

Kırşehir'in Mucur ilçesine bağlı Dalakçı köyünde 1959 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Memuriyetle geçimini sağlamaktadır. Mahlasını askerde almıştır. Saz çalan âşığın şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır.

Çiçek seni güzelliğinle severim
Dalında koparmaya kıyamam seni
Canana adınla hitap ederim
Öpüp koklamaya doyamam seni

Kalbim bahçendir filiz vermeye
Ürperirim yaprağına değmeye
Cesaretim yoktur gülün dermeye
Buket etmeye ben kıyamam seni

Ahmet bülbülündür gülüm âşığın
Açılıp baharda yanar ışığın
Mehtap ile içime vurunca şavgın
Selıerde figana doyamam seni

* * *

Adam olmak istiyorsan
Dinle beni oku yavrum
Senin yavrunum diyorsan
Dinle beni oku yavrum

İlim irfan okuldadır
Uzak değil yakındadır
Bilen bunun farkındadır
Dinle beni oku yavrum

Arkadaşın kitap olsun
Düşmanların bitap olsun
Sözlerim nasihat olsun
Dinle beni oku yavrum

Tarih cebir kimya fizik
Sosyal kültür ahlak müzik
Bunlardadır gerçek tüzük
Dinle beni oku yavrum

Matematik fenbilgisi
Cehaletin tek silgisi
Okuluna olma asi
Dinle beni oku yavrum

Ahmet *Şahinoğlu'm* baban
Benim gibi olman çoban
Sözüm sana değil yaban
Dinle beni oku yavrum

DURAN ŞIHERERLİ (Şıhlıoğlu)

Adana'nın Ceyhan ilçesinin Şıhlı obasında 1933 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dokuz çocuk babasıdır. Şıhlı yörük aşiretinden olduğu için mahlasını Şıhlıoğlu olarak almıştır. Mustafa Düşmez'in çırağı olan âşık saz çalmaktadır ve Abbas Güneyli'nin ustasıdır. 1987 yılında bir kaset çıkaran âşığın şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır.

Her şeye kâdirsin ulu Yaradan
Bu âleme devran ettiren sensin
Yarasaya günü eyledin zindan
Baykuşu viranda öttüren sensin

Adem'i cennetten kovdun ağlattın
Havva'ya hasretle ciğer dağlattın
Denizi coşturup dağda çağlattın
Nuh Nebi'ye gemi çattıran sensin

Bu dünyaya nice kullar cem ettin
Kimi güldü kimisine gam ettin
Diri diri mahluğuna yem ettin
Yunus'u balığa yutturan sensin

Karışılmaz senin işine haşa
Hikmetlerin çoktur değildir boşa
Hasım olmuşlardı gardaş gardaşa
Yusuf'u kuyuya attıran sensin

Muhammed'i semalara çektirdin
Seyrettirdin âlemlere baktırdın
Şıhloğlu'nu aşkın ile yaktırdın
Dumanı ağzından tüttüren sensin

* * *

Hergün gelip bekliyorum burayı
Daha böyle kaç gün gider müdür bey
Yalvarırım verin benim parayı
Artıyor gün güne keder müdür bey

İsmimi okursan hemen burdayım
İşit figanımı ah u zârdayım
Vallahi billâhi inan dardayım
Söyle çaresizler nider müdür bey

Eğer sorarsanız durumum böyle
İnsaflı kişisin gel himmet eyle
Dedi arkadaşlar var hâlin söyle
Belki de paranı öder müdür bey

Kaldım ara yerde döndüm şaşkına
Bir yol göster bana Allah aşkına
Borcum vardır Bayramali Coşkun'a
Korkuyorum haciz eder müdür bey

Şıhloğlu'yum işe çözüm bulmadım
Durum böyle olacağın bilmedim
Banka yatırmadım gübre almadım
Ekilmedi kaldı bider müdür bey

SABRİ ŞİMŞEK (Şimşekoğlu)

Kars'ın Çıldır ilçesinin Doğruyol köyünde 1947 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Mahlasını soyisminden dolayı alan Şimşek saz çalmaktadır. Ustası Aydemir Çoban olan âşığın çırakları, Atalay Çiçek ve Mustafa Aslan'dır. «Şimşekoğlu» adında 1975 yılında bir plâk yapan Şimşekoğlu, kendi deyişlerini ve ustamalı değişleri okumaktadır. Çeşitli şenlik ve festivallerde ödül almıştır.

EYYÜP TADİL (Eyyubî)

Adana'nın Feke ilçesi Gürümze köyünde 1955 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalabilen Tadil kendi deyişleri yanında ustamalı da söylemektedir. Mahlası Feymanî tarafından verilen âşık halk hikâyeleri de bilmektedir. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanan âşık katıldığı yarışmalarda ödüller de almıştır.

Küçük yaşta geçim bindi boynuma
Verdiler sabanı elime benim
Babam iki evlendi ayrıldı çıktı
Çok engeller geldi yoluma benim

On iki yaşımda anamla kaldık
Büyük ağbeyimi okula saldık
Zorunan gücünen geçimi bulduk
Kuvvet ver Yaradan koluma benim

Çürüyecek ömrüm küçük yaşımda
Bir ev kuracağım yalnız başımda
Felek hile bulmuş benim işimde
Hiç acıyan yok ki halime benim

Nereyi ekem de nereyi biçem
Güzel vatanımdan ben nasıl geçem
Hey *Eyyubi* burdan nereye göçem
Komşular göz koymuş malıma benim

* * *

Ne güzeldir bizim köyün dağları
Yemyeşil her yanı halı gibidir
Semalara yükseliyor çamları
Cennet-i âlânın gülü gibidir

Kamalaklı katıranlı yamaçlar
Hep ağaç dikmektir bizim amaçlar
Kardan fırtınadan korur ağaçlar
Güney sanayinin şalı gibidir

Zalımların ormanlara kasti ne
Ağaç bu gün su doldurur destine
Yağmur bulutunu çeker üstüne
Susuz bir diyarın gölü gibidir

Ormana bakmaya hain üşenir
Sanırsın dağlara döşek döşenir
Ormansız yerlerde zorca yaşanır
Ağaç insanlığın dili gibidir

Sözden anlıyana minnet eylerim
Ağaç ile menzilimi boylarım
Eyyubi'yim ancak böyle söylerim
Ağaç dikmiyenler deli gibidir

NURİ ALİ TAŞ (Ali Taş)

Afyon'un Dinar ilçesinin Bademli köyünde 1943 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Ge çimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Adını mahlas olarak kullanan Taş, saz çalmaktadır. İbrahim Öz'ün yetiştirdiği âşık, Abdurrahman Türker'in ustasıdır. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanan âşığın, beş tane de kaseti vardır.

Sevgi bizde saygı bizde ar bizde
Sevdiğine sadık kalan yar bizde
Hakk'ın büyük hazinesi var bizde
Türkiyem Türkiyem güzel Türkiyem

Kıymetini bilmeyene ne diyem
Burcu burcu kokan bu toprak bizde
Toprağa secd etmiş gül yaprak bizde
Göklerde bağımsız al bayrak bizde

Kıymetini bilmeyene, ne diyem
İrfan kitabını yazan bizdedir
Beş vakit okunan ezan bizdedir
Gerçekleri gören ozan bizdedir

Türkiyem Türkiyem güzel Türkiyem
Kıymetini bilmeyene ne diyem
Önemli denizin dördü bizdedir
Doğan yiğitlerin merdi bizdedir

Savaşta kahraman ordu bizdedir
Türkiyem Türkiyem güzel Türkiyem
Ol desinler senin için he diyem
Ali Taş'ım hakikatçı hakçıyız

Ölene dek bu vatana bekçiyiz
Yolumuz bellidir Atatürkçüyüz
Türkiyem Türkiyem güzel Türkiyem
Bu sözlerim Türkiye'me hediyem

* * *

Buhranlı yıllarda kara günlerde
Milletin bağrından çıktı Atatürk
Türk ulusu bütünleşti önderde
Bütün engelleri yıktı Atatürk

Atama sökmedi düşmanın fendi
Ata'mın dehası hepsini yendi
O yüce komutan ve öğretmendi
Zafer sancağını çaktı Atatürk

Atam kimdir bak tarihe gör hele
Haddini bildirdi yedi düvele
O Kocatepe'de vurunca sille
Düşmanı denize döktü Atatürk

Atam bize sundu binlerce nimet
Bu bağımsız vatan bu cumhuriyet
Ondan örnek aldı yüzlerce devlet
Hürriyet meşalesini yaktı Atatürk

Kadına en büyük değeri verdi
Sanatı koruyup kol kanat gerdi
Köylüme her zaman efendim derdi
Bize bu nişanı taktı Atatürk

Aldı bizi uygarlığa yürüttü
İlim ile cehaleti kuruttu
Lâiklikle dinimizi koruttu
Dini sevdi Hakk'a taptı Atatürk

Yaptığı inkilâp saymakla bitmez
Harf kıyafet takvim aklımdan gitmez
Atamı tarife güç kuvvet yetmez
Gönülden gönüle aktı Atatürk

Ali Taş'ım sesim çıksın daha gür
Atam'ca coşkulu Atam'ca özgür
Dünyaya vurulan en büyük mühür
İnsan sevgisiyle baktı Atatürk

HALİL TAŞDEMİR (Halil)

Yozgat'ın Çayıralan ilçesinde doğdu. Evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalabilen âşık kendi deyişlerini söylemektedir.

Ey Koca Yozgat

Bir asırda kaldın idi arada
Ne tarihde idin ne de sırada
Kahramanlar geldi erdin murada
Gayri kederlenme gül koca Yozgat

Kahramanlar geldi erdi vatana
Hiç kusur sığar mı böyle bir cana
Hem Yozgat şeneldi hem de Adana
Eski defterini sil koca Yozgat

Atatürk'den aldın fermanı
Asla incitmedin gelin bir canı
Karşında yetiştirdin yeşil ormanı
Her tarafından gelir sel koca Yozgat

Şimdi söylendi Yozgat'ın namı
Kaldır başından kederi gamı
Hacı Bayram gibi Kurşunlu Camİ
Bu camide namazı kıl koca Yozgat

Çan saatte vakit vakit vuruyor
Vatandaşlar sıhhatını koruyor
Vilayet de bundan şeref buluyor
Bozulmaz ayarın bil koca Yozgat

Atatürk dağlardan aşırdı yolu
Vatanı çalışır Allah'ın kulu
Ne güzel de uymuş Yozgat'a vali
Valinin kıymetini bil koca Yozgat

Cenab-ı Allah her kula delil
Allah biziminen biz olmak melul
Soyadım Taşdemir ben şair *Halil*
Ara da şairi bul koca Yozgat

OSMAN TAŞKAYA (Feymanî)

Adana'nın Kadirli ilçesinin Azaplı köyünde 1942 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Saz çalabilen âşık kendi deyişleri yanında ustamalı da okumaktadır. Önceden «Çoban Osman» mahlasını kullanıyorken daha sonra rüyasında gördüğü bir pîrin Feymanî diye seslenmesi üzerine bu mahlası kullanmaya başlamıştır. Taşkaya'nın şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır. Plakları ve birçok kaseti ayrıca bir de kitabı vardır.

İlime isyankâr cahilin aklı
Kolay fethedilen cephe değilim
Viraneyim amma define saklı
Boş toprak yığını tepe değilim

Ey cahil mum gibi nâra yansan da
Fesat bilgilerle aydınlansan da
Mantar gibi yerden bitti sansan da
Şarap şişesine tapan değilim

Olgunluk aranmaz ham oğlu hamda
Sabahın hayali olmaz akşamda
Issız dağ başında mezar olsam da
İlimden irfandan sapan değilim

Çoğu levha gibi çakılırım ya
Âleme aynayım bakılırım ya
Manayım zihine takılırım ya
Sağır kulağına küpe değilim

Feymânî cahalet dermansız humma
Gerçekleri seyret gözünü yumma
Âşkınan oynarım zıplarım amma
Kamilin gönlünde şüphe değilim

* * *

Dünya seyran yeri ömür seyrancı
Kimi gördü kimi görmeden geçti
Gizli köprü kurmuş ulu mimarcı
Kimi durdu kimi durmadan geçti

Tahammül edilmez belâya kolay
Dert yüklü treni taşımaz bu ray
Ömür temelinin üstüne saray
Kimi ördü kimi örmeden geçti

Zatın sıfatını şahın ismini
Nebinin şeklini nurun cismini
Âdemin aslını ruhun resmini
Kimi sordu kimi sormadan geçti

Feymanî uğrama kem nazarına
Kul o ki baş eğe hak yazarına
Ecel köprüsünden can pazarına
Kimi vardı kimi varmadan geçti

SEFER TAŞKIRAN (Firganî)

Ağrı'nın Yalkıyazı köyünde 1942 yılında doğdu. Ilkokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Âşıklık geleneğini devam ettirerek geçimini sağlamaktadır. Mahlası ustası Reyhanî tarafından verilmiştir. Halk hikâyesi ve makam da bilen âşığın şiirleri çeşitli gazetelerde yayımlanmıştır.

Ne acıymış vatanından ayrılmak
Gurbet halimi soran olmuyor
Çok zormuş sadık ahbap dost bulmak
Gönlüme teselli veren olmuyor

Dünya benim olsa artık neylerim
Kerem gibi yana yana söylerim
Derdimi âleme destan eylerim
Benim bu sırrıma eren olmuyor

Hasretiz yârene kıymetli dosta
Yol beklerim haber getirmez posta
Sağ değil vücudum temelden hasta
Sağlanmaz yarayı saran olmuyor

Devriş oldum tekkelerden kovuldum
Yara aldım içerimden oyuldum
Firganî'yim yar diliyle dövüldüm
Hasretlik zincirin kıran olmuyor

* * *

Nisan ayı geldi çattı
Bahar geldi çiftçi gardaş
Yağmur yağdı kar da kalktı
Bahar geldi çiftçi gardaş

Sözüm atma yabana
Sürüleri kat çobana
Öküzleri koş sabana
Bahar geldi çiftçi gardaş

İşe gitme ağır ağır
Uykucu komşuna bağır
Seher vakti türkü çağır
Bahar geldi çiftçi gardaş

Der *Firganî* kalk ayağa
Emeyin geçsin toprağa
Dallar büründü yaprağa
Bahar geldi çiftçi gardaş

ŞERAFETTİN TAŞLIOVA (Şeref)

Kars'ın Çıldır ilçesi Pekşeren (Gülyüzü) köyünde 1938 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evlî ve yedi çocuk babasıdır. Ustaları Âşık Şenlik'in oğlu Kasım Gülüstan Çobanlar ve Mehmet Ülker (Hicranî)'dir. Âşık makamlarını ve halk hikâyeciliğini de bilen Şeref Taşlıova kendi deyişleri yanında ustamalı da söylemektedir. Çırakları Sadettin Ulus, Şah İsmail, Nuri Şahinoğlu'dur. Derece ve ödülleri bulunan âşığın şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır. «Gönül Bahçesi» adlı bir kitabı, çok sayıda plak ve kaseti vardır.

Arzu iplik sevgi nakış
Ördükçe güzel görünür
Gönül gözü ile bakış
Gördükçe güzel görünür

Zaman ince esen yeldir
Hayat ağaç günler daldır
Mutluluk uzunca yoldur
Vardıkça güzel görünür

Tatlı söz dil arasında
Diken var gül arasında
Hatıra yıl arasında
Durdukça güzel görünür

İnsanı yaşatan hava
Tatlı sözdür derde deva
Herkes hayalinde yuva
Kurdukça güzel görünür

Şeref der ki başka yandan
Kervanım ayrıldı handan
Seven sevdiğini candan
Sardıkça güzel görünür

* * *

Bu cihan mülkünü talan eylemiş
Bir ela gözlünün gül yanakları
Nice yolcuları yoldan eylemiş
Hastaya şifadır al yanakları

Kaşları yay gibi kirpiği oktur
Züleyha'da bile o gözler yoktur
Ben üç gördüm amma dörtten de çoktur
Sarmış her taraftan hal yanakları

Saçları omuza eylemiş akın
Kıvrılmış perçemi yüzüne yakın
Sana yakışmıyor ağlama sakın
Üzer gözden akan sel yanakları

Dudaklar bir pembe tülden incedir
Dili petekteki baldan incedir
Buhak katmerlenmiş gülden incedir
Korkarım incitir yel yanakları

Şeref seni destan etti sözüne
Türkü oldun elindeki sazına
Yel vurdukça saç dağılır yüzüne
Gezdikçe titretir tel yanakları

İSRAFİL TAŞTAN (İsrafil)

Erzurum'un Tortum ilçesinin Esendurak köyünde 1956 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Saz çalan Taştan, kendi deyişleri yanında ustamalı deyişleri de okumaktadır. Ustası Nusret Yazıcı olan âşığın çırağı yoktur. Hayranî ile yaptığı atışmayı 1980 yılında İstanbul'da üç kaset halinde yayımlamıştır.

Daima canana karşı can veren bir deliyim
Canana karşı başeğen aşkımın bedeliyim
Can veren aşkımın asla kimse bilmez sırrını
Bir deliyim bedeliyim bilmez sırrın ehliyim

Aşka düşdün mü bulursan can içinde canani
Bulursan Mevlayı tabi fethedersin cınani
Can içinde fethedersin eyer emel imani
Canani cinani eyer emel iman seliyim

Ey *İsrafil* düşünmeden gel verme kararı
Düşünmeden kimse bilmez kârını zararını
Gel verme kararını kafil zikret didarin
Kararını zararını didarın bir kuluya

* * *

Taptık bağcıvanın Emre bağında
Açmış binbir çeşit gül Yunus Emre
Tasavvuf ilminin ağacı olmuş
Uzanmış dört yana dal Yunus Emre

Kaç bin defa olmuş ölmüş dirilmiş
Gah dünyada gah ahirette görülmüş
Darı olmuş yer yüzüne sarılmış
Böyle olmuş hal Yunus Emre

Fikri zındanlara göstermiş ziya
Demiş neye lazım namus ar haya
Vermiş her konuya rengarenk boya
Yeşil Yunus Emre al Yunus Emre

Metihene laik ben gibi gafil
Acizden acizdir sefilden sefil
Kölen olmaz bile *Âşık İsrafil*
Kabul et kapında kul Yunus Emre

MEHMET TAŞTEPE (Öksüz Mehmet)

Adana'nın Kadirli ilçesinin Sarıtanışmanlı köyünde 1922 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve yedi çocuk babasıdır. Çiftçilik ve inşaat işçiliği ile geçimini sağlamaktadır.

Vaktidir sevdiğim arz u hal eyle
Böyle bir fırsatı bulamayan yavru
Benim gibi âşıkları ağlatma
Dahi bayramlarda gülemen yavru

Döner çarkı felek bir karar kılmaz
Bir dahi bu güne ellerin ermez
Sonra pişman olun faide vermez
Her günü böylece göremen yavru

İstikbâl senindir verme her ele
Soldurun koklatma koncanı ele
Okşayıp kendini benzetme güle
Her bahar geldikçe açaman yavru

Kurma sen seni tutmaz bu varlık
Solar ömrün gönlün olur bir harlık
Her yüzüne gülen eylemez varlık
Cahilsin dostunu belemen yavru

Dinlersen sevgilim benden söylemek
Bundaki muradım sana kıymamak
Dünyada hep varlık gülüp oynamak
Sen de bu nasibin alaman yavru

Şimdi her gözde ay gibi bedrin
Sev seni seveni bilinsin kadrin
Münafık ıvgası doldurmuş sadrın
Kirletmiş kalbini silemen yavru

Mehmet ker tutarsan söylerim dahi
Tutmazsan akibet eylersin ahı
Ah edip ağlarsın kahi be kahi
Ben gibi andelip bulaman yavru

* * *

Ey Türk oğlu seni o kara günden
Aydınlığa çıkaranı unutma
Düşmanlar elinde pay olmuş iken
Şahin gibi uçuranı unutma

Elinden tutup kaldıran seni
Ölü damarlara işleten kanı
Bu vatan için bahşeden canı
Tarihlere şan vereni unutma

Öz yurduna göz dikenler artarken
Kahbe düşman kefenini yırtarken
Çok ocakta baykuşları öterken
Bülbül gibi dil vereni unutma

Zalim düşmanlara göğsünü geren
Memleket derdine merhemler süren
Müstevli güçlere cevabı veren
Milletine nam vereni unutma

Top tüfek yok iken meydana çıkan
Düşmanın gözüne toz toprak eken
Türklüğü yeniden nizama çeken
Öksüz Türk'e el vereni unutma

Harap yeli esmiş idi vatana
Lanet oku kem göz ile bakana
Dua eyle imdadına yetene
Yol gösterip yön vereni unutma

Yıkılmıştı Türk yurdunun temeli
Seni yok etmekti düşman emeli
Can kırtlakta iken uzatan eli
Tutup yerden kaldıranı unutma

Yurda oldu her taraftan tecavüz
Kalmadı köşede tek bir muhafız
O şaşkın yolda sana kılavuz
Yol gösterip yön olanı unutma

Irz namus kalmıştı ayak altında
Türkler hiç denmişti düşman katında
Öksüz Türk önünde zafer atında
Hainlere son vereni unutma

Mehmet bu hakkı herkes bilirse
Her Türk vicdanına mahkum olursa
Şöyle bir düşünüp ibret alırsa
Geçmiş günün acısını unutma

DURAN TEKDEMİR (Âşık Duran)

Çorum'un Sungurlu ilçesi Yekbas köyünde 1924 yılında doğdu. Okur-yazar olup evli ve bir çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Kendi deyişlerini söyleyen Tekdemir'in çırağı Durmuş Bozoğlan'dır. Şiirleri yerel bir gazetede yayımlanan âşık yurt içinde çeşitli festivallere katılmıştır.

Çorum Alaca gibi kavga yapmadım
Tuttum atasözü yanlış gitmedim
Vallah kardaşıma kurşun atmadım
Neden Sungurlu'ya gelmedin Paşam

Sungurlu'ya gelsen memnun olurdum
Kendim Türk oğluyum iyi bilirim
Kemal Atatürk'ten haber veririm
Neden Sungurlu'ya gelmedin Paşam

Araziyi oyuk oyuk oydular
Boruları hep tersine koydular
Silahsızca bu vatanı soydular
Neden Sungurlu'ya gelmedin Paşam

Çok mektup gönderdim cevap çıkmıyor
Fakirin yüzüne kimse bakmıyor
Yedi senedir hiç suyumuz akmıyor
Neden Sungurlu'ya gelmedin Paşam

Kazamız Sungurlu Çorum'a bağlı
Kaybettim Atam'ı yüreğim dağlı
Babam gazi ama Süleyman oğlu
Neden Sungurlu'ya gelmedin Paşam

Besteyi yazan hem *Âşık Duran*
Kemal Atatürk'ü düşünde gören
Yoksa benim gibi yok mu yol paran
Neden Sungurlu'ya gelmedin Paşam

ZAKİR TEKGÜL (Zakiri)

Erzurum'un Tortum ilçesi Bağbaşı bucağında 1960 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evlidir. Geçimini âşıklık geleneğini devam ettirerek ve işçilik yaparak sağlamaktadır. «Zakirî» mahlası ustası Ruhanî tarafından verilmiştir. Âşık makamları ve halk hikâyesi konularında bilgilidir. Saz çalabilen âşık kendi deyişleri yanında ustamalı da söylemektedir.

Ağlayarak doğdum rahm-i anadan
Koskoca dünyayı görünce güldüm
Göz açtım ki güneş doğmuş semadan
Sönmez meşaleyi görünce güldüm

Aklım başda değil çılgınım henüz
Aktı gözyaşlarım oldu bir deniz
Yüce dağ başında kaldım yalnız
Bir saç-ı leylayı görünce güldüm

Âşık kızgın çölde suya bunalmış
Suyu bulamamış rengi de solmuş
Elliği bozulmuş virane kalmış
Virane yaylayı görünce güldüm

Mazluma zulmetmek günahtır günah
Bir saatta çekiyorum yüzbin ah
Ben benim bahtıma diyordum siyah
Kırmızı laleyi görünce güldüm

Ruhanî'yim derdim yüceden yüce
Yara göz yaşımla yazdım dilekçe
Karanlığa seslenirdim her gece
Ondört günlük ayı görünce güldüm

* * *

Çark ettim dünyayı gezdim dolaştım
İnsanların mahsunu var şadı var
Ben de bu feleğin işine şaştım
Pastırmayı beyenmeyen kedi var

Ekmek lokma lokma yol adım adım
Tükendikçe artar ahım feryadım
Bu dünyada murat alan görmedim
Murat yok da dillerde bir adı var

Balta vurup ben ağaca kıyamam
Yemişlerin cinsi çoktur sayamam
Biri kötü birine ey diyemem
Her meyvenin ayrı ayrı tadı var

Ruhanî de doğru sözün tüccarı
Her dostum diyeni alma içeri
Sonunda bağrına saplar hançeri
Ahbabın da mahremi var yadı var

AHMET TEKİN (Ongunî)

Karaman'ın Taşkale kasabasında 1966 yılında doğdu. Yüksekokul mezunudur.

Sana derim sana ey koca dünya
İzimizde Yunus Emre var bizim
Esince havası doğa ürperir
Tozumuzda Yunus Emre var bizim

Koca ozan asırları doldurdu
Garip garip nice kullar güldürdü
Hoş sözüyle cehaleti öldürdü
Közümüzde Yunus Emre var bizim

Üzerine giydi derviş abası
Tekkesinde kurdu sanat obası
Sallanıyor bakın görün yabası
Yazımızda Yunus Emre var bizim

Dağda açan gonca gonca güllerde
Söyleniyor adı her an dillerde
Karaman'ın eteğinde bellerde
Kuzumuzda Yunus Emre var bizim

Camisiyle türbesiyle hanıyla
İnancıyla cömertliği şanıyla
Damarımda akan kızıl kanıyla
Özümüzde Yunus Emre bar bizim

Ongunî'yim ben aşkına yanarım
Yanarım da etrafında dönerim
Tellerine vura vura anarım
Sazımızda Yunus Emre var bizim

* * *

Ortaasya'da başlar âşıkla kopuz
Değer bilmezlerin gözünde topuz
Kama değil kazmalara biz sapız
Odun diye yakan eller kırılsın

Her haltı yer gelir sofuluk taslar
Nerede bir gerçek hepisin pisler
Aşkın deryasını bu tekne süsler
Tepip atan dize bin dert verilsin

Hançer değildir ki bir yanın kesse
Cellat değildir ki boynundan assa
Katil hiç değildir tetiğe bassa
Susturacak beden yere serilsin

Bak *Ongunî* bilir sazın değerin
Telin sesi ile derdim oğarın
Perdesinden ilim irfan sağarın
Sazı şeytan gören gözler körelsin

MEHMET EMİN TELLİ (Cihanî)

Van'ın Erciş ilçesinde 1927 yılında doğdu. Okur-yazar olup oniki yaşında babası Âşık Davut Telli'nin de etkisiyle saz çalıp şiir söylemeye başladı. Evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini memurluk yaparak sağlamaktadır. İlk mahlasını babasından «Tellioğlu» olarak alan âşık, yine babasının isteği ile «Cihanî» mahlasını kullanmaya başlamıştır. Âşığın çırakları; Ali Telli ve Ahmet Poyrazoğlu'dur. Ağrı ve Ankara'daki yarışmalarda aldığı derece ve ödülleri vardır.

Insanı insan eyleyen ağzında lisanıdır
Ömrümü heder eyledim uğradım isyana ben
Bu dünya bir hana benzer gelenler mehmanıdır
Sıdkım ile bağlanmışım ol gani süphana ben

Çaresizim Yarab senden derdime ola çare
Ben senin aciz kulunum koyma beni avare
Hamdülillah bağlanmışım ben o gani setdare
Bir canım var kurban edem ol güzel sultana ben

Cihanî yüz çevirmiştir senin yüce zatına
Muhtacım ben ya Muhammet senin şafaatına
Elim boş yüzüm karadır nasıl varam katına
Kabul etsen köle olam Ahmed-i Muhtar'a ben.

* * *

Vay muhannet hasretinle kavruldum
Benim gibi dertli kim var bak gönül
Rüzgar esti sağa sola savruldum
Benim gibi dertli kim var bak gönül

Herkes bir çiçeğe gönül andırır
Bir muhannet yar var beni yandırır
Bugün diyer yarin diye kandırır
Benim gibi dertli kim var bak gönül

Günler geçti aylar geçti yıl oldu
Hatrıma geldikçe gözlerim doldu
Verdiğin hatıra yadigar kaldı
Benim gibi dertli kim var bak gönül

Cihanî'yim ben canımdan bezerim
Kalem alır dertlerimi yazarım
Boynu büküp yollarını gözlerim
Benim gibi dertli kim var bak gönül

MUSTAFA TEMEL (Ruhanî)

Erzurum'un Tortum ilçesinin Aşağısivri köyünde 1931 yılında doğdu. Okula gitmemiş olup evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini âşıklıkla sağlayan Ruhanî, amcası Sümmanî'nin etkisiyle on yaşında şiir söylemeye başlamıştır. Ondokuz yaşında Narmanlı Muharrem Çavuş'tan (Âşık Ayazî) saz çalmayı öğrenmiştir. Mahlasını kendi seçen Temel'in çıkakları, Ertuğrul Ataç, Zakir Tekgül, Mehmet Devranî ve Şerifî'dir. İki kaset çalışması ve radyolarda yayımlanan eserleri vardır. Yarışmalarda birçok ödülleri vardır.

Havayi gönüllü sevdiğim dilber
Gaşların kurulu yay mıdır nedir
Huriden güzelsin periden kibar
Sende bu güzellik soy mudur nedir

Her gören âşığın alırsan canın
Bende candan geçtim oldum mestanın
N'olur bana söyle yurdun meskanın
Yayla mı şehir mi köy müdür nedir

Ak ellerin kınalanmış narınca
Güzellerden incinmezmiş karınca
Be hey zalım kızı beni görünce
Sende kaş eğdirmek huy mudur nedir

Gül sinen perdeli sır mı içinde
Göksün cennet bağı bar mı içinde
Ayva mı turunç mu nar mı içinde
Yoksa ki bir başka şey midir nedir

Anlamadın *Ruhanî*'nin sazından
Vefa yok sen gibi kâfir kızından
Sanki yeni doğmuş dağın ağzından
Yüzün ondört günlük ay mıdır nedir

* * *

Gönlümde keder var ruhumda darlık
Goca geniş dünya dar gelir bana
Çok ömür verseler hesapsız varlık
Arzumdan başkası hor gelir bana

Kader beni koydu demir kafese
Zindana mahkumum sese gel sese
Düşmanın vurduğu hançerden ise
Dostluğun sitemi sözü zor gelir bana

Gınamayın kederliyem dertliyem
Sabır köşesinden ehliyetliyem
Gönül hastasiyem hararetliyem
Umut yar bağından nâr gelir bana

Cahilin her sözü tasadır tasa
Âlime saygıdır bendeki yasa
Softa ile yobazın kârındansa
Kâmilin zararı kâr gelir bana

Ruhanî'yim gece gündüz çalıştım
Günden güne duygulandım geliştim
Bülbül gibi şakımaya alıştım
Başka türlü ötmek ar gelir bana

ABDÜLKADİR TEMİZYÜREK (Abdülkadir)

Kayseri'nin Bünyan ilçesinin Dağardı köyünde 1939 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. İnşaatçılıkla hayatını sürdürmektedir. Samsunlu bir saz ustasından ders almaya başladıktan sonra Davut Aydemir ve Halit Temizyürek'i yetiştiren âşığın bir plak çalışması vardır.

İnsanoğlu sen neslini bilmezsen
Adem ata ile Havva'yı düşün
Bunca nimetlere şükreylemezsen
Cennette yenilen buğdayı düşün

Bunca nimet hizmetine buyrulmuş
Senin mayan bir damladan yuğrulmuş
Tabiattan bir fabrikan kurulmuş
Göğsünden emdiğin anayı düşün

Köle iken sultanlığa atıldı
Hiç geçmeyen bir akçeye satıldı
Göz yaşı ile kervancıya katıldı
Yusuf'u çıkaran kovayı düşün

Abdülkadir hizmet eyle düşküne
Ömrünü harcama dostum boş yere
Sakın ha aldanma elin köşküne
Gönlünde kurulu sarayı düşün

* * *

Dostlar uğrarsanız bizim vatana
Sağlık haberini deyin anama
Kaç bayram geçti de gelmedi derse
Kaderine küsmüş deyin anama

Gurbette soldurdum konca gülümü
Mevlam buralarda verme ölümü
Sorarlarsa ahvalimi halimi
Saçları ağarmış deyin anama

Ağarmaz sanırdım siyah saçımı
Yazım mı karalı bilmem suçumu
Gurbette beklettin felek göçümü
Çilesi dolmamış deyin anama

Elimin kınası gurbette soldu
Ömrümün yarısı beyhude doldu
Baba diyenlerim bilmem ne oldu
Ne olur ağlatmasın deyin anama

Abdülkadir gurbet ilde yaşarım
Vefasız dünyada durmaz koşarım
Ömür biter bir menzile düşerim
Bakmasın yoluma deyin anama

AKİF TIMURHAN (Zevrakî)

Gümüşhane'nin Kelkit ilçesinin Gelinpetek köyünde doğdu. Okur-yazar olup evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini çobanlıkla temin eden Zevrakî mahlasını gördüğü bir rüyadan sonra almıştır.

GÜLPAŞA TOKDEMİR (Yangunî)

Artvin'in Şavşat ilçesinin Kocabey köyünde 1915 yılında doğdu. Okur-yazar olup evli ve sekiz çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Ustası İskender Usta ve Âşık Kasım'dır. Katıldığı şenlik ve festivallerde ödüller almıştır.

Geldik ayagiza biz vara vara
Dinlan meclisine giranlar bizi
Can ila bağlıyım hüsn ü didara
Yanlı anlamasın göranlar bizi

Neça yildır gezdım diyar be diyar
Kurbet ellar etti beni ihtiyar
Daha bilmam kaderimda neler var
Taktira bağladi eranlar bizi

Hükmü büyük kudretini fikreden
Tevekkülün verdiğina şükreden
İstarim ki her nefesta zikreden
Camilarda bulsun şoranlar bizi

Punlar *Yangunî*'nin öz kuzulari
Bir gün ayıracak felek bizlari
Hatıra okuyun bu yazıları
Görmak istadikca yaranlar bizi

* * *

Bu zamanın şairiyim nica hallar benda var
Yurt için ötan bülbülüme tatli dillar bende var
Katreden meydana yalan nevbahar seli gibi
Bulanmiş deryaya benzar bitmaz göllar benda var

Âşıkta aşkın halini bu sırra eran bilır
Fehrat gibi yar yolunda kayalar yaran bilır
Bu bir ucsuz bahcedır ki bu bağa giran bilır
Her mevsime göra açan gizli güllar benda var

Fikrun ilim kazanında kaynadır pişırırdım
Bazi bir galyana galıp korkarım taşırırım
Altı bin altiyuz altmiş çiçektan döşürürüm
Ehl-i kâmil doymaz bıkmaz bitmaz ballar benda var

Yangunî bir gizli sırdır sökülmaz bina gibi
Bazı nevbahar olurum bazi fırtına gibi
Bazi katırdan katreyım bazı da tüna gibi
Bazen burç bedeni yıkar coşkun sellar benda var

MÜNEVVER TOLAN (Âşık Aslı Bacı)

Afyon'da 1935 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olan âşığa mahlasını Tahir Kutsî Makal vermiştir. 1973 ve 1974 yıllarında iki plak çalışması yapmıştır. Katıldığı yarışmalarda dereceler ve ödüller almıştır.

Anamın varlığı beyan olunca
Adını andığım dilde sen varsın
Bülbüller türbende mekân kurunca
Yediveren gonca gülde sen varsın

Kâinat bir olsa zikirde dilsin
Kulların kararı ile adilsin
Tanrı'nın katından gelen ödülsün
Gönüllere akan selde sen varsın

Yen içinde kırık saklardın kolu
Dediler anada cennetin yolu
Gelinlikler giymiş kuğular dolu
Besteler yaptığım gölde sen varsın

Deryalara akan ırmağa seni
Salıverdim sonsuz bir çağa seni
Sarsamda lâyıksın bayrağa seni
Destanlar yazdığım elde sen varsın

Ozanlar âşıklar san'atseverler
Analar Günü'nde seni överler
Yılın anasıdır diye görenler
Fatuma'dan gelen yolda sen varsın

Her âşık benliğin anada bulsa
Senden ilham alıp seninle dolsa
Aslı Bacı birgün Kerem'in olsa
Sazımda duvakta telde sen varsın

* * *

Tabip benim derdim ağzımda değil
Ağrımaz dişimi yarma beyhude
Ellerin belki de gerçek panzehir
Olsa da kendini yorma beyhude

Dışımdan görünür içi yüzümün
Okunur alnımdan adı yazımın
Akordu bozulan gönül sazımın
Sakın tellerine vurma beyhude

Boynumda günahsız vebal yüklüdür
Gel gör ki içimde derdim köklüdür
Bilinmez çaresi nerde saklıdır
Girdabın içine girme beyhude

Kerem eyle *Aslı* deyver adımı
Hak için tatmış de aşkın tadını
Yapacaksan *Bacı* için yardımı
Ölmüş say da zaman verme beyhude

EŞREF TONBULOĞLU (Âşık Eşref)

Tokat'ın Almus ilçesine bağlı Dikili köyünde doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Saz çalmasını bilen Tanbuloğlu, İsmail Daimî tarafından yetiştirilmiştir. Kendi deyişlerini söylemektedir. «İnsanatım» ve Âşık Eşref' in Sazından Sözünden» adlı kitapları ile plakları vardır.

Bizim köyde toprak bacalı damlar
Yel eserse çamduları nic'olur
Yağmur kar yağarsa arıstak damlar
Yatak yorgan çul çuvalı loç olur

Sorarsan köyümün yeri neredir
İki dağın arasında deredir
Dışı çayır çimen içi yaredir
Gün aşmadan akşamınan gec'olur

Şu benim gönlümün sevda diyarı
Şimdiki Dikili eski Tiyeri
Fakirin emeği alnının teri
Ağaların harmanında çec olur

Kiminin ineği ahırı yoktur
Kiminin sitemi kahırı oktur
Öksüzü yetimi fakiri çoktur
Kimisi de Arabistan'a hac'olur

Dikersen yetişir elma şeftali
Eğer erişmeye bıraksa sali
Yeni birşey desen derler bu deli
Cahilinen yaşaması güc olur

Eşref gurbet ele gidenler kalır
Vadeli vadesiz gurbette ölür
Kimi gurbet olur kimisi gelir
Ölüp gitsem yüreğimde ac'olur

* * *

Tepelerin dumanlanmış sislenmiş
Benden mi saklarsın başını dağlar
Çise inmiş çimenlerin ıslanmış
Öpsem toprağını taşını dağlar

Güzeller yaylana çıkar yaslanır
Sütün içen kaymağından beslenir
Gügüklerin dertli dertli seslenir
Oturup dinlesem kuşunu dağlar

Kale gibi görünüyor kaşların
Can alıcı aç kurtların kuşların
Çarığımı yedi çakıl taşların
Ayağımın altı aşını dağlar

Sana nice baltacılar uğradı
Ağaçların odun etti doğradı
Kayaların bize tarih öğretti
Sorsam söylemezsin yaşını dağlar

Eşref benim âşıklardan farkım yok
Senden güzel bağım bahçem parkım yok
Giyecek sırtıma abam kürküm yok
Getirme bu sene kışını dağlar

NEVZAT TOPAL (Cansever)

Malatya'nın Arguvan ilçesinde 1938'de doğdu. Lise mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. Memurlukla geçimini sağlamaktadır. Şiir söylemeye oniki yaşında başladı. «Cansever» mahlasını kendi seçen Cansever'in çırağı Cafer Topal' dır. Mahallî gazetelerde şiirleri yayımlanmaktadır.

Lutfeyle cananım dinle derdimi
Ayrılığın ahvalinden haber ver
Bülbül gibi figan edip yurdumu
Arıyorum dost bağından haber ver

Gönlüm hasret ile gam ile hergün
Doldukça doluyor acaba birgün
Vuslatı nasip mi o gonca gülün
Dallarından yaprağından haber ver

Cansever'im dost bağında bir güle
Âşığım dünyayı verseler bile
Değişmem ne kalır bana nafile
Eşten dosttan ahbabımdan haber ver

* * *

Ne zamandır sen buradan akarsın
Saydın mı kaç oldu yılların pınar
Nerden gelip yeryüzüne çıkarsın
Uzak mı yakın mı yolların pınar

Yolların yokuş mu yoruldun mu hiç
Taşlara çarpıp da kırıldın mı hiç
Baharda bulanıp duruldun mu hiç
Nicedir ahvalin halların pınar

Şu allar giyinmiş taze gelin mi
Üstündeki aklar yoksa tülün mü
Bu yemyeşil yamaç hepsi senin mi
Kokar burcu burcu güllerin pınar

Bu kürün kaç kere dolup da taştı
Kaç sürmeli ceylan suyundan içti
Kaç sevdalı başucunda sevişti
Sır mıdır söylemez dillerin pınar

Her zaman gelip de öpsem taşını
Cansever'im diye döksem yaşımı
Söndürür mü acap aşk ataşını
Soğuk suyun serin yellerin pınar

SABRİ TOPÇU (Fezaî)

Kayseri'nin Develi ilçesinin Derebaşı köyünde 1932 yılında doğdu. Okur-yazar olup evli ve altı çocuk babasıdır. İnşaat işçiliği yaparak geçimini sağlamaktadır. Mahlasını kendi alan Fezaî'nin çırağı Binali Yelken'dir.

Ayrılsam hasret çekerim
Burnuma toprak kokuyor
Nadasa vermem ekerim
Anam der toprak bakiyor

Tüm canlıya nimet veren
İnsanoğlu sana eren
Erezyon düşmanı gören
Babam der toprak akiyor

Nebata verirsin canı
Varlığa boğarsın hanı
Deprem edersin insanı
Ölüm der toprak yakiyor

Dört mevsim verim kaynıyor
Yirtmaca alet oynuyor
Obur devler doymuyor
Hain dur toprak batiyor

Fezaî benim baharım
Yaratan gücüm kararım
Seni kaybetmek zararım
Damarım toprak atiyor

* * *

Gezdim gördüm köyü kenti
Millî kültür töremizdir
Geçmiş uygar aslı kendi
Arkoloji yöremizdir

Milletimiz konuk sever
Çalışkandır işi ever
Mani söyler türkü över
Folklorumuz horamızdır

Gözü boldur açık eli
Hoş sohbetli tatlı dili
Yardım sever bağlı beli
Tarih boyu yöremizdir

Üretkendir saftır özü
İşlenmemiş altın yüzü
Tok konuşur doğru sözü
Fatma zeyno zöhremizdir

Fezaî çağdaş getirdim
Çim üstü bağdaş oturdum
Daha da kardeş bitirdim
Ova bizim haramızdır

YAŞAR TURHAN (Karasu)

Erzurum'un Aşkale ilçesinin Koşapınar köyünde 1967 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve üç çocuk baba-

sıdır. Serbest meslekle geçimini sağlamaktadır. Saz çalan Turhan kendi deyişleri yanısıra ustamalı deyişler de okumaktadır. Makam ve hikâye bilgisi vardır.

Ne sarayan güven ne çöşken güven
Dünya genç ömrünü söker de gider
Bazı tatlı bazı acı olaylar
Kardaş göz yaşını döker de gider

Ne evlatta vefa var ne malda vefa
Çilekeş hayatta çektiğim cefa
Her günüm bin acı sürmedim sefa
Söyleyen yaramı açar da gider

Yaşar Karasu'yum bu benim halim
Bir yandan yoksulluk bir yandan ölüm
Eğer konuşursam lal olsun dilim
Garip göz yaşıyla çeker de gider

* * *

Bir zaman dumanlı karlı başınız
Şimdi çiçekleriz açtı mı dağlar
Her türlü renk almış cennet misali
Bülbüller bağızdan uçtu mu dağlar

Güzeller kervanı hep sizden geçer
Garipler sırrını hep size açar
Çoban kaval çalar diz üstü çöker
Yar size bir çiçek dikti mi dağlar

Ne güzel yeşillik yaylalarınız
Misk ü anber kokar havalarınız
Tabiyat süslemiş ovalarınız
Nazlı yar sizden su içti mi dağlar

Yaşar Karasu'yum koyun güderdim
Dağlar sizin ile selam ederdim
Başıma taş koyup sizde yatardım
Şimdi yar kervanı göçtü mü dağlar

NURETTİN TURHAN (Kul Nuri)

Gümüşhane'nin Kelkit ilçesine bağlı Yenice köyünde 1954 yılında doğdu. Lise mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini işçilikle sağlamaktadır. Saz çalmayı kendi kendine öğrenmiş, 1983 ve 1986 yıllarında iki kaset çalışması yapmıştır. Yurt içinde şenliklere, festivallere katılmış ve çeşitli dereceler almıştır. Mahlasını kendi seçmiştir.

On sekizbin alemi de var eylemiş Kur'an'da
Bu sese tâbî olmayan gark olacak niranda
Otuz ikiyi bağlamış nehy-i anil münkerde
Yaşına kuru diyenler suretinden bellidir

Ne çekersin bir bedenin zahmetini derdini
Bir meclise ver gönlünü al üstattan virdini
Düşüp kalkarsan mert ile namerde açma derdini
Sorma kişinin aslını sohbetinden bellidir

Kul Nuri'yim fani dünya tersi devran olacak
Kesretinden sıyrılanlar vahdeti mekan bulacak
Düşme nefsin gafletine ulu divan gelecek
Zahirden görünmez Hüda kudretinden bellidir

* * *

Turnam gider isen de ki canana
Hasretlik azdırdı yaramı benim
Hergün gönlüm bir efkâra bürünür
Al yeşil alemin kara mı benim

Âşık olan yalvarırmış pirine
Beni de yandırdı aşkın nârına
Kavuşmadan bu sevdanın sırrına
Söyle doldurmasın süremi benim

Senin ile sohbet kurarsa eğer
Beni hatırlayıp sorarsa eğer
Âşık Kul Nuri'yim verirse eğer
Tez getir turnam çaremi benim

ADEM TURSUN (Tursuni)

Gümüşhane'nin Kelkit ilçesinin Gerdekhisar köyünde 1953'de doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini inşaatçılıkla sağlayan Tursun mahlasını kendi seçmiştir. 1973'den sonra şiir söylemeye başladı. 1975'den sonra ise kendi çabasıyla saz çalmayı öğrendi. Ustası ve çırağı bulunmayan âşığın 1983 yılında çıkardığı bir kaseti vardır.

Gelin Türk milleti birlik olalım
İsrafı önleyip tasarruf için
Burda hepimize görev düşüyor
İsrafı önleyip tasarruf için

Zenginlik istiyorsan bilmelisin
Elinde olanı öz yemelisin
Üç kat değil daha az giymelisin
İsrafı önleyip tasarruf için

Herkes birbiriynen zıtta gitmese
Akşam aldığını sabah da yese
Zenginler fakire sadaka verse
İsrafı önleyip tasarruf için

Birlik beraberlik menzili aşar
Fedakâr milletim buna da koşar
Devletini seven elbette coşar
İsrafı önleyip tasarruf için

İsraf haramdır helâl tasarrufu
Kalkınmamız için isteriz bunu
Sokma midene zaruri hayini
İsrafı önleyip tasarruf için

Göz görüyor çöpe giden ekmeyi
Tabi ki bu israfın en iyisi
Bizim için manevi hayırlısı
İsrafı önleyip tasarruf için

Âşık Tursunî'yem istemem bunu
Yıllardır özledim tasarruf hani
Kalemim yazdıysa kalbim de aynı
İsrafı önleyip tasarruf için

* * *

Bütün insanlara sesleniyorum
Okuyun gardaşım kitap okuyun
Ana baba gelsin önce çocuklar
Okuyun gardaşım kitap okuyun

Bizim kitabımız okuyun diyor
Okuyan insanı üstün ediyor
Okuyanlar her an önde gidiyor
Okuyun gardaşım kitap okuyun

İlim Çin'de de olsa almalı
Cahilin peşine katip salmalı
Ayırmadan insan oku demeli
Okuyun gardaşım kitap okuyun

Okuyanı Allah mesut eylesin
Ana baba hele gençler hep gelsin
Okuyana herkes yardım eylesin
Okuyun gardaşım kitap okuyun

Gazete dergi yararlan bundan
Kültürün gelişir eğer okursan
Örnek olamassın sen okumadan
Okuyun gardaşım kitap okuyun

Gelecek günlerin olur aydınlık
Bir bakarsın yerin olmuş bakanlık
Okumazsak eğer vallah tıkandık
Okuyun gardaşım kitap okuyun

Âşık Tursunî'yem burda coşarım
Talebe yanına hemen koşarım
Burda cahil kalan hale şaşarım
Okuyun gardaşım kitap okuyun

ABDULLAH TUZCU (Gülhanî)

Akçadağ'ında 1951 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Devlet memuru olan ve saz çalmasını bilen âşık ustamalı deyişlerle kendi deyişlerini söylemektedir. Hazırladığı iki kasetinin yanında 1972-73 yıllarında oniki adet 45'lik plâk yayımlamıştır. Çeşitli festival ve şenliklerde ödüller almıştır.

Malatya'nın kayısıyla kavağı
Kızlarının ela göz yanağı
Kars ilinin öz kaymağı has yağı
Güzelinin baldan tatlı dili var

Erzurum'un dadaşı var barı var
Dağlarının bereketli karı var
Erzincan'ın mor sümbüllü bağları
Tunceli'nin şifa diye narı var

Bingöl'ün kaymağı hem zülal balı
Bursa şeftalisi o ipek şalı
Hakkari'nin geçit vermez dağları
Van ilinin koskoca bir gölü var

Giresun fındığı Rize'nin çayı
Koca laz uşağı bir aslan payı
Trabzon'da tatlı hamsi balığı
O illerin bir aydınlık çağı var

Sivas illerinin içten türküsü
Kızılırmak suyu gelin öyküsü
Amasya elması kızının süsü
Erkeğini canlandıran sesi var

Antep'in şahini Maraş gazisi
Saf saf olmuş kahramanlık dizisi
Elazığ'da çayda çıranın sesi
Muş ilinde tütünlerin hası var

Adana'da pamuk tatlı portakal
Mersin'de sebzeyi satmıyor bakkal
Kayseri sucuğu bak kangal kangal
Ankara'da bakanlıklar meclis var

Isparta'nın halıları gülleri
Burdur'un masmavi büyük gölleri
Deniz kokar Antalya'nın illeri
Bahçesinde mandalini muzu var

Denizli'nin horozları ötüşen
Şu Uşak'ın insanları şen mi şen
Manisa'nın çocukları çalışkan
Muğla'da Marmaris diye cennet var

Çanakkale şehidiyle nam almış
Niğde ismini bilmem nereden almış
Nevşehir'in üzümleri morarmış
Şarabında büyüyen tadı var

Konya'da Mevlana huşu içinde
Yozgat ayvası ile bolluk içinde
Tam iller *Gülhani* türkü biçimde
Hepsinde de yiğitliğin şanı var

* * *

Gönül tezgahında şiir dokudum
İplik iplik nakışında sen varsın
Aşk yolunun kanununu okudum
Madde madde yokuşunda sen varsın

Öz suyusun hayat denen şişenin
Nedenisin keder ile neşenin
Sevda cephesinde yenik düşenin
Donuk donuk bakışında sen varsın

Gidip de arama çok uzaklarda
Sen seni gel benim gönlümde ara
Ümit güneşinin mor bulutlara
Girip girip çıkışında sen varsın

Hep senin renginde görünür bahar
Yaprakta yeşilin gülde kokun var
Yama yama *Gülhanî*'de yaralar
Sıra sıra nakışında sen varsın

MUSTAFA UĞUR (Uğur)

Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinin Anbarcık köyünde 1945'de doğdu. İlkokul mezunu oan Uğur evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Şiir söylemeye çocukluğunda başlayan âşık saz çalmamaktadır. Mahlasını kendi seçmiş ve Şeref Koşar'ı yetiştirmiştir.

MÜRSEL UĞURSU (Mürsel Sînan)

Kars'ın Dikme köyünde 1956'da doğdu. Ortaokul mezunu olan Sinan evli ve iki çocuk babasıdır. Serbest meslekle uğraşmaktadır. Ustası Murat Çobanoğlu olan âşığın çırağı yoktur. Saz çalmaya ve şiir söylemeye çok küçük yaşlarda başlamıştır. 1973'de bir plak çalışması yapmıştır.

Bazen korkak olmak efendiliktir
Çekinirim senden ondan korkarım
Kardeş kardeşiyle kavga eylerse
Ara yerde akan kandan korkarım

Cahalet ardından yürümem hızla
Ozanlık eylerim bir kuru sazla
Hiç bir şey istemem haddinden fazla
Aşırı şöhretten şandan korkarım

İçimde kötülük varsa kovarım
Vatandaşa kötü demem överim
İnsan isem tüm insanı severim
Düşmanlık istemem kinden korkarım

Bazen yiğit olur merdane gönlüm
Kadehler dağıtır meyhane gönlüm
Bazen hata yapar divane gönlüm
Kendimden çekinir benden korkarım

Sînan'ım el hakkı yiyeceğim yok
Zalimlere boyun eğeceğim yok
Gerçek müslümana diyeceğim yok
Bazı sahte müslümandan korkarım

* * *

Bir nur doğdu Türkiyemden âleme
Bir mucize isabettir Atatürk
Anlatmakla Atam sığmaz kaleme
Kurtuluşa işarettir Atatürk

Kimse el süremez Türkiyemize
Yan bakan düşmanı döktük denize
Bağımsız bir vatan yarattın bize
Bir ebedi hürriyettir Atatürk

Cepheden cepheye Mustafa Kemal
Kurtuluş bu ya ölüm ya istiklal
Türk milleti göklerdedir istikbal
İlim ehli maharettir Atatürk

Halka kucak açıp bağrına sardın
Meseleyi gözle gönülle gördün
Yurdumda sulh cihanda sulh diyordun
Barış kalpli nezakettir Atatürk

Tarımsal gelişme Türk toprağında
Canımız fedadır Atam uğrunda
Ulu önder bir uygarlık çağında
Sevgi dolu hoş niyettir Atatürk

Yepyeni Türkiyem devrimlerinde
Gelişti memleket millet her yönde
Herkes eşit oldu kanun önünde
Özlem dolu adalettir Atatürk

Atam sayesinde yüzüm ak oldu
Yürekler çelikten gözler pek oldu
Türk milleti birbirine ek oldu
Kalbimizde cesarettir Atatürk

Mürsel Sinan derin bir nefes aldık
Huzuruna durup saygıyla andık
Anıtkabirine bir demet sunduk
Vatan bize emanettir Atatürk

TURAN ULUĞ

Kars'ın Arpaçay ilçesinde 1965 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve bir çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Saz çalan âşığın ustası Murat Çobanoğlu'dur.

MEHMET ULUSAL (Mehmet)

Trabzon'un Of ilçesinin Ballıca köyünde 1942 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olan Ulusal evli ve altı çocuk babasıdır. Mesleği öğretmenliktir. Saz çalmasını bilmeyen şairin şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır.

Kalbine dolarsa hasret ateşi
Benim çektiğimi sen de bilesin
Düşünce yâdına o mesud günler
Benim çektiğimi sen de bilesin

Ümitsiz yollardan dönersin birgün
Hicran ateşiyle yanarsın birgün
Yollara düşüp de ararsın birgün
Benim çektiğimi sen de bilesin

Senin de kaybolur baharın yazın
Virane bağlarda çalınmaz sazın
Gelince sonbahar solunca yüzün
Benim çektiğimi sen de bilesin

Her seher öter mi bahçende bülbül
Dikenli dallarda açmaz gonca gül
Açar mı kırlarda menekşe sümbül
Benim çektiğimi sen de bilesin

Mehmed'im derdime çare ararım
Her seher bülbüle seni sorarım
Sana kavuşmazsam ona yanarım
Benim çektiğimi sen de bilesin

NURİ UZUN (Mevlevî Nuri)

1928'de doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini serbest çalışarak sağlamaktadır. Saz çalmayı kendi öğrenmiş, Konya Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü tarafından kendisine Mevlevî mahlası verilmiştir. Muhammedi Fikri Medli Hoca âşığın hem Mevlevî fikirleriyle tanışmasını sağlamış, hem de ustası olmuştur. Oğlu Recep Uzun'u yetiştiren âşığın mahallî gazetelerde şiirleri yayımlanmıştır. Katıldığı yarışmalarda dereceler almıştır.

Allah bilir aşkın tadını
Dünyaya yaydın işte adını
Duyman sen de güzel feryadını
Dağları aç da gel coş da gel

İsmini dünyaya serdim
Nasılda bade imiş verdin
Muhammed elinden yedim
Seller gibi gel coş da gel

İsmimiz söylenir dillerde
Yaşları dökermiş gözlerde
Halimi bilmezler ellerde
Yeller gibi durma es de gel

Leylâ Mecnun gibi deli oldum
İşte kapına ben de köle oldum
İki yokmuş anca bir buldum
Kuşlar gibi durma uç da gel

Kokladın iğne dal güllerden
Unutman acizi siz dillerden
İzini alınca yüce pirlerden
Rahmet gibi dünyaya yağ da gel

Yeter ün saldın yalan dünyaya
Bana otur guzum dediler Konya'ya
İşimiz kaldı uludur Mevla'ya
Âşık Nuri gibi söyle çağla gel

* * *

Mevlana erenlerdir Konya'da
Mevlam erdir cümleyi murada
Âşıklar ererimiş sırada
Hak deyip yine döner Mevlana

Mevlana yapılmıştır hep nurdan
Âşıklar yetişmiştir hep ordan
Hak ayırmasın bizi o yoldan
Hu deyip durmaz döner Mevlana

Mevlana kara etmez yüzümü
Âşıksın deli bağla sözünü
Mevlana yaksın benim özümü
Allah aşkına döner Mevlana

Mevlana için ölü diriyim
Bazı çivt bazı ben de sürüyüm
Ararsanız âşık bir *Nuri*'yim
Pirlerin aşkına döner Mevlana

RECEP UZUN (Larendeli - Âşık Recep)

Karaman'ın Morcalı köyünde 1963 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup serbest meslekle uğraşmaktadır. Mahlasını Karaman'ın eski adı Larende'den ilhamla Larendeli olarak almıştır. Saz çalmasını bilen âşığın ustası Nuri Uzun (Mevlevî)' dir.

Bunca güzellere verdim gönlümü
Yaka yaka kül eyledin yar beni
Çaldırdım ansızın sana kalbimi
Görünce kınıyor el beni beni

Bunca güzellere canım vereyim
Sevgisiz dünyayı ben de neyleyim
Senin cemalini seyran eyleyim
Kimseler görmeden al beni beni

Bunca güzellere doymak olmuyor
Her zaman ağlar ki yüzüm gülmüyor
Şu garip hâlimden kimse bilmiyor
Seveceksen sev sen gel beni beni

Âşık Recep der ki dinle sözümü
Güzeller aşkıyla yaktım özümü
Bunca güzellere çalam sazımı
Teselli ediyor tel beni beni

* * *

Nice âlim gelmiş geçmiş buradan
Erenlerin diyarıdır Karaman
Ben Yunus'u başka yerde aramam
Yunuslar'ın diyarıdır Karaman

Hottoğlu Gufrani buradan geçmiş
Doğruluk yolunu bizlere açmış
Yunus'un badesini elinden içmiş
Kenziler'in memleketi Karaman

Sazlarını çalıyor hep elimiz
Yunus Emre için çarpar kalbimiz
Mevlana'ya uğrak verir yolumuz
Erenlerin tekkesidir Karaman

Yunus için çarpar bakın gönlümüz
İzinden gidiyor bizim yolumuz
Öz Türkçe'yi konuşuyor dilimiz
Mehmet Bey'in diyarıdır Karaman

Âşık Recep Yunus yolundan yürür
Öl desinler Yunus aşkına ölür
Sormaya gerek yok cihanda bilir
Evliyalar yatağıdır Karaman

MEHMET RIZA ÜNLÜ (Âşık Sefili Rıza)

Malatya'da 1934'de doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini âşıklıkla sağlamaktadır. Mahlasını kendi seçmiş olan âşık saz çalmamaktadır. Esas şairliği rüyasında Hz. Hüseyin'i görmesi ve elinden bade içmesiyle başlar. Ustası ve çırağı bulunmayan âşığın şiirleri bazı gazete ve dergilerde yayımlanmış, katıldığı yarışmalarda dereceler almıştır.

MUSA ÜNLÜ (Mehmetoğlu - Âşık Musa)

Kars yakınlarındaki Akbaba'da 1921'de dünyaya geldi. Ortaokul mezunu olup dokuz çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini sürdürerek sağlayan Musa Ünlü saz çalmayı kendi kendine öğrenmiştir. Makam bilen ve halk hikâyesı de anlatabilen Âşık Musa'nın ustası Âşık İbrahim, çırağı ise Sabri Şimşekoğlu'dur. Kars radyoevinde kayıtlı bantları vardır.

VAHİT ÜSTÜNDAĞ (Köroğlu)

Kars'ın Göle ilçesinin Dede Kılıcı köyünde 1958'de doğmuştur. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Saz çalmaya kendi çabasıyla başlayan ve makam bilen âşığın 1980 yılında çıkardığı bir plağı vardır. Çeşitli yarışmalarda ödüller almıştır.

İlim deryasından bana haber ver
Edep bizde erkan bizde yol bizde
Gizli gizli hallerimi sorursan
İrfan bizde güman bizde söz bizde

Ferhat Şirin için dağları yardı
Yıllar yılı birbirini aradı
Kerem'le Aslı'nın misali geldi
Ateş bizde duman bizde köz bizde

Erkânı kurmuşlar erenler yolu
Kimi yarı bulur kimisi dolu
Bahçemde yeşermiş selvinin dalı
Bahçe bizde bülbül bizde öz bizde

Vahit Köroğlu'yam gezip dururam
Aşkın deryasında yüzüp dururam
Ahil meclisinde kendim yoruram
Derya bizde umman bizde yüz bizde

* * *

Çıktım yücesine seyran eyledim
Al yeşil bürümüş düzü Göle'nin
Güzellik üstüne türkü söyledim
Mert ve çalışkandır özü Göle'nin

Göle'nin üs yanı yeşil ormandır
Havası tertemiz derde dermandır
Tarihe ün veren güzel fermandır
Halk için nurlanır yüzü Göle'nin

Yüksek dağlarında eksilmez karı
Boldur koyun kuzu peteyi balı
Çiçekler renk açmış al yeşil sarı
Cev hayırdır taşı tozu Göle'nin

Yaylasında koyun kuzular meler
Öğüt verir bize soylu anneler
Almış torunları sever nineler
Her zaman güleştir yüzü Göle'nin

Elli altı köyü vardır Göle'nin
Vahit der güzeldir vatanım benim
İyiliğini sever milletim senin
Barışa renk verir pozu Göle'nin

VELİ VAR (Âşık Veli)

Amasya'nın Uygur köyünde 1933'de doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Saz çalmaya ondört yaşında başlayan Âşık Veli'nin ustası Sadık Ayaz (Kör Âşık)'tır. Çırakları Âşık Sadık Er ve Ahmet Çelebi'dir. Mahallî gazetelerde şiirleri yayımlanmıştır.

Hiç bir şeye kıyaslanmaz
Çok sevinirim okuyana
Okuyanlar cahil kalmaz
Hep varlığım okuyana

Kitabımız rehber bize
Okumayan vurur dize
Selam sevgi hepimize
Tüm insanlar okuyana

İlim ara kitaplardan
Ses gelecek hitaplardan
Gider isen bu hatlardan
Varlık olur okuyana

Horasan'dan gelen pirler
Hep bu yoldan gitti erler
Çok Yunus'lar oku derler
Canım feda okuyana

Baş öğretmen benim Atam
Okuyana gönül katam
Okumazsam olur hatam
Yardımcı ol okuyana

Atatürk'ü sever isen
Büyük olmak ister isen
Her lisandan bilir isen
Ne mutlu ki okuyana

Ali Rıza babası var
Türk milletin atası var
Okumakta çok yarar var
Sevgi dolu okuyana

Âşık Veli gerçek sözüm
Okumaktır benim özüm
Tatlı dilim güler yüzüm
Hayranım ben okuyana

* * *

İnsan âdem olmak için
Okuyalım hep birlikte
Okumazsan olur suçun
Okuyalım hep birlikte

Yokluk halin bilür isen
Okuyup da yetişirsen
Zengin olmak ister isen
Okuyalım hep birlikte

Doğru yolu iyi seçin
Bu varlıktan iyi geçin
Doktur hekim olmak için
Okuyalım hep birlikte

Hiç durmayın gündüz gece
Okuyalım hece hece
Çoluk çocuk cüce cüce
Okuyalım hep birlikte

Böyle varlık ele geçmez
Atamızın gücü bitmez
Bu vatanda ocak sönmez
Okuyalım hep birlikte

İki binli bu yıllardan
Dersin aldım ben Atamdan
İlim irfan kitabımdan
Okuyalım hep birlikte

Âşık Veli saz ustadı
Okumakta buldum tadı
Olmak için müftü kadı
Okuyalım hep birlikte

AHMET VARAN (Varan)

Ordu'nun Fatsa ilçesinde 1938 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Mesleği laborantlıktır. Saz çalmasını bilmeyen Varan mahlas olarak soyadını kullanmaktadır. «Mehtap», «Şafak», «Sonumuz», «Çetikten Adam» ve «Beyaz Gülüm» adlı kitapları yayımlanmıştır.

Yanan bir yürekten kızaran gözden
Yaşlar akıp gitti şu yana doğru
Bir umut bekledi denen her sözden
Ve titreyip gitti şu yana doğru

Bir çiçek ki artık alı al değil
Bir petek ki artık balı bal değil
Öyle bir yaşam ki hâli hâl değil
Ve titreyip gitti şu yana doğru

Acılı başlangıç acılı bir tat
Acılı çizgiler acılı bir hat
Henüz başlamadan biten bir hayat
Ve titreyip gitti şu yana doğru

Bir ışıktı yandı ve hemen söndü
Bir gölgeydi geldi ve hemen döndü
Son umutla son bir daha göründü
Ve titreyip gitti şu yana doğru

Varan bilen var mı hayat falından
Kim dinledi kim anladı halından
Bir çiçek ki koptu uçtu dalından
Ve titreyip gitti şu yana doğru

* * *

Yaparsın sen neden nazı
Söyle niçin canım niçin
Kalp kırarsın bazı bazı
Söyle niçin canım niçin

Dedim sana gülün hası
Silinsin bu gönül pası
Sundun zehir dolu tası
Söyle niçin canım niçin

Her sözüme hayır dersin
Yansın dağ taş bayır dersin
Gönülleri ayır dersin
Söyle niçin canım niçin

Vuslatına sandım erdim
Ne istedin ise verdim
Sevdim yalnız seni sevdim
Söyle niçin canım niçin

Oyaladın hep avuttun
Gidip başka bir yön tuttun
Sözünü ne tez unuttun
Söyle niçin canım niçin

Varan'ım koş peşinden koş
Koşmaların sonu bomboş
Bir sözümü görmezsin hoş
Söyle niçin canım niçin

MUSTAFA VAREL (Manasız)

Karaman'da 1949 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Öğretmenlik yapmaktadır. Mahlasını kendisi alan âşık saz çalmaktadır. Genellikle kendi deyişlerini söylemekte, şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır.

Hasret beni acı acı yakarken
Yar bu baharda da gelemem demiş
Umut edip yollarıma bakarken
Yar bu baharda da gelemem demiş

Hasret çiçeğini koklaya dursun
Gene o yolları bekleye dursun
Sırrını kalbinde saklaya dursun
Bu gurbet işidir bilemem demiş

Gözleri o bomboş yollarda kalsın
Ah edip bir zaman öylece dalsın
Nemli gözlerini bir silen bulsun
Gayrı hiç bir zaman gelemem demiş

Bilmez ki yolları niye beklerim
Bilmez ki ben niye çabuk gel derim
Bu son selamımdır bu son haberim
Bundan sonra haber salamam demiş

Adı geçe geçe yol oldu dilim
Gönlümün gurbeti oldu sevgilim
El yurduna düştüm ve şimdi elim
Manasız kalbinde kalamam demiş

* * *

Kağnıların tekerinden hız alıp
Siperleri koşa koşa yürüdük
Hürriyetin hürlüğünden söz alıp
Şevkimizden şaşa şaşa yürüdük

Fırsat gitti vatan girdi işgale
Savunmaktı bize düşen meşgale
İstiklâlken ellerdeki meş'ale
Adım adım başa başa yürüdük

Kararlıydık esareti kırmaya
Türk yurdunu yeni baştan kurmaya
Vatan denen son sınıra varmaya
Toprakları eşe eşe yürüdük

Hep yürüdük sopa ile taş ile
Tanışmadık bir sıcacık aş ile
Türk denilen eğilmemiş baş ile
Köpürerek taşa taşa yürüdük

Bu vatanı kurtarmakken parola
Düşman ile gezemezdik kol kola
Tüm millete çıkarıldı pusula
Kim demiş ki boşa boşa yürüdük

Vatan için oynanırken son perde
Kar demedik kış demedik siperde
Yeni nesli seyrederken ilerde
Engelleri aşa aşa yürüdük

Bu toprağı bu toprakta özlerken
Tarih yazdık andımızı gizlerken
Ateş hattı çemberinde sızlarken
Hendeklere düşe düşe yürüdük

Ağıtlara al bağladık yılmadan
Erenlerle duvar olduk bilmeden
Ağustosta şafak vakti olmadan
Saatlerde beşe beşe yürüdük

MURTAZA YALÇIN (Yalçın - Garip Yalçın)

Sivas'ın Divriği ilçesi Mursal bucağında 1954 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Memurdur. Saz çalabilen Yalçın, Hasan Sönmez, Ali Kızıltuğ ve Feyzullah Çınar'ın çırağıdır. Şiirleri Ankara gazetelerinde yayımlanan Murtaza Yalçın'ın bir kitabı yedi tane de kaset çalışması vardır. Çeşitli festival ve yarışmalara katılmış, dereceler almıştır.

Ağlar şu gözlerim yollara bakar
Bana bir mektubun yok mu postacı
Belki nazlı yârden bir haber çıkar
Yavrularım aç mı tok mu postacı

Silada bıraktım yavruyu yâri
Aylardır çekerim ah ile zârı
Başını yiyeydi gurbetin kârı
Sanki burda para çok mu postacı

Boz bulanık akıyor mu dereler
Bu hasretlik yüreğimi yareler
Birgün olur nazlı yari severler
Bu ayrılık bana hak mı postacı

Yalçın yâre kavuşmaktır dileğim
Hasretlik elinden ezik yüreğim
Tek muradım gül yüzünü göreyim
Ayrılık acısı ok mu postacı

* * *

Bu dert beni eriterek bitirir
Bekletme yolları sevdiğim tez gel
Kar kış olup tipi alıp götürür
Bekletme yolları sevdiğim tez gel

Aramızda sıra dağlar engel var
Sensiz yaşanmıyor dünya bana dar
Açtığın yarayı gel de kendin sar
Bekletme yolları sevdiğim tez gel

Didemden yaş akar aklıma gelsen
Sarardı gül benzim hele bir bilsen
Yolculuk başladı helâllık alsam
Bekletme yolları sevdiğim tez gel

Dünya geniş sevenlere dar olmaz
Bana çektirdiğin yanına kalmaz
Garip Yalçın sensiz muradın almaz
Bekletme yolları sevdiğim tez gel

FAHRULLAH YALDIRAK (Âşık Ummanî)

Ordu'nun Ünye ilçesinde 1946 yılında doğdu. Lise mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini memurlukla sağlamaktadır. Denizle ilgili olduğu için Ummanî mahlasını almıştır. Saz çalmasını bilen Ummanî kendi şiirlerini okumaktadır. Şiirleri mahallî gazetelerde de yayımlanan âşığın «Sevgiye Doğru», «Kahramanlık Şiirleri» ve «Aşkın Sesi» adlarında üç kitabı yayımlanmıştır.

Neylerim ben sensiz makamı şanı
Yaşamak istemem sevgisiz günü
Mevlâmın verdiği biricik canı
İstersen yoluna veririm gülüm

Sevdanı terkedip düşürme dile
Tertemiz aşkıma olur mu hile
İnleye inleye sürünsem bile
Dağlar aşar seni bulurum gülüm

Dünya zindan olur sensiz gözüme
Karanlıklar çöker bahar yazıma
Dertlerin türlüsü inse dizime
Sürünerek yine gelirim gülüm

Olmasın derdimi sevdamı bilen
Senden gayrı gözüm yaşını silen
İstersen ömrümce kapına kölen
Aşkımın uğruna olurum gülüm*

* * *

Sevda urbasından giydim bir yelek
Vefasızmış meğer o hûri melek
Refah defterinden bizleri felek
Silmişse belli ki onun yüzünden

Neden kader bizi böyle sık eler
Vurdukça sillesi bağrımı deler
Şu garip başıma hep neler neler
Gelmişse belli ki onun yüzünden

Zamane uymuyor şu gâfil özüm
Mertlik tarih oldu geçmiyor sözüm
Çileli dünyada gülmeyen yüzüm
Solmuşsa belli ki onun yüzünden

Biçâre fermanı geldi elime
Tek nefes etmedim gonca gülüme
Elâlem çaresiz olan hâlime
Gülmüşse belli ki onun yüzünden

Âşık Fahrullah der bıkmışım cândan
Ümit bekler oldum her yeni günden
Dünyam bana böyle ziyâde zindan
Olmuşsa belli ki onun yüzünden*

SEZAİ YAŞAR (İsfanî)

Karaman'ın Taşkale kasabasında 1968 yılında doğdu. Lise mezunu olup geçimini âşıklık geleneğini sürdürerek sağlamaktadır. Ustası İsa Oğuz'dur ve saz çalmaktadır. Ustamalı deyişlerle kendi deyişlerini icra etmektedir. Şiirleri mahalli gazetelerde yayımlanmaktadır.

Bizden öğüt olsun bize kızana
Öğüdümüz gider dağı titretir
Âşıkların arasını bozana
Verdiğimiz nefes bağı titretir

---

* Fahrullah YILDIRAK, Aşkın Sesi, S. 19.
* Fahrullah YILDIRAK, Aşkın Sesi S. 51.

Sazımızdan sözümüzden n'istersin
Koşacakken sen bizleri köstersin
Bırak halk çocuğu kendin göstersin
Dilindeki nefes çağı titretir

Gönlümüzde aşkın ateşi yanar
Dilimiz Yunus'u her zaman anar
Âşıklar deryasına dalınca kanar
Deryadaki damla göğü titretir

Aşkımızın önü azgın alınmaz
Bu dünya fanidir bâki kalınmaz
Âşıklarda hile haram bulunmaz
Azıcık kötülük çoğu titretir

Isfanî'de yok kötülük kinlemez
Çelik setler sevdasını önlemez
Padişahtan ferman gelse dinlemez
Hâl bilmeyen ancak yoğu titretir

* * *

Arkadaştan görür sen de içersin
Sigaradan dost olur mu adama
Alışınca ekmekten vaz geçersin
Sigaradan dost olur mu adama

Efkârı dağıtır derler inanma
Eşe dosta arkadaşa hiç kanma
Alışıp da ileride sen yanma
Sigaradan dost olur mu adama

Sigaraya boşa para veririz
İçtik sıra buzlar gibi eririz
Vakitsizce yol sonuna varırız
Sigaradan dost olur mu adama

Ciğerini zehir ile doldurur
Genç yaşında güller gibi soldurur
Diz döğdürür hem de saçın yoldurur
Sigaradan dost olur mu adama

Yaş otuz demeden çöker dizlerin
Bir metreyi görmez olur gözlerin
Hırıltıdan anlaşılmaz sözlerin
Sigaradan dost olur mu adama

İsfanî der sigarayı doluyom
İçtiğime bin bir pişman oluyom
Kıpırdasam tazı gibi soluyom
Sigaradan dost olur mu adama

İHSAN YAVUZ (İhsan Yavuzer)

Erzurum'un Oltu ilçesinin Aşağı Çamlı köyünde 1960'da doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve bir çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini sürdürerek sağlamaktadır. Mahlasını ustası Mevlüt İhsanî vermiştir. Saz çalabilen âşık makam ve halk hikâyesi konularında bilgilidir. Çırağı Özcan Yavuz'dur. Yurt içinde festivallere katılmıştır.

Yetişin erenler ah u zârıma
Haldan bilmeyene hal anlatamam
Kimisi bir yolda çekmiş gidiyor
Başı boş kervana yol anlatamam

Kim ne anlar âşıkların dilinden
Kerem deryasından Mecnun çölünden
Dikenler ne bilsin gülün derdinden
Bülbül olmayana gül anlatamam

Yavuzer dünyaya kâmil az gelir
Her telin altına bir avaz gelir
Anlayana sivri sinek saz gelir
Sohbet bilmeyene dil anlatamam

* * *

Âşık maşuk ile cenge girmesi zor efendim
Talğıme karşılık cevap vermesi zor efendim
El elden üstündür derler arşa rahmana kadar
Arifleri o kalp gözüyle görmesi zor efendim

İnsan olan kayıp etmez asıl hidayetini
Vijdanıyla ölçer biçer yapar ficaretini
Hangi can canani bulsa alır hidayetini
Bu kemâle vasıl olmak ermesi zor efendim

Acizane *Yavuzer* der sözüm buldu nihayet
Yaradan son nefesimde nasip eyle selavat
İmam Kur'an nasip eyle emel olsun ticaret
Huzur u divanda boyun burması zor efendim

HASAN YAZAR (Bir Hasan)

Yozgat'ın Pembecik köyünde doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini serbest çalışarak

sağlayan Hasan Yazar, şiir söylemeye gördüğü bir rüyadan sonra başlamış, saz çalmayı kendi kendine öğrenmiştir.

ALİ YAZICI (Âşık Sevdaî)

Artvin'in Ortaköy kasabasının Sakalar köyünde 1925'de doğdu. Okur-yazar olan Sevdaî evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik ve âşıklık geleneğini sürdürerek sağlamaktadır. Gördüğü bir rüyada ilk mahlas olarak «Fırkatî»yi alan âşık daha sonra mahlasını Sevdaî'ye çevirmiştir. Saz çalmasını bilen âşığın ustası Âşık Efkarî'dir. Hasan Yazıcı (Dervişan)'yı yetiştirmiştir. Kars ve Artvin yöresi âşıklarının yanısıra kendi deyişlerini de söylemektedir.

Bir deyişim var tarım başına
Çalış toprakta toprakta
Bismillah de başla işine
Çalış toprakta toprakta

Çalış zay olmaz emeğin
Mevlâ verir rıskın semeğin
Ondan gelir ekmek yemeğin
Çalış toprakta toprakta

Çarışmadan gelir deme
Alın tersiz kârım deme
Devlet verir yerim deme
Çalış toprakta toprakta

Sevdaî sözlerin bize el verir
Uzmanlar düzan yol verir
Bahçe bağ bar gül verir
Çalış toprakta toprakta

HÜSEYİN YAZICI (Sümmanioğlu)

Erzurum'un Narman ilçesi Samikale köyünde 1937 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Mahlasını, Narman'lı Âşık Sümmanî'nin torunu olduğu için Sümmanioğlu olarak almıştır. Saz çalabilen Sümmanioğlu makam bilgisine sahiptir ve hikâye anlatmaktadır. Ustaları Şevki Yazıcı ve Fahri Yazıcı'dır. Adnan Akçay'ı yetiştirmiştir. Katıldığı şenlik ve festivallerde bir çok ödüller almıştır. Ayrıca plâk ve kaseti yayımlanmıştır.

Dost köyüne gidiyordum hülyada
Uyudum uyandım sabah olmamış
Ne uyanığıdım ne de uykuda
Uyudum uyandım sabah olmamış

Yoruldum bir taşa verdim sırtımı
Bir can geldi dolaşırmış ardımı
Onun ile paylaşırken derdimi
Uyudum uyandım sabah olmamış

Dedim arkadaşım nerden gelirsin
Dedi beraberdik sen de bilirsin
Dedim çok uyuma yolda kalırsın
Uyudum uyandım sabah olmamış

Yürüdüm bir zaman taşlı yollarda
Çamur tarlalarda karlı bellerde
Birşeyler ararken paslı tellerde
Uyudum uyandım sabah olmamış

Gezdiğim dağların hep başı duman
Sümmanoğlu yol aşması ne yaman
Hayâl dünyasında epey bir zaman
Uyudum uyandım sabah olmamış

* * *

Tarihimin bir ucundan ucuna
Okunan kitabım okuyan benim
Hükmeylemiş semaların burcuna
Okunan kitabım okuyan benim

Kitabımı bir el yazmış mutlaka
Nasihat yazılı baştan ayağa
Yeterlidir yakınlardan uzağa
Okunan kitabım okuyan benim

Kitap okumayan dünya anlamaz
Gel kardeşim sen de oku sen de yaz
Okumayan okutmayı bilemez
Okunan kitabım okuyan benim

Oku kitabını gömleme rafa
Şöyle nazar eyle dört bir tarafa
İlimsiz insanı almazlar safa
Okunan kitabım okuyan benim

Her kitap okumak ayrı bilimdir
Sermayemdir kültürümdür dilimdir
Cahaleti yok edecek ilimdir
Okunan kitabım okuyan benim

İlim bir deniz ki görülmez dibi
İlahi kudrettir ilmin sahibi
Sümmanoğlu her can bir kitap gibi
Okunan kitabım okuyan benim

MUHARREM YAZICI (Yazıcıoğlu)

Malatya'nın Arguvan ilçesinde 1928'de doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. İşçi emeklisidir. Saz çalmayı köyündeki ustalardan öğrenmiştir. Ustaları Hekimhanlı Âşık Yusuf, Âşık Ali İzzet, Dr. Recai Özdil'dir. Çırakları ise Ali Gümüş ve Vehap İlhan'dır. Çeşitli gazete ve dergilerde şiirleri yayımlanan aşığın iki de kitabı vardır. Çeşitli yarışma ve festivallere katılmış ve ödüller almıştır.

Güzeli sevmeyi bilmez
Tanışmadan kıran gönül
Dertlenmiştir yüzü gülmez
Göz yaşını silen gönül

Otuz yıldır geliyorsun
Hayellere yeliyorsun
Sen de sana gülüyorsun
Yolun sonu yalan gönül

Gönül genç kalır yorulmaz
Güzel sözüne darılmaz
Ölmeyince aşk farımaz
Daha hamsın denen gönül

Yazıoğlu hayran olur
Güzel görse bayram olur
Samanlıklar seyran olur
Aşkı gerçek sanan gönül

* * *

Yol üstünde han misali bu dünya
Gelen geçip gitti kalan görmedim
Ne ilaç kâr eder ne derde deva
Ölüm gibi haber salan görmedim

Yazarı ozanı güzel yiğitler
Gördüm ki şu ölüm kapılar kitler
Veran olur evler şehirler yurtlar
Dünya senin gibi yalan görmedim

Gel sevdiğim hatır gönül bilsene
İnsan ol da insanlara gülsene
Yiğid isen sen de bâki kalsana
Ne çare halimden bilen görmedim

Veysel Âşık Ali İzzed de gitti
Her yeri dolaşıp köyüne yattı
Satmak istediği dertleri bitti
Kendini bilende gülen görmedim

Yazıcıoğlu felek sana da çatar
Senin gibi nice ozanlar yutar
Dünya taze gelin ömürler biter
İstediği zaman ölen görmedim

NUSRETTİN YAZICI (Nusret Torunî)

Erzurum'un Narman ilçesine bağlı Samikale köyünde 1945 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Torunî evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik ve âşıklık geleneğini icra ederek sağlamaktadır. Sümmani'nin torunu olduğu için «Torunî» mahlasını almıştır. Saz çalmasını bilen âşık, Fahri Yazıcı'nın çırağıdır. Temel Türabi'yi ve İsrafil Taştan'ı yetiştirmiştir. Makam bilgisi olan Torunî hikâye de anlatmaktadır. Âşığın oniki adet kaseti ve ondört adet plağı vardır. Yurtiçinde yapılan şenliklerde ödüller almıştır.

Baki deyildir bu dünya gel boşuna güvenme
Kendin kazan kendin pişir el aşına güvenme
Bir gözünden bir gözüne fayda olmaz dünyada
Bu benim ahbabım deyi yoldaşına güvenme

Varın varsa canın sağsa herkes sene can olur
Yeter ki sen kötülük yap o sana kurban olur
Her kime benim diyersen sonunda düşman olur
Yüzden atlas görünürse kumaşına güvenme

Ne yapsın *Nusret Torunî* bu dert kırdı belini
Her kime dost dedim ise uzatmadı elini
Baban oğlu olsa dahi sakın dönme dalını
Kalbine bıçak indirir kardeşine güvenme

* * *

Birgün Marmaris'e uğradı yolum
Name yazıyordu kır çiçekleri
Dağ taşları mor menekşe bürümüş
Seyretmeye değer .gör çiçekleri

Göğsünde çimeni başında fesi
Rüzgâr ile konuşurdu hepisi
Her insanı mecnun eder kokusu
Sual et leyladan sor çiçekleri

Gayet endazeli açılmış lâle
Nergiz yaprakları ermiş kemale
Sordu âşık mısın dedim bir güle
Dedi uzat elin der çiçekleri

Bulutun yağmuru yağınada idi
Ufuk karanlığı boğmada idi
Güneş dağ ağzından doğmada idi
Durmadan salardı yar çiçekleri

Nusret Torunî'yi yaktı çiçekler
Sanki Yusuf Zelha kapısın bekler
Hayâlimden gitmez o güzellikler
Gönlümde dopdolu var çiçekleri

CELÂL YENİTÜRK (Celâlî)

Van'da 1952'de doğdu. Hiç okula gitmemiş olup evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini işçilik yaparak temin etmektedir. Saz çalmayı kendi kendine öğrenmiştir.

Türk büyüğü Atatürk'e saygımız
Bizim için zahmet çekmiş Atatürk
Atatürkçü milliyetçi duygumuz
Gönüllere sevgi ekmiş Atatürk

Düşmanlar yurdumuz bölmek isterken
Namusumuz alıp gülmek isterken
Türklüğü tarihten silmek isterken
O anda ortaya çıkmış Atatürk

Allah'ın lütfuyla oldu öncümüz
Peşine takıldı yaşlı gencimiz
Düşmandan kurtuldu vatan incimiz
Küfrün seddini sökmüş Atatürk

Atatürk'tür bu vatanı kurtaran
Vatan hainine hesabı soran
Atatürk'tür cumhuriyeti kuran
Zalimin zülmünü yıkmış Atatürk

Millete demokrasi getirdi
İleriye dönük gençlik yetirdi
Hallolmayan meseleyi bitirdi
Düşmanın bağrına çökmüş Atatürk

Sebep oldu iradeyi var etti
Tüm cihana hürriyeti öğretti
Parçalanmış ikiliği bir etti
Cehaleti kırıp dökmüş Atatürk

Dinimiz mükemmel hak dindir derdi
İlime bilime hep önem verdi
Milletle elele zafere erdi
Her zaman ileri bakmış Atatürk

Onun sayesinde Türk refah buldu
Karanlık geceler aydınlık oldu
Doğudan batıya demir yol doldu
Bükülmeyen yayı bükmüş Atatürk

Celâl der Atamız Ata'dır Ata
Yiğit ister şanla toprakta yata
Sanmam ki Türkiye'm O'nu unuta
Kurumayan fidan dikmiş Atatürk

* * *

İlimle yükseğe ancak
Çıkmak için çalışalım
Hedefe kutsal al sancak
Çakmak için çalışalım

Ara derdin çaresini
Sar insanlık yarasını
Sönen fakir çırasını
Yakmak için çalışalım

Kur sanayi âlâsını
Yok et yokluk belasını
Cehaletin kalesini
Yıkmak için çalışalım

Kov düşmanın hımarını
Taşımıyacak semerini
Açık israf kemerini
Sıkmak için çalışalım

Dağıtalım dert marağı
Yakın edelim ırağı
Aya bile Türk bayrağı
Takmak için çalışalım

Yarab yardım eyle bize
Yetişelim gayemize
Mazlum sakata öksüze
Bakmak için çalışalım

Celali der arzum budur
Şehirde ne köye odur
Susuz tarlalara sudur
Akmak için çalışalım

EKREM YEŞİLTEPE (Âşık Ekrem)

Sivas'ın Zara ilçesinin Kızılkale köyünde 1944 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini inşaat işçiliği yaparak sağlamaktadır. Ustası olmayan âşık, Cemil Yeşiltepe'yi yetiştirmiştir. 1973 yılında bir plâk yayımlamıştır.

Bugün martın onsekizi
Dipilerin en haksızı
Sanki tutsak aldı bizi
Karın elinden elinden

Kimi yolda kimi belde
Serçeler üşüyor dalda
Gel de yaşa bu ellerde
Karın elinden elinden

Komşu komşuya gitmiyor
Zaman geçmez gün bitmiyor
Odun yaş ateş tutmuyor
Karın elinden elinden

Sığır açtır saman yetmez
Dağlar yüksek duman gitmez
Kışı çok çilesi bitmez
Karın elinden elinden

Ekrem der ki yurt buyurmuş
Çaresizdir yurdum demiş
Ahırın üstü çürümüş
Karın elinden elinden

* * *

Gönül hükmeyleyip gelme cuşe
Gönül verme çapkın ile sarhoşa
Eğer kimsen yoksa sarıl bir taşa
Gönül daha neler getirir başa

Gönül boşa gezmezsin avare
Gel gönül sen dengini ara
Olmaya ki sevdiğini eller sara
Sonra düşmiyesin figana zâra

Âşık Ekrem ey divane gönül
Kendi kendine olmuşsun bülbül
Şu dünyada ister ağla ister gül
Sonu ölümdür be divane gönül

ABDULBAKİ YILDIRIM (Meftunî)

Sivas'ın Kangal ilçesinin Mancılık köyünde 1931'de doğdu. Okur-yazar olup evli ve dokuz çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Şiir söylemeye onbir yaşında başlayan Meftunî, saz çalamamaktadır.

Ana devletimde yavru vatanda
Bayramları kutlu gençlik sağolsun
Mustafa Kemal'in kurduğu düzen
İlelebet bozulmayan çağ olsun

Sanatta meslekte heykeltraşta
Dilerim bir kimse kalmasın boşta
Eğer tutarsalar mârifi başta
Ömürleri uzun yüzü ağ olsun

Zaten bizler duacıyız vatanda
Hemi gündüz hemi gece yatanda
Gençler spor yapıp adım atanda
Bastıkları kırsal alan bağ olsun

Meftunî'yem bunu böyle özlüyor
İlim irfan her engeli düzlüyor
Kolunu açmış Merih sizi gözlüyor
Semaya ser çekip başız dağ olsun

* * *

Pir elinden bade içmek
Bizce gerçek dışı beyler
Kaf dağından kar bağışlar
Masallarda kişi beyler

Gelin beni aşktan silin
Sözün tutup ehl-i dilin
Her hâlim böylece bilin
Yorman vatandaşı beyler

Ne ustam var ne çırağım
Yalan sözlerden ırağım
Köylüyüm köydür durağım
Çok sert olur kışı beyler

Ne saz çaldım ne de keman
Çirkin sesimden elaman
Şiir okur zaman zaman
Melekemin işi beyler

Ne âşıklarla atıştım
Ne festivale katıştım
Hak üfledikce tutuştum
Budur sözüm başı beyler

Reçberlikten başka yok kâr
Ne elim geniş ne de dar
Altı oğlum üç kızım var
Dördünün var eşi beyler

Çok severim helâl kârı
Bilakis hayayı ârı
Kemik değil aşkın zârı
Kondurur dübeşi beyler

Abdulbaki esas ismim
Bir damlacık sudur cismim
İşte vesikalık resmim
Elli üçtür yaşı beyler

Onbir yaşta kaldım öksüz
Hayatıma yeter bu söz
El vurup yâremi göz göz
Eylediler naşi beyler

Meftunî'm ana âşıkım
Kadın kız değil mâşukum
Evvel Allah göz ışığım
Odur kalbim fişi beyler

CAFER YILDIRIM (Âşık Dertli)

Samsun'un Bafra ilçesinin Uçpınar köyünde 1946'da doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Ge-

çimini âşıklık geleneğini sürdürerek sağlamaktadır. Saz çalmaya ve şiir söylemeye gördüğü bir rüya sonunda bade içerek başlamıştır. Mahlasını kendi seçmiştir. Çırağı Emir Kılıç'tır. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan âşığın, «Dostlar Merhaba» adında 1982'de yayımladığı bir kitabı, 1978'de çıkardığı bir plâğı vardır. Çeşitli yarışmalara katılmıştır.

Hatayı kendinde ara
Elden gelir bela gardaş
Yanılıp da yapma zina
Belden gelir bela gardaş

Âlemin ay'bına bakma
İnsanın ardından atma
Ahmed'i Mehmed'e takma
Dilden gelir bela gardaş

Helâlına haram katma
Bir kerre vicdanın yokla
Durulmuş suyu bulatma
Selden gelir bela gardaş

Darılıp da hatır yıkma
Kimsenin canını yakma
Başını belaya sokma
Şerden gelir bela gardaş

Kul Cafer konuşmaz boşa
Aklını başına topla
Besmelesiz çıkma yola
Kinden gelir bela gardaş

* * *

Gamlı olan çoktur ama
Benim gibi gamlı var mı
Yas tutmayan yoktur ama
Benim gibi yaslı var mı

Öksüz olan çoktur ama
Benim gibi öksüz var mı
Yetim olmayan yok ama
Benim gibi yetim var mı

Fakir olan çoktur ama
Benim gibi fakir var mı
Yoksul olmayan yok ama
Benim gibi yoksul var mı

Eşsiz olan çoktur ama
Benim gibi eşsiz var mı
Derdi olmayan yok ama
Cafer gibi dertli var mı

ZEKİ YILDIRIM (Mahrumî)

Kayseri'nin Bünyan ilçesi Gömürgen köyünde 1946 yılında doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini işçilik yaparak sağlamaktadır. Mahlasını mahallesinin görünüşünden ilhamla Mahrumî olarak kendisi almıştır. Saz çalmasını bilen âşığın ustası yoktur, ancak Osman Yıldırım, Musa Koçak ve Fahrettin Duran'ı yetiştirmiştir. Şiirleri mahallî gazetelerde yayımlanmaktadır.

Bünyan'dan çıktım da üstadım yola
Yoklamaya geldim uyan Seyranî
Develi'de konmuş bir bülbül dala
Koklamaya geldim uyan Seyranî

Yine tazeledim ben göz yaşımı
Hayra yordum hayalimi düşümü
Göreceğim bugün mezar taşını
Beklemeye geldim uyan Seyranî

Develi'de yatar cananlar canı
Dünyaya ün vermiş sever vatanı
Sana karşı olan bütün düşmanı
Haklamaya geldim uyan Seyranî

Mahrumî'yem tutamayız yerini
Tepeledim Erciyes'in karını
Bana verdin ilhamını sırrını
Saklamaya geldim uyan Seyranî

* * *

Tekir yaylasından akan çayın var
Baharda açılır gülün Kayseri
İlimde irfanda büyük payın var
Seyranî delisi Ali'n Kayseri

Erciyes'in eksik olmaz tolusu
Meyve verir ahlat alıç çalısı
Ün yapmış dünyada Bünyan halısı
Nakış nakış model elin Kayseri

Erkilet yolunda hava alanı
Mimar Sinan sağlam yapmış pilanı
Pastırma mantısı şöhret olanı
Kimyadır çemenin balın Kayseri

Uçağın yükselir hedefi aşar
Gurur verir bana koltuğum şişer
Tereyağlı pilav Tekir'de pişer
Eser Erciyes'ten yelin Kayseri

Mahrumî çok sever Çavuşoğlu'nu
Âşıklara açtı kültür yolunu
Dertlinin garibin sorar halini
Söylenir dillerde Vali'n Kayseri

BAHATTİN YILDIZ (Bağmanî)

Kars'ın Arpaçay ilçesinin Telek köyünde 1952 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olan Bağmanî beş çocuk babasıdır. Geçimini işçilik yaparak sağlamaktadır. Önceleri mahlası Yıldızoğlu olan âşık daha sonra Bağmanî mahlasını almıştır. Ustası İsmail Avcı ve Murat Çobanoğlu'dur. Çırağı Arif Çiftçi'dir. Ustamalı deyişlerle kendi deyişlerini icra etmektedir.

Öğretmenim benzetirim
Kılavuzlu yola seni
Bülbül gibi dil öğrettin
Kondurayım güle seni

Cahilliğe kesmişsin bent
Ne köy kaldı ne de bir kent
Beraber edemem elbet
Her gördüğüm kulla seni

Okul kovan bizler arı
Her yıl bekleriz baharı
Gel de hürmet eden barı
Davet etsem bala seni

Bağmanî'yim bak neleri
Kıtaları ülkeleri
Atatürk'ün ilkeleri
Getireyim dile seni

* * *

Ben tarihte yılda büyük
Yaşta Atatürk yaşıyor
Fikirde akılda büyük
Başta Atatürk yaşıyor

Temsil eden al bayrakta
Adı var yeşil yaprakta
Kurduğu kutsal toprakta
Taşta Atatürk yaşıyor

Düşüncemiz iyi niyet
Türklüğü verdi hürriyet
İdaremiz cumhuriyet
İşte Atatürk yaşıyor

Harfleri var yazımızda
Hep haklıyız sözümüzde
Özümüzde gözümüzde
Kaşta Atatürk yaşıyor

Bağmanî der iş bu halde
Aklım Mustafa Kemal'de
Her düvelde her hayelde
Düşte Atatürk yaşıyor

GÜNAY YILDIZ (Günay Yıldız)

Kars'ın Arpaçay ilçesinin Karahan köyünde 1954'de doğdu. Evli ve dört çocuk babası olup lise mezunudur. Geçimini âşıklıkla sağlamaktadır. Saz çalan Günay Yıldız'ın ustası Murat Yıldız (Karahanlı)'dır. Yurtiçi ve yurtdışında şenliklere katılmış dereceler almıştır. Bir kaset çalışması bulunan âşık, makam ve halk hikâyesi konularında bilgilidir.

Aman yolcu gitme yollar kapanmış
Dağlar yüksek kar yağıyor boran var
Hele gel otur da kaya dibine
Burdan başka de gidecek neren var

Bu öyle bir yer ki hiç bir kuş uçmaz
Ne bitki yerişmez ne orak biçmez
Ne canlı uğramaz ne kervan geçmez
Ne bir meskan kuran ne de gören var

Bekliyorsun Hızır gelmez nerede
Ağlama ki bir ben kaldım burada
Bak *Günay Yıldız*'da bekler sırada
Yıllardır nöbeti için duran var

* * *

Bugün rüyamda bir güzel gördüm
Sorunca halini güldü inceden
Hurî midir melek midir bilmedim
Taradı telini güldü inceden

Beni de çağırdı yanına gittim
Konuştuk eylendik derdim unuttum
Gönül bahçesinden gül bahşiş ettim
Uzattı elini güldü inceden

Dedim beslemişsin koynunda narı
Dedi *Günay Yıldız* çok bakma bari
Dedim ki açılmış aşkın kemeri
Bağladı beline güldü inceden

HACI MURAT YILDIZ (Karahanlı)

Kars'ın Arpaçay ilçesinin Karahan köyünde 1922'de doğdu. Evli ve beş çocuk babası olup geçimini âşıklık geleneğini sürdürerek sağlamaktadır. Mahlasını kendi seçmiştir. Saz da çalabilen Karahanlı'nın ustaları Âşık Kasım, Âşık Gülistan ve İbrahim'dir. Makam ve halk hikâyesi konularında bilgili olan âşığın çırağı Günay Yıldız'dır. Mahallî gazetelerde şiirleri yayımlanan âşığın üç plak çalışması vardır. Katıldığı festival ve yarışmalarda çeşitli ödüller almıştır.

Dosta bağlanmak istersen
Ey araştır sor adamı
Mücevherden değerlidir
Ele geçse sır adamı

Âşıklar söylemez boşa
Sözleri benzer kumaşa
Mecliste alarlar başa
Mücevherli dürr adamı

Karahanlı eyletme sen
Yarasını eyletmesen
Danıştırıp söyletmesen
Kabadayı dâr adamı

* * *

Zümrüttür toprağı cevherdir taşı
Mücevher yakuttur kalesi Kars'ın
Zafaren sırmalı haddi nakışın
Çok zevki zinnettir kalesi Kars'ın

Ay yıldızlı al bayrağın dalgası
Güneşin ziyası göklerin süsü
Şehitler yatağı Elven türbesi
Sanarsan cennettir kalesi Kars'ın

Ser çekip semaya zeminden arşa
Makaslı topları verip baş başa
Tarihler boyunca girip savaşa
Güzel hürriyettir kalesi Kars'ın

Sırrı nahiyetsiz daha neler var
Her yanı muakkem çelik tunç siper
Kapalı mevzide kahraman erler
Yenilmez kuvvettir kalesi Kars'ın

Kalede baş verdi nice yiğitler
Nice bin kelleler nice meyitler
Nice evliyalar nice şehitler
Cihana şöhrettir kalesi Kars'ın

Selçuklu Türkler'i plan çizdiler
Eğzü besmeleyle temel kazdılar
Bin yetmiş bir yılı tarih yazdılar
Tarihte ispattır kalesi Kars'ın

Karahanlı Murat meteyler onu
Kahraman Türkler'in şöhreti şanı
Ordusu mızrağı kılıç kalkanı
Bir millî servettir kalesi Kars'ın

SALİH YILDIZ (Âşık Söyleri)

Tokat'ın Zile ilçesinin Savcı köyünde 1944'de doğdu. Okur-yazar olan Söylerî evli ve altı çocuk babasıdır. Geçimini inşaat ustalığı yaparak sağlayan Salih Yıldız'ın mahlasını ustası Âşık Kul Semaî vermiştir. Saz da çalabilen âşık, gördüğü rüya ve içtiği badeden sonra ustasından aldığı derslerle gelişmiş, Şükrü Pekaçar'ı (Sedaî) yetiştirmiştir. Mahallî gazetelerde şiirleri yayımlanan Söylerî, çeşitli yarışmalarda dereceler almış, festivallere katılmıştır.

Anadan doğup da dil çözülünce
Güzeli sevmeyi kul haber verdi
Vardım bir gerçekten hâl yazılınca
Bülbülü sevmeyi gül haber verdi

Bir yar için aştım yüce belleri
Mecnun oldum gezer idim çölleri
Gözünden akınca aşkın selleri
Deryayı sevmeyi göl haber verdi

Bülbül gibi durmaz idi dillerim
Kerem gibi yanık idi hâllerim
Şiddetinden kırılınca dallarım
Rüzgarı sevmeyi yel haber verdi

Güzel sevmek âşıkların huyları
Aklım aldı kalem kaşın yayları
İnce dal misâli yarin boyları
Selviyi sevmeyi dal haber verdi

Gurbet gezdim türküm vardır azıkta
Söylerî der kaldım böyle tuzakta
Dedi benden böyle kalma uzakta
Yolcuyu sevmeyi yol haber verdi

* * *

Hakk'ın gevherini ayağa döktüm
Onun için perişanım erenler
Varıp bir cahile boynumu büktüm
Onun için perişanım erenler

Muhanet elinden bir lokma yedim
Cahil çeşmesinde elimi yudum
Hâl bilmez kişiye sırrımı dedim
Onun için perişanım erenler

İnkarcı kişinin yüzüne baktım
Derdi olmayana derdimi döktüm
Bu ilm-i gevheri yerinden söktüm
Onun için perişanım erenler

Bu kadardır günah ile kusurum
Yare ikrar verdim yare esirim
Söylerî yaşlandı yarım asırım
Onun için perişanım erenler

ŞERAFETTİN YILDIZ (Mareşal)

Çanakkale'nin Çan ilçesinin Altıkulaç köyünde 1922'de doğdu. İlkokul mezunu olan âşık evli ve üç çocuk babasıdır. İşçi emeklisi olan Şerafettin Yıldız halen çiftçilikle uğraşmaktadır.

ALİ YILMAZ (Ali Yılmaz)

1932'de doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Devlet memurudur. 1956'da saz çalmaya başlamıştır. Şiirleri mahallî gazetelerde yayınlanmış ve 1969'da bir plak çalışması yapmıştır.

Yalan dünya sen bir cennet misali
Ayrılıkla biten yolun olmasa
Gülüp eylenecek köşkün var senin
Ayrılıkla biten yolun olmasa

Bir baharda seyreyledim bağların
Yeşile bürünmüş çimen dağların
Bana zor geliyor ayrılık günlerin
Ayrılıkla biten yolun olmasa

Zevkine de deli gönül zevkine
Doyulur mu bu dünyanın tadına
Zülüf olsam nazlı yarin yüzüne
Ayrılıkla biten yolun olmasa

Ne güzel yaratmış zevk-i sefayı
Ancak çeken bilir cevr-i cefayı
Nazlı yar gelse de sarsa yarayı
Yardan ayrı düşen yolun olmasa

Ali Yılmaz der ki gülüp eğlenem
Gidip aşkın deryasını boylayam
Gül yüzlü yarinen gönül eğleyem
Ayrılıkla biten yolun olmasa

* * *

Gel benden ırama sevgili dostum
Döktüğüm göz yaşı hep senin için
Hüsn-ü cemaline paha biçilmez
Döktüğüm gözyaşı hep senin için

Arayı arayı bulsam izini
Çeşm-i çırağ ettim iki gözümü
Ayrılık hasretlik yaktı özümü
Döktüğüm gözyaşı hep senin için

Bir haber gelmedi sevdiğim dosttan
Umudum kalmadı gökteki kuştan
Ağlayı ağlayı usandım bu candan
Döktüğüm gözyaşı hep senin için

Ali Yılmaz der ki kadrin çekerim
Özümden çok hey dost seni severim
Bülbülsüz kurumuş gonca güllere
Döktüğüm gözyaşı hep senin için

MEHMET YILMAZ (Mızarlı Mehmet)

Gaziantep'in Nizip ilçesinin Mızar köyünde 1933 yılında doğdu. Evli ve oniki çocuk babası olup geçimini çiftçilikle

sağlamaktadır. Mahlasını yöre halkı vermiştir. Yurtiçinde birçok festival ve şenliklere katılmış olan âşığın, 1975'den bu yana aldığı çeşitli ödülleri ve oniki adet plâğı vardır.

Kadifeden biçtireyim fistanı
Âşıklara yazdırayım destanı
Nerde bulsam seni yapan ustanı
Cenk okur dünyaya gözlerin dilber

Terzi gerek bu fistanı dikmeye
Sürme gerek ela göze çekmeye
Kastın mı var yar evimi yıkmaya
Sanki meydan okur sözlerin dilber

Ben âşığı oldum güzel leylanın
Güzelliği bütün sana Mevla'nın
Yiğidi mi bilmem bütün dünyanın
Bütün bana mıdır nazların dilber

Mehmet Yılmaz der ki tutuştu özüm
Salınma karşımda görmesin gözüm
Kollarım tutuldu büküldü dizim
Ötüyor ördeğin kazların dilber

* * *

Çekme bülbül çekme agule zârı
Nerde güzel görsem kötünün yari
El için bal yapmış biçare arı
Gezer daldan dala balım var diye

Yanmayan ocakta yemek pişer mi
İki güzel bir yastığa düşer mi
Dengine düşmeyen güzel yaşar mı
Ah çeker dolanır çirkin yarim var diye

Bağlarlar tavlaya köhelen atı
Nerde güzel görsem kocası kötü
Güzel seven yiğit açar cenneti
Benim güzellerden yarim var diye

Mehmet Yılmaz der ki dağlar var perde
Kötüye keklik vermiş yiğide karga
Arıyor gözlerim sevgilim nerde
Umutlandım durdum yarim var diye

TURGUT YILMAZ (Yetkiner-Turgut)

Kars'ın Selim ilçesinin Molla Mustafa köyünde 1955 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olan Yetkiner evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini memurlukla sağlamaktadır. İlk mah-

lası Yılmazer olan âşığın Mevlüt İhsanî «Yetkiner» mahhlasını takmıştır. Saz çalmasını bilen Yetkiner'in ustaları Rüstem Alyansoğlu ve Ali Dadaşoğlu'dur.

Sene yetmiş altı ocak üçünde
Bir kıyamet koptu Van çevresinde
Tufana uğrayan kervan yükünde
Bir kıyamet koptu Van çevresinde

Kimi der kolum yok kimi bacağım
Kimi der yıkıldı evim ocağım
Kimi der çürüdü bu civan cağım
Bir kıyamet koptu Van çevresinde

Kimisi ağlayıp döker yaşını
Kimi kaldıramaz hasta başını
Kimi kayıp etmiş civan eşini
Bir kıyamet koptu Van çevresinde

Turgut'um duyunca kara haberi
Eline aldı da defter kalemi
Yazmıştır Van'daki olan depremi
Bir kıyamet koptu Van çevresinde

* * *

Hazreti Azrail gelip yanıma
Ansızın karşıma duracak birgün
Nazlı beslediğim tatlı canımı
Ummadığım anda alacak birgün

Ruh çıkınca kalır kuru bir beden
Olmaz bir gün beni misafir eden
Bu fani dünyadan eli boş giden
Ahirette ceza verecek birgün

Çenemi bağlarlar evladım karım
Kimseler işitmez ah ile zârım
Fayda vermez bana kalacak malım
Melekler topuzu vuracak birgün

Karanlık yerde ne olur halim
Fayda vermez bana kalacak malım
Az yaşa çok yaşa akibet ölüm
Herkes ettiğini bulacak birgün

Turgut'um mezarda çözerler bağım
Gözümde olur mu oğul uşağım
Yakasız gömlektir yorgan yatağım
Gözlerime toprak dolacak birgün

AHMET YİĞİT (Gül Ahmet)

Gaziantep'in İslahiye ilçesi Fevzipaşa bucağında 1955 yılında doğdu. Yüksekokul mezunu olup evli ve iki çocuk babasıdır. Geçimini öğretmenlik yaparak sürdürmektedir. Mahlası kardeşi tarafından verilmiştir. Makam ve halk hikâyesi bilmektedir. Yurtiçinde katıldığı şenlik ve festivallerde derece ve ödülleri vardır. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanan âşığın plakları da vardır.

Aşkını lâyık görmezsen
Erit beni kadir Mevlâm
Tefekkürün mihrabına
Bürüt beni kadir Mevlâm

Hissem olsun Hak nurunda
Alp - erenler diyarında
Fani dünya gururunda
Arıt beni kadir Mevlâm

Aşk-ı mecaziyi götür
Aşk-ı hakikiyi getir
Gönlümü kalbime batır
Bir et beni kadir Mevlâm

Gözüm yok dünya malında
Meyve güzeldir dalında
Ehl-i sünnetin yolunda
Yürüt beni kadir Mevlâm

Ruhsuz olan aşk nafile
Kış gelirse gider sele
Senin gerçek aşkın ile
Çürüt beni kadir Mevlâm

Gül Ahmed'im gül değilsem
Yel vurdukça hep eğilsem
Resul'ün teri değilsem
Kurut beni kadir Mevlâm

MUSTAFA YİĞİT (Mustafa)

Adıyaman'ın Besni ilçesinde 1933 yılında doğdu. Okur yazar olup evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini serbest meslekle sağlamaktadır.

Aslın toprak neslin toprak
Düşünüp ettin mi merak
Toprağa bir tohum bırak
Topraktan gayri dost mu var

Karıştırınca toprağı
Yeşillenir kırı dağı
Şifalı bal yapar arı
Topraktan gayri dost mu var

Toprak bildiğin nimettir
Bir verirsen beş on verir
Cimrilik bilmez cömerttir
Topraktan gayri dost mu var

Topraksız garip naçarlar
Cümlesi yer içerler
Toprağa eker biçerler
Topraktan gayri dost mu var

Kazma ile hep dövülür
Bitmez bol bereket verir
Koyun kuzu et süt verir
Topraktan gayri dost mu var

Ana gibi kucak açar
Cümleyi bağrına basar
Kurda kuşa rızık saçar
Topraktan gayri dost mu var

Topraktan libaslar bezler
Derdini sırrını gizler
Mustafa yolunu gözler
Topraktan gayri dost mu var

SEYİT YİĞİT (Çelebi)

Karaman'ın Boyalı köyünde 1952 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Çelebi evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilik yaparak sağlamaktadır. Mahlasını arkadaşları Çelebi olarak vermişlerdir. Saz çalamayan Çelebi kendi deyişlerini söylemektedir. Ustası İsa Oğuz'dur. Şiirleri dergi ve gazetelerde yayımlanmaktadır.

Dünya tüm okyanus kara üçde bir
Zamanla yarışmak tümü ile cebir
Rotanın başına hele geç de bir
Dümeni düz yola kıran olmadı

Fezayı dolaştı insan mahlugu
Kimse bilmez oldu hakkı hukuku
Dünyayı deliyor demirli burgu
Açılan yarayı saran olmadı

Göz göze hayayı terketti meydan
Gören gözlerini kapadı cihan
Yüz yüze âlemde mest oldu bu han
Ağladı şu insan gören olmadı

Ömür nasıl olsa geçer ötesi
Yok mu insanlığın temel atası
Kepçeyi kim alır tutar tası
Ekmeği muhtaca düren olmadı

Sersemlik ruhlara nakış eyledi
Yaz geldi de mevsim tüm kış eyledi
Gelen pencereden bakış eyledi
Dertli geldi ilaç veren olmadı

Cana minnet yaşar gayri *Çelebi*
Dert ahraz olur da gelmez dile bi
Yetmiş üç fırkanın hangisi nebi
Asır boyu geçdi duran olmadı

* * *

Su ilen çamurdur Adem'in bağı
Topraktandır yine suyun bardağı
Bir damla kan yine onun durağı
Canı cihan bu can onla beslenir

Ruhun özü yüzlü âdem nesilde
Arı balda balın sırrı o gülde
Rahman rahim gizli yine o dilde
Acı diller bal görür heveslenir

Hayat dünya uhrevi iki cihandır
Ömür her an damardaki kanındır
Toprak anan baban ve vatanındır
Fahr-i âlem hep kanınla süslenir

Her canın teni han canı cana
Cana matıf olur her an anane
Haktan sebep bir can yine cihana
Can verir yaradan Hakk'a seslenir

Çelebi'yem gayri ruhum özünde
Canlandı şu cihan iki gözümde
Şefaatta rahman rahim sözünde
Cahil zümre malla mülkle hırslanır

HASAN YÖRDEM (Âşık Hasan)

Çorum'un Sungurlu ilçesinin Oğlaközü köyünde 1937'de doğdu. Evli ve beş çocuk babası olup işçi emeklisidir. Us-

tası olmayan âşığın çırağı Yavuz Yördem'dir. Çeşitli yayın organlarında şiirleri yayımlanan Yördem festivallere katılmıştır. 1979 yılında şiirlerinden oluşan «Üreten Toprak» adlı kitabını yayımlamıştır.

Padişahlar yurdu satıp kaçarken
Bunların sırrına erdi Atatürk
İngiliz Fransız yara açarken
Seferberlik emri verdi Atatürk

Ondokuz Mayıs'da Samsun'a çıktı
Hain padişahın canını sıktı
Saltanat denilen illeti yıktı
Zalimi kalbinden vurdu Atatürk

Erzurum Sivas'da kongere verdi
Vatanın her türlü sırrına erdi
Düşünüp taşınıp kafayı yordu
Ankara'yı başkent kurdu Atatürk

Askerle bir olup mevzide yattı
Yunan ordusunu nehire attı
Bu zafer bizlere şan şöhret kattı
Sonunda hedefe vardı Atatürk

Bütün düşmanların yurdumda gözü
İlk hedef Akdeniz Ata'nın sözü
Seferber olmuşdu gelini kızı
Herkesi cepheye sürdü Atatürk

Dünyaya tanıttı Türk'ün şanını
Savaşarak aldı Gazi adını
Eşit tuttu erkek ile kadını
Bu asıl gerçeği gördü Atatürk

Yurdu geri aldık hep karış karış
Cephede savaş var masada barış
İnsanoğlu sen de bu yolda yarış
Uygarlık duvarın ördü Atatürk

Atamızın gözü yoktu hilede
Özgürlüğe erdi esir köle de
İzmir Dumlupınar Çanakkale'de
Çözülmeyen gizli sırdı Atatürk

Âşık Hasan esir olamayız biz
Yurdumuzu asla bölemeyiz biz
Saltanata bağlı kalamayız biz
Bu paslı zinciri kırdı Atatürk

* * *

Köyümün etrafı dağlık
Ortası bahçelik bağlık
Herkes eşit yoktur ağalık
Hoş geldiniz köyümüze

Yüce Atam çalış demiş
Vatanıma önem vermiş
Çalışan hedefe ermiş
Hoş geldiniz köyümüze

Yaylasında çiçek biter
Dalında bülbüller öter
Işıksız yaşantı beter
Hoş geldiniz köyümüze

Üzül geri kalışına
Hep değer ver çalışana
Birlik olup yarışana
Hoş geldiniz köyümüze

Köyümün doğası zengin
Halkın derdi senin derdin
Köyümüze değer verdin
Hoş geldiniz köyümüze

Halka hizmet etmek güzel
Erinmez köy şehir gezer
Siz Valimiz Ahmet Özer
Hoş geldiniz köyümüze

İlim irfan büyük varlık
Cennet yurtta olmaz darlık
Şükür elektrik aldık
Hoş geldiniz köyümüze

Yurdumda var baraj ırmak
Zordur karanlıkta durmak
Kalksın artık lamba takmak
Hoş geldiniz köyümüze

Seksen üçe geldi sene
Minnettarız öğretmene
Sayenizde güldük yine
Hoş geldiniz köyümüze

Bu yıl ışığımız yandı
Susuyanlar suya kandı
Aşık Hasan ilham aldı
Hoş geldiniz köyümüze

MUSA YURDAKUL (Garip Musa)

Ankara'nın Sulakyurt ilçesinin Faraşlı köyünde 1930 yılında doğdu. İlkokul mezunu olan Yurdakul evli ve yedi çocuk babasıdır. Geçimini çiftçilikle sağlamaktadır. Mahlasını kendisi alan âşık kendi deyişlerini söylemektedir.

Nisan yurdumuzun bahar bayramı
Gençlik çağı bahar ayı ne güzel
Âşıklar olur da gülün hayranı
Gençlik çağı bahar ayı ne güzel

Yağmur güneş tabiatın canıdır
Akan sular toprakların kanıdır
Yavruların eğlenceli günüdür
Gençlik çağı bahar ayı ne güzel

Baharda yeşillik sarar toprağı
Bunca dallar açar taze yaprağı
Sanki bir güzeldir ergenlik çağı
Gençlik çağı bahar ayı ne güzel

Kuşlar konar daldan dala ötüşür
Koyun kuzu birbirine katışır
Sevdalılar aşka gelir tutuşur
Gençlik çağı bahar ayı ne güzel

Söylenir dillerde âşığın sözün
Kırlarda gezmeye doyulmaz yazın
Toprağı işlesen veriyor hasın
Gençlik çağı bahar ayı ne güzel

Garip Musa yaş ellidört oluyor
Derler ki divane boşa yeliyor
Altının kıymetin sarraf biliyor
Gençlik çağı bahar ayı ne güzel

* * *

Turnam Almanya'da görün kuzuyu
Tanrı bilir yürekteki sızıyı
Demek Mevla böyle yazmış yazıyı
Sağlık haberini sorun turnalar

Gurbet eli icad etti Yaradan
Nice yiğit ayrılıyor sıladan
Mevlam hasretleri sakla belâdan
Ne haldedir sorun turnalar

Teyyare de sılamızdan uçunca
Bulgar Yunan Yugoslavya geçince
Almanya'da posta mektup seçince
Hayırlı haberim sorun turnalar

Sordum gelenlerden şenmiş orası
Çalışana firma verir parası
Fakir kimselerin yanmaz çırası
Hali ahvalini sorun turnalar

Bahar gelip yeşil otlar bitince
Garip bülbül gül dalında ötünce
İşten gelip yatağına yatınca
Gönlüne bir neşe verin turnalar

Sözlerim yazmakla bitmez kaleme
Canım kurban olsun halden bilene
Âşık derler bir savdaya yelene
Sevda var mı orda sorun turnalar

Garip Musa turnalara derdini
Gurbet elde yavru sizi gördü mü
Ancak böyle açıkladı yirdini
Böylece haberim sunun turnalar

OSMAN YÜKSEL (Yükselî)

Yozgat'ın Yudan köyünde 1946'da doğdu. İlkokul mezunu olan Yükselî evli ve üç çocuk babasıdır. Geçimini memurlukla sağlamaktadır. Yükselî'nin şiirleri mahallî gazete ve dergilerde yayımlanmaktadır.

Bereket yok diyor bilmez besmele
Allâh'ın adını almaz ki dile
Bülbül hasım olmuş neden ki güle
Ötmeden uçuyor dallardan bakın

Düşüp kötü hava alır çarşıya
İbibik misali kokudur yuva
Münkire cehennem mümine dua
Cehennem yolunda geziyor bakın

Önem yoktur şimdi neden sazlara
Selâm versem hemen alır kızlara
Haram yalan karışmıştır sözlere
Boyanmış yüzlerle geziyor bakın

Kendini bilmeden söyler kelâmı
İnsansın sen neden vermen selâmı
Gurbetteyim kaybetmişim sılamı
Bir sarhoş misali geziyor bakın

Abdest yoktur bilmiyor ki namazı
Unutmuş baharı bulamaz yazı
Ayırt edemedim gelini kızı
Bir berduş misali geziyor bakın

Saçları berbere vermiş ondüle
Edek iki sohbet diyor gel hele
Düşmüş gider baktım bulanık sele
Bir bardak misali taşıyor bakın

Aşık Yüksel'im yanıyor özüm
Bu hali görünce kızardı yüzüm
Kudretten karadır diyince gözün
Ben gibi aşığa kızıyor bakın

* * *

Kalp gözüyle Hakk'a âşık olanlar
Arar Mevlâsanı bulur her zaman
Hile ile doğru yoldan sapanlar
Arar belasını bulur bir zaman

Hakk'a nisbet halka zulum edenler
Çeker çilesini yatar bir zaman
Hakk'ı sevip halka hürmet eyleyen
Alır mükafatı güler bir zaman

Yalan kalple Hak yolunu bulanlar
Devran sürer Hak aşkıyla dolanlar
Helâline haram lokma katanlar
Cehennem közünde yanar bir zaman

Bu dünyada muhanetlik edenler
Malın mezat eyler gider bir zaman
Para verip faizden kâr edenler
Mahşere dek figan eder bir zaman

Yüksel'im hâlini harap edersin
Sen kimsin ki kime kemlik edersin
Birgün sen de o dünyaya gidersin
Bülbül gibi figan eden bir zaman

ALAETTİN ZAMAN (Zamanoğlu)

Kars'ın Akbaba köyünde 1950'de doğdu. İlkokul mezunu olup evli ve dört çocuk babasıdır. Geçimini geleneği sürdüre-

rek sağlamaktadır. Mahlasını kendi seçen âşığın ustası Şevki Halıcı'dır. Çeşitli şenlik ve festivallere katılmış, yarışmalarda dereceler almıştır.

Gönül cefa çektim diye üzülme
Her arzu ettiğin yâr bulunur mu
Cümle canlılara yalan dünyada
Ebedî kalacak yer bulunur mu

Önce hoş görünür senin gözüne
Uyma her güzelin cilve nazına
Asılsız çıkarsa bakmaz sözüne
Bedasıl karıda ar bulunur mu

Zamanoğlu kalmış Mecnun çölünde
Perişan geziyor aşkın yolunda
Vakti geçse bülbül ötmez dalında
Bağımsız bahçede bar bulunur mu

* * *

Oku Türk çocuğu yetiş dünyada
Dürüst çalış güzel oyna gülesin
Vatan için millet için yurt için
Hayırlı ol takdirini alasın

İlkokuldan sonra şöyle bir düşün
Temelinden bilmek lazım her işin
Orta lise yüksek tahsile koşun
İlmi öğren kıymetini bilesin

Doğru yoldan yürü dışarı çıkma
Şaşkın sapıkların sözüne bakma
Hayale kapılıp kendini yakma
Ata'nın izine bağlı kalasın

Türk'ün öz yavrusu Türk'ün milleti
Ulusca bir bütün şanlı devleti
Bu güzel vatanı cumhuriyeti
Candan üstün bil ki layık olasın

Çevreni temiz tut ilimle geliş
Kalkınma tasarruf yönüne alış
Sevgi dolu kalple sadık ol calış
Zamanoğlu mutluluklar dilesin

RESUL ZENGİN

Malatya'nın Arguvan ilçesi Tarlacık köyünde 1948 yılında doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve beş çocuk babasıdır. Geçimini memuriyetle sağlamaktadır.

Saklım gizlim yok ki benim
İşim meydanda meydanda
Dosta kurban olsun başım
Başım meydanda meydanda

Nefsimi bir kenar koydum
Gerçekler yoluna uydum
Hak dedim niyaza durdum
Yaşım meydanda meydanda

Değer vermem kaşa göze
Gülemem yalandan yüze
Gerek duysam eğer söze
Başım meydanda meydanda

Azına çoğuna bakmam
Helal kazanç fakir sofram
Hakk'ın ihsanıdır lokmam
Aşım meydanda meydanda

Dostu dosta bağlar sözüm
Aşk ateşi dağlar özüm
Her mevsimde çağlar gözüm
Kışım meydanda meydanda

Resul'um her sözü duymam
Mert olana pusu kurmam
Yiğidi arkadan vurmam
Kaşım meydanda meydanda

* * *

İnsanlık taslayıp kendini öven
Senin beğendiğin huyun bu mudur
Pire aynasına bakıp dev gören
Sürüp de gittiğin yolun bu mudur

Doğru biliyorsun yanlış âlemi
Hak uğruna çalmıyorsun kalemi
Neden almıyorsun Tanrı selamı
Aranan nitelik vasıf bu mudur

Dönüp bakmıyorsun bende sızıya
Kader mi diyeyim ben bu yazıya
Fikri bozuk benziyorsun tazıya
İnsan gibi gelip gitmek bu mudur

Gayet ağır başlı vakar göründün
Kibirlendin böbürlendin kuruldun
Madem ki insandın neden yerildin
Sence insan olabilmek bu mudur

Resul'um şu senin halin ne haldir
Gönlünde zehir var dilinde baldır
Bir elinde silah birinde güldür
Barışı sağlamak sözde bu mudur

ALİ ÇATAK (Âşık Çatak)

Kayseri'nin Develi ilçesinde 1920'de doğdu. Ortaokul mezunu olup evli ve üç çocuk babasıdır. Asıl mesleği inşaat kalfalığıdır. Hemşehrisi Âşık Seyranî'yi ustası olarak kabul etmektedir. Seyranî'nin hayatı ve şiirlerini esas alan bir çalışması Halk Kültürleri Arşivinde kayıtlıdır. Seyranî hakkındaki çalışmalarından dolayı kendisini tanıyanlar ona «Seyranî Delisi» demektedirler. Şiirleri çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmaktadır.

Dinlen dostlar bir mantının methini
Emri Haktan taam seçilmiş mantı
Gez ara bul süt danası etini
Nice davetlerde seçilmiş mantı

Kunduraya yumurtalar kırılır
Geniş kapta emek verip yoğrulur
Bezi olur oklavaya sarılır
Zarif elle yufka açılmış mantı

Yufka hemen bir tahtaya serilir
Kare kare sıra kesmeye gelir
Mahir olan onu kesmeyi bilir
Kıyma döşemeye geçilmiş mantı

Usta eller sıkma yapar dürülür
Beş on dakka dinlenmeye verilir
Olanca navale gelir derilir
Kaynar suya yavaş saçılmış mantı

Pişme kıvamına tamam gelince
Tencereden tabaklara bölünce
Sarımsak dövülür gayet iyice
Yoğurt salça kıymet biçilmiş mantı

Karabiber sumak tuzu ekilir
Süslenir tabakla sofraya gelir
Mantıdan anlayan lezzetin bilir
Hüsnü afiyetle içilmiş mantı

Mantıyı yiyince bil su içilmez
Mubarek taama kıymet biçilmez
Bal kaymak gelse de ondan geçilmez
Yemeklerde başta seçilmiş mantı

Kayseri mantısı dilde dolaşır
Düğün bayram her davete ulaşır
Üçünü beşini bir kaşık taşır
Yemeklere başkan seçilmiş mantı

Kıymalı peynirli nice türü var
Yemekler yanında başta yeri var
Havva Ana gibi usta Pir'î var
Sanmayın görünce kaçılmış mantı

Türlü yemek bir masaya derilse
Jüri teşkil olsa karar verilse
Şahsıma gereken ödev gelirse
Kıymetin çok ağır ölçülmüş mantı

Âşık Çatak mantı eyledi methin
Vezine vurulsa ağır kıymetin
Yemeklere çeşni adın şöhretin
Diyardan diyara uçulmuş mantı*

* Ali Abbas Çınar, «Yiyeceklerle İlgili Bazı Şiirlerde Tercihler ve Davranışlar», **Türk Halk Kültürü Araştırmaları/1** Türk Mutfağı Özel Sayısı Ankara 1990, s. 57.

92.06.Y.0001.184

№ 289

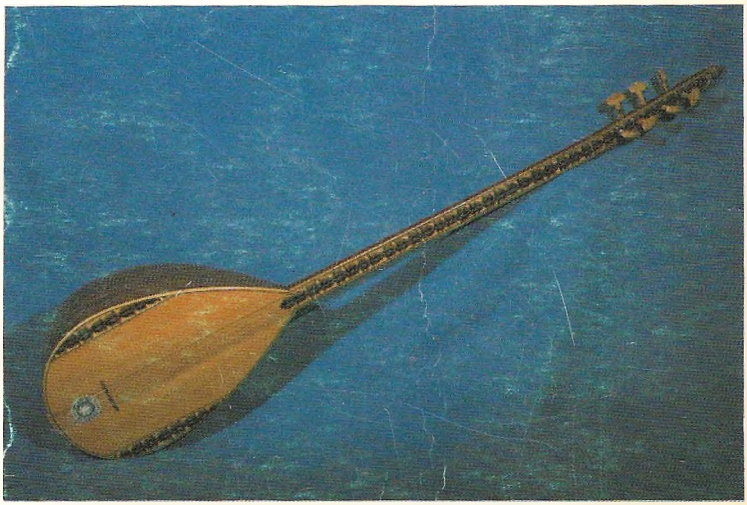

ISBN 975-17-1124-X
FİYATI : 17.000 TL.